

สารสนเทศ

เศรษฐกิจการเกษตรรายสินค้า

ปี 2564

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
เอกสารสถิติการเกษตรเลขที่ 402
www.oae.go.th

สารสนเทศเศรษฐกิจการเกษตรรายสินค้า ปี 2564

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

เอกสารสถิติการเกษตรเลขที่ 402

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
OFFICE OF AGRICULTURAL ECONOMICS
MINISTRY OF AGRICULTURE AND COOPERATIVES

ถ้อยแถลง จากเลขาธิการ

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ได้จัดทำเอกสาร “สารสนเทศเศรษฐกิจการเกษตรรายสินค้า ปี 2564” โดยจัดเก็บ รวบรวม และวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานด้านเศรษฐกิจการเกษตรรายสินค้าของประเทศไทย ประกอบด้วย 6 หมวดสินค้า ได้แก่ พืชไร่ ไม้ผลไม่ยืนต้น พืชผัก ไม้ดอก ปศุสัตว์ และประมง รวมจำนวน 36 สินค้า ซึ่งครอบคลุมข้อมูลด้านการผลิต การตลาด และมาตรการต่าง ๆ ของแต่ละสินค้า นอกจากนี้ยังรวบรวมข้อมูล เนื้อที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตร ปริมาณน้ำฝน อุณหภูมิ เศรษฐกิจสังคมครัวเรือนเกษตรกร และปฏิทินสินค้าเกษตร ที่สำคัญ

สำหรับข้อมูลในเอกสารฉบับนี้ รวบรวมและจัดทำโดยศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร โดยรวบรวมข้อมูลจากหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับภาคการเกษตรตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ อาทิ กรมชลประทาน กรมป่าไม้ กรมอุตุนิยมวิทยา กรมศุลกากร สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และสำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย เป็นต้น นอกจากนี้ยังได้รวบรวมข้อมูลหน่วยงานต่างประเทศ ได้แก่ กระทรวงเกษตรสหรัฐอเมริกา (United States Department of Agriculture) องค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ (Food and Agriculture Organization of the United Nations) สภาไตรภาคียางพาราระหว่างประเทศ (International Tripartite Rubber Council) และสมาคมประเทศผู้ผลิตยางธรรมชาติ (Association of Natural Rubber Producing Countries)

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ขอขอบคุณหน่วยงานที่ให้ความอนุเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศดังกล่าวไว้ ณ โอกาสนี้ หากมีข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ หรือต้องการรับบริการข้อมูลเพิ่มเติมสามารถติดต่อได้ที่ส่วนปฏิบัติการข้อมูลการเกษตร ศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร หมายเลขโทรศัพท์ 0 2561 2870 E-mail: prcai@oae.go.th และ www.oae.go.th

(นายฉันทานนท์ วรรณเขจร)

เลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

มีนาคม 2565

ข้อมูลองค์กร

วิสัยทัศน์

“องค์กรชั้นนำการพัฒนาภาคเกษตรและศูนย์กลางสารสนเทศการเกษตรแห่งชาติ ภายในปี 2565”

พันธกิจ

1. เสนอแนะนโยบาย จัดทำแผนพัฒนา และมาตรการทางการเกษตร รวมทั้งจัดทำท่าที และร่วมเจรจาการค้าสินค้าเกษตรและความร่วมมือด้านเศรษฐกิจการเกษตรระหว่างประเทศ
2. จัดทำและบริหารจัดการข้อมูลสารสนเทศการเกษตร
3. ศึกษา วิเคราะห์ วิจัยด้านเศรษฐกิจการเกษตร จัดทำรายงานสถานการณ์เศรษฐกิจการเกษตร ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ
4. ติดตามและประเมินผลแผนงาน / โครงการที่สำคัญของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

เป้าประสงค์

“สารสนเทศการเกษตรและแผนพัฒนาการเกษตรที่เป็นเลิศ สนับสนุนการขับเคลื่อนภาคเกษตร ไปสู่การพัฒนาอย่างสมดุลและยั่งยืน”

กลยุทธ์

1. ยกระดับการจัดทำและบริหารจัดการสารสนเทศการเกษตรแห่งชาติ
2. พัฒนาระบบการศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และประเมินผลด้านเศรษฐกิจการเกษตร
3. เพิ่มประสิทธิภาพการจัดทำนโยบาย มาตรการ และแผนพัฒนาการเกษตร ให้เป็นที่ยอมรับ และนำไปสู่การปฏิบัติ
4. พัฒนาสมรรถนะองค์กรและศักยภาพบุคลากร

ผลสัมฤทธิ์

ภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง สามารถนำข้อมูลสารสนเทศการเกษตร นโยบาย และมาตรการด้านการเกษตร ไปใช้ประโยชน์ในการวางแผน เพื่อแก้ไขปัญหาและพัฒนาภาคเกษตรของประเทศ

ค่านิยม (SMART OAE)

S	Specialized	=	ความเชี่ยวชาญ
M	Moral	=	มีคุณธรรม
A	Accountable	=	มีความรับผิดชอบ
R	Rational	=	มีเหตุผล
T	Targetable	=	มีเป้าหมาย

โครงสร้างสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร มีฐานะเทียบเท่ากรมในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติเศรษฐกิจการเกษตร พ.ศ.2522 มีการแบ่งส่วนราชการตามกฎหมายกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ พ.ศ.2557 ให้แบ่งส่วนราชการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ดังต่อไปนี้

1. สำนักงานเลขานุการกรม
2. กองนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตร
3. กองเศรษฐกิจการเกษตรระหว่างประเทศ
4. ศูนย์ประเมินผล
5. ศูนย์สารสนเทศการเกษตร
6. สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร
7. ศูนย์ข้อมูลเกษตรแห่งชาติ*
8. สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 1-12 โดยแบ่งเป็น

8.1 สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 1 พื้นที่รับผิดชอบ จังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย ลำพูน ลำปาง แม่ฮ่องสอน และพะเยา

8.2 สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 2 พื้นที่รับผิดชอบ จังหวัดพิษณุโลก แพร่ น่าน อุตรดิตถ์ สุโขทัย และตาก

8.3 สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 3 พื้นที่รับผิดชอบ จังหวัดอุดรธานี หนองคาย หนองบัวลำภู เลย บึงกาฬ นครพนม และสกลนคร

8.4 สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 4 พื้นที่รับผิดชอบ จังหวัดขอนแก่น กาฬสินธุ์ ร้อยเอ็ด และมหาสารคาม

8.5 สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 5 พื้นที่รับผิดชอบ จังหวัดนครราชสีมา บุรีรัมย์ ชัยภูมิ และสุรินทร์

8.6 สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 6 พื้นที่รับผิดชอบ จังหวัดชลบุรี สมุทรปราการ นครนายก ปราจีนบุรี สระแก้ว ฉะเชิงเทรา ตราด ระยอง และจันทบุรี

8.7 สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 7 พื้นที่รับผิดชอบ จังหวัดชัยนาท สิงห์บุรี ลพบุรี อ่างทอง สระบุรี สุพรรณบุรี พระนครศรีอยุธยา ปทุมธานี นนทบุรี และกรุงเทพมหานคร

8.8 สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 8 พื้นที่รับผิดชอบ จังหวัดสุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช กระบี่ ภูเก็ต พังงา ระนอง และชุมพร

8.9 สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 9 พื้นที่รับผิดชอบ จังหวัดสงขลา พัทลุง ตรัง สตูล ปัตตานี ยะลา และนราธิวาส

8.10 สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 10* พื้นที่รับผิดชอบ จังหวัดราชบุรี นครปฐม กาญจนบุรี สมุทรสาคร สมุทรสงคราม เพชรบุรี และประจวบคีรีขันธ์

8.11 สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 11* พื้นที่รับผิดชอบ จังหวัดอุบลราชธานี ศรีสะเกษ มุกดาหาร ยโสธร และอำนาจเจริญ

8.12 สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 12* พื้นที่รับผิดชอบ จังหวัดนครสวรรค์ กำแพงเพชร พิจิตร เพชรบูรณ์ และอุทัยธานี

หมายเหตุ: * เป็นการแบ่งส่วนราชการภายในสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

สารบัญ

หน้า

ถ้อยแถลงจากเลขาธิการ

ข้อมูลองค์กร

วิสัยทัศน์

โครงสร้างสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ภาพรวมเศรษฐกิจการเกษตร

ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ

1

การใช้ที่ดิน

2

ปริมาณน้ำฝน และอุณหภูมิ

3

เศรษฐกิจสังคมครัวเรือนเกษตร

4

ปฏิทินสินค้าเกษตรที่สำคัญรายเดือน

5

พืชไร่

ข้าวนาปี

9

ข้าวนาปรัง

11

ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

13

มันสำปะหลังโรงงาน

15

อ้อยโรงงาน - น้ำตาล

17

สับปะรดโรงงาน

19

ถั่วเหลือง

21

ถั่วเขียว

23

ถั่วลิสง

25

ไม้ผลไม้ยืนต้น

ยางพารา

29

ปาล์มน้ำมัน

31

กาแฟ

33

ชา

35

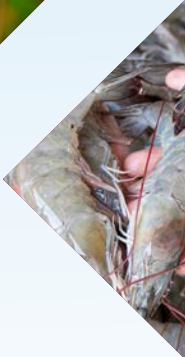
พริกไทย

37

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
มะพร้าวผลแก่	39
ลำไย	41
ทุเรียน	43
มังคุด	45
เงาะ	47
ลิ้นจี่	49
ลองกอง	51
ส้มเขียวหวาน	53
กล้วยหอม	55
พืชผัก	
กระเทียม	59
หอมแดง	61
หอมหัวใหญ่	63
มันฝรั่ง	65
ไม้ดอก	
กล้วยไม้ตัดดอก	69
ปศุสัตว์	
สุกร	73
ไก่เนื้อ	75
ไก่ไข่ - ไช้ไก่	77
โคเนื้อ	79
โคนม - น้านมดิบ	81
ประมง	
กุ้งทะเลเพาะเลี้ยง	85
ปลาทูน่า	87
ปลาป่นและสัตว์น้ำไม่มีกระดูกสันหลังปน	89
สถานที่ติดต่อหน่วยงานภายในสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร	90
บรรณาธิการ	91

ภาพรวม

เศรษฐกิจการเกษตร

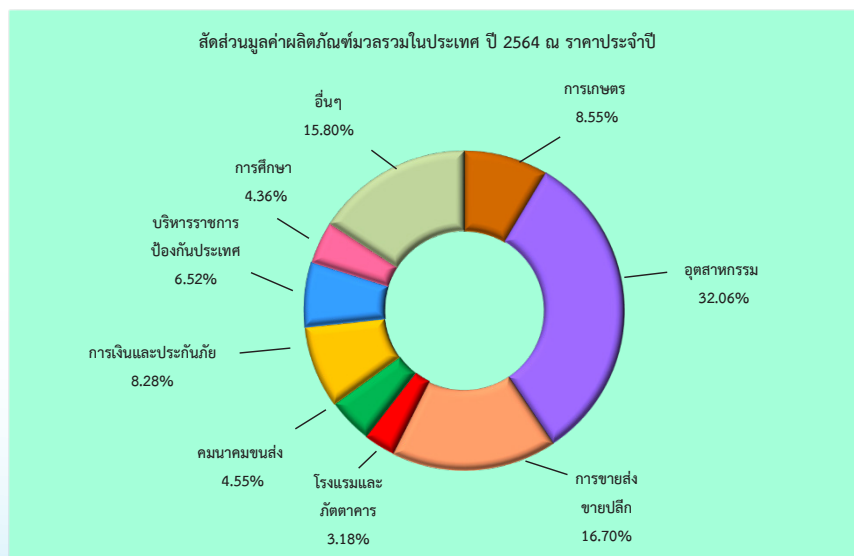
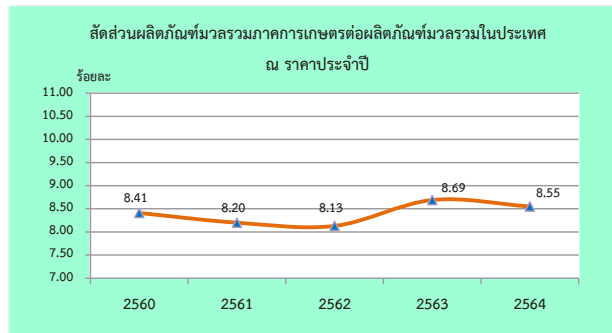
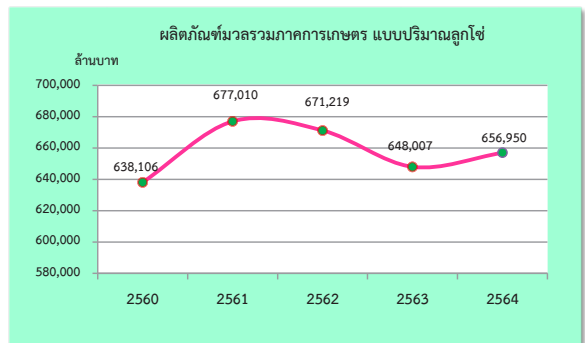
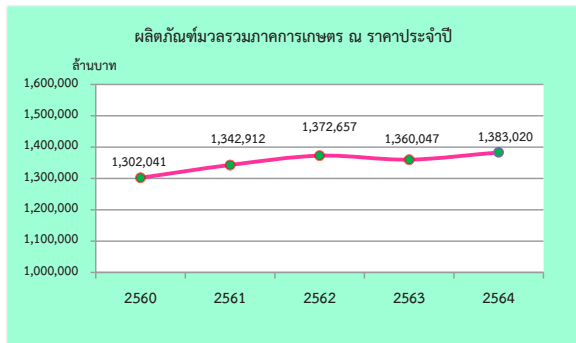
สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง

ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (Gross Domestic Product: GDP)

ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ ปี 2560-2564

รายการ	ณ ราคาประจำปี (Current Market Prices)					แบบปริมาณลูกโซ่ (Chain Volume Measures: CVM)*				
	2560	2561	2562	2563	2564	2560	2561	2562	2563	2564
ภาคการเกษตร	1,302,041	1,342,912	1,372,657	1,360,047	1,383,020	638,106	677,010	671,219	648,007	656,950
ภาคนอกการเกษตร	14,186,623	15,030,431	15,519,754	14,293,834	14,796,806	9,704,831	10,097,962	10,342,366	9,676,566	9,829,552
ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP)	15,488,664	16,373,343	16,892,411	15,653,881	16,179,826	10,259,941	10,693,205	10,923,286	10,246,535	10,407,026

ที่มา: สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
* ขาดคุณสมบัติการรวม (non-additive)

การใช้ที่ดิน

1. การใช้ที่ดิน

หน่วย: ล้านไร่

รายการ	ปี 2561 ^ป	ปี 2562 ^ป	ปี 2563 ^ป	ปี 2563 ^ป			
				ภาคเหนือ	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	ภาคกลาง	ภาคใต้
1.1 เนื้อที่ทั้งประเทศ	320.70	320.70	320.70	106.03	105.53	64.94	44.20
1) เนื้อที่ป่าไม้ ^{1/}	102.49	102.48	102.35	56.30	15.72	19.11	11.22
2) เนื้อที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตร	149.24	149.25	149.25	32.52	63.48	30.77	22.49
3) เนื้อที่ใช้ประโยชน์นอกการเกษตร	68.97	68.97	69.09	17.21	26.34	15.06	10.49
1.2 เนื้อที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตร	149.24	149.25	149.25	32.52	63.48	30.77	22.49
1) เนื้อที่ในเขตชลประทาน ^{2/}	33.53	34.59	34.94	10.13	8.15	13.17	3.48
- ขนาดใหญ่	17.95	19.45	19.50	4.48	2.60	10.74	1.68
- ขนาดกลาง	6.99	6.22	6.25	2.59	1.37	1.32	0.96
- ขนาดเล็ก และอื่น ๆ	8.59	8.92	9.18	3.05	4.19	1.11	0.83
2) เนื้อที่นอกเขตชลประทาน	115.71	114.66	114.32	22.39	55.32	17.60	19.01

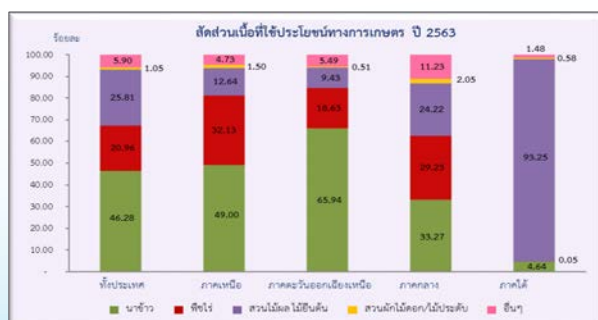
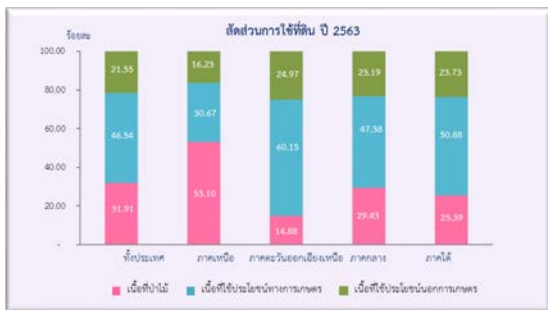
ที่มา : ^{1/}กรมป่าไม้ ^{2/}กรมชลประทาน

หมายเหตุ: เนื้อที่ชลประทาน หมายถึง เนื้อที่ชลประทานโครงการขนาดใหญ่ ขนาดกลาง ขนาดเล็ก โครงการสูบน้ำด้วยไฟฟ้า และโครงการแก้มลิงที่ถูกพัฒนา

2. การใช้ประโยชน์ที่ดินทางการเกษตร ปี 2563

หน่วย: ล้านไร่

รายการ	ทั้งประเทศ	ภาคเหนือ	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	ภาคกลาง	ภาคใต้
เนื้อที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตร	149.25	32.52	63.48	30.77	22.49
1) นาข้าว	69.07	15.93	41.85	10.24	1.04
2) พืชไร่	31.28	10.45	11.83	8.99	0.01
3) สวนไม้ผล ไม้ยืนต้น	38.52	4.11	5.99	7.45	20.97
4) สวนผัก ไม้ดอก/ไม้ประดับ	1.57	0.49	0.33	0.63	0.13
5) เนื้อที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตรอื่น ๆ	8.80	1.54	3.48	3.45	0.33

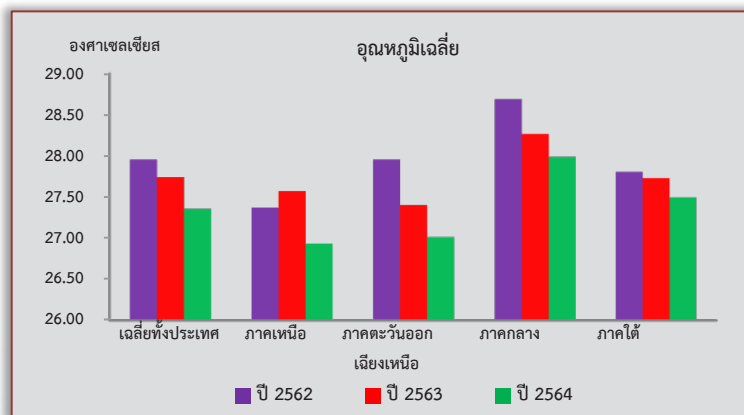
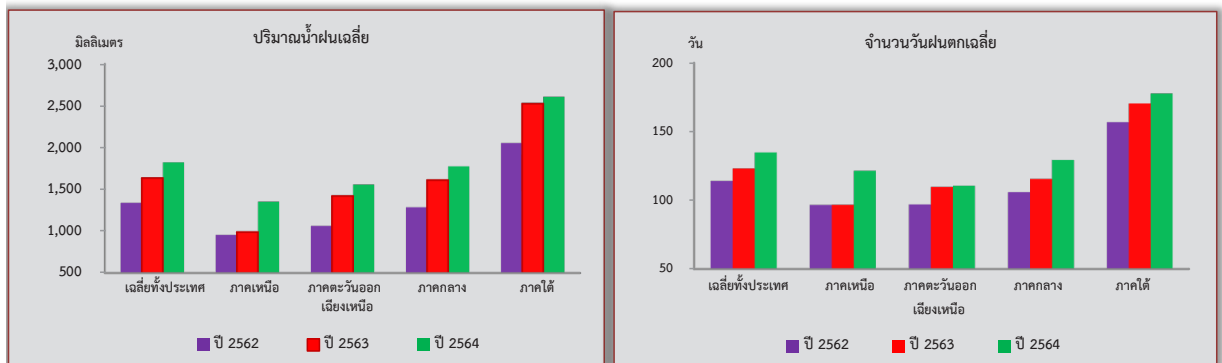

ปริมาณน้ำฝน และอุณหภูมิ ปี 2562-2564

ประเทศ/ภาค	ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย (มิลลิเมตร)			จำนวนวันฝนตกเฉลี่ย (วัน)			อุณหภูมิเฉลี่ย (องศาเซลเซียส)		
	ปี 2562	ปี 2563	ปี 2564	ปี 2562	ปี 2563	ปี 2564	ปี 2562	ปี 2563	ปี 2564
เฉลี่ยทั่วประเทศ	1,341	1,639	1,826	114	123	135	27.96	27.74	27.36
ภาคเหนือ	956	991	1,356	97	97	121	27.37	27.58	26.93
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	1,064	1,424	1,561	97	110	111	27.96	27.41	27.02
ภาคกลาง	1,288	1,614	1,778	106	116	129	28.69	28.27	27.99
ภาคใต้	2,057	2,526	2,609	157	170	178	27.81	27.73	27.50

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร โดยความร่วมมือจากกรมอุตุนิยมวิทยา

หมายเหตุ: ข้อมูล ณ วันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2565

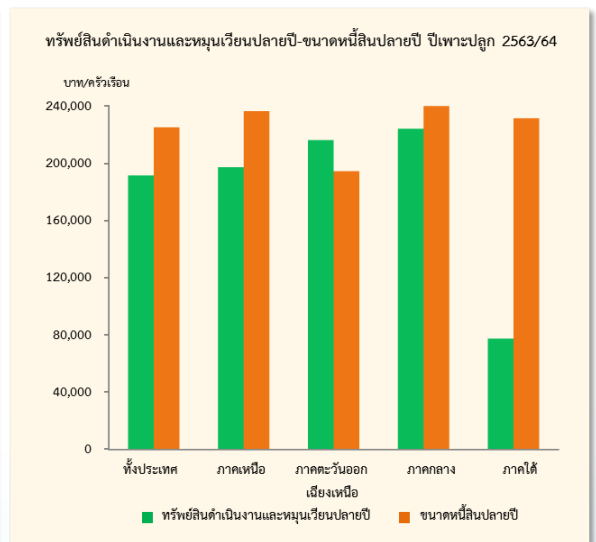
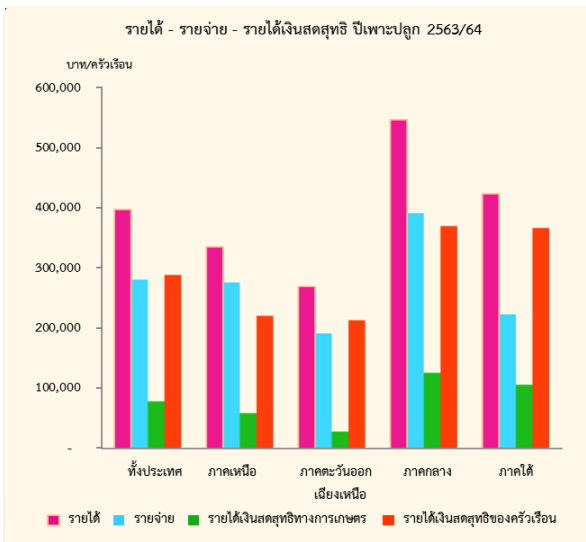
เศรษฐกิจสังคมครัวเรือนเกษตร

หน่วย: บาท/ครัวเรือน

รายการ	ปีเพาะปลูก			ปีเพาะปลูก 2563/64 ^P			
	2561/62	2562/63	2563/64 ^P	ภาคเหนือ	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	ภาคกลาง	ภาคใต้
1. รายได้	394,911	390,376	397,218	335,037	269,209	546,335	423,300
1.1 รายได้เงินสดทางการเกษตร	204,066	184,409	187,081	173,248	84,155	302,447	162,622
1.2 รายได้เงินสดนอกการเกษตร	190,845	205,967	210,137	161,789	185,054	243,888	260,678
1.3 สัดส่วนรายได้เงินสดทางการเกษตร (ร้อยละ)	51.67	47.24	47.10	51.71	31.26	55.36	38.42
2. รายจ่าย	307,496	275,935	280,693	275,872	191,130	391,160	222,916
2.1 รายจ่ายเงินสดทางการเกษตร	125,462	104,924	108,759	114,526	56,162	176,682	56,823
2.2 รายจ่ายเงินสดนอกการเกษตร	182,034	171,011	171,933	161,346	134,968	214,478	166,093
2.3 สัดส่วนรายจ่ายเงินสดทางการเกษตร (ร้อยละ)	40.80	38.02	38.75	41.51	29.38	45.17	25.49
3. รายได้สุทธิ							
3.1 รายได้เงินสดสุทธิทางการเกษตร	78,604	79,486	78,322	58,722	27,993	125,765	105,799
3.2 รายได้เงินสดสุทธิครัวเรือน ^{1/}	269,449	285,453	288,459	220,511	213,047	369,653	366,477
3.3 เงินสดคงเหลือก่อนการชำระหนี้ ^{2/}	87,415	114,442	116,525	59,165	78,079	155,175	200,384
3.4 สัดส่วนรายได้เงินสดสุทธิทางการเกษตร (ร้อยละ)	29.17	27.85	27.15	26.63	13.14	34.02	28.87
4. ทรัพย์สิน - หนี้สิน							
4.1 ทรัพย์สินดำเนินงานและหมุนเวียนปลายปี	191,374	200,957	191,499	197,214	216,165	224,030	77,483
4.2 ขนาดหนี้สินปลายปี	221,490	225,090	225,051	236,331	194,400	239,927	231,380
5. ข้อมูลพื้นฐาน							
5.1 อายุเฉลี่ยหัวหน้าครัวเรือน (ปี)	58.46	58.23	58.53	57.92	57.98	58.83	59.87
5.2 ขนาดครัวเรือน (คนต่อครัวเรือน)	3.78	3.89	3.88	3.77	3.88	3.92	3.95
5.3 ขนาดแรงงาน อายุ 15-64 ปี (คนต่อครัวเรือน)	2.60	2.62	2.57	2.47	2.57	2.70	2.63
5.4 ขนาดเนื้อที่ถือครอง (ไร่ต่อครัวเรือน)	24.48	24.16	22.49	24.89	19.96	26.85	14.41

หมายเหตุ ^{1/} รายได้เงินสดสุทธิครัวเรือน = รายได้เงินสดสุทธิทางการเกษตร + รายได้เงินสดนอกการเกษตร

^{2/} เงินสดคงเหลือก่อนการชำระหนี้ = รายได้เงินสดสุทธิครัวเรือน - รายจ่ายเงินสดนอกการเกษตร

ปฏิทินสินค้าเกษตรที่สำคัญรายเดือน ปีเพาะปลูก 2563/64

หน่วย: ร้อยละ

ชนิดสินค้า	ปี 2563							ปี 2564									ผลผลิต (ตัน)				
	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.		ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	
พืชไร่																					
ข้าวหน้าปี		0.02	3.93	6.37	9.20	68.15	9.45	1.79	0.59	0.18	0.25	0.07									
ข้าวหน้าปีครึ่ง									11.03	33.64	30.50	15.75	5.61	2.60	0.56	0.27	0.04				
ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	0.01	1.82	2.94	9.45	19.15	34.24	18.56	2.22	0.79	4.65	5.21	0.95	0.01								
มันสำปะหลังโรงงาน					4.21	5.75	9.58	18.64	21.92	18.76	8.14	4.15	2.36	1.52	2.06	2.91					
อ้อยโรงงาน							15.27	44.58	33.84	3.67	2.64										
สับปะรดโรงงาน								6.77	7.53	8.68	9.73	14.22	12.10	6.28	3.80	4.76	7.59	11.77	6.77		
ถั่วเหลือง			0.69	5.57	18.70	9.34	1.73	0.05	2.14	30.00	31.15	0.63									
ถั่วเขียว		2.83	2.89	1.90	5.56	17.65	9.42	0.85	5.17	37.31	14.40	1.98	0.04								
ถั่วลิสง		2.04	21.78	18.92	10.94	8.69	7.40	0.33	1.96	10.35	15.65	1.49	0.45								
พืชสวน																					
ยางพารา								11.85	6.78	3.25	1.95	5.28	7.88	8.90	9.50	9.76	10.00	11.55	13.30		
ปาล์มหม่ามั้น								4.17	5.84	9.92	11.44	11.84	10.01	9.04	9.06	8.07	8.22	6.86	5.53		
กาแฟ				0.58	3.15	12.55		31.80	38.63	9.41	3.47	0.29	0.12								
ชา *								0.84	1.37	1.91	3.01	4.42	6.56	9.56	1.75	15.20	17.63	18.89	18.89		
พริกไทย								16.75	56.23	24.64	2.38										
มะพร้าวผลแก่ (พื้นผล)								6.57	7.01	7.58	9.66	11.45	10.94	10.52	9.62	7.06	6.64	6.34	6.61		
ลำไย								12.79	5.43	3.20	1.00	0.89	2.00	11.20	26.29	9.69	7.57	8.49	11.45		
ทุเรียน								0.68	1.26	1.96	14.20	21.57	16.91	16.31	14.05	9.14	2.57	0.65	0.70		
มังคุด								0.53	0.57	0.02	2.64	8.08	20.31	30.61	25.94	7.93	1.77	1.15	0.45		
เงาะ								0.06	0.03	0.34	8.69	30.60	21.41	22.58	11.11	4.68	0.31	0.13	0.06		
ลิ้นจี่										1.63	9.05	69.63	19.55	0.14							
ลองกอง											0.04	2.28	7.51	11.70	26.11	32.99	18.42	0.95			
ส้มเขียวหวาน								19.35	15.62	7.67	3.24	1.56	0.98	1.28	2.62	3.20	7.25	15.53	21.70		
กล้วยหอม *								1.74	4.15	4.90	5.92	7.05	7.90	8.91	9.79	10.89	12.03	13.35	13.36		
พืชผัก																					
กระเทียม								2.83	22.92	63.24	11.01										
หอมแดง		5.11	5.71	0.95	0.98	1.32	1.94	19.87	45.69	15.93	2.43	0.07									
หอมหัวใหญ่						1.46	3.90	10.12	28.15	52.36	4.01										
มันฝรั่ง		0.81	1.80	3.27	0.26	0.07	1.71	1.09	12.88	36.63	40.41	1.07									
ไม้ดอก																					
กล้วยไม้ตัดดอก								8.18	7.52	6.74	5.81	6.86	7.59	9.02	9.05	9.15	11.72	9.77	8.59		
ปศุสัตว์																					
สุกร (ตัว)								9.06	9.02	8.91	9.92	9.86	9.88	7.63	7.50	7.50	6.92	6.97	6.83		
ไก่เนื้อ (ล้านตัว)								7.78	8.52	7.83	8.52	7.78	8.73	8.20	8.65	8.02	7.61	9.16	9.20		
ไข่ไก่ (ล้านฟอง)								8.40	8.65	8.48	8.19	8.53	8.29	8.51	8.44	8.20	8.15	7.84	8.32		
น้านมดิบ								9.08	8.52	8.12	7.83	7.92	7.92	7.83	7.70	7.96	8.63	9.12	9.37		

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

หมายเหตุ: 1. * ข้อมูลร้อยละผลผลิตเก็บเกี่ยวรายเดือนจากกรมส่งเสริมการเกษตร

2. ข้อมูล ณ เดือนกุมภาพันธ์ 2565

 ช่วงเดือนเก็บเกี่ยวผลผลิต

 ช่วงเดือนเก็บเกี่ยวผลผลิตสูงสุด

พืชไร่

สรุปสถานการณ์การผลิตพืชไร่ ปี 2564

การผลิตพืชไร่ในปี 2564 โดยภาพรวมผลผลิตลดลง เนื่องจากประสบปัญหาภัยธรรมชาติ โดยเฉพาะอ้อยโรงงาน และข้าวนาปี ประกอบกับขาดแคลนแรงงานในการเก็บเกี่ยว และเกษตรกรเปลี่ยนไปปลูกพืชอื่นที่ให้ผลตอบแทนดีกว่า ยกเว้น ข้าวนาปรัง ถั่วเหลือง มันสำปะหลังโรงงาน และสับปะรดโรงงานที่มีผลผลิตเพิ่มขึ้นจากสภาพอากาศเอื้ออำนวย ปริมาณน้ำเพียงพอ อีกทั้งทั้งราคาและโครงการภาครัฐจูงใจให้เกษตรกรขยายพื้นที่ปลูกทดแทนพืชไร่ชนิดอื่น

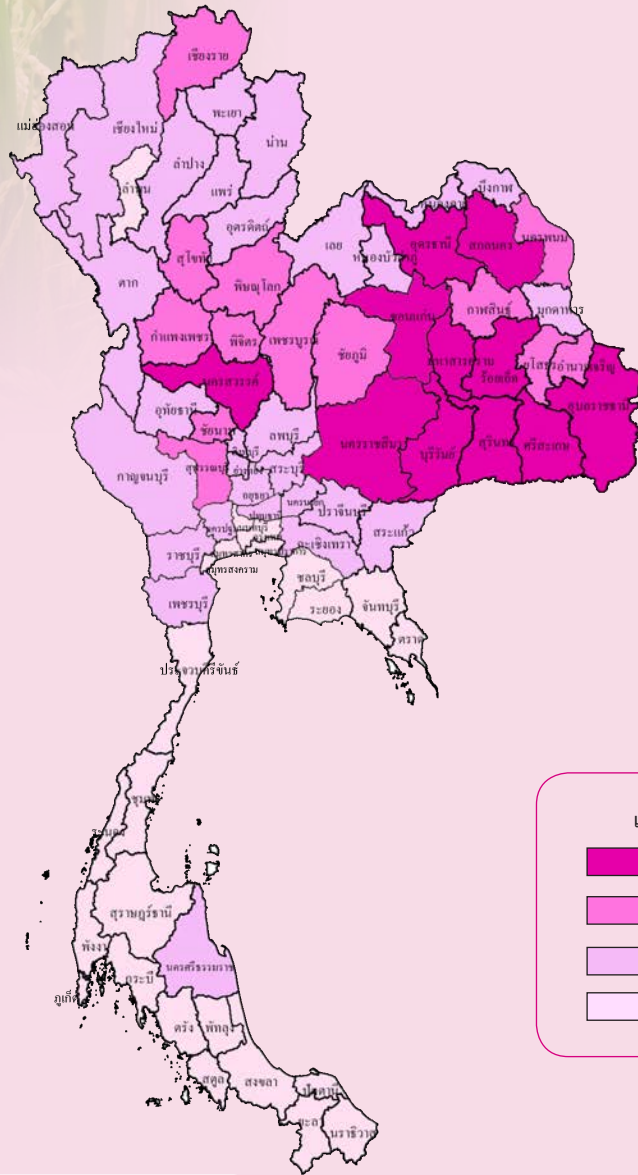
ข้าวมารวม ผลผลิตเพิ่มขึ้นจากปี 2563 โดยข้าวนาปรังมีผลผลิตเพิ่มขึ้น เนื่องจากปีนี้มีปริมาณน้ำเพียงพอ เกษตรกรจึงกลับมาเพาะปลูกข้าวนาปรังในพื้นที่เดิมที่เคยปล่อยว่าง และปลูกแทนพืชชนิดอื่น เช่น อ้อยโรงงาน ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ถั่วเขียว พืชผักอื่น ๆ และในบางพื้นที่สามารถเพาะปลูกข้าวนาปรังได้ 2 รอบ ส่วนข้าวนาปีมีผลผลิตลดลง เนื่องจากประสบอุทกภัยในช่วงเดือนกันยายน 2564 ซึ่งเป็นช่วงใกล้เก็บเกี่ยวผลผลิต ทำให้แหล่งผลิตบางพื้นที่ในภาคเหนือตอนล่าง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคกลางเสียหาย

พืชตระกูลถั่ว ผลผลิตลดลงจากปี 2563 โดยถั่วเขียวและถั่วลิสงมีผลผลิตลดลง เนื่องจากต้นทุนการผลิตสูง ประกอบกับขาดแคลนแรงงานในการเก็บเกี่ยว เกษตรกรจึงลดเนื้อที่เพาะปลูก และปรับเปลี่ยนไปปลูกพืชชนิดอื่น ส่งผลให้ผลผลิตลดลงตามเนื้อที่เพาะปลูกที่ลดลง ส่วนถั่วเหลืองมีผลผลิตเพิ่มขึ้น เนื่องจากสภาพอากาศเอื้ออำนวย ปริมาณน้ำเพียงพอต่อการเพาะปลูก เกษตรกรดูแลรักษาดี ส่งผลให้ภาพรวมผลผลิตทั้งประเทศเพิ่มขึ้น

พืชไร่อื่น ๆ ผลผลิตลดลงจากปี 2563 โดยอ้อยโรงงานและข้าวโพดเลี้ยงสัตว์มีผลผลิตลดลง เนื่องจากอ้อยโรงงานประสบปัญหาภัยแล้งส่งผลให้ต้นอ้อยไม่สมบูรณ์ การแตกกอไม่ดี ทำให้บางพื้นที่แห้งตายไม่สามารถเก็บเกี่ยวผลผลิตได้เต็มที่ บางส่วนปรับเปลี่ยนไปปลูกพืชชนิดอื่นสำหรับข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ มีผลผลิตลดลงตามเนื้อที่เพาะปลูกที่ลดลง ซึ่งมีผลมาจากการผลิตปรับราคาสูงขึ้น ทำให้ต้นทุนการผลิตสูง เกษตรกรจึงปรับเปลี่ยนไปปลูกพืชชนิดอื่น เช่น มันสำปะหลังโรงงาน และข้าวนาปรัง ส่วนมันสำปะหลังโรงงานและสับปะรดโรงงาน มีผลผลิตเพิ่มขึ้น ตามเนื้อที่เก็บเกี่ยวที่เพิ่มขึ้น เนื่องจากรัฐบาลมีโครงการประกันรายได้เกษตรกรผู้ปลูกมันสำปะหลังโรงงาน ซึ่งเป็นโครงการต่อเนื่องปีที่ 2 จึงจูงใจให้เกษตรกรขยายเนื้อที่ปลูกแทนอ้อยโรงงาน บางส่วนปลูกแทนข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ที่ประสบปัญหาการระบาดของหนอนกระทู้ และได้รับความเสียหายจากภัยแล้งในปีที่แล้ว สำหรับสับปะรดโรงงานมีผลผลิตเพิ่มขึ้นจากราคารับซื้อปรับตัวสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องตั้งแต่เดือนกรกฎาคม 2562 และตลอดปี 2563 เกษตรกรจึงกลับมาบำรุงรักษาต้นสับปะรด ประกอบกับสภาพอากาศเอื้ออำนวย ปริมาณน้ำเหมาะสมทำให้ต้นสับปะรดสมบูรณ์ดี และสามารถใส่สารบังคับการออกผลได้เต็มที่ อีกทั้งราคาสับปะรดจูงใจให้เกษตรกรขยายพื้นที่โดยปลูกในพื้นที่ปล่อยว่างที่เคยปลูกสับปะรดมาก่อน

ภาพแสดงแหล่งเพาะปลูกข้าวนาปีของประเทศไทย

เนื้อที่เพาะปลูกและผลผลิตเก็บเกี่ยวรายเดือน

หน่วย: ไร่ละ

ปีเพาะปลูก 2563/64																	แหล่งเพาะปลูก 5 อันดับแรก	
ปี 2563								ปี 2564										
พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.		ต.ค.
30.71	35.56	20.89	7.98	2.87	1.48	0.17	0.09	0.21	0.05									อุบลราชธานี นครราชสีมา สุรินทร์ ร้อยเอ็ด ศรีสะเกษ
		0.02	3.93	6.37	9.20	68.15	9.45	1.79	0.59	0.18	0.25	0.07						

- ช่วงเดือนที่เพาะปลูก
- ช่วงเดือนที่เก็บเกี่ยวผลผลิต
- ช่วงเดือนที่เพาะปลูกมาก
- ช่วงเดือนที่เก็บเกี่ยวผลผลิตมาก

ปลูก: พ.ค.- ก.พ (ภาคใต้ฝั่งตะวันออก มิ.ย.-ก.พ.) เก็บเกี่ยว: ก.ค.- พ.ค.

การผลิต			
รายการ	2562/63	2563/64	2564/65
1. จำนวนครัวเรือน (ครัวเรือน)	4,431,175	4,548,731	4,578,962
2. เนื้อที่เพาะปลูก (ล้านไร่)	61.20	62.44	62.60
2.1 ข้าวจ้าวหอมมะลิ	24.29	24.65	24.65
2.2 ข้าวจ้าวหอมอื่น ๆ	3.60	3.73	3.74
2.3 ข้าวจ้าวปทุมธานี 1	2.04	1.84	1.87
2.4 ข้าวจ้าวอื่น ๆ	15.16	15.53	15.68
2.5 ข้าวนี้อย	16.11	16.68	16.67
3. ผลผลิตข้าวเปลือก (ล้านตัน)	24.06	26.42	26.02
3.1 ข้าวจ้าวหอมมะลิ	7.24	8.47	8.27
3.2 ข้าวจ้าวหอมอื่น ๆ	1.41	1.51	1.47
3.3 ข้าวจ้าวปทุมธานี 1	1.31	1.22	1.21
3.4 ข้าวจ้าวอื่น ๆ	8.62	8.97	8.86
3.5 ข้าวนี้อย	5.48	6.26	6.22
4. ผลผลิตต่อไร่ (กก. ต่อไร่) ความชื้น 15%	393	423	416
4.1 ข้าวจ้าวหอมมะลิ	298	343	336
4.2 ข้าวจ้าวหอมอื่น ๆ	392	406	393
4.3 ข้าวจ้าวปทุมธานี 1	643	660	648
4.4 ข้าวจ้าวอื่น ๆ	569	578	565
4.5 ข้าวนี้อย	340	375	373
5. ต้นทุนการผลิต (บาท/ตัน)	9,785	9,276	9,557
5.1 ข้าวจ้าวหอมมะลิ	12,082	10,840	11,250
5.2 ข้าวจ้าวปทุมธานี 1	7,079	6,916	7,084
5.3 ข้าวจ้าวอื่น ๆ	7,932	7,861	8,166
5.4 ข้าวนี้อย	9,938	9,499	9,661
6. ราคาที่เกษตรกรขายได้ (บาท/ตัน)	10,099	9,074	8,509
6.1 ข้าวจ้าวหอมมะลิ	13,865	10,686	10,687
6.2 ข้าวจ้าวปทุมธานี 1	9,339	9,718	9,518
6.3 ข้าวจ้าวอื่น ๆ	8,359	8,310	8,241
6.4 ข้าวนี้อย	13,798	10,252	9,355
7. ผลตอบแทนสุทธิ (บาท/ตัน)	314	-202	-1,048
7.1 ข้าวจ้าวหอมมะลิ	1,783	-154	-563
7.2 ข้าวจ้าวปทุมธานี 1	2,260	2,802	2,434
7.3 ข้าวจ้าวอื่น ๆ	427	449	75
7.4 ข้าวนี้อย	3,860	753	-306
8. มาตรฐาน			
8.1 มาตรฐานกระทรวงเกษตรและสหกรณ์			
8.1.1 มาตรฐานข้าวจ้าวหอมมะลิไทย (2564) มาตรฐานข้าวจ้าวหอมไทย (2551) มาตรฐานข้าวจ้าวกล้อง (2555) มาตรฐานข้าวจ้าว (2555)			
8.1.2 การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับข้าวจ้าว (2551) การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับข้าวจ้าวหอมมะลิไทย (2552) การปฏิบัติที่ดีสำหรับโรงสีข้าว (2553) เกษตรอินทรีย์เล่ม 4 : ข้าวอินทรีย์ (2553) การปฏิบัติที่ดีสำหรับการผลิต ข้าวกล้อง (2555)			
8.2 มาตรฐานกระทรวงพาณิชย์			
มาตรฐานสินค้าข้าว (2540) มาตรฐานข้าวหอมมะลิ (2544) มาตรฐานข้าวปทุมธานี (2547) มาตรฐานสินค้าข้าวจ้าว			

การค้า			
รายการ	2562	2563	2564
1 การค้าขงโลก (ล้านตันข้าวสาร) ^{1/}	43.93	45.23	50.56
2. ส่วนแบ่งการตลาดโลก (%)	17.22	12.62	11.67
3. ใช้ในประเทศ (ล้านตันข้าวสาร)	11.80	12.30	12.70
4. ส่งออก ^{2/}			
ปริมาณ (ล้านตันข้าวสาร)	7.58	5.73	6.12
มูลค่า (ล้านบาท)	130,585	116,045	107,758
4.1 ข้าวคุณภาพดี (ล้านตันข้าวสาร)	3.80	3.30	3.67
ข้าวหอมมะลิ	1.41	1.45	1.42
ข้าว 100%-5%	2.39	1.85	2.25
4.2 ข้าวคุณภาพปานกลาง - ต่ำ (ล้านตันข้าวสาร)	1.34	0.71	0.66
4.3 ข้าว ming (ล้านตันข้าวสาร)	2.23	1.45	1.47
4.4 ข้าวนี้อย (ล้านตันข้าวสาร)	0.21	0.28	0.31
5. ราคาส่งออก ^{3/}			
5.1 ข้าวหอมมะลิ 100% (ใหม่) (บาท/ตัน) (ดอลลาร์สหรัฐ/ตัน)	35,652	31,342	23,868
5.2 ข้าวขาว 5% (บาท/ตัน) (ดอลลาร์สหรัฐ/ตัน)	418	500	458
5.3 ข้าวขาว 25% (บาท/ตัน) (ดอลลาร์สหรัฐ/ตัน)	12,619	15,039	14,127
5.4 ข้าว ming 5% (บาท/ตัน) (ดอลลาร์สหรัฐ/ตัน)	413	497	452
5.5 ข้าวนี้อยเมล็ดยาว 10% (บาท/ตัน) (ดอลลาร์สหรัฐ/ตัน)	34,077	32,753	21,588
	1,111	1,054	684
6. คู่ค้าที่สำคัญ			
6.1 ข้าวคุณภาพดี ข้าวหอมมะลิ ข้าว 100%, 5%	สหรัฐอเมริกา ออสเตรเลีย จีน แคนาดา สิงคโปร์		
6.2 ข้าวคุณภาพปานกลาง - ต่ำ ข้าว ming	สหรัฐอเมริกา ออสเตรเลีย จีน ญี่ปุ่น แคนาดา		
	แคนาดา เม็กซิโก ฮ่องกง ไต้หวัน อินเดีย		
	แอฟริกาใต้ เบนิน เยเมน แคมeroon โดมินิกัน		
7. คู่แข่งที่สำคัญ			
7.1 ข้าวคุณภาพดี	สหรัฐอเมริกา เวียดนาม ออสเตรเลีย		
7.2 ข้าวคุณภาพปานกลาง - ต่ำ	เวียดนาม จีน ปากีสถาน เมียนมา		
7.3 ข้าว ming	สหรัฐอเมริกา อินเดีย ปากีสถาน		

ที่มา: ^{1/}กระทรวงเกษตรสหรัฐอเมริกา ^{2/}สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร โดยความร่วมมือจากกรมศุลกากร ^{3/}สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย

หมายเหตุ: 1. การผลิต ข้อ 1-4 ปีเพาะปลูก 2564/65 ข้อมูลพยากรณ์ ณ เดือนกุมภาพันธ์ 2565 2. ปีเพาะปลูก 2562/63 2563/64 2564/65 หมายถึง ปี 2562 2563 2564 3. ราคาข้าวหน้าปี หมายถึง ราคาเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักข้าวเปลือกเจ้าพันธุ์ความชื้น 15% ข้าวเปลือกเจ้าหอมมะลิ 100% และข้าวเปลือกเหนียวหน้าปีเมล็ดยาว

การผลิต

ข้าวหน้าปีปีเพาะปลูก 2564/65 เนื้อที่เพาะปลูกเพิ่มขึ้นจากปีเพาะปลูก 2563/64 เนื่องจากราคาข้าวเปลือกที่เกษตรกรขายได้อยู่ในเกณฑ์ดี ปริมาณน้ำฝนในช่วงเดือนพฤษภาคมถึงสิงหาคมมากกว่าปีที่ผ่านมามาทำให้งบพื้นที่ที่มีปริมาณน้ำเพียงพอในช่วงฤดูเพาะปลูกเกษตรกรจึงขยายการเพาะปลูกในพื้นที่ว่าง นอกจากนี้ภาครัฐมีมาตรการเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรผู้ปลูกข้าว ได้แก่ โครงการประกันรายได้เกษตรกรผู้ปลูกข้าวปี 2564/65 รอบที่ 1 ส่งผลให้เนื้อที่เพาะปลูกเพิ่มขึ้น แต่เพิ่มขึ้นไม่มากนัก เนื่องจากในบางพื้นที่เกษตรกรปรับเปลี่ยนไปปลูกอ้อยโรงงาน และเข้าร่วมโครงการโคก-หนอง-นา โมเดลที่ทางภาครัฐให้การส่งเสริม

สำหรับผลผลิตและผลผลิตต่อไร่ลดลงจากปีเพาะปลูก 2563/64 เนื่องจากประสบอุทกภัยในช่วงเดือนกันยายน 2564 ซึ่งเป็นช่วงใกล้เก็บเกี่ยวผลผลิต

การตลาด

1. การใช้ในประเทศ ปี 2564/65 มีการใช้ในประเทศ 17.69 ล้านตันข้าวเปลือกเพิ่มขึ้นจากปี 2563/64 ร้อยละ 3.51 เนื่องจากความต้องการใช้ที่มากขึ้นทั้งจากภาครัฐและภาคเอกชน

2. การส่งออกในปี 2565 สมาคมผู้ส่งออกข้าวไทย คาดว่าไทยจะส่งออกได้ประมาณ 7 ล้านตันข้าวสาร เนื่องจากเศรษฐกิจโลกฟื้นตัวจากที่เกิดการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือโรคโควิด-19 ส่งผลให้ประเทศผู้นำเข้าข้าวจากไทย ในแถบแอฟริกา เอเชีย และตะวันออกกลาง กลับมามีกำลังซื้อและตระหนักถึงความต้องการบริโภคภายในประเทศตนเอง

มาตรการ

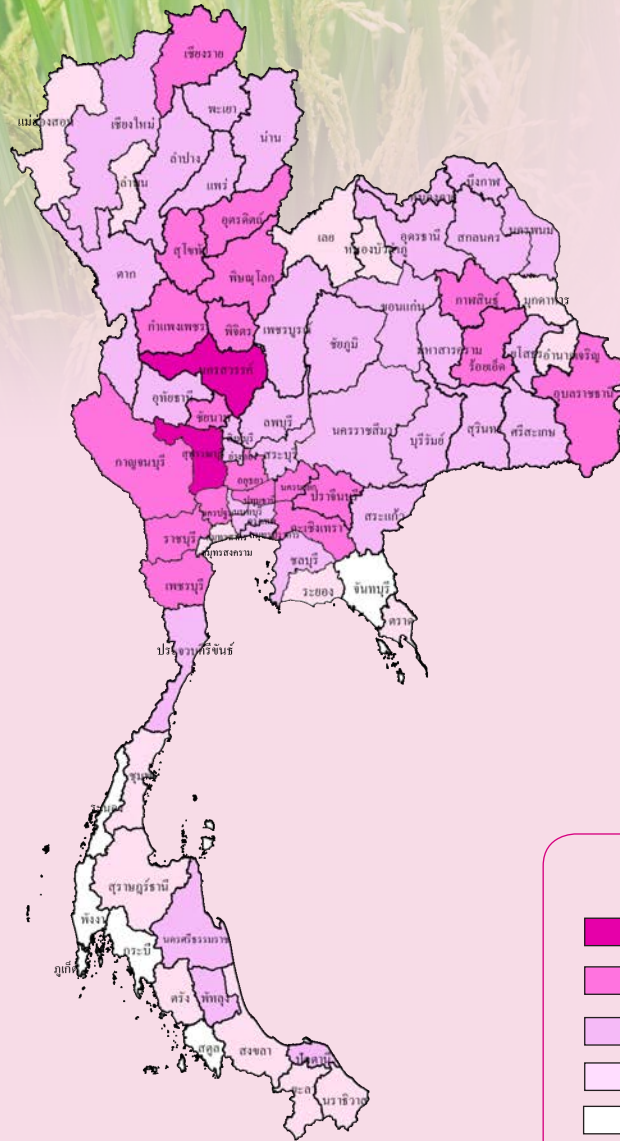
มาตรการช่วยเหลือเกษตรกรผู้ปลูกข้าว ปีการผลิต 2564/65

1. โครงการประกันรายได้เกษตรกรผู้ปลูกข้าว ปีการผลิต 2564/65 รอบที่ 1 ดำเนินการในพื้นที่เพาะปลูกข้าวทั่วประเทศ เกษตรกรที่มีสิทธิ์ได้รับการชดเชย ต้องเป็นเกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนผู้ปลูกข้าวกับปีการผลิต 2564/65 (รอบที่ 1) ครอบคลุมส่งเสริมการเกษตรโดยกำหนดชนิดข้าว ราคา และปริมาณประกันรายได้ (ณ ราคาความชื้นไม่เกิน 15%) ดังนี้ (1) ข้าวเปลือกหอมมะลิ ราคาประกันตันละ 15,000 บาท ครัวเรือนละไม่เกิน 14 ตัน (2) ข้าวเปลือกหอมมะลินอกพื้นที่ ราคาประกันตันละ 14,000 บาท ครัวเรือนละไม่เกิน 16 ตัน (3) ข้าวเปลือกเจ้า ราคาประกันตันละ 10,000 บาท ครัวเรือนละไม่เกิน 30 ตัน (4) ข้าวเปลือกหอมปทุมธานี ราคาประกันตันละ 11,000 บาท ครัวเรือนละไม่เกิน 25 ตัน และ (5) ข้าวเปลือกเหนียว ราคาประกันตันละ 12,000 บาท ครัวเรือนละไม่เกิน 16 ตัน

2. มาตรการคู่ขนานโครงการประกันรายได้เกษตรกรผู้ปลูกข้าว ปีการผลิต 2564/65 ประกอบด้วย 1)โครงการสินเชื่อชะลอการขายข้าวเปลือก ปีการผลิต 2564/65 2)โครงการสินเชื่อเพื่อรวบรวมข้าวและสร้างมูลค่าเพิ่มโดยสถาบันเกษตรกร ปีการผลิต 2564/65 และ 3)โครงการชดเชยดอกเบี้ยให้ผู้ประกอบการค้าข้าวในการเก็บสต็อก ปีการผลิต 2564/65

3. โครงการสนับสนุนการบริหารจัดการและพัฒนาคูณภาพผลผลิตเกษตรกรผู้ปลูกข้าว ปีการผลิต 2564/65

ภาพแสดงแหล่งเพาะปลูกข้าวนาปรังของประเทศไทย

เนื้อที่เพาะปลูกและผลผลิตเก็บเกี่ยวรายเดือน

หน่วย: ไร่ละ

ปีเพาะปลูก 2563/64														แหล่งเพาะปลูก 5 อันดับแรก	
ปี 2563					ปี 2564										
ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.		ต.ค.
			21.93	32.75	29.12	8.70	5.02	1.87	0.27	0.34					สุพรรณบุรี นครสวรรค์ พระนครศรีอยุธยา พิษณุโลก พิษณุโลก
						11.03	33.64	30.50	15.75	5.61	2.60	0.56	0.27	0.04	

- ช่วงเดือนที่เพาะปลูก
- ช่วงเดือนที่เก็บเกี่ยวผลผลิต
- ช่วงเดือนที่เพาะปลูกมาก
- ช่วงเดือนที่เก็บเกี่ยวผลผลิตมาก

ปลูก: พ.ย.-มิ.ย. (ภาคใต้ฝั่งตะวันออก 1 มิ.ค.-15 มิ.ย.) เก็บเกี่ยว: ก.พ.-ต.ค.

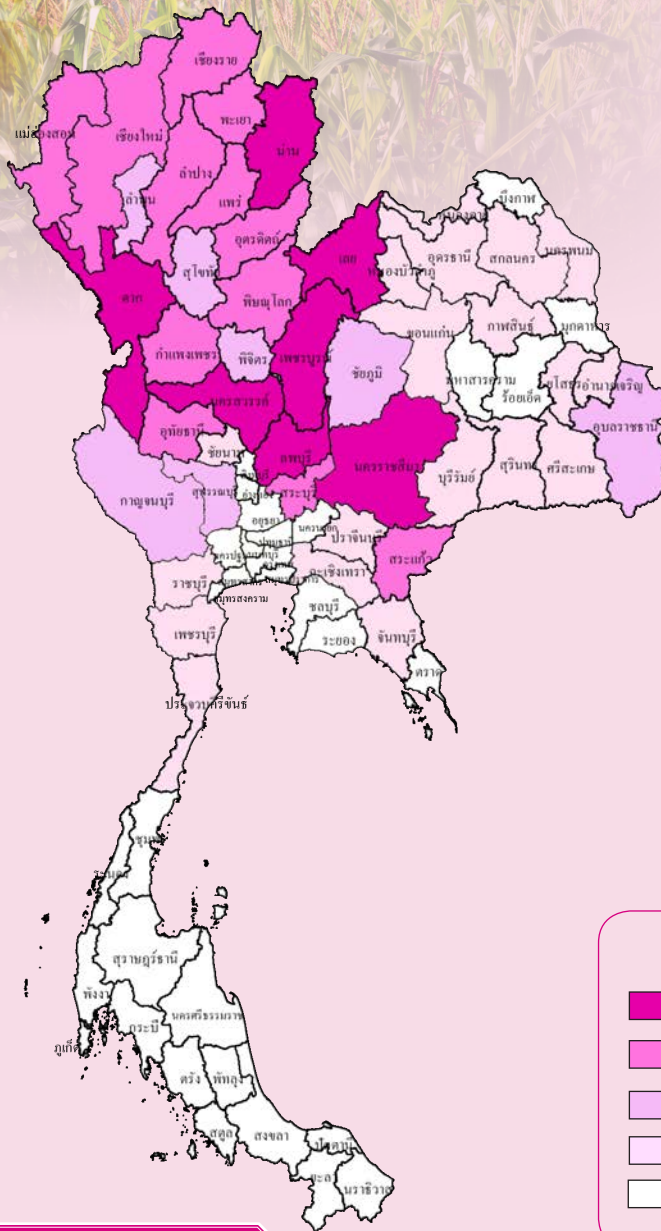
การผลิต			
รายการ	2562/63	2563/64	2564/65
1. จำนวนครัวเรือน (ครัวเรือน)	423,788	441,942	486,978
2. เนื้อที่เพาะปลูก (ไร่)	7,342,062	8,342,709	10,112,230
2.1 ข้าวจ้าวปทุมธานี 1	678,043	631,205	787,681
2.2 ข้าวจ้าวอื่น ๆ	5,755,072	6,705,919	8,311,108
2.3 ข้าวนี้อย	908,947	1,005,585	1,013,441
3. ผลผลิตข้าวเปลือก (ตัน)	4,553,778	5,310,446	6,529,403
3.1 ข้าวจ้าวปทุมธานี 1	453,969	427,960	539,758
3.2 ข้าวจ้าวอื่น ๆ	3,585,235	4,297,429	5,393,675
3.3 ข้าวนี้อย	514,574	585,057	595,970
4. ผลผลิตต่อไร่ (กก. ต่อไร่) ความชื้น 15%	620	637	646
4.1 ข้าวจ้าวปทุมธานี 1	670	678	685
4.2 ข้าวจ้าวอื่น ๆ	623	641	649
4.3 ข้าวนี้อย	566	582	588
5. ต้นทุนการผลิต (บาท/ตัน)	7,792	7,690	8,081
5.1 ข้าวจ้าวปทุมธานี 1	7,555	7,527	7,950
5.2 ข้าวจ้าวอื่น ๆ	7,883	7,722	8,175
5.3 ข้าวนี้อย	7,309	7,189	7,433
6. ราคาที่เกษตรกรขายได้ (บาท/ตัน)	9,170	8,641	7,985
6.1 ข้าวจ้าวปทุมธานี 1	10,738	9,976	9,378
6.2 ข้าวจ้าวอื่น ๆ	9,171	8,641	7,851
6.3 ข้าวนี้อย	15,577	10,385	9,295
7. ผลตอบแทนสุทธิ (บาท/ตัน)	1,378	952	-96
7.1 ข้าวจ้าวปทุมธานี 1	3,183	2,449	1,428
7.2 ข้าวจ้าวอื่น ๆ	1,288	919	-324
7.3 ข้าวนี้อย	8,268	3,196	1,862

หมายเหตุ: 1. การผลิต ข้อ 1-4 ปีเพาะปลูก 2564/65 ข้อมูลพยากรณ์ ณ เดือนกุมภาพันธ์ 2565
2. ปีเพาะปลูก 2562/63 2563/64 2564/65 หมายถึง ปี 2563 2564 2565

การผลิต

ข้าวนาปรัง ปีเพาะปลูก 2564/65 เนื้อที่เพาะปลูกเพิ่มขึ้นจากปีเพาะปลูก 2563/64 เนื่องจากปริมาณน้ำในอ่างเก็บน้ำส่วนใหญ่และปริมาณน้ำตามแหล่งน้ำตามธรรมชาติมีมากกว่าปีที่แล้ว ซึ่งเป็นผลมาจากในช่วงเดือนกันยายนและตุลาคม 2564 มีพายุโซนร้อนเตี้ยนหมู่ และคอมปาซู ทำให้ประเทศไทยมีฝนตกหนัก และปริมาณน้ำฝนสูงกว่าค่าปกติ ประกอบกับเกษตรกรบางส่วนปลูกทดเชยข้าวนาปีที่เสียหายจากน้ำท่วม โดยขยายเนื้อที่เพาะปลูกเพิ่มขึ้นในพื้นที่นาที่เคยปล่อยว่าง สำหรับผลผลิตต่อไร่เพิ่มขึ้น เนื่องจากมีปริมาณน้ำเพียงพอต่อการเพาะปลูก และการเจริญเติบโตของต้นข้าว

ภาพแสดงแหล่งเพาะปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ของประเทศไทย

เนื้อที่เพาะปลูกและผลผลิตเก็บเกี่ยวรายเดือน

หน่วย: ไร่ละ

ปีเพาะปลูก 2563/64																
ปี 2563											ปี 2564				แหล่งเพาะปลูก 5 อันดับแรก	
มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.		มิ.ย.
0.24	2.49	20.43	34.72	23.08	6.27	1.86	0.54	2.54	3.81	3.09	0.93					
			0.01	1.82	2.94	9.45	19.15	34.24	18.56	2.22	0.79	4.65	5.21	0.95	0.01	

รุ่น 1: ปลุก: มี.ค.-ต.ค. เก็บเกี่ยว: มิ.ย.-ก.พ.
 รุ่น 2: ปลุก: พ.ย.-ก.พ. เก็บเกี่ยว: ก.พ.-มิ.ย.

ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

การผลิต			
รายการ	2562/63	2563/64	2564/65
1. จำนวนคริวเรือน (คริวเรือน)	459,636	461,243	451,957
2. เนื้อที่เพาะปลูก (ไร่)	7,024,503	7,088,945	6,950,141
รุ่น 1	6,309,393	6,366,961	6,272,573
รุ่น 2	715,110	721,984	677,568
3. ผลผลิต (ตัน)	4,535,058	4,995,169	4,938,492
รุ่น 1	3,980,980	4,435,655	4,409,415
รุ่น 2	554,078	559,514	529,077
4. ผลผลิตต่อไร่ (กก. ต่อไร่)	646	705	711
รุ่น 1	631	697	703
รุ่น 2	775	775	781
5. ต้นทุนการผลิต (บาท/ตัน)	6,670	6,750	6,330
รุ่น 1	6,620	6,300	6,260
รุ่น 2	6,910	6,750	6,770
6. ราคาที่เกษตรกรขายได้ (บาท/ตัน)			
ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ความชื้น 14.5%	7,600	7,690	8,090
7. ผลตอบแทนสุทธิ (บาท/ตัน)	930	940	1,760
8. มาตรฐาน			
ตามประกาศกรมการค้าภายใน เรื่องการกำหนดมาตรฐานการหักลดน้ำหนักเมล็ดข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ที่มีความชื้น ลงวันที่ 4 กันยายน 2540			

การค้า			
รายการ	2562	2563	2564
1. การค้าของโลก (ล้านตัน) ^{1/}	175.73	183.70	194.02
2. ส่วนแบ่งการตลาดโลก (%)	0.001	0.0003	0.0140
3. ใช้ในประเทศ (ล้านตัน) ^{2/}	8.51	8.34	8.57
4. นำเข้า ^{3/}			
ปริมาณ (ตัน)	681,459	1,587,753	1,834,021
มูลค่า (ล้านบาท)	4,772.17	8,687.96	12,722.79
5. ส่งออก ^{3/}			
ปริมาณ (ตัน)	1,788	631	26,479
มูลค่า (ล้านบาท)	17.85	6.41	256.79
6. ราคาส่งออก ^{4/}			
(ดอลลาร์สหรัฐ/ตัน)	300.83	289.58	316.67
(บาท/ตัน)	9,263	8,943	10,063
7. คู่ค้าที่สำคัญ	ฟิลิปปินส์ อินโดนีเซีย ญี่ปุ่น		
8. คู่แข่งที่สำคัญ	สหรัฐอเมริกา อาร์เจนตินา ยูเครน บราซิล		

ที่มา: ^{1/} กระทรวงเกษตรสหรัฐอเมริกา ^{2/} สมาคมผู้ผลิตอาหารสัตว์ไทย ^{3/} กรมศุลกากร ^{4/} สมาคมพ่อค้าข้าวโพดเลี้ยงสัตว์และพืชพันธุ์ไทย
 หมายเหตุ: 1. การผลิต ข้อ 1-4 ปีเพาะปลูก 2564/65 ข้อมูลพยากรณ์ ณ เดือนกุมภาพันธ์ 2565
 2. ปีเพาะปลูก 2562/63 2563/64 2564/65 หมายถึง ปี 2562 2563 2564

การผลิต

ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ปีเพาะปลูก 2564/65 เนื้อที่เพาะปลูกลดลง โดยเนื้อที่เพาะปลูกรุ่น 1 ลดลง เนื่องจากในปีที่ผ่านมาเกษตรกรประสบกับการระบาดของหนอนกระทู้ทำให้มีต้นทุนในการพ่นยากำจัดเพิ่มขึ้น และเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์มีราคาสูง ส่วนเนื้อที่เพาะปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์รุ่น 2 ลดลง โดยเกษตรกรบางส่วนจะเปลี่ยนไปปลูกข้าวนาปรังแทนข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ เนื่องจากมีปริมาณน้ำเพียงพอสำหรับเพาะปลูกข้าวนาปรังที่มีต้นทุนเมล็ดพันธุ์ต่ำกว่าข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

สำหรับผลผลิตต่อไร่ทั้งรุ่น 1 และรุ่น 2 มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยผลผลิตต่อไร่รุ่น 1 เพิ่มขึ้น เนื่องจากเกษตรกรได้เปลี่ยนช่วงระยะเวลาการปลูกให้ช้าลงเพื่อป้องกันการประสบกับปัญหาฝนทิ้งช่วงเหมือนในปีที่ผ่านมา ส่วนผลผลิตต่อไร่รุ่น 2 เพิ่มขึ้น เนื่องจากในปีนี้มีปริมาณน้ำฝนและปริมาณน้ำในแหล่งกักเก็บเพียงพอต่อการเพาะปลูก และสถานการณ์การระบาดของหนอนกระทู้ในปีนี้ลดลง พร้อมทั้งเกษตรกรมีความชำนาญในการดูแลรักษาและควบคุมการระบาดของหนอนกระทู้ได้ดีขึ้น อย่างไรก็ตามภาพรวมผลผลิตทั้งประเทศลดลงเล็กน้อยตามการลดลงของเนื้อที่เพาะปลูก

การตลาด

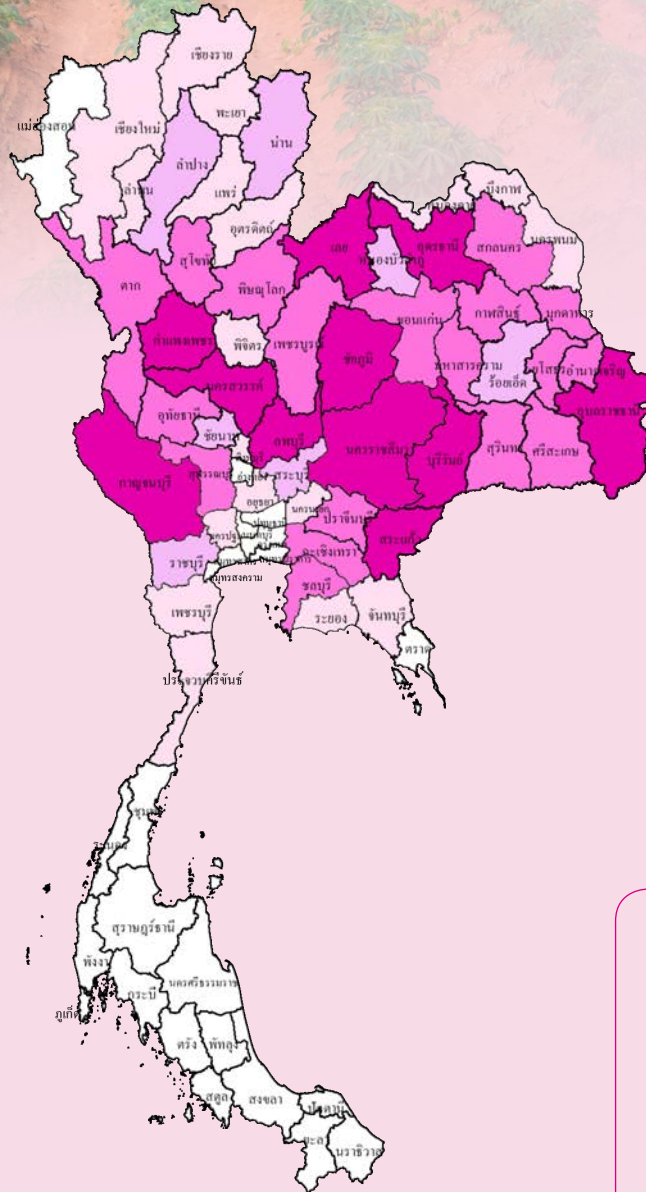
ปี 2564 ความต้องการใช้ภายในประเทศเพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมาร้อยละ 2.76 ตามการขยายตัวของอุตสาหกรรมเลี้ยงปศุสัตว์ ที่ขยายตัวเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องอย่างไรก็ตามผลผลิตในประเทศก็ยังคงไม่เพียงพอต่อความต้องการใช้ ทำให้ต้องมีการนำเข้าวัตถุดิบทดแทน เช่น ข้าวสาลีข้าวบาร์เลย์ และ DDGS (กากข้าวโพดที่เหลือจากขบวนการผลิตเอทานอล) มาใช้เป็นวัตถุดิบทดแทนข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ในอุตสาหกรรมผลิตอาหารสัตว์

มาตรการ

1. โครงการประกันรายได้เกษตรกรผู้ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ปีเพาะปลูก 2564/65 เป้าหมาย เกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนผู้ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์กับกรมส่งเสริมการเกษตร โดยมีวันเพาะปลูกตั้งแต่วันที่ 1 มิถุนายน 2564 - 31 พฤษภาคม 2565
2. มาตรการคูปอง ปีเพาะปลูก 2564/65
  - 2.1 โครงการสินเชื่อเพื่อรวบรวมข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ และสร้างมูลค่าเพิ่มโดยสถาบันเกษตรกร
  - 2.2 โครงการชดเชยดอกเบี้ยในการเก็บสต็อกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

ภาพแสดงแหล่งเพาะปลูกมันสำปะหลังโรงงานของประเทศไทย

ผลผลิตเก็บเกี่ยวรายเดือน

หน่วย: ร้อยละ

ปีเพาะปลูก 2563/64														
ปี 2563				ปี 2564									แหล่งเพาะปลูก 5 อันดับแรก	
ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.		ต.ค.
	4.21	5.75	9.58	18.64	21.92	18.76	8.14	4.15	2.36	1.52	2.06	2.91		นครราชสีมา กำแพงเพชร ชัยภูมิ กาญจนบุรี อุบลราชธานี

ช่วงเดือนที่เก็บเกี่ยวผลผลิต

ช่วงเดือนที่เก็บเกี่ยวผลผลิตมาก

ปลูก: ตลอดปี

เก็บเกี่ยว: ต.ค.-ก.ย. (ม.ค.-มี.ค. เป็นช่วงผลผลิตออกมา)

มันสำปะหลังโรงงาน

การผลิต			
รายการ	2561/62	2562/63	2563/64
1. จำนวนคริวเรือน (คริวเรือน)	537,937	587,754	760,228
2. เนื้อที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	8,666,596	8,918,250	10,406,314
3. ผลผลิต (ตัน)	31,079,966	28,999,122	35,094,485
4. ผลผลิตต่อไร่ (กก. ต่อไร่)	3,586	3,252	3,372
5. ต้นทุนการผลิต (บาท/ตัน)	1,850	1,830	1,852
6. ราคาที่เกษตรกรขายได้ (บาท/ตัน)			
หัวมันสำปะหลังสดคละ	2,170	1,890	2,030
หัวมันสำปะหลังสด (แป้ง 25%)	2,455	2,202	2,265
7. ผลตอบแทนสุทธิ (บาท/ตัน)	320	60	178
8. มาตรฐาน			
8.1. ผลิตถัณฑ์มันสำปะหลัง (มันเส้น/มันอัดเม็ด)			
8.1.1 มาตรฐานผลิตถัณฑ์อุตสาหกรรมที่ มอก. 330/2523			
8.1.2 ประกาศกระทรวงพาณิชย์ เรื่อง กำหนดให้ผลิตถัณฑ์มันสำปะหลังเป็นสินค้ามาตรฐาน และมาตรฐานผลิตถัณฑ์มันสำปะหลัง (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2545			
8.2 แป้งมันสำปะหลัง			
ประกาศกระทรวงพาณิชย์ เรื่อง กำหนดให้แป้งมันสำปะหลังเป็นสินค้ามาตรฐาน			

การค้า			
รายการ	2562	2563	2564
1. การค้าของโลก (ล้านตันหัวมันสด) ^{1/}	31.23	34.92	n.a.
2. ส่วนแบ่งการตลาดโลก1/ (%)	57.98	55.53	n.a.
3. ใช้ในประเทศ (ล้านตันหัวมันสด)	11.10	11.97	12.42
4. ส่งออก ^{2/}			
4.1 มันเส้น			
ปริมาณ (ตัน)	2,402,555	3,068,617	5,189,694
มูลค่า (ล้านบาท)	16,278	21,425	40,422
4.2 มันสำปะหลังอัดเม็ด			
ปริมาณ (ตัน)	12,328	12,241	22,108
มูลค่า (ล้านบาท)	100	110	206
4.3 แป้งมันสำปะหลัง			
ปริมาณ (ตัน)	2,835,700	2,781,870	3,672,852
มูลค่า (ล้านบาท)	38,512	36,106	53,208
5. ราคาส่งออก (บาท/ตัน) ^{2/}			
5.1 มันเส้น	6,941	7,382	8,196
5.2 มันสำปะหลังอัดเม็ด	8,785	9,626	9,888
5.3 แป้งมันสำปะหลัง	13,870	13,840	15,360
6. คู่ค้าที่สำคัญ			
6.1 มันเส้น	จีน		
6.2 มันสำปะหลังอัดเม็ด	เนเธอร์แลนด์ ญี่ปุ่น สหรัฐอเมริกา		
6.3 แป้งมันสำปะหลัง	จีน ไต้หวัน ญี่ปุ่น มาเลเซีย		
7. คู่แข่งที่สำคัญ	เวียดนาม		

ที่มา: ^{1/} องค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ ^{2/} สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร โดยความร่วมมือจากกรมศุลกากร

หมายเหตุ: 1. ปีเพาะปลูก 2561/62 2562/63 2563/64 หมายถึง ปี 2562 2563 2564

2. n.a. หมายถึง ยังไม่มีข้อมูล

การผลิต

มันสำปะหลังโรงงานปี 2564 เนื้อที่เก็บเกี่ยวเพิ่มขึ้นจากปี 2563 เนื่องจากรัฐบาลมีโครงการประกันรายได้เกษตรกรผู้ปลูกมันสำปะหลังโรงงาน ซึ่งเป็นโครงการต่อเนื่อง ปีที่ 2 จึงจูงใจให้เกษตรกรขยายเนื้อที่ปลูกแทนอ้อยโรงงานที่ราคาคงต่ำอย่างต่อเนื่อง บางส่วนปลูกแทนข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ที่ประสบปัญหาการระบาดของหนอนกระทู้และได้รับความเสียหายจากภัยแล้งในปีที่แล้ว

สำหรับผลผลิตต่อไร่เพิ่มขึ้น เนื่องจากสภาพอากาศเอื้ออำนวย ปริมาณน้ำฝนเหมาะสมต่อการเจริญเติบโต ประกอบกับเกษตรกรสามารถควบคุมการระบาดของโรคใบด่างมันสำปะหลัง (Cassava Mosaic Disease: CMD) ได้ดี โดยใช้ฟันทอนพันธุ์สะอาดปลอดโรคจากภาครัฐ อีกทั้งเกษตรกรบางส่วนที่เคยประสบปัญหาโรคใบด่างมันสำปะหลังเปลี่ยนไปปลูกพันธุ์ที่ทนทานต่อโรค เช่น เกษตรศาสตร์ 50 หัววัย 60 ระยะยง 72 จึงส่งผลให้ผลผลิตต่อไร่และผลผลิตในภาพรวมทั้งประเทศเพิ่มขึ้น

การตลาด

ผลผลิตมันสำปะหลังเข้าสู่กระบวนการแปรรูปทั้งหมดเพื่อใช้เป็นวัตถุดิบในอุตสาหกรรมต่อเนื่อง โดยผลผลิตประมาณ ร้อยละ 60 แปรรูปเป็นแป้งมันสำปะหลัง และแป้งคัดแปรส่วนที่เหลืออีกร้อยละ 40 แปรรูปเป็นมันเส้นมันอัดเม็ด และเอทานอล

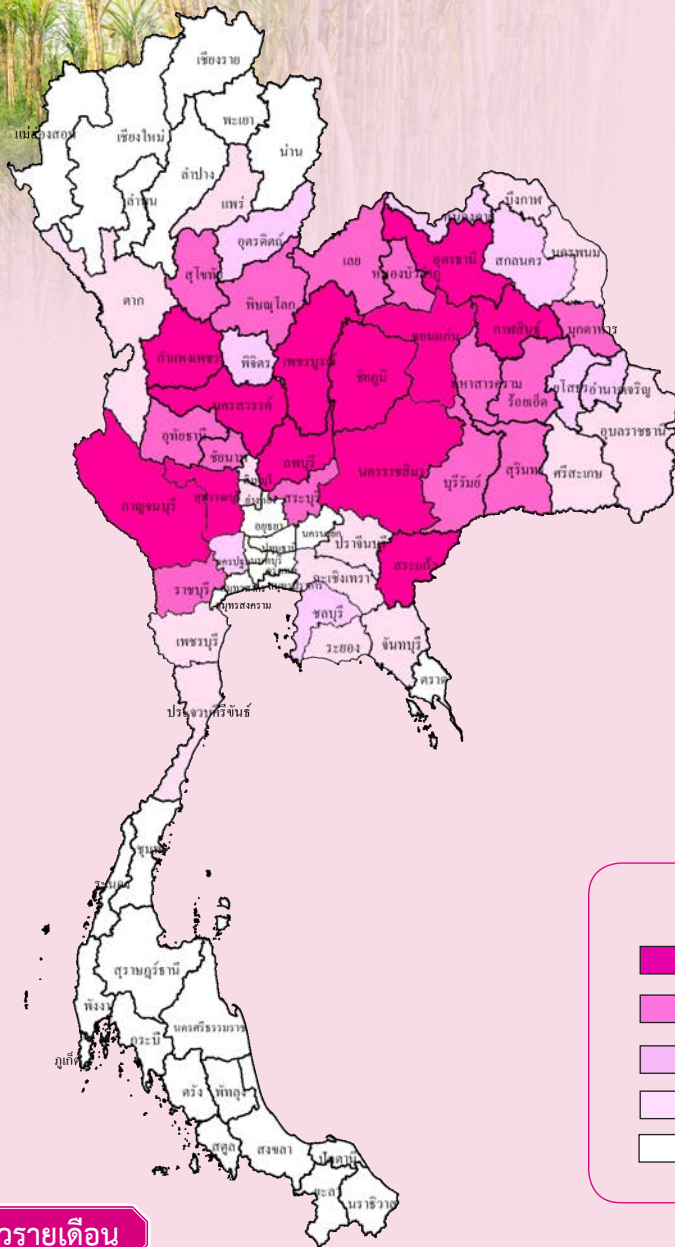
ในปี 2564 ความต้องการใช้มันสำปะหลังภายในประเทศประมาณร้อยละ 30 ที่เหลือร้อยละ 70 เป็นการส่งออก ตลาดส่งออกที่สำคัญของไทยคือ ประเทศจีน

ราคาส่งออกมันสำปะหลังและผลิตถัณฑ์ปี 2564 เพิ่มขึ้นจากปี 2563 โดยราคาส่งออกมันเส้นและมันอัดเม็ดปรับตัวเพิ่มขึ้น เนื่องจากจีนมีความต้องการใช้มันเส้นเพื่อผลิตเอทานอลเพิ่มขึ้น และทดแทนข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ที่ราคาสูงสำหรับแป้งมันสำปะหลัง ราคาลดลงเล็กน้อยในปี 2563 และปรับตัวเพิ่มขึ้น ในปี 2564 เนื่องจากจีนซึ่งเป็นคู่ค้าที่สำคัญมีความต้องการใช้ผลิตถัณฑ์มันสำปะหลังอย่างสูงและต่อเนื่องหลังจากเกิดวิกฤตโรคโควิด - 19

มาตรการ

1. โครงการประกันรายได้เกษตรกรผู้ปลูกมันสำปะหลัง ปี 2564/65
โครงการประกันรายได้เกษตรกรผู้ปลูกมันสำปะหลัง ปี 2564/65 โดยต้องเป็นเกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนเพาะปลูกมันสำปะหลัง ปี 2564/65 กับกรมส่งเสริมการเกษตร ที่มีช่วงเวลาปลูกตั้งแต่ 1 ตุลาคม 2563 - 31 มีนาคม 2565 โดยแจ้งระยะเวลาเก็บเกี่ยวนับจากวันที่เพาะปลูกไม่น้อยกว่า 8 เดือน แต่ไม่เกิน 12 เดือน และเป็นเกษตรกรผู้ผลิตมันสำปะหลังด้วยตนเองและกรรมสิทธิ์เป็นของตนเองเกษตรกร
2. มาตรการค้ำชุนานโครงการประกันรายได้เกษตรกรผู้ปลูกมันสำปะหลัง ปี 2564/65
  - 2.1 โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการเพาะปลูกมันสำปะหลัง สนับสนุนสินเชื่อเพื่อเป็นเงินทุนในการพัฒนาการผลิตของเกษตรกรโดยใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมเพื่อเพิ่มผลผลิตทางการผลิต และคุณภาพผลผลิต
  - 2.2 โครงการสินเชื่อเพื่อรวบรวมมันสำปะหลังและสร้างมูลค่าเพิ่มโดยสถาบันเกษตรกร สนับสนุนสินเชื่อแก่สถาบันเกษตรกร เพื่อเป็นเงินทุนหมุนเวียนในการรับซื้อมันสำปะหลัง มาจำหน่ายต่อ แปรรูป หรือใช้เป็นวัตถุดิบอาหารสัตว์
  - 2.3 โครงการชดเชยดอกเบี้ยในการเก็บสต็อกมันสำปะหลัง สนับสนุนสินเชื่อแก่ผู้ประกอบการแปรรูปมันสำปะหลัง เพื่อรับซื้อมันสำปะหลังมาเก็บสต็อกเป็นเวลา 60 - 180 วัน ในช่วงมันสำปะหลังออกสู่ตลาดมาก
  - 2.4 โครงการเพิ่มศักยภาพการแปรรูปมันสำปะหลัง สนับสนุนเงินทุนให้แก่กลุ่มเกษตรกรเป้าหมาย เพื่อจัดหาเครื่องสับมันปะหลังขนาดเล็ก ให้เกษตรกรสามารถแปรรูปมันสำปะหลังได้ด้วยตนเอง

ภาพแสดงแหล่งเพาะปลูกอ้อยโรงงานของประเทศไทย

ผลผลิตเก็บเกี่ยวรายเดือน

หน่วย: ร้อยละ

ปีเพาะปลูก 2563/64											แหล่งเพาะปลูก 5 อันดับแรก	
ปี 2563					ปี 2564					ค่าเฉลี่ย		
ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.			มิ.ย.
				15.27	44.58	33.84	3.67	2.64				กำแพงเพชร นครสวรรค์ กาญจนบุรี ลพบุรี อุดรธานี

- ช่วงเดือนที่เก็บเกี่ยวผลผลิต
- ช่วงเดือนที่เก็บเกี่ยวผลผลิตมาก

ปลูก: ต.ค.-ก.ค.

เก็บเกี่ยว: ธ.ค.- เม.ย. (ม.ค.-ก.พ. เป็นช่วงผลผลิตออกมา)

อ้อยโรงงาน-น้ำตาล

การผลิต			
รายการ	2561/62	2562/63	2563/64
1. จำนวนเกษตรกร (ราย) ^{1/}	427,588	474,744	465,661
2. เนื้อที่เก็บเกี่ยว (ไร่) ^{1/}	11,957,201	10,713,345	9,283,258
3. ผลผลิต (ตัน) ^{1/}	128,529,862	75,970,209	66,843,432
ผลผลิตน้ำตาล (ตัน)	13,752,695	8,128,812	7,152,247
4. ผลผลิตต่อไร่ (กก. ต่อไร่)	10,749	7,091	7,200
5. ต้นทุนการผลิต (บาท/ตัน) ^{1/}	1,131	1,420	999
6. ราคาที่เกษตรกรขายได้ (บาท/ตัน)	594	673	873
6.1 ราคาอ้อยขั้นต้น ณ หน้าโรงงาน ^{1/}	700	750	920
6.2 ราคาอ้อยขั้นสุดท้าย ณ หน้าโรงงาน ^{1/}	681	833	1,002
7. ผลตอบแทนสุทธิ (บาท/ตัน)	-537	-747	-126
8. มาตรฐานการผลิตน้ำตาล ^{1/}			
8.1 ประกาศคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย ฉบับที่ 2/2537			
8.2 ประกาศคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย ฉบับที่ 8/2539			
8.3 ประกาศคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย ฉบับที่ 1/2543			

การค้า			
รายการ	2562	2563	2564
1. การค้าของโลก (ล้านตัน) ^{2/}	57.77	53.15	62.69
2. ส่วนแบ่งการตลาดโลก (%)	18.37	12.60	6.38
3. ใช้ในประเทศ (ล้านตัน)	2.48	2.60	2.50
4. ส่งออก ^{3/}			
4.1 น้ำตาลทรายดิบ ปริมาณ (ตัน)	5,914,397	3,091,806	1,671,083
มูลค่า (ล้านบาท)	53,632	20,279	18,458
4.2 น้ำตาลทรายขาว ปริมาณ (ตัน)	4,037,154	2,401,690	1,886,348
มูลค่า (ล้านบาท)	42,527	27,576	28,118
5. ราคาส่งออก ^{3/}			
5.1 น้ำตาลทรายดิบ (บาท/ตัน) (ดอลลาร์สหรัฐ/ตัน)	9,066 / 294.75	9,062 / 291.49	12,143 / 381.58
5.2 น้ำตาลทรายขาว (บาท/ตัน) (ดอลลาร์สหรัฐ/ตัน)	10,639 / 342.40	11,551 / 368.35	14,873 / 468.69
6. คู่ค้าที่สำคัญ	อินโดนีเซีย เวียดนาม เกาหลีใต้ ไต้หวัน กัมพูชา		
7. คู่แข่งที่สำคัญ	บราซิล อินเดีย ออสเตรเลีย		

ที่มา: ^{1/} สำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย ^{2/} กระทรวงเกษตรสหรัฐอเมริกา ^{3/} สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร โดยความร่วมมือจากกรมศุลกากร
 หมายเหตุ: 1. ปีเพาะปลูก 2562/62 2562/63 2563/64 หมายถึง ปี 2562 2563 2564
 2. อัตราแปลง : อ้อยสด 1,000 กก. = น้ำตาล 107 กก.

การผลิต

อ้อยโรงงาน ปีเพาะปลูก 2563/64 เนื้อที่เก็บเกี่ยวลดลงจากปีเพาะปลูก 2562/63 เนื่องจากประสบปัญหาภัยแล้ง ส่งผลให้ต้นอ้อยไม่สมบูรณ์ การแตกกอไม่ดี ทำให้บางพื้นที่แห้งตายไม่สามารถเก็บเกี่ยวผลผลิตได้เต็มที่ บางส่วนปรับเปลี่ยนไปปลูกข้าว ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ และมันสำปะหลังโรงงานแทน

สำหรับผลผลิตต่อไร่เพิ่มขึ้น เนื่องจากมีฝนตกกระจายมากขึ้น ต้นอ้อยได้รับน้ำเพียงพอ ประกอบกับเกษตรกรเลือกใช้พันธุ์ที่ตีเพิ่มขึ้น ดูแลรักษาดี จัดหาแหล่งน้ำและบำรุงใส่ปุ๋ยดีขึ้น รวมทั้งไม่มีโรคแมลงรบกวน

การตลาด

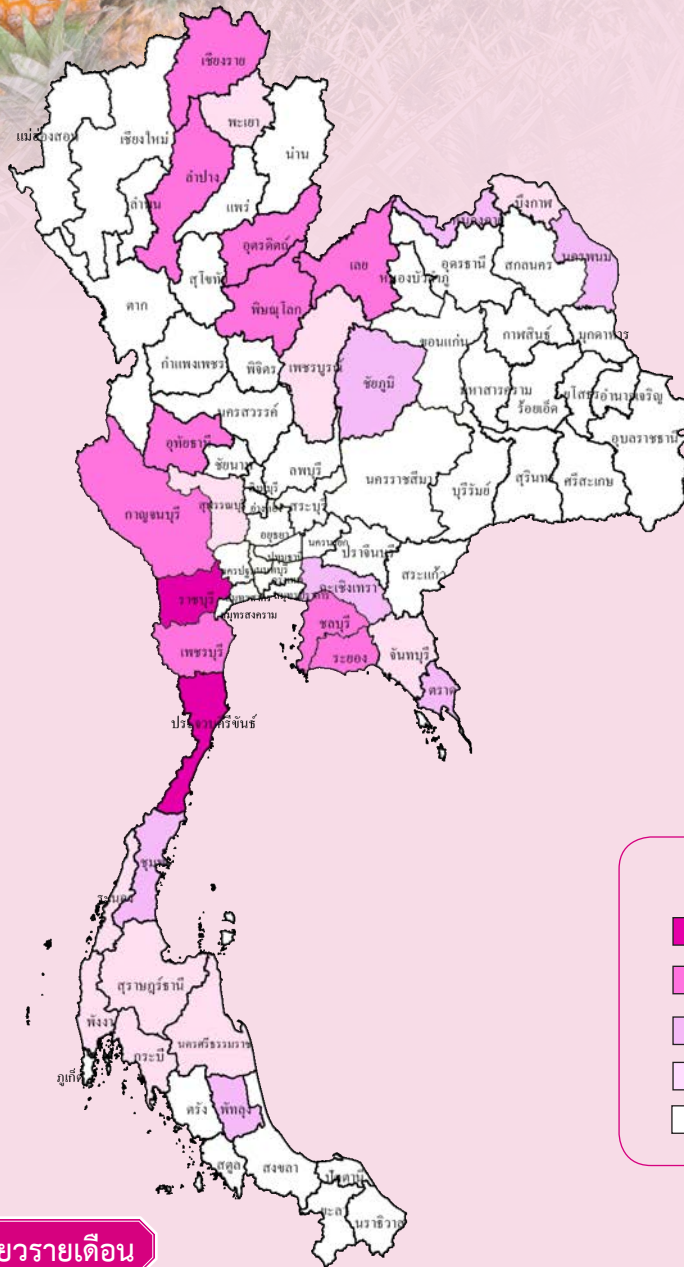
ภาวะเศรษฐกิจและราคาน้ำตาลทรายดิบในตลาดโลกปัจจัยสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อราคาอ้อยขั้นต้นและราคาอ้อยขั้นสุดท้ายของอุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลทรายของไทย คือ ราคาน้ำตาลทรายดิบในตลาดโลก และอัตราแลกเปลี่ยนเงินเหรียญสหรัฐฯ กับค่าเงินบาทของไทย เนื่องจากไทยเป็นประเทศผู้ส่งออกรายใหญ่อันดับ 2 ของโลก รองจากบราซิล นอกจากนี้ราคาน้ำตาลทรายดิบในตลาดโลกยังส่งผลกระทบต่อเสถียรภาพของอุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลทราย เนื่องจากผลผลิตน้ำตาลทรายของไทยกว่าร้อยละ 75 ส่งออกไปตลาดต่างประเทศ

มาตรการ

- มาตรการแก้ไขอ้อยไฟไหม้โดยความร่วมมือสมาคมชาวไร้อ้อยและโรงงานน้ำตาล ให้ปฏิบัติตามรวมทั้งให้มีการรณรงค์และประชาสัมพันธ์ให้เกษตรกรทราบและปฏิบัติตามระเบียบสำหรับฤดูกาลผลิต
  - ปีเพาะปลูก 2563/64 ให้โรงงานน้ำตาลรับอ้อยไฟไหม้เข้าที่บได้ไม่เกินร้อยละ 20 ต่อวัน
  - ปีเพาะปลูก 2564/65 ให้โรงงานน้ำตาลรับอ้อยไฟไหม้เข้าที่บเพียงร้อยละ 10 ต่อวัน
  - ปีเพาะปลูก 2565/66 ให้โรงงานน้ำตาลรับอ้อยไฟไหม้เข้าที่บเพียงร้อยละ 5 ต่อวัน
  - ปีเพาะปลูก 2566/67 ให้โรงงานน้ำตาลรับอ้อยไฟไหม้เข้าที่บเพียงร้อยละ 0 ต่อวัน
- โครงการส่งเสริมสินเชื่อเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตอ้อยอย่างครบวงจร ปี 2562 - 2564
- โครงการเงินช่วยเหลือเกษตรกรชาวไร้อ้อยเพื่อซื้อปัจจัยการผลิต ฤดูกาลผลิตปีเพาะปลูก 2563/64 จากแหล่งเงินทุนของ ธ.ก.ส. โดยแยกหลักเกณฑ์การช่วยเหลือเป็น 2 กรณี คือ 1) ชาวไร้อ้อยที่จดทะเบียนถูกต้องตาม พรบ. อ้อยและน้ำตาลทราย พ.ศ. 2527 และได้ทำสัญญาส่งอ้อยเข้าโรงงานน้ำตาลก่อนเปิดที่บอ้อย 2) การช่วยเหลือตามมาตรการแก้ไขปัญหาอ้อยไฟไหม้เพื่อลดปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM 2.5) โดยช่วยเหลือเฉพาะชาวไร้อ้อยที่ติดอ้อยสดคุณภาพดีส่งโรงงานในกรอบวงเงิน 5,934 ล้านบาท กำหนดอัตราเงินช่วยเหลือที่ 120 บาท/ตันอ้อย
- กำหนดราคาอ้อยขั้นต้นฤดูกาลผลิตปีเพาะปลูก 2563/64 ในอัตรา 920 บาทต่อตันอ้อย ณ ระดับความหวานที่ 10 ซี.ซี.เอส

ภาพแสดงแหล่งเพาะปลูกสับปะรดโรงงานของประเทศไทย

ผลผลิตเก็บเกี่ยวรายเดือน

หน่วย: ไร่ละ

ปี 2564												แหล่งเพาะปลูก 5 อันดับแรก
ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	
6.77	7.53	8.68	9.73	14.22	12.10	6.28	3.80	4.76	7.59	11.77	6.77	ประจวบคีรีขันธ์ ราชบุรี พิษณุโลก เพชรบุรี ระยอง

- ช่วงเดือนที่เก็บเกี่ยวผลผลิต
- ช่วงเดือนที่เก็บเกี่ยวผลผลิตมาก

ปลูก: ตลอดปี

เก็บเกี่ยว: ม.ค.-ธ.ค. (พ.ค.- มิ.ย. เป็นช่วงผลผลิตออกมา)

สับปรดโรงงาน

การผลิต			
รายการ	2562	2563	2564
1. จำนวนคริวเรือน (คริวเรือน)	35,448	32,701	34,480
2. เนื้อที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	485,399	449,777	455,534
3. ผลผลิต (ตัน)	1,825,257	1,680,884	1,718,089
4. ผลผลิตต่อไร่ (กก. ต่อไร่)	3,760	3,737	3,772
5. ต้นทุนการผลิต (บาท/ตัน)	3,430	3,240	3,366
6. ราคาที่เกษตรกรขายได้ (บาท/ตัน)			
6.1 สับปรดโรงงาน	5,910	10,680	6,470
6.2 สับปรดบริโภคสดคละ	7,950	13,921	9,510
7. ผลตอบแทนสุทธิสับปรดโรงงาน (บาท/ตัน)	2,480	7,440	3,104
8. มาตรฐาน			
8.1 มาตรฐานสินค้าเกษตรสับปรด มกษ. 4-2546			
8.2 มาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมสับปรดในภาชนะบรรจุ มอก. 51-2562			
8.3 มาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมสับปรดเยือกแข็ง มอก. 425-2525			
8.4 มาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมน้ำผลไม้ : น้ำสับปรด มอก. 112-2562			
8.5 มาตรฐานสินค้าเกษตร การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับ สับปรด มกษ. 2508-2557			
8.6 แนวปฏิบัติในการใช้มาตรฐานสินค้าเกษตร หลักปฏิบัติสำหรับการผลิตสินค้าเกษตรแช่เยือกแข็ง มกษ.9041(G)-2560			

การค้า			
รายการ	2562	2563	2564
1. การค้าของโลก (ล้านตัน) ^{1/}	n.a.	n.a.	n.a.
2. ส่วนแบ่งการตลาดโลก (%)	n.a.	n.a.	n.a.
3. ใช้ในประเทศ (ล้านตัน)	0.40	0.45	n.a.
4. ส่งออก ^{2/}			
4.1 สับปรดบรรจุภาชนะอัดลม ปริมาณ (ตัน)	389,716	290,578	366,884
มูลค่า (ล้านบาท)	10,460	10,799	14,257
4.2 น้ำสับปรด ปริมาณ (ตัน)	85,420	41,934	55,879
มูลค่า (ล้านบาท)	2,861	2,017	3,048
4.3 สับปรดทำไวน์ให้เสีย โดยใช้น้ำตาล ปริมาณ (ตัน)	24,123	18,806	20,376
มูลค่า (ล้านบาท)	1,918	2,089	2,204
4.4 ผลิตภัณฑ์อื่น ๆ ปริมาณ (ตัน)	15,843	10,039	13,214
มูลค่า (ล้านบาท)	422	270	450
5. ราคาส่งออก (บาท/ตัน) ^{2/}			
5.1 สับปรดบรรจุภาชนะอัดลม	26,839	37,163	38,860
5.2 น้ำสับปรด	33,497	48,095	54,553
5.3 สับปรดทำไวน์ให้เสีย โดยใช้น้ำตาล	79,496	111,099	108,182
6. คู่ค้าที่สำคัญ			
6.1 สับปรดบรรจุภาชนะอัดลม	สหรัฐอเมริกา	รัสเซีย	เยอรมนี
6.2 น้ำสับปรด	เนเธอร์แลนด์	สหรัฐอเมริกา	สเปน
6.3 สับปรดทำไวน์ให้เสีย โดยใช้น้ำตาล	สหรัฐอเมริกา	รัสเซีย	ญี่ปุ่น
7. คู่แข่งที่สำคัญ			
	ฟิลิปปินส์	อินโดนีเซีย	

ที่มา: ^{1/} The International Trade Centre (<https://www.trademap.org> , ก.พ. 63)

^{2/} สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร โดยความร่วมมือจากกรมศุลกากร

หมายเหตุ: 1. การผลิต ข้อ 1-4 ปี 2564 ข้อมูลเบื้องต้น 2. การค้าของโลก: เฉพาะสับปรดบรรจุภาชนะอัดลม (* ข้อมูลประมาณการ)
 3. n.a. หมายถึง ยังไม่มีข้อมูล 4. ตั้งแต่ปี 2562 สับปรดบรรจุภาชนะอัดลม รวม 4 รหัส 2008200001-2 และ 2008100000 และ 20089000000
 5. อัตราแปลง: 5.1 สับปรดสด 5 กก. = สับปรดแห้ง/กวน 1 กก.
 5.2 สับปรดสด 3.33 กก. = สับปรดบรรจุภาชนะอัดลม 1 กก.
 5.3 สับปรดสด 4 กก. = น้ำสับปรด 1 กก.
 5.4 สับปรดสด 2.5 กก. = สับปรดแช่แข็ง 1 กก.

การผลิต

สับปรดโรงงาน ปี 2564 เนื้อที่เก็บเกี่ยวเพิ่มขึ้น จากปี 2563 เนื่องจากราคาไร่ซื้อตั้งแต่เดือนกรกฎาคม 2562 และตลอดปี 2563 ขยับตัวสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง เกษตรกร บางรายจึงเริ่มกลับมาดูแลแปลงหรือกลับมาปลูกใหม่ และ ราคาสับปรดจูงใจให้เกษตรกรรายใหม่ขยายพื้นที่สับปรด ในพื้นที่ปล่อยว่างที่เคยปลูกสับปรดมาก่อน รวมทั้งปลูกแซม ในสวนยางพารา สวนมะพร้าวที่ปลูกใหม่ ปลูกแทนอ้อยโรงงาน และมันสำปะหลังในพื้นที่ที่ขาดแคลนท่อนพันธุ์ สำหรับผลผลิตต่อไร่เพิ่มขึ้น เนื่องจากในช่วงฤดูฝน มีปริมาณน้ำมากกว่าปีที่แล้ว ทำให้ต้นสับปรดสมบูรณ์ดี และสามารถใส่สารบำรุงการออกผลในช่วงปลายปีได้เต็มที่ ประกอบกับเกษตรกรมีการบำรุงรักษาต้นสับปรดที่ดี ส่งผลให้ผลผลิตรวมทั้งประเทศเพิ่มขึ้น

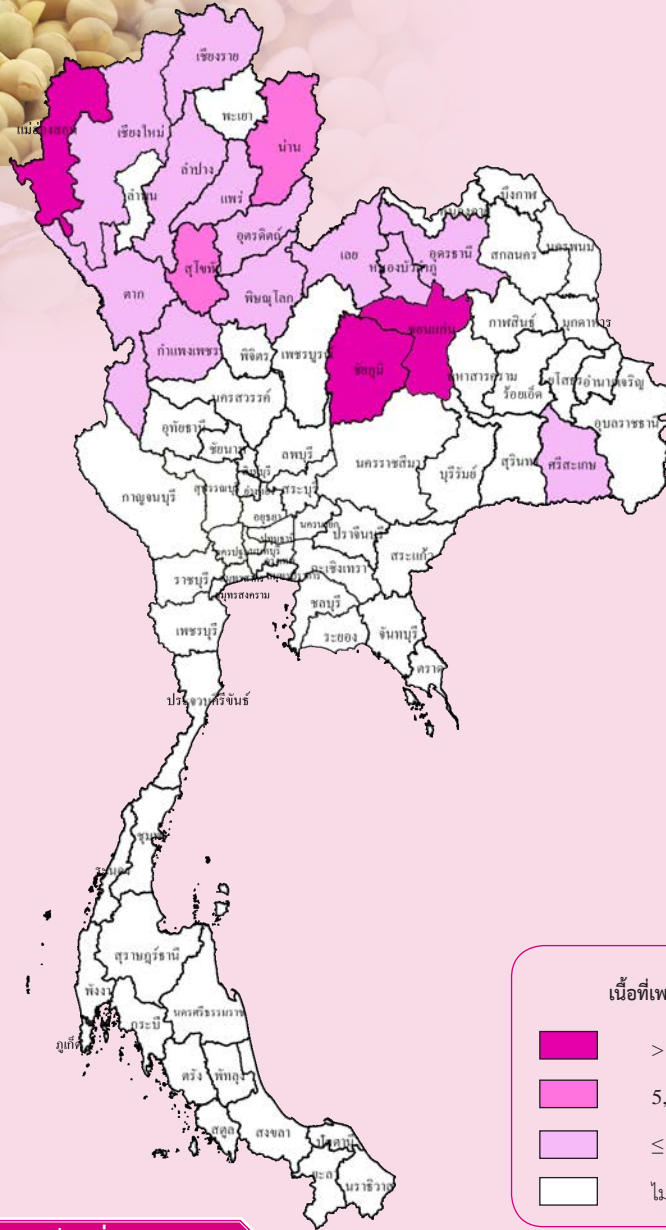
การตลาด

- เป็นสินค้าที่พึ่งพิงตลาดต่างประเทศ เนื่องจากผลผลิตร้อยละ 70 เข้าสู่กระบวนการแปรรูปเพื่อส่งออก ผลิตภัณฑ์ที่สำคัญ ได้แก่ สับปรด กระป๋องและน้ำสับปรด ความผันผวนของราคาจำหน่ายในตลาดโลก ส่งผลต่อราคาผลผลิตภายในประเทศ
- ผลกระทบจากโรคโควิด-19 ตั้งแต่ปี 2563 ทำให้ผู้ประกอบการ โรงงานแปรรูปบางส่วนหยุดดำเนินกิจการ ส่งผลต่อความสามารถนำเข้า วัตถุดิบของอุตสาหกรรมแปรรูปสับปรด
- โรงงานแปรรูปสับปรดส่วนใหญ่ผลิตแบบมีสัญญาล่วงหน้า และส่งออกผ่านนายหน้า (Broker) ส่งผลต่อราคาไร่ซื้อวัตถุดิบในประเทศ
- ปี 2564 จากโรคโควิด-19 ทำให้เศรษฐกิจโลกชะลอตัว เกิดปัญหา ด้าน Logistic ต้นทุนแรงงาน รวมทั้งระดมมีการบริโภคสับปรดสดและ น้ำผลไม้แบบคั้นสดมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น
- ราคาจำหน่ายสูงกว่าประเทศคู่แข่ง (ฟิลิปปินส์และอินโดนีเซีย) เนื่องจาก รูปแบบการผลิต รูปแบบการจำหน่าย สิทธิพิเศษทางภาษี (GSP) รวมทั้งผลจากค่าเงินบาท

มาตรการ

- แผนปฏิบัติการด้านสับปรด พ.ศ. 2564 – 2565 ครอบคลุมด้านการผลิต การแปรรูป และการตลาด
- บริหารจัดการ Supply ให้สมดุลกับ Demand สอดคล้องกับนโยบาย “การตลาด นำการผลิต” และบูรณาการเชื่อมโยงกับแผน ปฏิบัติการด้านสับปรด พ.ศ. 2564 - 2565 โดยคณะกรรมการเพื่อแก้ไขปัญหาเกษตรกร อันเนื่องมาจากผลิตผลการเกษตรระดับ จังหวัด (คพจ.) บริหารจัดการแบบเบ็ดเสร็จ ภายในจังหวัด

ภาพแสดงแหล่งเพาะปลูกถั่วเหลืองของประเทศไทย

เนื้อที่เพาะปลูกและผลผลิตเก็บเกี่ยวรายเดือน

หน่วย: ไร่ละ

ปีเพาะปลูก 2563/64													
ปี 2563							ปี 2564						แหล่งเพาะปลูก 5 อันดับแรก
พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	
0.90	19.94	8.37	4.00	1.55	0.02	3.03	52.13	9.29	0.77				แม่ฮ่องสอน ขอนแก่น ชัยภูมิ สุโขทัย น่าน
			0.69	5.57	18.70	9.34	1.73	0.05	2.14	30.00	31.15	0.63	

- ช่วงเดือนที่เพาะปลูก
- ช่วงเดือนที่เก็บเกี่ยวผลผลิต
- ช่วงเดือนที่เพาะปลูกมาก
- ช่วงเดือนที่เก็บเกี่ยวผลผลิตมาก

รุ่น 1 (ฤดูฝน) ปลุก: พ.ค.-ต.ค. เก็บเกี่ยว: ส.ค.-ธ.ค.
 รุ่น 2 (ฤดูแล้ง) ปลุก: พ.ย.-ก.พ. เก็บเกี่ยว: ม.ค.-พ.ค.

ถั่วเหลือง

การผลิต			
รายการ	2562/63	2563/64	2564/65
1. จำนวนคริวเรือน (คริวเรือน)	19,056	20,524	20,685
2. เนื้อที่เพาะปลูก (ไร่)	104,193	86,011	88,010
รุ่น 1	49,516	28,192	27,343
รุ่น 2	54,677	57,819	60,667
3. ผลผลิต (ตัน)	26,283	22,800	23,482
รุ่น 1	14,149	8,215	8,084
รุ่น 2	12,134	14,585	15,398
4. ผลผลิตต่อไร่ (กก. ต่อไร่)	252	265	267
รุ่น 1	286	291	296
รุ่น 2	222	252	254
5. ต้นทุนการผลิต (บาท/ตัน)	16,360	15,790	15,910
รุ่น 1	14,350	14,380	14,280
รุ่น 2	18,940	17,490	17,790
6. ราคาที่เกษตรกรขายได้ (บาท/ตัน)			
ถั่วเหลืองคละ	15,971	17,300	17,410
7. ผลตอบแทนสุทธิ (บาท/ตัน)	-389	1,510	1,500

การค้า			
รายการ	2562	2563	2564
1. การค้าของโลก (ล้านตัน) ^{1/}	165.04	165.61	162.76
2. ใช้ในประเทศ (ล้านตัน)	3.24	4.07	4.02
3. นำเข้า ^{2/}			
ปริมาณ (ตัน)	3,209,277	4,044,716	3,996,772
มูลค่า (ล้านบาท)	39,513	50,493	72,611
4. ส่งออก ^{2/}			
ปริมาณ (ตัน)	3,199	1,718	942
มูลค่า (ล้านบาท)	59	33,365	18,841
5. ราคา			
5.1 ราคานำเข้า (บาท/กก.) ^{2/}	12.28	12.51	18.15
5.2 ราคาตลาดชิคาโก (ดอลลาร์สหรัฐ/ตัน) ^{1/}	327.49	351.36	504.59
5.3 ราคาตลาดชิคาโก (บาท/กก.) ^{1/}	10.21	11.02	16.19
6. คู่ค้าที่สำคัญ	บราซิล สหรัฐอเมริกา แคนาดา		

ที่มา: ^{1/} กระทรวงเกษตรสหรัฐอเมริกา ^{2/} สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร โดยความร่วมมือจากกรมศุลกากร

หมายเหตุ: 1. การผลิต ข้อ 1-4 ปีเพาะปลูก 2564/65 ข้อมูลพยากรณ์ ณ เดือนกุมภาพันธ์ 2565

2. ปีเพาะปลูก 2562/63 2563/64 2564/65 หมายถึง ปี 2562 2563 2564

การผลิต

ถั่วเหลือง ปีเพาะปลูก 2564/65 เนื้อที่เพาะปลูกเพิ่มขึ้นจาก ปีเพาะปลูก 2563/64 โดยเป็นการเพิ่มขึ้นของเนื้อที่เพาะปลูก ถั่วเหลืองรุ่น 2 เนื่องจากแหล่งผลิตในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คือ จังหวัดขอนแก่น และชัยภูมิ มีปริมาณน้ำเพียงพอต่อการเพาะปลูก ส่วนเนื้อที่เพาะปลูกถั่วเหลืองรุ่น 1 ลดลง เนื่องจากถั่วเหลืองเป็นพืชที่ดูแลรักษายาก และผลตอบแทนที่ได้รับไม่คุ้มกับการลงทุน ปัจจัยการผลิตมีราคาสูง เช่น ค่าเมล็ดพันธุ์ ค่าแรงงานในการเก็บเกี่ยว และค่ายาปราบศัตรูพืช ประกอบกับยังขาดการพัฒนาเทคโนโลยีที่ช่วยในการเก็บเกี่ยวถั่วเหลือง เกษตรกรจึงปรับเปลี่ยนไปปลูกพืชอื่น เช่น ข้าว ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ งาม พืชผัก และบางสวนปล่อยพื้นที่ให้ว่าง

สำหรับผลผลิตต่อไร่ทั้ง 2 รุ่นเพิ่มขึ้น เนื่องจากสภาพภูมิอากาศเอื้ออำนวย มีปริมาณน้ำเพียงพอต่อการเพาะปลูก และเกษตรกรดูแลรักษาดี ส่งผลให้ภาพรวมผลผลิตทั้งประเทศเพิ่มขึ้น

การตลาด

ปี 2564 มีความต้องการใช้ในประเทศ 4.02 ล้านตัน ลดลงจาก 4.07 ล้านตัน ในปี 2563 ร้อยละ 1.23 เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ทำให้การใช้จ่ายของผู้บริโภคลดลง ส่งผลให้อุตสาหกรรมที่ใช้ถั่วเหลืองเป็นวัตถุดิบมีการผลิตสินค้าลดลง

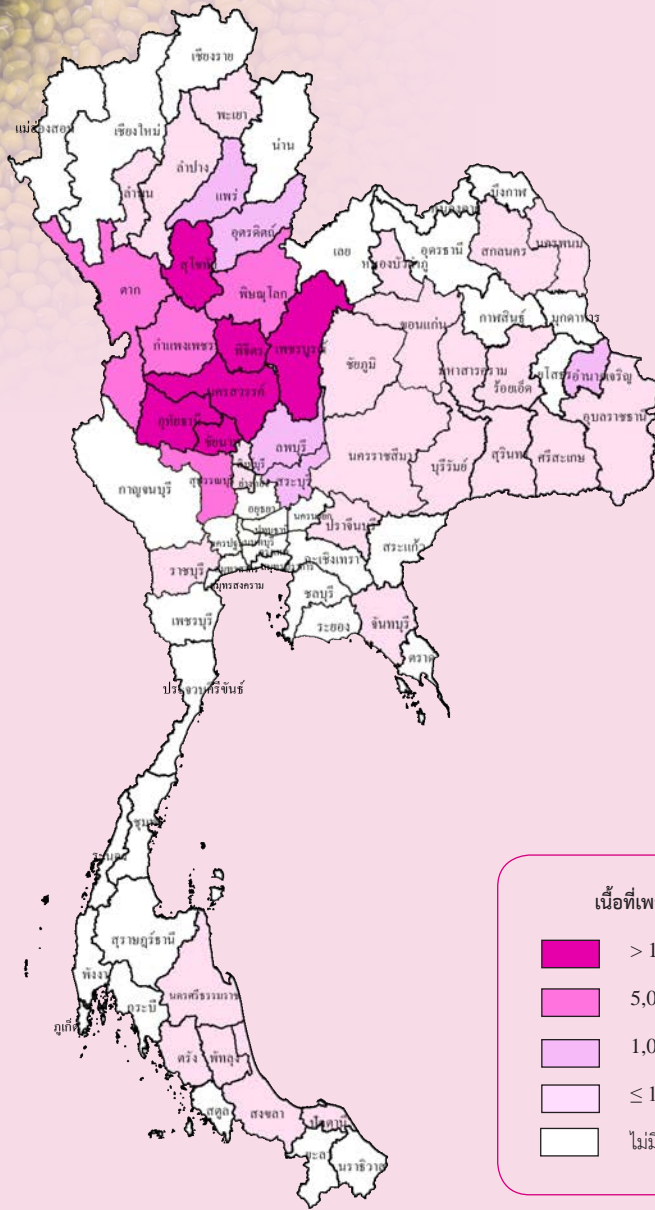
มาตรการ

ปี 2564 มีผู้มีสิทธินำเข้าจำนวน 8 สมาคม ได้แก่ (1) สมาคมผู้ผลิตน้ำมันถั่วเหลืองและรำข้าว (2) สมาคมผู้ผลิตอาหารสัตว์ไทย (3) สมาคมส่งเสริมผู้ใช้วัตถุดิบอาหารสัตว์ (4) สมาคมปศุสัตว์ไทย (5) สมาคมผู้ค้าสินค้าเกษตรกับประเทศเพื่อนบ้าน (6) สมาคมการค้าสินค้าเกษตรและอุตสาหกรรมแปรรูป (7) สมาคมผู้ผลิตอาหารสำเร็จรูป และ (8) สมาคมการค้าผู้ผลิตอาหารจากถั่วเหลืองไทย ทั้งนี้ ขอให้ผู้มีสิทธินำเข้ารับซื้อเมล็ดถั่วเหลืองที่ผลิตได้ในประเทศในราคาตามกลไกตลาด แต่ไม่ต่ำกว่าราคาขั้นต่ำตามชั้นคุณภาพ ดังนี้

ชั้นคุณภาพ	ณ ไร่นา (บาท/กก.)	ณ หน้าโรงงาน กทม. (บาท/กก.)
สกัดน้ำมัน	18.75	19.50
ผลิตอาหารสัตว์	19.00	19.75
แปรรูปผลิตภัณฑ์อาหาร	21.00	21.75

ภาพแสดงแหล่งเพาะปลูกถั่วเขียวของประเทศไทย

เนื้อที่เพาะปลูกและผลผลิตเก็บเกี่ยวรายเดือน

หน่วย: ไร่/ละ

ปีเพาะปลูก 2563/64														
ปี 2563							ปี 2564						แหล่งเพาะปลูก 5 อันดับแรก	
พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.		มิ.ย.
5.77	0.79	2.73	21.67	9.68	1.16	3.79	19.79	29.69	4.28	0.63	0.02			นครสวรรค์ สุโขทัย เพชรบูรณ์ ชัยนาท อุทัยธานี
		2.83	2.89	1.90	5.56	17.65	9.42	0.85	5.17	37.31	14.40	1.98	0.04	

- ช่วงเดือนที่เพาะปลูก
- ช่วงเดือนที่เก็บเกี่ยวผลผลิต
- ช่วงเดือนที่เพาะปลูกมาก
- ช่วงเดือนที่เก็บเกี่ยวผลผลิตมาก

รุ่น 1 (ฤดูฝน) ปลูก: พ.ค.-ต.ค. เก็บเกี่ยว: ก.ค.-ม.ค.
 รุ่น 2 (ฤดูแล้ง) ปลูก: พ.ย.-เม.ย. เก็บเกี่ยว: ม.ค.-มิ.ย.

ถั่วเขียว

การผลิต			
รายการ	2562/63	2563/64	2564/65
1. เนื้อที่เพาะปลูก (ไร่)	803,522	773,772	743,180
2. ผลผลิต (ตัน)	92,472	110,060	108,474
3. ผลผลิตต่อไร่ (กก ต่อไร่.)	115	142	146
4. ต้นทุนการผลิต (บาท/ตัน)	20,035	17,302	17,130
5. ราคาที่เกษตรกรขายได้ (บาท/ตัน)			
ถั่วเขียวผิวมันเมล็ดใหญ่คละ	22,590	23,550	25,690
6. ผลตอบแทนสุทธิ (บาท/ตัน)	2,555	6,248	8,560

การค้า			
รายการ	2562	2563	2564
1. ใช้ในประเทศ (ตัน)	102,336	128,608	127,598
2. นำเข้า ^{1/}			
ปริมาณ (ตัน)	26,617	37,105	50,935
มูลค่า (ล้านบาท)	674.24	1,068.98	1,313.98
3. ส่งออก ^{1/}			
ปริมาณ (ตัน)	16,753	18,558	31,811
มูลค่า (ล้านบาท)	499.89	635.77	1,151.00
4. ราคา (บาท/กก.) ^{1/}			
4.1 ราคานำเข้า	25.33	28.81	25.80
4.2 ราคาส่งออก	29.91	34.26	36.18
5. คู่ค้าที่สำคัญ	สหรัฐอเมริกา จีน เวียดนาม		
6. คู่แข่งที่สำคัญ	เมียนมา จีน		

ที่มา : ^{1/} สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร โดยความร่วมมือจากกรมศุลกากร

หมายเหตุ : 1. การผลิต ชื่อ 1-3 ปีเพาะปลูก 2564/65 ข้อมูลพยากรณ์ ณ เดือนกุมภาพันธ์ 2565

2. ปีเพาะปลูก 2562/63 2563/64 2564/65 หมายถึง ปี 2562 2563 2564

การผลิต

ถั่วเขียว ปีเพาะปลูก 2564/65 เนื้อที่เพาะปลูกลดลงจากปีเพาะปลูก 2563/64 เนื่องจากต้นทุนการผลิตสูง และประสบปัญหาการขาดแคลนแรงงานในการเก็บเกี่ยวผลผลิต สำหรับผลผลิตต่อไร่เพิ่มขึ้นเล็กน้อย เนื่องจากสภาพภูมิอากาศเอื้ออำนวยต่อการเพาะปลูก ไม่ประสบปัญหาภัยแล้ง และมีปริมาณน้ำเพียงพอต่อการเพาะปลูก แต่ภาพรวมผลผลิตทั้งประเทศลดลงตามการลดลงของเนื้อที่เพาะปลูก

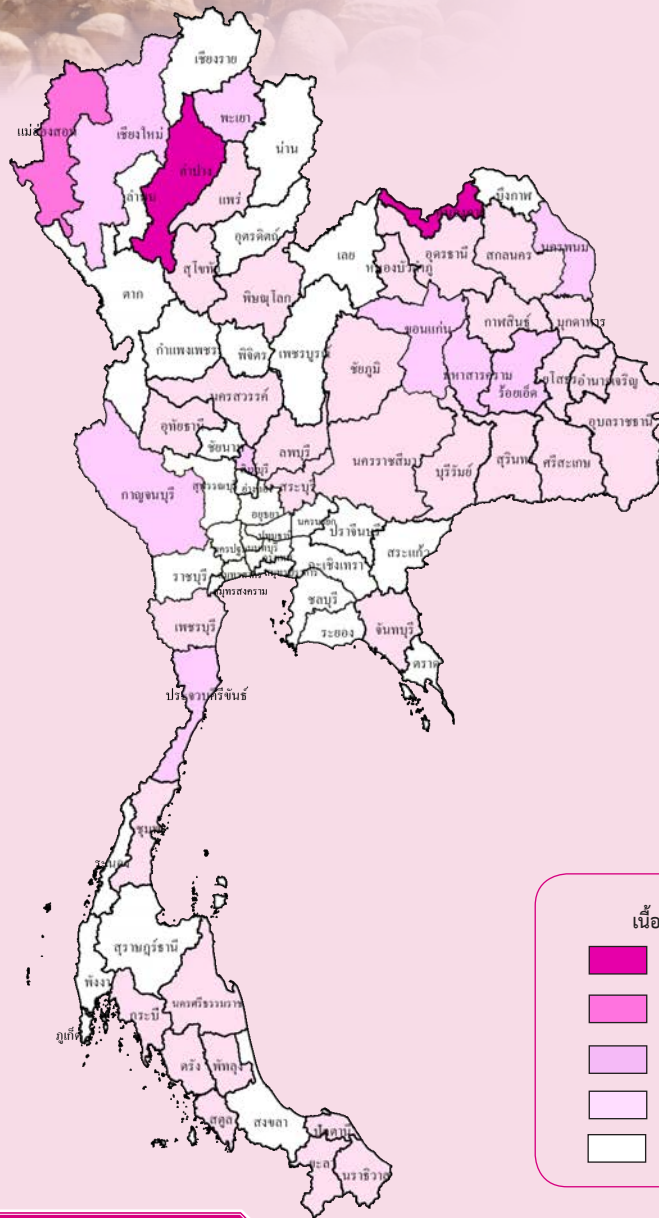
การตลาด

ปี 2564 มีความต้องการใช้ถั่วเขียวภายในประเทศ 127,598 ตัน เพื่อผลิตวันเส้นและผลิตภัณฑ์อาหารแปรรูป โดยมีปริมาณการส่งออก 31,811 ตันไปยังประเทศคู่ค้าสำคัญ ได้แก่ สหรัฐอเมริกา จีน และ เวียดนาม

มาตรการ

1. โครงการส่งเสริมการปลูกพืชหลากหลาย ฤดูนาปรัง ปี 2564 เพื่อส่งเสริมการปลูกพืชอื่นที่ใช้น้ำน้อย เช่น ถั่วเขียว ถั่วลิสง ถั่วเหลือง พืชผัก และอื่นๆ ทดแทนการทำนาปรังให้กับเกษตรกรผู้ปลูกข้าวนาปรัง 5,000 รายในพื้นที่นาปรัง 23 จังหวัดโดยเน้นเชื่อมโยงด้านการผลิตและการตลาด
2. โครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ เพื่อให้เกษตรกรรวมกลุ่มกันและบริหารจัดการร่วมกัน โดยมีเป้าหมายเพื่อการลดต้นทุนการผลิต มีผลผลิตต่อหน่วยเพิ่มขึ้น

ภาพแสดงแหล่งเพาะปลูกถั่วลิสงของประเทศไทย

เนื้อที่เพาะปลูกและผลผลิตเก็บเกี่ยวรายเดือน

หน่วย: ไร่ละ

ปีเพาะปลูก 2563/64														
ปี 2563							ปี 2564							แหล่งเพาะปลูก 5 อันดับแรก
พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	
20.00	21.97	9.11	10.91	6.14	2.19	1.91	10.14	13.37	2.98	1.08	0.20			
		2.04	21.78	18.92	10.94	8.69	7.40	0.33	1.96	10.35	15.65	1.49	0.45	

- ช่วงเดือนที่เพาะปลูก
- ช่วงเดือนที่เก็บเกี่ยวผลผลิต
- ช่วงเดือนที่เพาะปลูกมาก
- ช่วงเดือนที่เก็บเกี่ยวผลผลิตมาก

รุ่น 1 (ฤดูฝน) ปลุก: พ.ค.-ต.ค. เก็บเกี่ยว: ก.ค.-ม.ค.

รุ่น 2 (ฤดูแล้ง) ปลุก: พ.ย.-เม.ย. เก็บเกี่ยว: ม.ค.-มิ.ย.

ถั่วลิสง

การผลิต				การค้า			
รายการ	2562/63	2563/64	2564/65	รายการ	2562	2563	2564
1. เนื้อที่เพาะปลูก (ไร่)	93,257	87,026	70,265	1. การค้าของโลก (ล้านตัน) ^{1/}	4.99	4.69	4.65
2. ผลผลิต (ตัน)	31,097	29,299	25,074	2. ใช้ในประเทศ (ตัน)	124,465	127,812	113,498
3. ผลผลิตต่อไร่ (กก. ต่อไร่)	333	337	357	3. นำเข้า ^{2/}			
4. ต้นทุนการผลิต (บาท/ตัน)	17,460	17,320	16,820	ปริมาณ (ตัน)	95,018	99,295	89,387
5. ราคาที่เกษตรกรขายได้ (บาท/ตัน)				มูลค่า (ล้านบาท)	2,366.79	2,282.15	2,002.90
ถั่วลิสงเปลือกแห้งคละ	51,240	46,980	41,430	4. ส่งออก ^{2/}			
6. ผลตอบแทนสุทธิ (บาท/ตัน)	33,780	29,660	24,610	ปริมาณ (ตัน)	1,650	782	963
				มูลค่า (ล้านบาท)	86.85	40.35	42.40
				5. ราคา (บาท/กก.) ^{2/}			
				5.1 ราคานำเข้า	24.91	22.98	32.53
				5.2 ราคาส่งออก	52.64	51.59	48.39
				6. คู่ค้าที่สำคัญ	มาเลเซีย ลาว สหรัฐอเมริกา		
				7. คู่แข่งที่สำคัญ	จีน เมียนมา อินเดีย		

ที่มา: ^{1/} กระทรวงเกษตรสหรัฐอเมริกา ^{2/} สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร โดยความร่วมมือจากกรมศุลกากร

หมายเหตุ: 1. การผลิต ข้อ 1-3 ปีเพาะปลูก 2564/65 ข้อมูลพยากรณ์ ณ เดือนกุมภาพันธ์ 2565

2. ปีเพาะปลูก 2562/63 2563/64 2564/65 หมายถึง ปี 2562 2563 2564

การผลิต

ถั่วลิสง ปีเพาะปลูก 2564/65 เนื้อที่เพาะปลูกลดลงจากปีเพาะปลูก 2563/64 เนื่องจากต้นทุนการผลิตที่สูง และยังเป็นพืชที่มีความเสี่ยงสูงต่อความเสียหายจากสภาพภูมิอากาศที่แปรปรวนมากกว่าพืชชนิดอื่น ๆ รวมทั้งเป็นพืชที่ใช้แรงงานมาก เกษตรกรขาดแคลนเมล็ดพันธุ์ดี ที่เหมาะแก่การเพาะปลูก

สำหรับผลผลิตต่อไร่เพิ่มขึ้น เนื่องจากมีปริมาณน้ำฝนเพียงพอต่อการเจริญเติบโต สำหรับสภาพการผลิตทั้งประเทศลดลงตามการลดลงของเนื้อที่เพาะปลูก

การตลาด

ปี 2564 มีความต้องการใช้ถั่วลิสงในประเทศ 113,498 ตัน เพื่อการแปรรูปเป็นอาหารชนิดต่างๆ เช่น เนยถั่ว ขนมขบเคี้ยว เป็นต้น และมีการนำเข้า 89,387 ตัน จากประเทศต่าง ๆ เช่น มาเลเซีย ลาว และสหรัฐอเมริกา

มาตรการ

1. โครงการส่งเสริมการปลูกพืชหลากหลายฤดูนาปรัง ปี 2564 เพื่อส่งเสริมการปลูกพืชอื่นที่ใช้น้ำน้อย เช่น ถั่วเขียว ถั่วลิสง ถั่วเหลือง พืชผัก และอื่น ๆ ทดแทนการทำนาปรังให้กับเกษตรกรผู้ปลูกข้าวนาปรัง 5,000 ราย ในพื้นที่นาปรัง 23 จังหวัดโดยเน้นเชื่อมโยงด้านการผลิตและการตลาด
2. โครงการระบบส่งเสริมเกษตรกรแบบแปลงใหญ่ เพื่อให้เกษตรกรรวมกลุ่มกันและบริหารจัดการร่วมกัน โดยมีเป้าหมายเพื่อลดต้นทุนการผลิต มีผลผลิตต่อหน่วยเพิ่มขึ้น

ไม้ผลไม้ยืนต้น

สรุปสถานการณ์การผลิตไม้ผลไม้ยืนต้น ปี 2564

ยางพารา ผลผลิตเพิ่มขึ้นจากปี 2563 จากปริมาณน้ำฝนมากขึ้นทำให้ต้นยางสมบูรณ์ดี และจำนวนวันกรีตได้มากกว่าปี 2563 ประกอบกับต้นยางพาราที่กรีตได้ส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุที่ให้ผลผลิตสูง ทำให้ผลผลิตต่อเนื้อที่กรีตได้เพิ่มขึ้น อย่างไรก็ตามผลผลิตต่อเนื้อที่กรีตเพิ่มขึ้นไม่มาก เนื่องจากบางแหล่งผลิตได้รับผลกระทบจากอุทกภัยในภาคตะวันออกเฉียงเหนือช่วงปลายเดือนกันยายน ถึงต้นเดือนตุลาคม ทำให้ผลผลิตในช่วงนี้ลดลง รวมทั้งการแพร่ระบาดของโรคใบร่วงในแหล่งผลิตภาคใต้ และการขาดแคลนแรงงานกรีตยาง ซึ่งภาคกลางจะเน้นแรงงานในการทำสวนไม้ผลมากกว่าการกรีตยางพารา

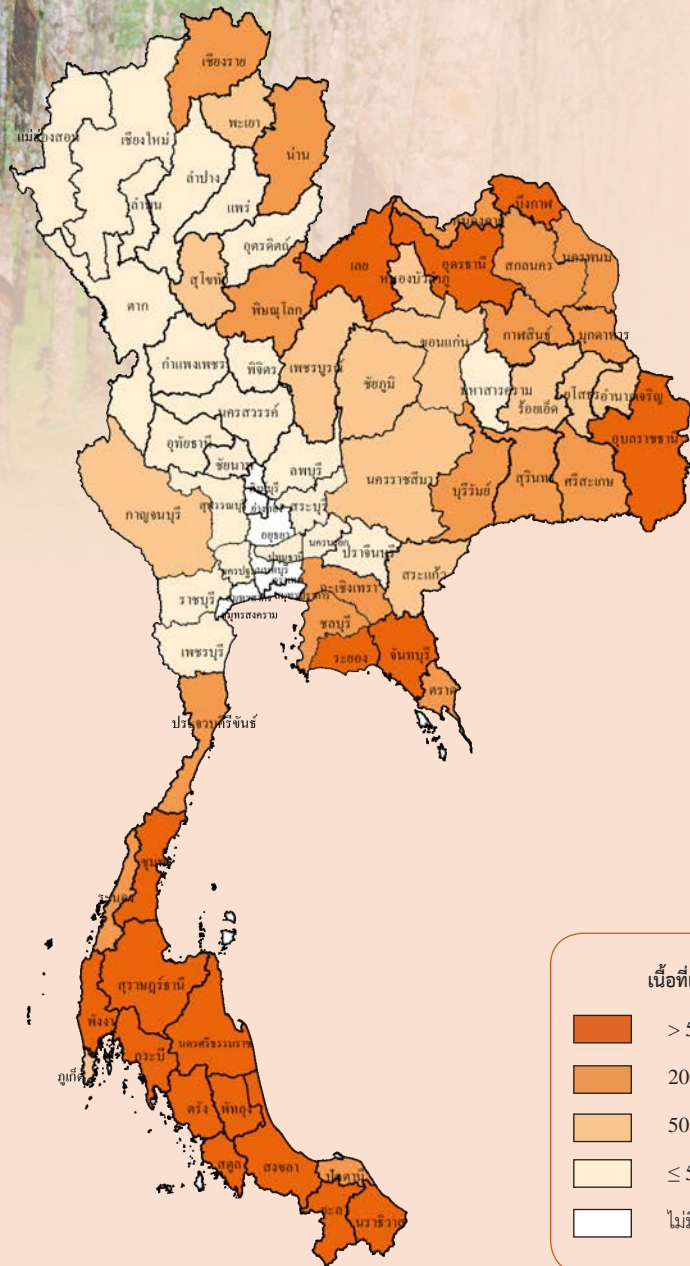
ปาล์มน้ำมัน ผลผลิตเพิ่มขึ้นจากปี 2563 เนื่องจากเนื้อที่ให้ผลเพิ่มขึ้นและผลผลิตต่อเนื้อที่ให้ผลใกล้เคียงกับปีที่แล้ว เนื่องจากผลผลิตต่อเนื้อที่ให้ผลของแหล่งผลิตภาคใต้เพิ่มขึ้นเพราะสภาพน้ำฝนเหมาะสมในขณะที่ภาคอื่น ๆ ลดลง

ไม้ผล ทุเรียน ลำไย เงาะ ลิ้นจี่ และลองกอง ผลผลิตเพิ่มขึ้นจากปี 2563 เนื่องจากเนื้อที่ให้ผลเพิ่มขึ้นและผลผลิตต่อเนื้อที่ให้ผลเพิ่มขึ้น เนื่องจากสภาพอากาศเอื้ออำนวย ทำให้การออกดอกติดผลดีขึ้น ในขณะที่มังคุดปริมาณผลผลิตลดลง เนื่องจากเนื้อที่ให้ผลและผลผลิตต่อเนื้อที่ให้ผลลดลง จากสภาพอากาศไม่เอื้ออำนวย มีฝนตกติดต่อกันในช่วงปลายปี 2563 และหนาวเย็นนานในช่วงต้นปี 2564

มะพร้าว ผลผลิตเพิ่มขึ้นจากปี 2563 จากเนื้อที่ให้ผลเพิ่มขึ้น และสภาพอากาศเอื้ออำนวย ปริมาณน้ำฝนเพียงพอ การระบาดของโรคและแมลงศัตรูพืชลดลง ส่งผลให้ต้นมะพร้าวฟื้นตัวทำให้ออกผลเพิ่มขึ้น

กาแฟ ผลผลิตลดลงจากปี 2563 เนื่องจากผลกระทบจากภัยแล้งในช่วงการติดผลของกาแฟระหว่างเดือนมิถุนายน ถึง กรกฎาคม 2564 ทำให้การติดผลลดลงในแหล่งผลิตในภาคเหนือ ถึงแม้ว่าเนื้อที่ให้ผลกาแฟเพิ่มขึ้น

ภาพแสดงแหล่งเพาะปลูกยางพาราของประเทศไทย

ผลผลิตเก็บเกี่ยวรายเดือน

หน่วย: ไร่ขยละ

ปี 2564												แหล่งเพาะปลูก 5 อันดับแรก
ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	
11.85	6.78	3.25	1.95	5.28	7.88	8.90	9.50	9.76	10.00	11.55	13.30	สุราษฎร์ธานี สงขลา นครศรีธรรมราช ตรัง ยะลา

- ช่วงเดือนที่เก็บเกี่ยวผลผลิต
- ช่วงเดือนที่เก็บเกี่ยวผลผลิตมาก

ปลูก: ตลอดปี

เก็บเกี่ยว: ม.ค.-ธ.ค. (ธ.ค. เป็นช่วงผลผลิตออกมา)

ยางพารา

การผลิต			
รายการ	2562	2563	2564
1. จำนวนครัวเรือน (ครัวเรือน)	1,714,564	1,700,602	1,685,518
2. เนื้อที่ยืนต้น (ไร่)	25,040,997	24,753,253	24,426,917
3. เนื้อที่กรี๊ดได้ (ไร่)	21,489,732	21,984,446	21,925,315
4. ผลผลิตยางแผ่นดิบ (ตัน)	4,848,620	4,859,666	4,910,021
5. ผลผลิตยางแผ่นดิบต่อไร่ (กก. ต่อไร่)	226	221	224
6. ต้นทุนการผลิตยางแผ่นดิบ (บาท/ตัน)	58,670	59,560	59,200
7. ราคาที่เกษตรกรขายได้ (บาท/ตัน)			
7.1 ยางแผ่นดิบชั้น 3	41,045	44,850	52,010
7.2 น้ำยางสดคละ	37,489	40,702	46,764
8. ผลตอบแทนสุทธิยางแผ่นดิบ (บาท/ตัน)	-17,625	-14,710	-7,190
9. มาตรฐาน			
9.1 ยางแผ่นดิบ : สำนักตลาดกลางยางพาราได้กำหนดคุณภาพ ยางแผ่นดิบ เป็น 4 ชั้น ได้แก่ ยางแผ่นดิบคุณภาพ 1 ยางแผ่นดิบคุณภาพ 2 ยางแผ่นดิบคุณภาพ 3 ยางแผ่นดิบคุณภาพ 4			
9.2 ยางแห้ง: เอกสารวิชาการยางแห้งเอสทีอาร์ 2/2538 สถาบันวิจัยยาง กรมวิชาการเกษตร			

การค้า			
รายการ	2562	2563	2564
1. การค้าของโลก * (ล้านตัน) ^{1/}	11.61	11.03	13.01
2. ส่วนแบ่งการตลาดโลก (%)	33.93	33.86	31.49
3. ใช้ในประเทศ (ล้านตัน) ^{2/}	0.66	0.58	0.62
4. ส่งออก ^{3/}			
ปริมาณ (ตัน)	3,938,967	3,735,499	4,096,468
มูลค่า (ล้านบาท)	190,650	181,934	246,898
4.1 ยางแผ่นรมควัน			
ปริมาณ (ตัน)	476,778	379,330	509,072
มูลค่า (ล้านบาท)	23,660	20,184	34,294
4.2 ยางแห้ง			
ปริมาณ (ตัน)	1,478,201	1,092,650	1,658,651
มูลค่า (ล้านบาท)	67,196	47,856	90,102
4.3 น้ำยางข้น **			
ปริมาณ (ตัน)	665,932	682,668	705,016
มูลค่า (ล้านบาท)	35,588	39,480	49,045
4.4 ยางคอมพาวด์			
ปริมาณ (ตัน)	50,482	48,414	54,927
มูลค่า (ล้านบาท)	7,786	7,487	10,761
4.5 ยาง Mixture			
ปริมาณ (ตัน)	1,195,206	1,489,237	1,106,541
มูลค่า (ล้านบาท)	54,373	65,538	60,172
4.6 ยางอื่น ๆ			
ปริมาณ (ตัน)	72,367	43,200	62,261
มูลค่า (ล้านบาท)	2,047	1,389	2,524
5. ราคาส่งออก (บาท/กก.) ^{3/}			
5.1 ยางแผ่นรมควันชั้น 3	51.55	54.71	65.23
5.2 ยางแห้ง	45.36	43.00	53.77
5.3 น้ำยางข้น	35.56	36.99	43.71
6. ราคาตลาดล่วงหน้า (บาท/กก.) ^{4/}			
6.1 ยางแผ่นรมควันชั้น 3 (TOCOM)	52.22	52.79	65.31
6.2 ยางแผ่นรมควันชั้น 3 (SGX)	50.65	54.37	65.13
7. คู่ค้าที่สำคัญ			
7.1 ยางแผ่นรมควัน	มาเลเซีย จีน ญี่ปุ่น สหภาพยุโรป สหรัฐอเมริกา		
7.2 ยางแห้ง	จีน สหภาพยุโรป สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น		
7.3 น้ำยางข้น	มาเลเซีย จีน		
7.4 ยางคอมพาวด์	สหรัฐอเมริกา สหภาพยุโรป		
8. คู่แข่งที่สำคัญ	อินโดนีเซีย เวียดนาม โคลด์วีร์ มาเลเซีย		

ที่มา: ^{1/}องค์การยางระหว่างประเทศ ^{2/}กองการยาง กรมวิชาการเกษตร

^{3/}สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร โดยความร่วมมือจากกรมศุลกากร

^{4/}การยางแห่งประเทศไทย

หมายเหตุ: 1. การผลิต ข้อ 1-5 ปี 2564 ข้อมูลพยากรณ์ ณ เดือนกุมภาพันธ์ 2565
 2. * การค้าของโลกในปี 2564 เป็นค่าประมาณการ
 3. ** การส่งออกน้ำยางข้นได้ปรับเป็นยางธรรมชาติแล้ว โดยนำปริมาณส่งออก คูณด้วย 0.6

การผลิต

ยางพารา ปี 2564 เนื้อที่กรี๊ดได้ลดลงจากปี 2563 เนื่องจากเกษตรกรไถนต้นยางอายุมากแล้วปรับเปลี่ยนไปปลูก ไม้ผล ปาล์มน้ำมัน และมันสำปะหลัง เป็นต้น

สำหรับผลผลิตต่อเนื้อที่กรี๊ดได้เพิ่มขึ้น เนื่องจากปริมาณน้ำฝนมากขึ้น ต้นยางสมบูรณ์ดี และจำนวนวันกรี๊ดได้มากกว่าปี 2563 ต้นยางพาราที่กรี๊ดได้ส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุที่ให้ผลผลิตสูง อย่างไรก็ตามผลผลิตต่อเนื้อที่กรี๊ดเพิ่มขึ้นไม่มาก เนื่องจากบางแหล่งผลผลิตได้รับผลกระทบจากอุทกภัยในภาคตะวันออกเฉียงเหนือช่วงปลายเดือนกันยายน ถึง ต้นเดือนตุลาคม ทำให้ผลผลิตในช่วงนี้ลดลง รวมทั้งการแพร่ระบาดของโรคใบร่วงในแหล่งผลิตภาคใต้ และการขาดแคลนแรงงานกรี๊ดยางซึ่งภาคกลางจะเน้นแรงงานในการทำสวนไม้ผลมากกว่าการกรี๊ดยางพารา แต่ภาพรวมผลผลิตทั้งปียังคงเพิ่มขึ้น

การตลาด

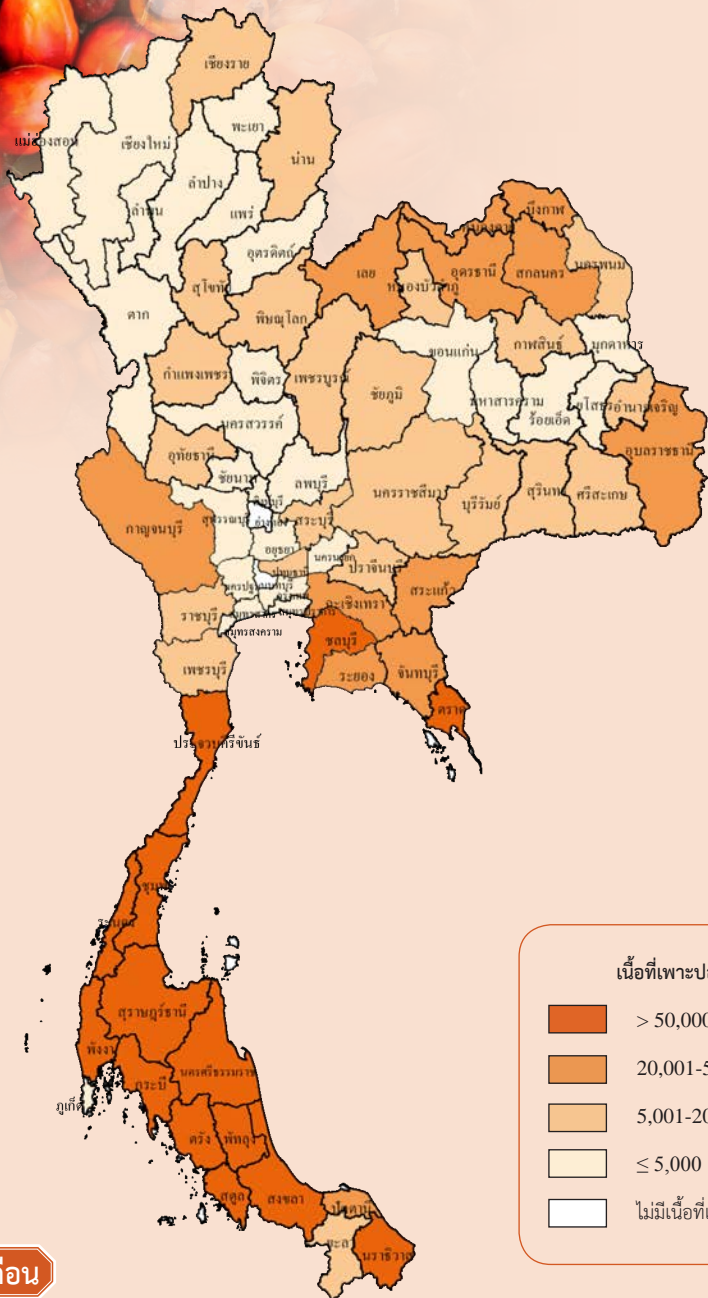
ความต้องการใช้ยางพาราของไทยเพิ่มขึ้นโดยผลิตภัณฑ์ยางในกลุ่มอุตสาหกรรมยางล้อ ยางรัดของ สายพานลำเลียง ยางยึด ลูมมือยาง ถุงยางอนามัย ผลิตภัณฑ์ฟองน้ำ และกาวยางที่มีปริมาณการใช้ยางพาราเพิ่มขึ้น ในขณะที่ผลิตภัณฑ์ยางในกลุ่มของอุตสาหกรรมรองเท้า และท่อยางมีปริมาณการใช้ยางพาราลดลง ทางด้านการส่งออกยางพารา ในปี 2564 มีการส่งออกเพิ่มสูงขึ้นจากปีที่ผ่านมาร้อยละ 9.66 โดยมีการส่งออกเพิ่มขึ้นในยางแผ่นรมควัน ยางแห้ง น้ำยางข้น และยางคอมพาวด์ ในขณะที่ยางผสมหรือยางมิกซ์เจอร์มีปริมาณการส่งออกลดลงเมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา

มาตรการ

คณะกรรมการนโยบายยางธรรมชาติ มีแนวทางมาตรการเพื่อแก้ไขปัญหายางพาราอย่างเป็นระบบครบวงจร ตั้งแต่ต้นน้ำ คือ เกษตรกร จนถึงปลายน้ำ คือ ภาคอุตสาหกรรม โดยมีโครงการควบคุมปริมาณผลผลิตโดย กยท. และมาตรการด้านการตลาดและการแปรรูป ได้แก่ โครงการสนับสนุนสินเชื่อเป็นเงินทุนหมุนเวียนแก่สถาบันเกษตรกรเพื่อรวบรวมยาง โครงการสนับสนุนสินเชื่อผู้ประกอบการผลิตผลิตภัณฑ์ยาง โครงการส่งเสริมการใช้ยางของหน่วยงานภาครัฐ โครงการสนับสนุนสินเชื่อเป็นเงินทุนหมุนเวียนแก่ผู้ประกอบการไม้ยางและผลิตภัณฑ์ และโครงการประกันรายได้เกษตรกรชาวสวนยาง ระยะที่ 3

ภาพแสดงแหล่งเพาะปลูกปาล์มน้ำมันในประเทศไทย

หน่วย: ไร่/ละ

ผลผลิตเก็บเกี่ยวรายเดือน

ปี 2564												แหล่งเพาะปลูก 5 อันดับแรก
ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	
4.17	5.84	9.92	11.44	11.84	10.01	9.04	9.06	8.07	8.22	6.86	5.53	สุราษฎร์ธานี กระบี่ ชุมพร นครศรีธรรมราช ตรัง

- ช่วงเดือนที่เก็บเกี่ยวผลผลิต
- ช่วงเดือนที่เก็บเกี่ยวผลผลิตมาก

ปลูก: ตลอดปี

เก็บเกี่ยว: ม.ค.-ธ.ค. (เม.ย.-มิ.ย. เป็นช่วงผลผลิตออกมา)

ปาล์มน้ำมัน

การผลิต				การค้า			
รายการ	2562	2563	2564	รายการ	2562	2563	2564
1. จำนวนคร้าวเรือน (คร้าวเรือน)	364,588	394,125	403,984	1. การค้าของโลก (ล้านตัน) ^{1/}	51.91	48.45	48.05
2. เนื้อที่ยืนต้น (ไร่)	6,115,638	6,221,799	6,367,557	2. ส่วนแบ่งการตลาดโลก (%)	0.52	0.45	1.27
3. เนื้อที่ให้ผล (ไร่)	5,673,565	5,870,742	6,065,404	3. ใช้ในประเทศ (ล้านตัน)			
4. ผลผลิต (ตัน)	16,422,852	16,221,918	16,794,621	3.1 เพื่อการบริโภค	1.36	1.16	1.24
5. ผลผลิตต่อไร่ (กก. ต่อไร่)	2,895	2,763	2,769	3.2 ผลิตไบโอดีเซล	1.53*	1.49*	1.15
6. ต้นทุนการผลิต (บาท/ตัน)	3,010	3,050	3,030	4. นำเข้า ^{2/}			
7. ราคาที่เกษตรกรขายได้ (บาท/ตัน)				ปริมาณ (ตัน)	72,959	91,272	59,216
ปาล์มน้ำมันทั้งทะเลาะ	2,600	4,270	6,020	มูลค่า (ล้านบาท)	2,376	2,926	2,461
น.น.>15 กก.ขึ้นไป				5. ส่งออก ^{2/}			
8. ผลตอบแทนสุทธิ (บาท/ตัน)	-410	1,220	2,990	ปริมาณ (ตัน)	380,869	297,917	789,495
9. มาตรฐาน				มูลค่า (ล้านบาท)	6,661	6,619	30,190
9.1 น้ำมันเพื่อการบริโภคประชาคมอาเซียน ฉบับที่ 56 (2542)				6. ราคา ^{2/}			
184 (2542) 234 (2544)				6.1 ราคานำเข้า (บาท/กก.)	32.57	32.22	41.55
9.2 เชื้อเพลิง B100 มาตรฐาน EURO BN 14214				6.2 ราคาส่งออก (บาท/กก.)	17.58	22.28	38.24
				7. คู่ค้าที่สำคัญ	อินเดีย มาเลเซีย เกาหลี ญี่ปุ่น จีน		
				8. คู่แข่งที่สำคัญ	สปป.ลาว		
					อินโดนีเซีย มาเลเซีย กัวเตมาลา โคลอมเบีย		
					ปาปัวนิวกินี		

ที่มา: ^{1/} กระทรวงเกษตรสหรัฐอเมริกา ^{2/} สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร โดยความร่วมมือจากกรมศุลกากร

หมายเหตุ: 1. การผลิต ข้อ 1-5 ปี 2562-2564 ข้อมูลพยากรณ์ ณ เดือนกุมภาพันธ์ 2565

2. * รวมปริมาณการนำน้ำมันปาล์มดิบไปใช้เป็นเชื้อเพลิงเพื่อผลิตเป็นกระแสไฟฟ้า ตามมาตรการปรับสมดุลน้ำมันปาล์มในประเทศ

การผลิต

ปาล์มน้ำมัน ปี 2564 เนื้อที่ให้ผลเพิ่มขึ้น จากปี 2563 เนื่องจากเกษตรกรขยายเนื้อที่ ปลูกปาล์มน้ำมันแทนยางพารา เงาะ และลองกอง เมื่อปี 2561 เริ่มให้ผลได้ในปีนี้

สำหรับผลผลิตต่อไร่เพิ่มขึ้น เนื่องจาก ผลผลิตในแหล่งผลิตสำคัญเพิ่มขึ้น อีกทั้ง ปริมาณน้ำฝนมากขึ้นในช่วงปลายปี 2563 รวมทั้งในปีนี้มีฝนตกต่อเนื่อง การกระจายของ ฝนดี ทำให้ต้นปาล์มน้ำมันที่จะให้ผลผลิตในช่วง กลางถึงปลายปี 2564 ได้รับน้ำเพียงพอ การพัฒนา ของทะเลาะชุมชนบุรีรัมย์ และราคาปาล์มน้ำมัน อยู่ในเกณฑ์ดีสูงใกล้เคียงเกษตรกรดูแลใส่ปุ๋ยเพิ่มขึ้น ส่งผลให้ภาพรวมผลผลิตปี 2564 เพิ่มขึ้นตาม การเพิ่มของเนื้อที่ให้ผล

การตลาด

ปี 2564 มีความต้องการใช้น้ำมันปาล์มดิบ เพื่อการบริโภค 1.24 ล้านตัน สูงขึ้นจาก 1.16 ล้านตัน ในปี 2563 ร้อยละ 6.90 และมีความต้องการ ใช้น้ำมันปาล์มดิบเพื่อผลิตไบโอดีเซล 1.15 ล้านตัน ลดลงจาก 1.36 ล้านตัน (ใช้ไปเป็นเชื้อเพลิงในการผลิต กระแสไฟฟ้า 0.13 ล้านตัน) ในปี 2563 ร้อยละ 15.44 เนื่องจากมีการผ่อนคลายมาตรการป้องกันการแพร่ ระบาดของโรคโควิด-19 มากขึ้นจึงทำให้เกิดกิจกรรม ทางเศรษฐกิจ เช่น การท่องเที่ยว และการเดินทาง เพิ่มขึ้น ส่งผลให้ความต้องการใช้น้ำมันปาล์ม เพื่อการบริโภคมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น อย่างไรก็ตาม ภาคการขนส่งและระบบโลจิสติกส์มีการใช้น้ำมันดีเซลลดลง จากมาตรการป้องกันการแพร่ระบาด โรคโควิด-19 ประกอบกับ จากสถานการณ์ราคาน้ำมันดิบ และราคาน้ำมันปาล์มดิบที่นำมาผลิตไบโอดีเซล (ปี 100) อยู่ในระดับสูงในช่วงปลายปี 2564 ทำให้ราคาน้ำมันดีเซลหมุนเร็วปรับตัวสูงขึ้น ภาครัฐจึงมีมาตรการปรับ ลดสัดส่วนการผสมไบโอดีเซล (ปี 100) ในน้ำมันดีเซล หมุนเร็วลง จากเดิมมี 3 ชนิด คือ น้ำมันดีเซลหมุนเร็ว ปี 7 ปี 10 และ ปี 20 เหลือเพียง 1 ชนิด คือ น้ำมันดีเซล หมุนเร็ว ปี 7 เพื่อลดต้นทุนการผลิตและราคาขายปลีก น้ำมันดีเซลหมุนเร็วลง ส่งผลให้ความต้องการใช้น้ำมันปาล์มเพื่อพลังงานทดแทนลดลง

มาตรการ

คณะกรรมการนโยบายปาล์มแห่งชาติ (กนป.) มีมาตรการแก้ไข ปัญหาการขาดแคลนน้ำมันและน้ำมันปาล์ม ดังนี้

1. โครงการประกันรายได้ชาวสวนปาล์มน้ำมัน ปี 2564
2. การบริหารจัดการน้ำมันปาล์มทั้งระบบ

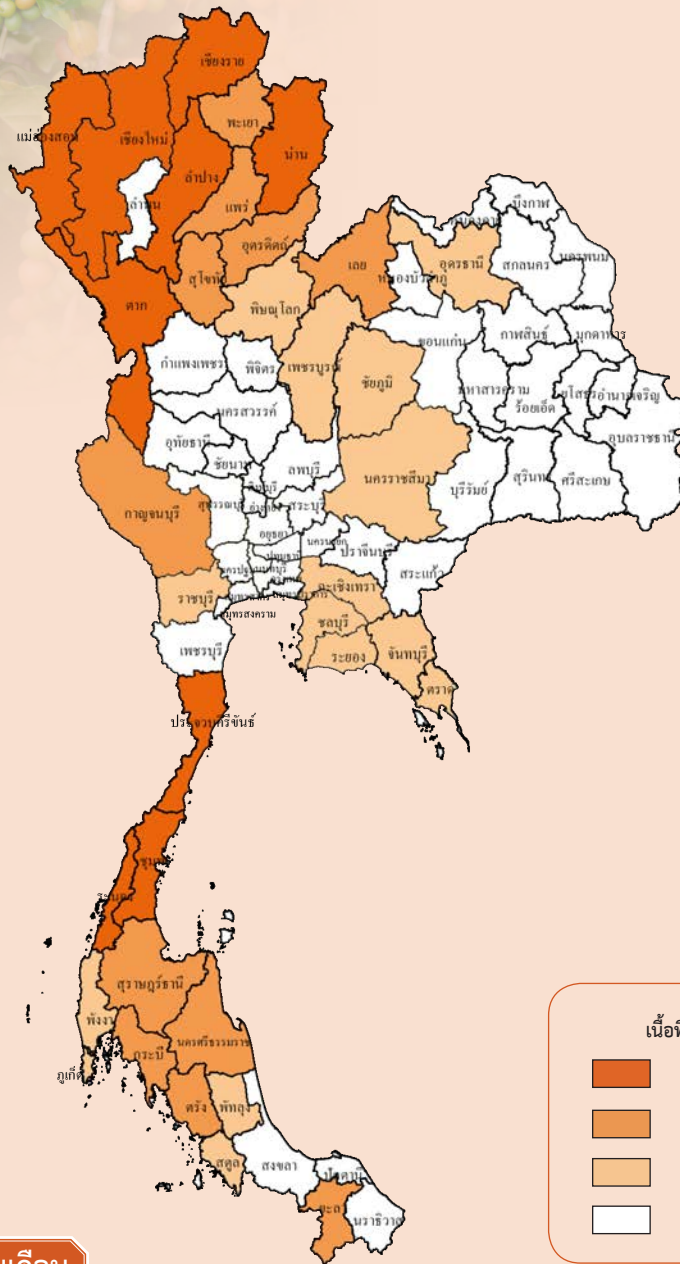
2.1 โครงการผลักดันการส่งออกน้ำมันปาล์มเพื่อลด ผลผลิตส่วนเกิน เป้าหมาย 300,000 ตันน้ำมันปาล์มดิบ ภายใน เดือนมีนาคม 2564 และมีกรขยายเวลาการส่งออกถึง เดือนกันยายน 2564 ด้วยการสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการบริหารจัดการ อาทิ ค่าขนส่ง ค่าคลังจัดเก็บ และรักษาคุณภาพ รวมถึง ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานในอัตราไม่เกิน 2.00 บาท/กก. น้ำมัน ปาล์มดิบ ให้แก่ผู้ส่งออกน้ำมันปาล์มตามโครงการฯ

2.2 โครงการติดตั้งเครื่องมือวัดปริมาณน้ำมันปาล์มเพื่อการบริหาร จัดการและควบคุมสต็อกน้ำมันปาล์ม

2.3 การจัดทำโครงสร้างราคาปาล์มน้ำมัน และน้ำมันปาล์ม โดยกรมการค้าภายใน

3. มาตรการและแนวทางขับเคลื่อนการเพิ่มมูลค่าปาล์มน้ำมัน และน้ำมันปาล์ม โดยมีผลิตภัณฑ์เป้าหมาย 6 ผลิตภัณฑ์ ได้แก่ ผลิตภัณฑ์สารหล่อลื่นพื้นฐาน น้ำมันหม้อแปลงไฟฟ้าชีวภาพ สารซักล้างที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม น้ำมันหล่อลื่นและจาระบี ชีวภาพ พาราฟิน และ สารกำจัดศัตรูพืช/แมลง และได้เพิ่ม ผลิตภัณฑ์ใหม่อีก 2 ผลิตภัณฑ์ คือ น้ำมันเชื้อเพลิงชีวภาพ กรีนดีเซล และน้ำมันอากาศยานชีวภาพ (ไบโอดี) (ตามมติ กนป. เมื่อวันที่ 4 กุมภาพันธ์ 2565)

ภาพแสดงแหล่งเพาะปลูกกาแฟแห่งประเทศไทย

ผลผลิตเก็บเกี่ยวรายเดือน

หน่วย: ไร่ละ

ปีเพาะปลูก 2563/64											แหล่งเพาะปลูก 5 อันดับแรก
ปี 2563					ปี 2564						
ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	
		0.85	3.15	12.55	31.80	38.63	9.41	3.47	0.29	0.12	ชุมพร เชียงราย เชียงใหม่ ระนอง น่าน

- ช่วงเดือนที่เก็บเกี่ยวผลผลิต
- ช่วงเดือนที่เก็บเกี่ยวผลผลิตมาก

ปลูก: ตลอดปีโดยเฉพาะต้นฤดูฝน

เก็บเกี่ยว: ต.ค.-มิ.ย. (ม.ค.-ก.พ. เป็นช่วงผลผลิตออกมา)

กาแฟ

การผลิต			
รายการ	2562	2563	2564
1. จำนวนครัวเรือน (ครัวเรือน)	28,712	29,639	30,833
2. เนื้อที่ขึ้นต้น (ไร่)	276,946	257,935	268,211
พันธุ์อาราบิก้า	104,330	106,666	121,806
พันธุ์โรบัสต้า	172,616	151,269	146,405
3. เนื้อที่ให้ผล (ไร่)	247,133	224,683	228,555
พันธุ์อาราบิก้า	90,186	94,343	99,534
พันธุ์โรบัสต้า	156,947	130,340	129,021
4. ผลผลิต (ตัน)	26,414	22,483	21,773
พันธุ์อาราบิก้า	8,888	11,205	9,090
พันธุ์โรบัสต้า	17,526	11,278	12,682
5. ผลผลิตต่อไร่ (กก. ต่อไร่)	107	100	95
พันธุ์อาราบิก้า	99	119	91
พันธุ์โรบัสต้า	112	87	98
6. ต้นทุนการผลิต (บาท/ตัน)			
พันธุ์อาราบิก้า	73,110	66,050	78,870
พันธุ์โรบัสต้า	62,820	72,210	68,840
7. ราคาที่เกษตรกรขายได้ (บาท/ตัน)			
สารกาแฟคละ พันธุ์อาราบิก้า	106,480	114,410	142,300
สารกาแฟคละ พันธุ์โรบัสต้า	67,470	66,980	66,630
8. ผลตอบแทนสุทธิ (บาท/ตัน)			
พันธุ์อาราบิก้า	33,370	48,360	63,430
พันธุ์โรบัสต้า	4,650	-5,230	-2,210
9. มาตรฐาน			
9.1 มาตรฐานเมล็ดกาแฟโรบัสต้า เลขที่ มกษ.5700 - 2561			
9.2 มาตรฐานเมล็ดกาแฟอาราบิก้า เลขที่ มกษ.5701 - 2561			

การค้า			
รายการ	2562	2563	2564
1. การค้าของโลก (ล้านตัน) ^{1/}	8.57	8.31	8.65
2. ส่วนแบ่งการตลาดโลก (%)	0.51	0.65	0.61
3. ใช้ในประเทศ (ตัน)	81,592	95,493	86,701
4. นำเข้า ^{2/}			
4.1 เมล็ดกาแฟ			
ปริมาณ (ตัน)	49,365	64,467	60,650
มูลค่า (ล้านบาท)	3,345.64	4,030.24	4,170.40
4.2 กาแฟสำเร็จรูป			
ปริมาณ (ตัน)	18,753	23,647	24,674
มูลค่า (ล้านบาท)	1,837.42	2,582.81	2,743.70
5. ส่งออก ^{2/}			
5.1 เมล็ดกาแฟ			
ปริมาณ (ตัน)	602	467	606
มูลค่า (ล้านบาท)	124.07	92.70	115.58
5.2 กาแฟสำเร็จรูป			
ปริมาณ (ตัน)	7,441	9,301	7,450
มูลค่า (ล้านบาท)	574.40	782.22	733.41
6. ราคา			
6.1 ราคานำเข้า (บาท/กก.)			
1) เมล็ดกาแฟดิบ	56.28	52.66	61.54
2) เมล็ดกาแฟคั่ว	253.91	258.43	386.85
3) กาแฟสำเร็จรูป	254.74	283.98	289.12
6.2 ราคา ณ ตลาดนิวยอร์ก (โรบัสต้า) (บาท/กก.) ^{3/}	50.69	47.61	56.51
6.3 ราคา ณ ตลาดนิวยอร์ก (อาราบิก้า) (บาท/กก.) ^{3/}	90.52	102.44	125.69
6.4 ราคา ณ ตลาดลอนดอน (โรบัสต้า) (บาท/กก.) ^{4/}	49.57	40.68	49.38
7. คู่ค้าที่สำคัญ	สหรัฐอเมริกา แคนาดา กัมพูชา ญี่ปุ่น		
8. คู่แข่งที่สำคัญ	เวียดนาม อินโดนีเซีย		

ที่มา: ^{1/} กระทรวงเกษตรสหรัฐอเมริกา

^{2/} สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร โดยความร่วมมือจากกรมศุลกากร

^{3/} ICO ^{4/} www.theice.com

หมายเหตุ: 1. ปี 2562 2563 2564 หมายถึง ปีเพาะปลูก 2561/62 2562/63 2563/64

2. อัตราแปลง

- 2.1 เมล็ดกาแฟดิบ (สารกาแฟ) 2.6 กก. = กาแฟสำเร็จรูป 1 กก.
- 2.2 เมล็ดกาแฟดิบ (สารกาแฟ) 1.4 กก. = กาแฟคั่ว 1 กก.
- 2.3 เมล็ดกาแฟสด 5 กก. = เมล็ดกาแฟแห้ง 2 กก. = สารกาแฟ 1 กก.

การผลิต

กาแฟ ปี 2564 เนื้อที่ขึ้นต้นเพิ่มขึ้นจากปี 2563 เนื่องจากความต้องการบริโภคกาแฟที่เพิ่มขึ้น ประกอบกับมีการส่งเสริมให้ปลูกกาแฟเป็นพืชทางเลือก โดยปลูกแซมในสวนไม้ผล และพื้นที่ป่าชุมชน ส่วนเนื้อที่ให้ผลเพิ่มขึ้น เนื่องจากกาแฟที่ปลูกในปี 2560 เริ่มให้ผลผลิตในปีนี้เป็นปีแรก

สำหรับผลผลิตต่อไร่ลดลง เนื่องจากแหล่งผลิตใหญ่ในภาคใต้ฝนทิ้งช่วงในช่วงกาแฟออกดอก และติดผล ส่งผลให้ดอกกาแฟแห้งคาต้น การติดผลน้อยกว่าปีที่ผ่านมา ส่งผลให้ภาพรวมผลผลิตลดลง

การตลาด

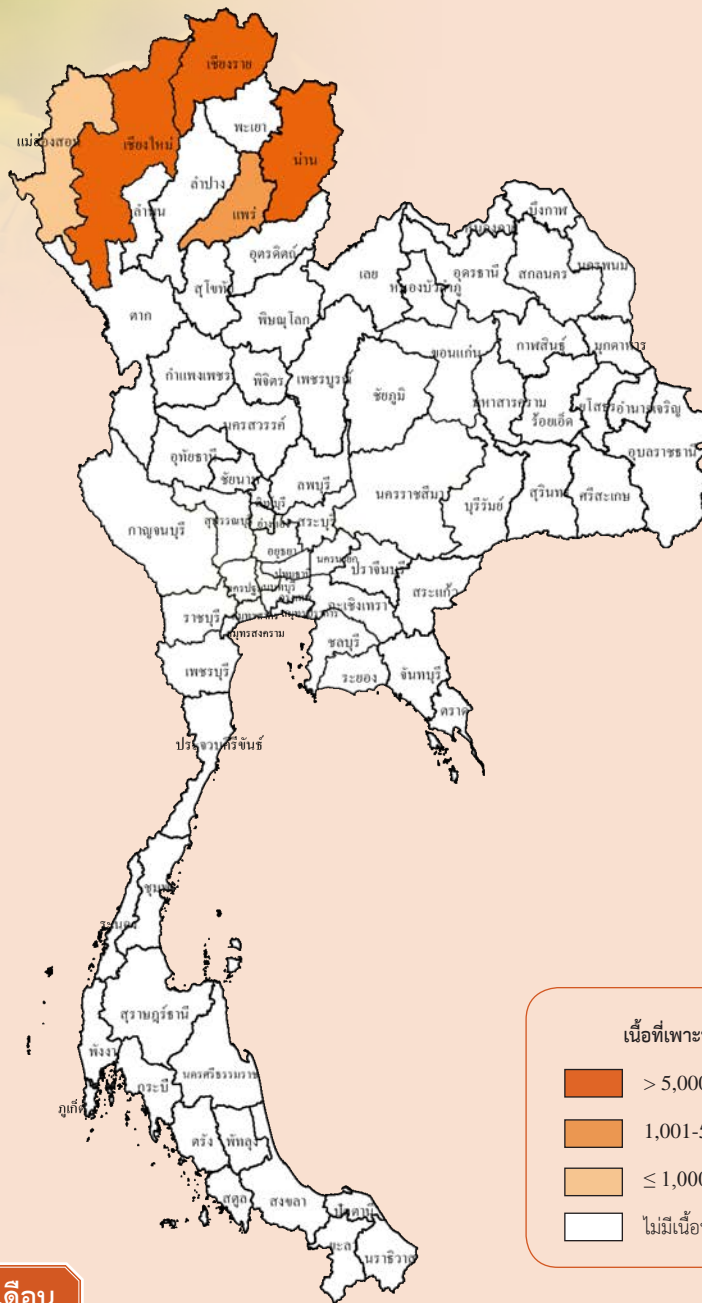
1. ผลผลิตกาแฟส่วนใหญ่แปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์กาแฟเพื่อบริโภคภายในประเทศและการส่งออก
2. ความต้องการใช้ภายในประเทศมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง จากกระแสความนิยมในการดื่มกาแฟที่เพิ่มขึ้น โดยปัจจุบันมีการบริโภคกาแฟในรูปของกาแฟสำเร็จรูป กาแฟ 3 in 1 และกาแฟพร้อมดื่ม
3. ราคาเมล็ดกาแฟตลาดโลกลดลง เนื่องจากปริมาณผลผลิตของโลกสูงกว่าปริมาณความต้องการใช้ของโลก

มาตรการ

1. เปิดตลาดตามข้อตกลง WTO จัดสรรปริมาณนำเข้าเมล็ดกาแฟในโควตา 5.25 ตัน อัตราภาษีในโควตาร้อยละ 30 นอกโควตา ร้อยละ 90 และกาแฟสำเร็จรูปในโควตาปริมาณ 134 ตัน อัตราภาษีในโควตาร้อยละ 40 นอกโควตา ร้อยละ 49
2. การนำเข้าภายในกรอบ AFTA อยู่ในความดูแลของคณะอนุกรรมการพืชสวน ภายใต้คณะกรรมการนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์เป็นผู้พิจารณาอนุญาตนำเข้า โดยไม่ให้มีผลกระทบต่อเกษตรกรและผู้ประกอบการ
3. ปัจจุบันได้มีการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรแห่งชาติ ปี 2562 - 2570 เพื่อปรับปรุงยุทธศาสตร์กาแฟให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการระบบการผลิตกาแฟ และยกระดับคุณภาพมาตรฐาน และอัตลักษณ์กาแฟไทย

ภาพแสดงแหล่งเพาะปลูกชาของประเทศไทย

ผลผลิตเก็บเกี่ยวรายเดือน

หน่วย: ร้อยละ

ปี 2564												แหล่งเพาะปลูก 5 อันดับแรก
ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	
0.84	1.37	1.91	3.01	4.42	6.56	9.56	1.75	15.20	17.63	18.89	18.89	เชียงใหม่ เชียงใหม่ น่าน แพร่ แม่ฮ่องสอน

- ช่วงเดือนที่เก็บเกี่ยวผลผลิต
- ช่วงเดือนที่เก็บเกี่ยวผลผลิตมาก

ปลูก: ตลอดปีโดยเฉพาะต้นฤดูฝน

เก็บเกี่ยว: ม.ค.-ธ.ค. (ต.ค.-ธ.ค. เป็นช่วงผลผลิตออกมา)

ชา

การผลิต			
รายการ	2562	2563	2564
1. เนื้อที่ให้ผล (ไร่)	121,624	126,987	128,463
ชาอัสสัมสด	108,964	116,541	118,204
ชาจีนสด	12,660	10,446	10,259
2. ผลผลิตชาสด (ตัน)	96,537	101,812	103,420
ชาอัสสัมสด	87,498	94,631	96,218
ชาจีนสด	9,039	7,181	7,202
3. ผลผลิตต่อไร่ (กก. ต่อไร่)			
ชาอัสสัมสด	803	812	814
ชาจีนสด	714	687	702
4. ต้นทุนการผลิต (บาท/ตัน)			
ชาอัสสัมสด	10,034	9,995	10,039
ชาจีนสด	36,421	37,452	35,287
5. ราคาที่เกษตรกรขายได้ (บาท/ตัน)			
ชาอัสสัมสดคละ	14,310	15,060	15,180
ชาจีน เบอร์ 17 สดคละ	55,820	47,850	55,000
6. ผลตอบแทนสุทธิ (บาท/ตัน)			
ชาอัสสัมสด	4,276	5,065	5,141
ชาจีนสด	19,399	10,398	19,713
7. มาตรฐาน			
มาตรฐานใบชาสด เลขที่ มกษ.5905 - 2561			

ที่มา: ^{1/} องค์การอาหารและการเกษตรแห่งสหประชาชาติ

^{2/} สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร โดยความร่วมมือจากกรมศุลกากร

หมายเหตุ: 1. การผลิต ข้อ 1-3 ปี 2564 ข้อมูลพยากรณ์ ณ เดือนกุมภาพันธ์ 2565

2. n.a. หมายถึง ยังไม่มีข้อมูล

การค้า			
รายการ	2562	2563	2564
1. การค้าของโลก (ล้านตัน) ^{1/}	2.42	2.50	n.a.
2. ส่วนแบ่งการตลาดโลก (%)	0.14	0.11	n.a.
3. นำเข้า ^{2/}			
3.1 ชาแห้ง			
ชาดำ ปริมาณ (ตัน)	9,283	6,397	7,835
มูลค่า (ล้านบาท)	415	273	275
ชาเขียว ปริมาณ (ตัน)	5,051	4,370	3,977
มูลค่า (ล้านบาท)	276	544	455
3.2 ผลิตภัณฑ์ชา			
ปริมาณ (ตัน)	194	205	511
มูลค่า (ล้านบาท)	89	90	197
4. ส่งออก ^{2/}			
4.1 ชาแห้ง			
ชาดำ ปริมาณ (ตัน)	2,256	1,385	1,999
มูลค่า (ล้านบาท)	297	209	310
ชาเขียว ปริมาณ (ตัน)	1,058	1,287	1,482
มูลค่า (ล้านบาท)	294	525	466
4.2 ผลิตภัณฑ์ชา			
ปริมาณ (ตัน)	3,631	1,504	2,234
มูลค่า (ล้านบาท)	300	280	439
5. ราคา (บาท/กก.) ^{2/}			
5.1 ราคานำเข้าชาแห้ง	48	76	62
5.2 ราคานำเข้าผลิตภัณฑ์ชา	459	440	386
5.3 ราคาส่งออกชาแห้ง	178	275	223
5.4 ราคาส่งออกผลิตภัณฑ์ชา	83	187	197
6. คู่ค้าที่สำคัญ	ลาว จีน อินโดนีเซีย สหรัฐอเมริกา กัมพูชา		
7. คู่แข่งที่สำคัญ	เคนยา จีน อินเดีย ศรีลังกา		

การผลิต

ชาอัสสัม ปี 2564 เนื้อที่ให้ผลเพิ่มขึ้นจากปี 2563 เนื่องจากมีการส่งเสริมการปลูกชาของภาครัฐ และความต้องการของตลาดมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น จึงสนใจให้ขยายเนื้อที่ปลูก อีกทั้งต้นชาที่ปลูกในปี 2561 เริ่มให้ผลผลิตได้ในปีนี้ สำหรับผลผลิตต่อไร่เพิ่มขึ้น เนื่องจากเกษตรกรใส่ปุ๋ยและ ตัดแต่งทรงพุ่มทำให้สะดวกในการเก็บเกี่ยว ช่วยกระตุ้นให้เกิดยอดใหม่ได้เร็วขึ้น และช่วยกำจัดโรคและแมลง รวมทั้งเน้นผลผลิตชาตามคุณภาพตามตลาดต้องการ

ชาจีน ปี 2564 เนื้อที่ให้ผลลดลงจากปี 2563 เนื่องจากสภาพอากาศร้อนและแล้งในปี 2563 ทำให้ต้นชายืนต้นตาย เกษตรกรโค่นต้นชาที่อายุมาก เปลี่ยนไปปลูกชาอัสสัม และต้นไม้แทน อีกทั้งราคาชาจีนที่เกษตรกรขายได้เฉลี่ยปี 2563 ลดลง จึงไม่สนใจให้ปลูกชาจีน สำหรับผลผลิตต่อไร่เพิ่มขึ้น เนื่องจากสภาพภูมิอากาศเอื้ออำนวย ไม้ร้อนและแห้งแล้งเหมือนปีที่ผ่านมา

การตลาด

1. การส่งออกชาแห้งและผลิตภัณฑ์มีปริมาณเพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา โดยมีตลาดส่งออกหลัก ได้แก่ ลาว จีน อินโดนีเซีย สหรัฐอเมริกา และกัมพูชา

2. การนำเข้าชาแห้งมีปริมาณที่เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา โดยนำเข้าจากประเทศจีน เวียดนาม เมียนมา และอินโดนีเซีย

มาตรการ

เปิดตลาดตามข้อตกลง WTO โดยมีอัตราภาษีนำเข้าในโควตาร้อยละ 30 และนอกโควตาร้อยละ 90 ปริมาณเปิดตลาดในโควตาปีละ 625 ตัน และภายใต้กรอบความตกลง AFTA อัตราภาษีนำเข้าร้อยละ 0 ไม่จำกัดปริมาณ

ภาพแสดงแหล่งเพาะปลูกพริกไทยของประเทศไทย

ผลผลิตเก็บเกี่ยวรายเดือน

หน่วย: ไร่ละ

ปี 2564												แหล่งเพาะปลูก 3 อันดับแรก
ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	
16.75	56.23	24.64	2.38									จันทบุรี ตราด ระยอง

- ช่วงเดือนที่เก็บเกี่ยวผลผลิต
- ช่วงเดือนที่เก็บเกี่ยวผลผลิตมาก

ปลูก: ช่วงต้นฤดูฝน

เก็บเกี่ยว: ม.ค.- เม.ย. (ก.พ.-มี.ค. เป็นช่วงผลผลิตออกมา)

พริกไทย

การผลิต			
รายการ	2562	2563	2564
1. จำนวนคร้วเรือน (คร้วเรือน)	1,087	1,049	1,042
2. เนื้อที่ยืนต้น (ไร่)	3,880	2,064	2,045
3. เนื้อที่ให้ผล (ไร่)	3,835	2,031	1,979
4. ผลผลิต (ตัน)	2,219	1,031	1,051
5. ผลผลิตต่อไร่ (กก.ต่อไร่)	579	508	531
6. ต้นทุนการผลิต			
พริกไทยดำ (บาท/ตัน)	71,670	75,750	12,070
7. ราคาที่เกษตรกรขายได้ (บาท/ตัน)			
พริกไทยดำคละ	94,240	91,340	132,970
8. ผลตอบแทนสุทธิ (บาท/ตัน)	22,570	15,590	120,900
9. มาตรฐาน			
มาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมพริกไทย มอก. 297-2556			

การค้า			
รายการ	2562	2563	2564
1. ใช้ในประเทศ (ตัน)	7,379	6,280	6,720
2. นำเข้า ^{1/}			
ปริมาณ (ตัน)	5,700	5,990	6,594
มูลค่า (ล้านบาท)	721.97	701.23	1,039.45
3. ส่งออก ^{1/}			
ปริมาณ (ตัน)	540	741	925
มูลค่า (ล้านบาท)	149.79	145.26	186.74
4. ราคาส่งออก (บาท/กก.) ^{1/}	277.17	195.95	201.84
5. คู่ค้าที่สำคัญ	แอฟริกาใต้ สหรัฐอเมริกา อิตาลี		
5.1 พริกไทยเม็ด	สหรัฐอเมริกา จีน ไต้หวัน ฮองกง		
5.2 พริกไทยป่น	เวียดนาม		
6. คู่แข่งที่สำคัญ			

ที่มา: ^{1/} สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร โดยความร่วมมือจากกรมศุลกากร

หมายเหตุ: ผลผลิตพริกไทย หมายถึง พริกไทยดำแห้ง

การผลิต

พริกไทย ปี 2564 เนื้อที่ให้ผลลดลงจากปี 2563 เนื่องจากพื้นที่ปลูกพริกไทยบางส่วนประสบปัญหาต้นพริกไทยเป็นโรคเชื้อรา ประกอบกับราคาพริกไทยในช่วง 1-2 ปีที่ผ่านมาลดลงอย่างต่อเนื่อง กล่าวคือ ในปี 2562 ราคาพริกไทยดำคละ เฉลี่ยกิโลกรัมละ 94.24 บาท ในปี 2563 เฉลี่ยกิโลกรัมละ 91.34 บาท เกษตรกรจึงรื้อต้นพริกไทย และได้ปรับเปลี่ยนไปปลูกพืชอื่นแทน เช่น พุริณ สำหรับผลผลิตต่อไร่เพิ่มขึ้น เนื่องจากสภาพอากาศเอื้ออำนวยต่อการออกดอกและติดผล ประกอบกับเกษตรกรทำลายต้นพริกไทยที่เป็นโรคเชื้อรา และดูแลรักษาต้นพริกไทยที่เหลืออยู่อย่างดี ต้นพริกไทยได้รับสารอาหารเต็มที่ ทำให้เมล็ดพริกไทยโตสมบูรณ์ ผลผลิตต่อเนื้อที่ให้ผลจึงเพิ่มขึ้นส่งผลให้ผลผลิตรวมเพิ่มขึ้นด้วย

การตลาด

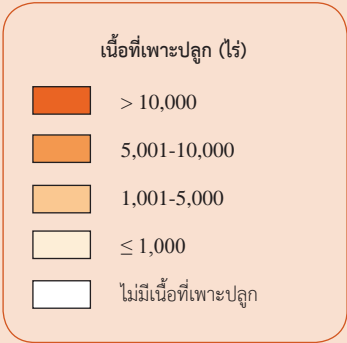
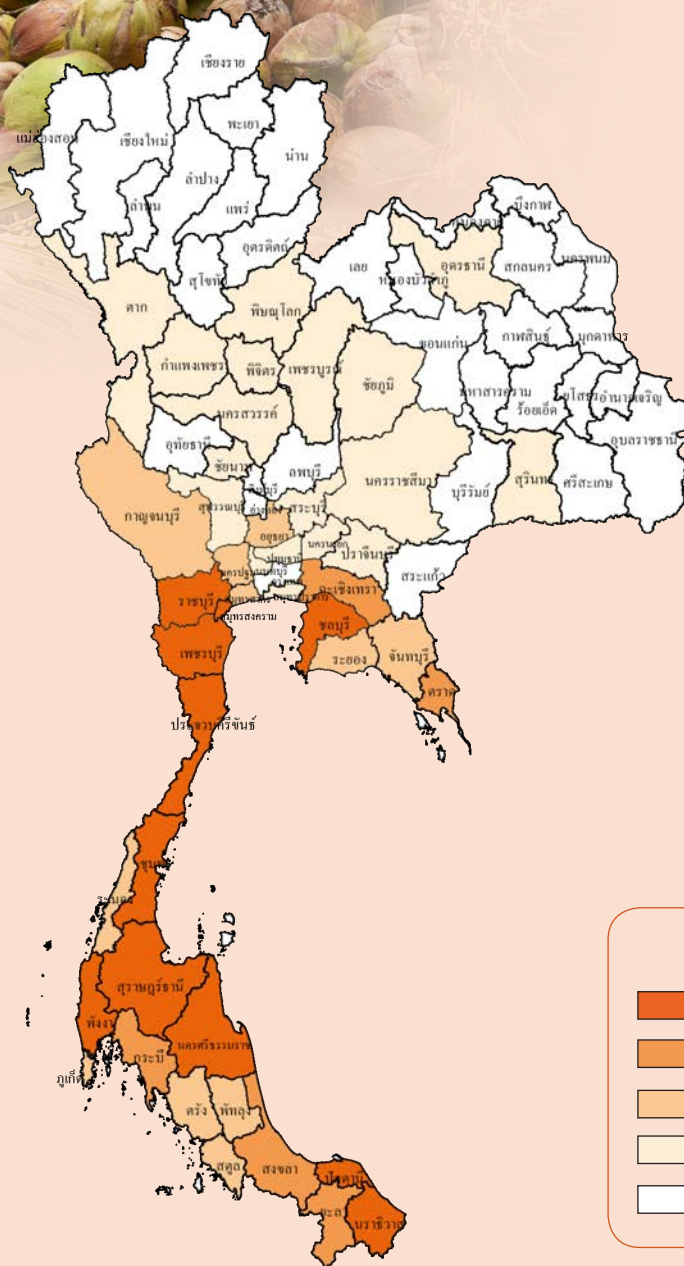
สืบเนื่องจากการเปิดการค้าเสรีภายใต้ข้อตกลง AFTA กำหนดให้มีการเก็บภาษีนำเข้าพริกไทยในอัตราร้อยละ 0 ส่งผลให้การนำเข้าพริกไทยเม็ดและพริกไทยป่นเพิ่มขึ้นทุกปี โดยนำเข้าพริกไทยเม็ดจากประเทศแอฟริกาใต้ สหรัฐอเมริกา อิตาลี และนำเข้าพริกไทยป่นจากประเทศสหรัฐอเมริกา จีน ไต้หวัน ฮองกงเป็นหลัก สำหรับการกำหนดราคาพริกไทยแห้งที่เกษตรกรขายได้ พ่อค้าจะอิงราคาพริกไทยของเวียดนามเป็นหลักเนื่องจากเวียดนามเป็นคู่แข่งหลักของประเทศไทย

มาตรการ

- สนับสนุนให้มีการรวมกลุ่มเกษตรกรเพื่อเพิ่มศักยภาพ และยกระดับคุณภาพสินค้า
- ส่งเสริมการผลิตที่มีคุณภาพด้วยวิธีการผลิตตามมาตรฐาน GAP รวมถึงการส่งเสริมการตลาดให้กับสินค้าที่ได้การรับรองมาตรฐานดังกล่าว

ภาพแสดงแหล่งเพาะปลูกมะพร้าวผลแก่ของประเทศไทย

ผลผลิตเก็บเกี่ยวรายเดือน

ปี 2564												แหล่งเพาะปลูก 5 อันดับแรก
ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	
6.57	7.01	7.58	9.66	11.45	10.94	10.52	9.62	7.06	6.64	6.34	6.61	ประจวบคีรีขันธ์ ชุมพร สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช สมุทรสงคราม

หน่วย: ร้อยละ (พันผล)

- ช่วงเดือนที่เก็บเกี่ยวผลผลิต
- ช่วงเดือนที่เก็บเกี่ยวผลผลิตมาก

ปลูก: ตลอดปีโดยเฉพาะช่วงต้นฤดูฝน

เก็บเกี่ยว: ม.ค.-ธ.ค. (พ.ค.-ก.ค. เป็นช่วงผลผลิตออกมา)

มะพร้าวผลแก่

การผลิต			
รายการ	2562	2563	2564
1. จำนวนครัวเรือน (ครัวเรือน)	168,557	168,405	169,915
2. เนื้อที่ยืนต้น (ไร่)	858,321	861,219	866,738
3. เนื้อที่ให้ผล (ไร่)	773,924	777,389	787,314
4. ผลผลิตผลแก่ (พันผล)	618,830	618,246	643,755
5. ผลผลิตต่อไร่ (ผล)	800	795	818
6. ต้นทุนการผลิต (บาท/ผล)	6.74	6.80	6.75
7. ราคาที่เกษตรกรขายได้ (บาท/ผล)			
มะพร้าวผลแห้งทั้งเปลือกขนาดใหญ่	7.76	14.36	12.37
8. ผลตอบแทนสุทธิ (บาท/ผล)	1.02	7.56	5.62
9. มาตรฐาน			
มาตรฐานสินค้าเกษตรมะพร้าว มกษ. 18-2554			

การค้า			
รายการ	2562	2563	2564
1. ใช้ในประเทศ (ตัน)	1,576,391	1,367,399	1,078,504
2. นำเข้า ^{1/}			
2.1 มะพร้าวผลแห้ง			
ปริมาณ (ตัน)	179,551	356,923	196,306
มูลค่า (ล้านบาท)	1,664	4,091	2,254
2.2 กะทิสำเร็จรูป			
ปริมาณ (ตัน)	39,471	65,071	41,792
มูลค่า (ล้านบาท)	1,401	2,951	1,933
3. ส่งออก ^{1/}			
3.1 มะพร้าวผลสด			
ปริมาณ (ตัน)	14,341	11,758	10,124
มูลค่า (ล้านบาท)	429	353	343
3.2 มะพร้าวฝอย			
ปริมาณ (ตัน)	1,275	1,057	601
มูลค่า (ล้านบาท)	68	56	30
3.3 กะทิสำเร็จรูป			
ปริมาณ (ตัน)	263,132	271,273	236,309
มูลค่า (ล้านบาท)	12,764	13,262	12,800
4. ราคานำเข้า (บาท/ตัน) ^{1/}			
4.1 มะพร้าวผลแห้ง	9,268	11,463	11,484
4.2 กะทิสำเร็จรูป	35,497	45,356	46,255
5. ราคาส่งออก (บาท/ตัน) ^{1/}			
5.1 มะพร้าวผลสด	29,915	30,036	33,915
5.2 มะพร้าวฝอย	52,977	52,757	50,037
5.3 กะทิสำเร็จรูป	48,507	48,890	54,167
6. คู่ค้าที่สำคัญ			
6.1 มะพร้าวผลสด	สหรัฐอเมริกา จีน ออสเตรเลีย ฮังการี		
6.2 มะพร้าวฝอย	สหรัฐอเมริกา ปากีสถาน		
6.3 กะทิสำเร็จรูป	สหรัฐอเมริกา สหราชอาณาจักร ออสเตรเลีย		
7. คู่แข่งที่สำคัญ	อินโดนีเซีย เวียดนาม		

ที่มา: ^{1/} สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร โดยความร่วมมือจากกรมศุลกากร
 หมายเหตุ: การผลิต ข้อ 1-4 ปี 2564 ข้อมูลพยากรณ์ ณ เดือนกุมภาพันธ์ 2565

การผลิต

มะพร้าวผลแก่ ปี 2564 เนื้อที่ให้ผลเพิ่มขึ้นจากปี 2563 เนื่องจากต้นมะพร้าวที่ปลูกเมื่อปี 2559 เริ่มให้ผลผลิตได้ในปีนี้ และมีการปลูกมะพร้าวเพิ่มในพื้นที่ว่างเปล่า

สำหรับผลผลิตและผลผลิตต่อไร่เพิ่มขึ้น เนื่องจากในช่วงปลายปี 2563 แผลงผลผลิตสำคัญในภาคกลางและภาคใต้ สภาพอากาศเอื้ออำนวยและปี 2564 ปริมาณน้ำฝนดีกว่าปีที่แล้ว ทำให้ต้นมะพร้าวได้รับปริมาณน้ำฝนเพียงพอ ประกอบกับโรคและแมลงรบกวนลดลง ส่งผลให้ต้นมะพร้าวฟื้นตัว ทำให้การตัดจันออกผลเพิ่มขึ้น

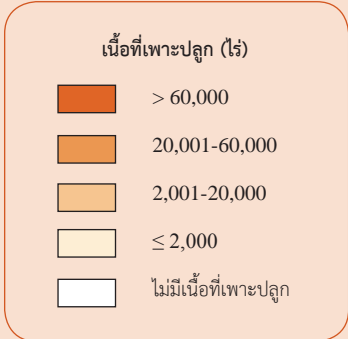
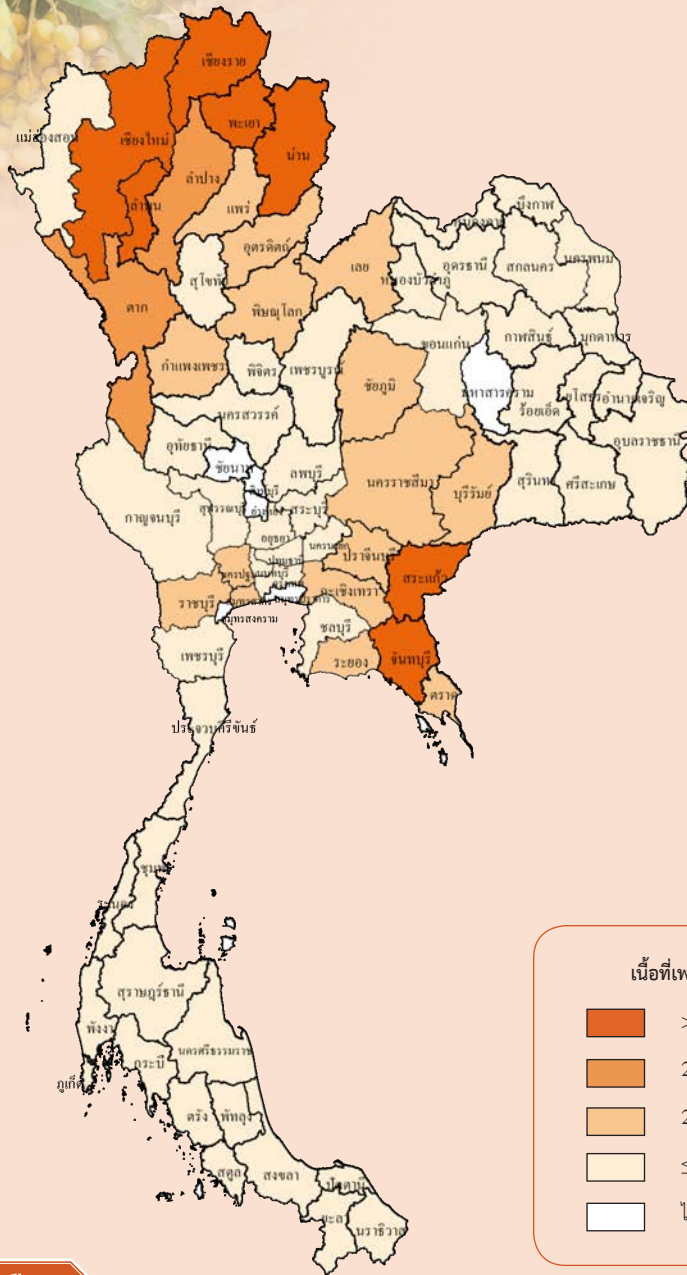
การตลาด

ปี 2564 มีความต้องการใช้มะพร้าวประมาณ 1.079 ล้านตัน ลดลงจาก 1.367 ล้านตัน ในปี 2563 ร้อยละ 21 แบ่งเป็นความต้องการใช้ในประเทศร้อยละ 32 ได้แก่ กะทิสด (ตลาดหัวชุด) ร้อยละ 64 กะทิสำเร็จรูป ร้อยละ 28 และอื่น ๆ ร้อยละ 8 และการส่งออกร้อยละ 68 ซึ่งการส่งออกส่วนใหญ่อยู่ในรูปของกะทิสำเร็จรูป โดยปี 2564 มีปริมาณการส่งออกกะทิสำเร็จรูปรวม 0.236 ล้านตัน ลดลงจาก 0.271 ล้านตัน ในปี 2563 ร้อยละ 13 เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ส่งผลให้ความต้องการจากต่างประเทศลดลง และทำให้มีการนำเข้ามะพร้าวผล 0.196 ล้านตัน ลดลงจาก 0.357 ล้านตันในปี 2563 ร้อยละ 45

มาตรการ

- มาตรการป้องกันการลักลอบและนำเข้ามะพร้าวผิดกฎหมาย
  - นำเข้ามะพร้าวผลได้เพียง 2 ท่าเรือ คือ ท่าเรือกรุงเทพ และท่าเรือแหลมฉบัง
  - ควบคุมการขนย้ายมะพร้าวผลแก่ ครั้งละตั้งแต่ 7,000 กิโลกรัมขึ้นไป เนื่่อมะพร้าวขาว ครั้งละตั้งแต่ 2,500 กิโลกรัมขึ้นไป และเนื่่อมะพร้าวแห้ง ครั้งละตั้งแต่ 1,500 กิโลกรัมขึ้นไป ต้องขออนุญาตขนย้ายเข้ามารี้ออกจากท้องที่ที่กำหนด ตามประกาศของคณะกรรมการกลาง ว่าด้วยราคาสินค้าและบริการ (กกร.) ฉบับที่ 53 พ.ศ. 2561
- มติการประชุมคณะกรรมการพืชน้ำมันและน้ำมันพืช ครั้งที่ 2/2562 เมื่อวันที่ 20 พฤศจิกายน 2562 เห็นชอบการเปิดตลาดสินค้ามะพร้าว มะพร้าวฝอย เนื่่อมะพร้าวแห้ง และน้ำมันมะพร้าว ภายใต้กรอบ WTO และกรอบการค้าอื่น ๆ ครอบคลุม 3 ปี (ปี 2563-2565) และการบริหารการนำเข้าปีต่อปี
- การบริหารการนำเข้ามะพร้าวผลภายใต้กรอบ AFTA ปี 2564 มติการประชุมคณะกรรมการพืชน้ำมันฯ ครั้งที่ 2/2563 เมื่อวันที่ 21 ธันวาคม 2563 เห็นชอบการบริหารการนำเข้าตามประกาศกรมการค้าต่างประเทศ

ภาพแสดงแหล่งเพาะปลูกลำไยของประเทศไทย

ผลผลิตเก็บเกี่ยวรายเดือน

หน่วย: ร้อยละ

ปี 2564												แหล่งเพาะปลูก 5 อันดับแรก
ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	
12.79	5.43	3.20	1.00	0.89	2.00	11.20	26.29	9.69	7.57	8.49	11.45	เชียงใหม่ ลำพูน จันทบุรี เจียงราย พะเยา

- ช่วงเดือนที่เก็บเกี่ยวผลผลิต
- ช่วงเดือนที่เก็บเกี่ยวผลผลิตมาก

ปลูก: ตลอดปีโดยเฉพาะช่วงต้นฤดูฝน

เก็บเกี่ยว: ม.ค.-ธ.ค. (ม.ค. และ ส.ค. เป็นช่วงผลผลิตออกมาก)

ลำไย

การผลิต			
รายการ	2562	2563	2564
1. จำนวนครัวเรือน (ครัวเรือน)	244,186	251,448	252,149
2. เนื้อที่ยืนต้น (ไร่)	1,686,142	1,731,256	1,749,037
3. เนื้อที่ให้ผล (ไร่)	1,537,320	1,583,920	1,650,124
4. ผลผลิต (ตัน)	1,176,361	1,182,488	1,567,087
5. ผลผลิตต่อไร่ (กก. ต่อไร่)	765	747	950
6. ต้นทุนการผลิต (บาท/ตัน)	11,770	11,490	10,540
7. ราคาที่เกษตรกรขายได้ (บาท/ตัน)			
7.1 ลำไยเกรด A	26,310	22,281	21,646
7.2 ลำไยเกรด AA	35,197	27,397	26,774
8. ผลตอบแทนสุทธิลำไยเกรด A (บาท/ตัน)	14,540	10,791	11,106
9. มาตรฐาน			
9.1 มาตรฐานสินค้าเกษตรลำไย มกษ. 1-2546			
9.2 มาตรฐานสินค้าเกษตรเนื้อลำไยอบแห้ง มกษ. 8-2549			
9.3 มาตรฐานสินค้าเกษตรเนื้อลำไยอบแห้งสำหรับแปรรูป มกษ. 9-2549			
9.4 มาตรฐานสินค้าเกษตรเนื้อลำไยอบแห้งทั้งเปลือก มกษ. 10-2549			
9.5 มาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมลำไยในภาชนะบรรจุ มอก. 68 - 2531			

ที่มา: ^{1/} สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร โดยความร่วมมือจากกรมศุลกากร
หมายเหตุ: อัตราแปลง: ลำไยสด 3.3 กก. = ลำไยอบแห้งทั้งเปลือก 1 กก.

การค้า			
รายการ	2562	2563	2564
1. ใช้ในประเทศ (ตัน)	117,636	118,246	289,911
2. ส่งออก ^{1/}			
2.1 ลำไยสด			
ปริมาณ (ตัน)	583,297	464,824	633,131
มูลค่า (ล้านบาท)	20,810	16,844	23,133
2.2 ลำไยอบแห้ง			
ปริมาณ (ตัน)	164,593	155,736	156,684
มูลค่า (ล้านบาท)	8,783	7,079	7,417
2.3 ลำไยบรรจุภาชนะอัดลม			
ปริมาณ (ตัน)	12,136	11,128	11,201
มูลค่า (ล้านบาท)	849	785	814
2.4 ลำไยแช่แข็ง			
ปริมาณ (ตัน)	29	77	159
มูลค่า (ล้านบาท)	5	9	9
3. ราคาส่งออก (บาท/ตัน) ^{1/}			
3.1 ลำไยสด	35,677	36,238	36,538
3.2 ลำไยอบแห้ง	53,362	45,457	47,338
3.3 ลำไยบรรจุภาชนะอัดลม	69,940	70,504	72,686
3.4 ลำไยแช่แข็ง	174,326	112,820	57,615
4. คู่ค้าที่สำคัญ			
4.1 ลำไยสด	จีน อินโดนีเซีย เวียดนาม		
4.2 ลำไยอบแห้ง	จีน เวียดนาม ฮองกง		
4.3 ลำไยบรรจุภาชนะอัดลม	มาเลเซีย จีน อินโดนีเซีย		
4.4 ลำไยแช่แข็ง	จีน ฮองกง ญี่ปุ่น		
5. คู่แข่งที่สำคัญ	เวียดนาม จีน		

การผลิต

ลำไย ปี 2564 เนื้อที่ยืนต้นเพิ่มขึ้นจากปี 2563 เนื่องจากราคาในช่วง 2 -3 ปีที่ผ่านมาอยู่ในเกณฑ์ที่เกษตรกรพึงพอใจ ส่งผลให้เกษตรกรปลูกลำไยแทนข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ มันสำปะหลัง ลิ้นจี่ มะม่วงกล้วยน้ำว้า ยางพารา และบางสวนปลูกในพื้นที่ว่างส่วนเนื้อที่ให้ผลเพิ่มขึ้น เนื่องจากลำไยที่ปลูกในปี 2561 เริ่มให้ผลในปี
สำหรับผลผลิตและผลผลิตต่อไร่เพิ่มขึ้นเนื่องจากสภาพอากาศเหมาะสมต่อการออกดอกและติดผล ประกอบกับมีฝนตกต่อเนื่องทำให้มีปริมาณน้ำเพียงพอในช่วงออกดอกและติดผลอ่อน อีกทั้งต้นลำไยส่วนใหญ่อยู่ในช่วงให้ผลผลิตทำให้เกษตรกรดูแลรักษาต้นลำไยเป็นอย่างดีทั้งการใส่ปุ๋ยและการจัดเตรียมแหล่งน้ำเป็นอย่างดี ส่งผลให้ผลผลิตและผลผลิตต่อไร่เพิ่มขึ้น

การตลาด

1. ผลผลิตลำไยมากกว่าร้อยละ 90 ส่งออกไปตลาดต่างประเทศ
2. การส่งออกลำไยร้อยละ 90 อยู่ในรูปลำไยสด และลำไยอบแห้ง โดยมีตลาดส่งออกสำคัญ ได้แก่ จีน เวียดนาม และอินโดนีเซีย
3. ตลาดใหม่ที่มีศักยภาพในการนำเข้าลำไยสด ได้แก่ อินเดีย และสหรัฐอเมริกาอเมริตรัส รวมถึงกลุ่มประเทศตะวันออกกลางอื่น ๆ
4. เวียดนามการนำเข้าลำไยสดและลำไยอบแห้งเพื่อส่งต่อไปยังจีน เนื่องจากได้สิทธิพิเศษทางภาษีจากการมีพรมแดนติดกับจีน
5. จีนได้ออกมาตรการควบคุมและป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ที่เข้มงวด ณ ด่านนำเข้าจีน ส่งผลต่อการส่งออกลำไยของไทย สินค้าค้างหน้าด่าน การขนส่งล่าช้ากว่ากำหนด และมีต้นทุนโลจิสติกส์เพิ่มขึ้น
6. ปี 2564 จีนอนุญาตให้นำเข้าผลไม้จากไทยเพิ่มอีก 6 ด้าน คือ ด้านรถไฟโมฮานา เหอโจว ด้านรถไฟเหอโจวหลงปิง เทียนเป่า และสยิว ซึ่งเพิ่มทางเลือกให้กับผู้ส่งออกลำไยไทย

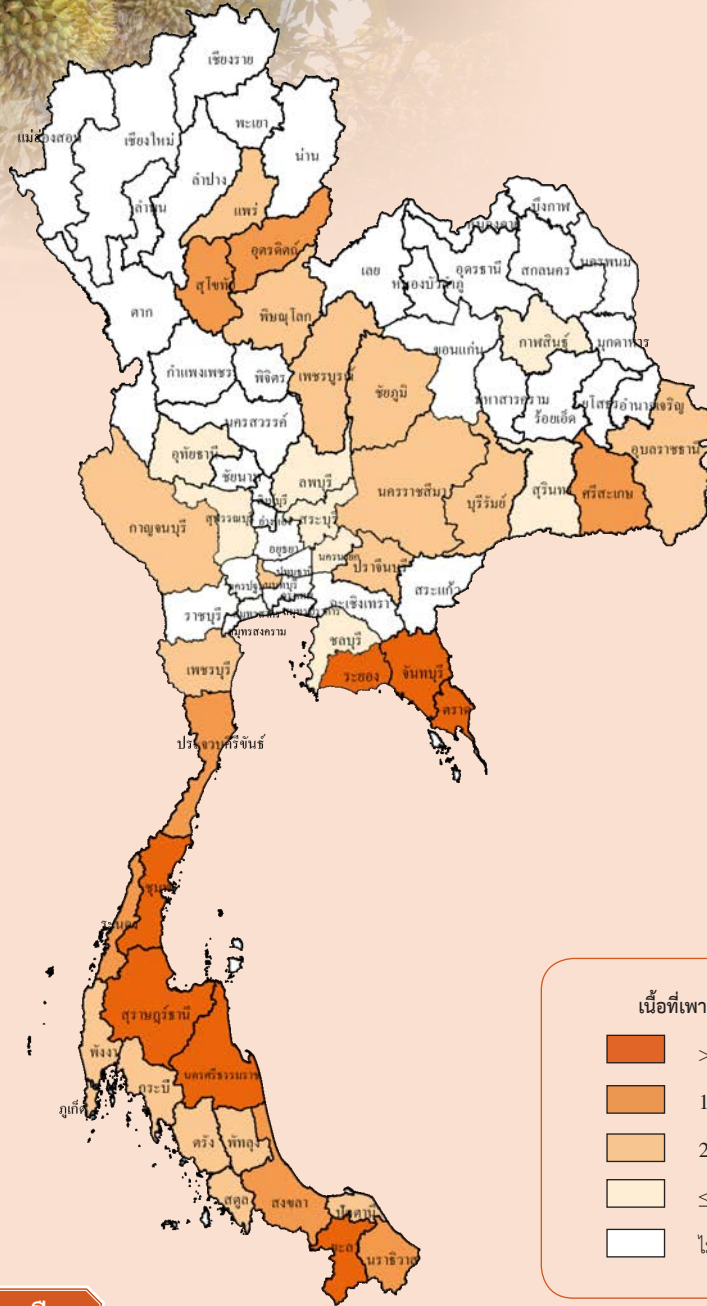
มาตรการ

แนวทางการบริหารจัดการผลไม้ โดยให้จังหวัดบริหารจัดการแบบเบ็ดเสร็จด้วยตัวเอง มีดังนี้

- 1) การบริหารจัดการเชิงคุณภาพ มีคณะกรรมการเพื่อแก้ไขปัญหาเกษตรกรอันเนื่องมาจากผลผลิตการเกษตรระดับจังหวัด (คพจ.) เป็นหน่วยงานหลักในการเชื่อมโยงบูรณาการหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการดำเนินงานแผนงาน/โครงการ การจัดการและพัฒนาคุณภาพผลผลิต เช่น ส่งเสริมการผลิตตามมาตรฐาน GAP และ GI การส่งเสริมการบริโภค ประชาสัมพันธ์ และการป้องกันผลผลิตด้วยคุณภาพออกสู่ตลาด การเชื่อมโยงการตลาดและเพิ่มมูลค่าผลผลิต เพื่อให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาผลไม้ไทย พ.ศ. 2558 - 2564 และแนวทางการพัฒนาผลไม้ไทย พ.ศ. 2565 -2570
- 2) การบริหารจัดการเชิงปริมาณ มุ่งเน้นการบริหารจัดการผลผลิตในฤดูกาล โดยจัดสมดุลอุปสงค์และอุปทาน ในการประมาณการผลิตล่วงหน้า ตรวจสอบและจัดเก็บข้อมูลเชิงพื้นที่ และเชื่อมโยงตลาดเพื่อรองรับผลผลิตของผลไม้แต่ละชนิด โดยจัดทำข้อมูลความต้องการทางการตลาดจากผู้ประกอบการ เช่น ผู้รวบรวมผู้ส่งออก สหกรณ์ โรงงานแปรรูปฯ และห้างสรรพสินค้า เป็นต้น

ภาพแสดงแหล่งเพาะปลูกทุเรียนในประเทศไทย

ผลผลิตเก็บเกี่ยวรายเดือน

หน่วย: ไร่ยละ

ปี 2564												แหล่งเพาะปลูก 5 อันดับแรก
ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	
0.68	1.26	1.96	14.20	21.57	16.91	16.31	14.05	9.14	2.57	0.65	0.70	จันทบุรี ชุมพร นครศรีธรรมราช สุราษฎร์ธานี ยะลา

- ช่วงเดือนที่เก็บเกี่ยวผลผลิต
- ช่วงเดือนที่เก็บเกี่ยวผลผลิตมาก

ปลูก: ตลอดปีโดยเฉพาะต้นฤดูฝน

เก็บเกี่ยว: ม.ค.-ธ.ค. (พ.ค. - ก.ค. เป็นช่วงผลผลิตออกมาก)

ทุเรียน

การผลิต			
รายการ	2562	2563	2564
1. จำนวนคร้วเรือน (คร้วเรือน)	148,102	152,773	169,352
2. เนื้อที่ยืนต้น (ไร่)	1,011,499	1,071,816	1,168,154
3. เนื้อที่ให้ผล (ไร่)	729,541	797,732	851,866
4. ผลผลิต (ตัน)	1,024,860	1,116,068	1,212,989
5. ผลผลิตต่อไร่ (กก. ต่อไร่)	1,405	1,399	1,424
6. ต้นทุนการผลิต (บาท/ตัน)	13,710	13,370	13,950
7. ราคาที่เกษตรกรขายได้ (บาท/ตัน)			
ทุเรียนพันธุ์หมอนทองคละ	99,860	102,150	113,980
8. ผลตอบแทนสุทธิ (บาท/ตัน)	86,150	88,780	100,030
9. มาตรฐาน			
มาตรฐานสินค้าเกษตรทุเรียน มทข. 3-2556			

ที่มา: ^{1/} สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร โดยความร่วมมือจากกรมศุลกากร

หมายเหตุ: อัตราแปลง: 1) ทุเรียนสด 10 กก. = ทุเรียนอบแห้ง 1 กก.

2) ทุเรียนสด 6 กก. = ทุเรียนกวน 1 กก.

3) ทุเรียนสด 1 กก. = ทุเรียนแช่แข็งเฉพาะเนื้อ 0.33 กก.

การค้า			
รายการ	2562	2563	2564
1. ใช้ในประเทศ (ตัน)	333,999	454,296	282,146
2. ส่งออกรวม (ตันสด) ^{1/}	690,796	661,770	930,843
2.1 ทุเรียนสด			
ปริมาณ (ตัน)	655,395	620,893	875,097
มูลค่า (ล้านบาท)	45,481	65,631	109,206
2.2 ทุเรียนแช่แข็ง			
ปริมาณ (ตัน)	25,986	31,134	50,048
มูลค่า (ล้านบาท)	5,370	6,549	9,574
2.3 ทุเรียนกวน			
ปริมาณ (ตัน)	1,211	1,187	351
มูลค่า (ล้านบาท)	132	157	45
2.4 ทุเรียนอบแห้ง			
ปริมาณ (ตัน)	215	262	359
มูลค่า (ล้านบาท)	198	230	336
3. ราคาส่งออก (บาท/ตัน) ^{1/}			
3.1 ทุเรียนสด	69,395	105,704	124,793
3.2 ทุเรียนแช่แข็ง	206,670	210,340	191,289
3.3 ทุเรียนกวน	108,801	131,887	126,772
3.4 ทุเรียนอบแห้ง	919,628	876,874	935,269
4. คู่ค้าที่สำคัญ			
4.1 ทุเรียนสด	จีน	ฮ่องกง	เวียดนาม
4.2 ทุเรียนแช่แข็ง	จีน	สหรัฐอเมริกา	
4.3 ทุเรียนกวน	จีน	ออสเตรเลีย	สหรัฐอเมริกา
4.4 ทุเรียนอบแห้ง	จีน	สหรัฐอเมริกา	อิหร่าน
5. คู่แข่งที่สำคัญ			
	มาเลเซีย	เวียดนาม	

การผลิต

ทุเรียน ปี 2564 เนื้อที่ยืนต้นเพิ่มขึ้นจากปี 2563 เนื่องจากหลายปีที่ผ่านมาราคาอยู่ในเกณฑ์ดีอย่างต่อเนื่อง เป็นที่พอใจของเกษตรกร จึงมีการขยายเนื้อที่ปลูกเพิ่มขึ้นทุกปี โดยเฉพาะแหล่งผลิตที่สำคัญในภาคกลาง เช่น จังหวัดจันทบุรี ระยอง และตราด เกษตรกรปลูกทดแทนยางพารา และไม้ผลอื่น สำหรับในภาคใต้ เช่น จังหวัดชุมพร นครศรีธรรมราช สุราษฎร์ธานี และยะลา เกษตรกรปลูกทดแทนยางพารา ปาล์มน้ำมัน และไม้ผลอื่น ส่วนเนื้อที่ให้ผลเพิ่มขึ้นจากการขยายเนื้อที่ปลูก ในปี 2559 ที่มีการส่งเสริมจากหน่วยงานภาครัฐ และเริ่มทยอยให้ผลผลิตในปี

สำหรับผลผลิตต่อไร่เพิ่มขึ้น เนื่องจากสภาพอากาศเอื้ออำนวย ทุเรียนออกดอกและติดผลดี ประกอบกับราคาทุเรียนในช่วง 3 - 4 ปีที่ผ่านมาอยู่ในเกณฑ์ดี จึงจูงใจให้เกษตรกรดูแลเอาใจใส่ และหันมาปลูกทุเรียนเพิ่มขึ้น ส่งผลให้ในภาพรวมผลผลิตเพิ่มขึ้นตามการเพิ่มของเนื้อที่ให้ผล

การตลาด

1. ผลผลิตทุเรียนส่วนใหญ่ส่งออกไปยังตลาดต่างประเทศ โดยส่งออกผลสดประมาณ ร้อยละ 95 ของการส่งออกทั้งหมด ตลาดสำคัญ ได้แก่ จีน ฮ่องกง และเวียดนาม ซึ่งการส่งออกรวมเพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา เนื่องจากความต้องการของตลาดยังมีอย่างต่อเนื่อง ถึงแม้เกิดปัญหาการขนส่งทางบกผ่านประเทศที่สามมีความล่าช้า ในช่วงที่ผลผลิตออกสู่ตลาดมาก และผลกระทบจากมาตรการควบคุมการระบาดโรคโควิด-19 ทำให้ผลทุเรียนได้รับความเสียหายและคุณภาพลดลงก่อนถึงตลาดปลายทาง

2. การบริโภคภายในประเทศมีการจำหน่ายผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ต่างๆ มากขึ้น

3. ราคาอยู่ในเกณฑ์ดี เนื่องจากความต้องการของตลาดทั้งในและต่างประเทศยังมีอย่างต่อเนื่อง

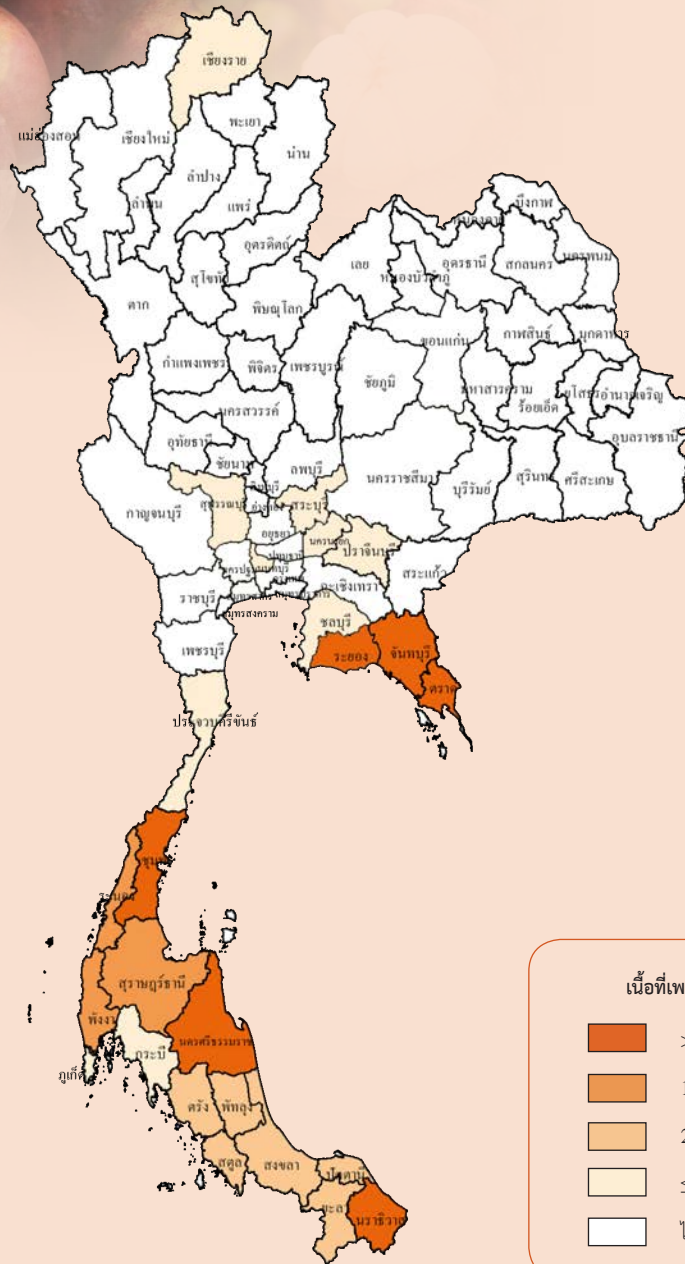
มาตรการ

แนวทางการบริหารจัดการผลไม้ สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มผลไม้ไทย พ.ศ. 2558 - 2564 และแนวทางการพัฒนากลุ่มผลไม้ไทย พ.ศ. 2565 - 2570 โดยให้จังหวัดบริหารจัดการแบบเบ็ดเสร็จด้วยตัวเอง ผ่านคณะกรรมการเพื่อแก้ไขปัญหาเกษตรกรอันเนื่องมาจากผลผลิตการเกษตร ระดับจังหวัด (คพจ.) เป็นหน่วยงานหลักในการเชื่อมโยงบูรณาการหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งมีแนวทาง ดังนี้

1) การบริหารจัดการเชิงคุณภาพ มีแผนงาน/โครงการ การจัดการและพัฒนาคุณภาพผลผลิต เช่น ส่งเสริมการผลิตตามมาตรฐาน GAP และ GI การส่งเสริมการบริโภค ประชาสัมพันธ์ และการป้องปรามผลผลิตด้วยคุณภาพออกสู่ตลาด การเชื่อมโยงการตลาดและเพิ่มมูลค่าผลผลิต

2) การบริหารจัดการเชิงปริมาณ มุ่งเน้นการบริหารจัดการผลผลิตในฤดูกาล โดยจัดสมดุลอุปสงค์และอุปทาน ในการประมาณการผลิตล่วงหน้า ตรวจสอบและจัดเก็บข้อมูลเชิงพื้นที่ และเชื่อมโยงตลาดเพื่อรองรับผลผลิตของผลไม้แต่ละชนิด โดยจัดทำข้อมูลความต้องการทางการตลาดจากผู้ประกอบการ เช่น ผู้รวบรวม ผู้ส่งออก สหกรณ์ โรงงานแปรรูป และห้างสรรพสินค้า เป็นต้น นอกจากนี้ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์มีนโยบายส่งเสริมระบบการเกษตรแบบแปลงใหญ่ ตามมาตรฐาน GAP เพื่อลดต้นทุนการผลิตและให้ผลผลิตมีคุณภาพตรงกับความต้องการของตลาด

ภาพแสดงแหล่งเพาะปลูกมังคุดของประเทศไทย

ผลผลิตเก็บเกี่ยวรายเดือน

หน่วย: ไร่ยละ

ปี 2564												แหล่งเพาะปลูก 5 อันดับแรก
ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	
0.53	0.57	0.02	2.64	8.08	20.31	30.61	25.94	7.93	1.77	1.15	0.45	จันทบุรี นครศรีธรรมราช ชุมพร ตรัง ระยอง

- ช่วงเดือนที่เก็บเกี่ยวผลผลิต
- ช่วงเดือนที่เก็บเกี่ยวผลผลิตมาก

ปลูก: ตลอดปีโดยเฉพาะต้นฤดูฝน

เก็บเกี่ยว: ม.ค.-ธ.ค. (มิ.ย.-ส.ค. เป็นช่วงผลผลิตออกมา)

มังคุด

การผลิต				การค้า			
รายการ	2562	2563	2564	รายการ	2562	2563	2564
1. จำนวนคริวเรือน (คริวเรือน)	86,011	86,107	84,135	1. ใช้ในประเทศ (ตัน)	-56,499	44,713	14,456
2. เนื้อที่ยืนต้น (ไร่)	449,735	449,030	443,851	2. ส่งออกรวม (ตันสด) ^{1/}	409,299	292,147	256,317
3. เนื้อที่ให้ผล (ไร่)	426,701	430,096	424,777	2.1 มังคุดสด			
4. ผลผลิต (ตัน)	352,806	336,873	270,773	ปริมาณ (ตัน)	409,028	291,951	256,266
5. ผลผลิตต่อไร่ (กก. ต่อไร่)	827	783	637	มูลค่า (ล้านบาท)	16,704	15,021	17,090
6. ต้นทุนการผลิต (บาท/ตัน)	15,230	15,310	16,720	2.2 มังคุดแช่แข็ง			
7. ราคาที่เกษตรกรขายได้ (บาท/ตัน)				ปริมาณ (ตัน)	271	196	51
มังคุดคละ	29,020	39,630	48,770	มูลค่า (ล้านบาท)	26	19	4
8. ผลตอบแทนสุทธิ (บาท/ตัน)	13,790	24,320	32,050	3. ราคาส่งออก (บาท/ตัน) ^{1/}			
9. มาตรฐาน				3.1 มังคุดสด	40,837	51,450	66,687
มาตรฐานสินค้าเกษตรมังคุด มกษ. 2-2556				3.2 มังคุดแช่แข็ง	94,115	97,964	86,779
				4. คู่ค้าที่สำคัญ			
				4.1 มังคุดสด		จีน เวียดนาม ฮองกง	
				4.2 มังคุดแช่แข็ง		สหรัฐอเมริกา เกาหลีใต้ ไต้หวัน	
				5. คู่แข่งที่สำคัญ		อินโดนีเซีย เวียดนาม	

ที่มา: ^{1/} สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร โดยความร่วมมือจากกรมศุลกากร

การผลิต

มังคุด ปี 2564 เนื้อที่ยืนต้นลดลงจากปี 2563 เนื่องจากมีการโค่นต้นมังคุดในแหล่งผลิตสำคัญในภาคใต้ และภาคกลาง โดยโค่นต้นมังคุดที่ปลูกแซมกับยางพาราและทุเรียนซึ่งเป็นพืชหลัก ส่วนเนื้อที่ให้ผลลดลงตามการลดลงของเนื้อที่ยืนต้น

สำหรับผลผลิตต่อไร่ ลดลงจากปีที่ผ่านมา เนื่องจากมีฝนตกติดต่อกันในช่วงปลายปี 2563 ประกอบกับสภาพอากาศไม่เอื้ออำนวย หนาวเย็นนานในช่วงต้นปี 2564 ทำให้มังคุดออกดอกน้อย ส่งผลให้ผลผลิตรวมทั้งประเทศลดลง

การตลาด

1. ปี 2564 ปริมาณส่งออกมังคุดลดลงจากปีที่ผ่านมา เนื่องจากผลผลิตลดลงและเกิดปัญหาด้านระบบโลจิสติกส์ ต้นทุนโลจิสติกส์สูงขึ้น และการขนส่งล่าช้าจากมาตรการป้องกันและควบคุมการระบาดโรคโควิด 19 โดยเฉพาะการขนส่งผ่านประเทศที่สามไปยังจีน ทั้งนี้ตลาดส่งออกสำคัญ ได้แก่ จีน เวียดนาม และฮ่องกง โดยส่งออกไปจีน คิดเป็นร้อยละ 90 ของการส่งออกทั้งหมด

2. ในช่วงผลผลิตออกสู่ตลาดมาก มีการส่งเสริมการบริโภคในประเทศเพิ่มขึ้น มีการขายผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ต่างๆ เพิ่มขึ้น และเร่งกระจายผลผลิตไปยังผู้บริโภค

มาตรการ

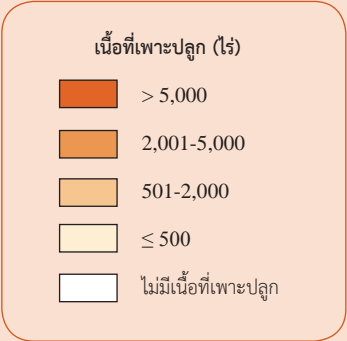
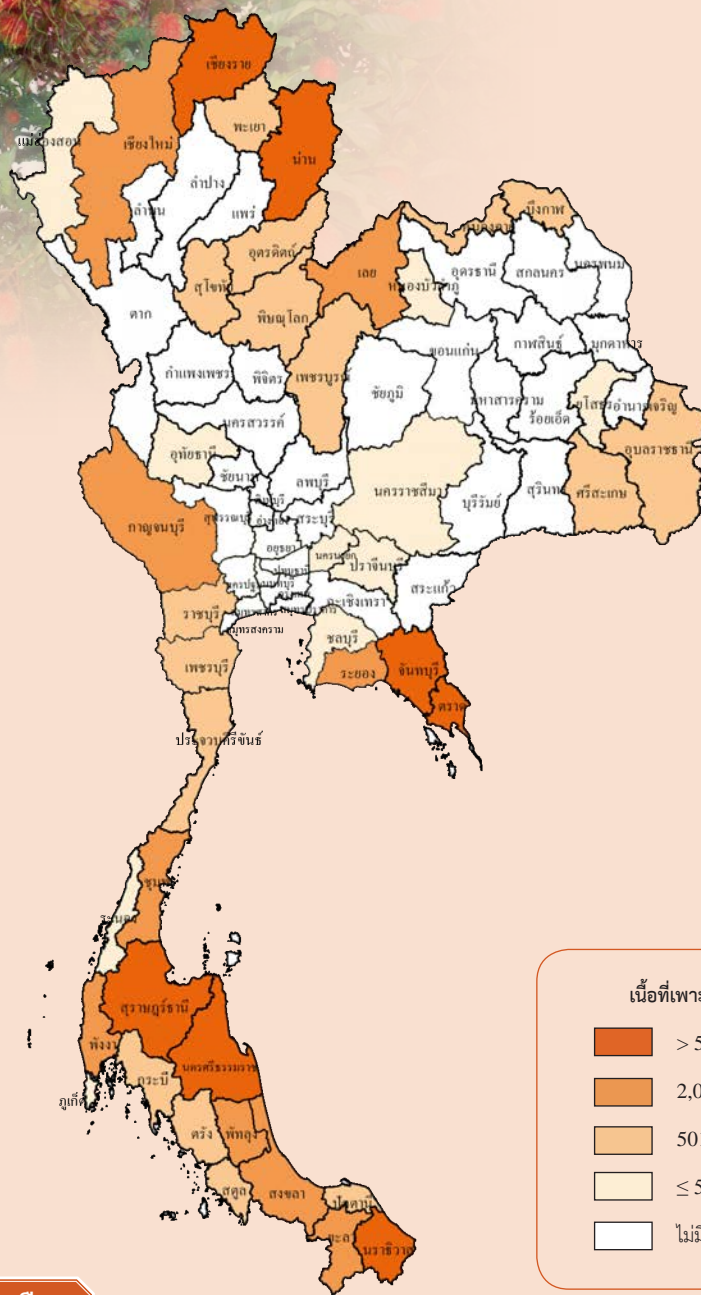
แนวทางการบริหารจัดการผลไม้ สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาผลไม้ไทย พ.ศ. 2558 - 2564 โดยให้จังหวัดบริหารจัดการแบบเบ็ดเสร็จด้วยตัวเอง ซึ่งมีแนวทาง ดังนี้

1) การบริหารจัดการเชิงคุณภาพ มีแผนงาน/โครงการ การจัดการและพัฒนาด้านคุณภาพผลผลิต เช่น ส่งเสริมการผลิตตามมาตรฐาน GAP และ GI ประชาสัมพันธ์และการป้องปรามผลผลิตด้อยคุณภาพออกสู่ตลาด การเชื่อมโยงการตลาดและเพิ่มมูลค่าผลผลิต

2) การบริหารจัดการเชิงปริมาณ มุ่งเน้นการบริหารจัดการผลผลิตในฤดูกาล โดยจัดสมดุลอุปสงค์และอุปทาน ในการประมาณการผลิตล่วงหน้า สำรวจและจัดเก็บข้อมูลเชิงพื้นที่ และเชื่อมโยงตลาดเพื่อรองรับผลผลิต โดยจัดทำข้อมูลความต้องการทางการตลาดจากผู้ประกอบการ เช่น ผู้รวบรวม ผู้ส่งออก สหกรณ์ ตลาดกลาง และห้างสรรพสินค้า เป็นต้น

ภาพแสดงแหล่งเพาะปลูกเงาะของประเทศไทย

ผลผลิตเก็บเกี่ยวรายเดือน

หน่วย: ร้อยละ

ปี 2564												แหล่งเพาะปลูก 5 อันดับแรก
ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	
0.06	0.03	0.34	8.69	30.60	21.41	22.58	11.11	4.68	0.31	0.13	0.06	ตราด จันทบุรี สุราษฎร์ธานี นครราชสีมา นครศรีธรรมราช

- ช่วงเดือนที่เก็บเกี่ยวผลผลิต
- ช่วงเดือนที่เก็บเกี่ยวผลผลิตมาก

ปลูก: ตลอดปีโดยเฉพาะช่วงต้นฤดูฝน

เก็บเกี่ยว: ม.ค.-ธ.ค. (พ.ค.-ก.ค. เป็นช่วงผลผลิตออกมา)

เงาะ

การผลิต			
รายการ	2562	2563	2564
1. จำนวนครัวเรือน (ครัวเรือน)	43,995	43,013	42,105
2. เนื้อที่ยืนต้น (ไร่)	232,519	230,785	226,139
3. เนื้อที่ให้ผล (ไร่)	213,609	211,377	208,384
4. ผลผลิต (ตัน)	279,980	270,053	283,619
5. ผลผลิตต่อไร่ (กก. ต่อไร่)	1,311	1,278	1,361
6. ต้นทุนการผลิต (บาท/ตัน)	9,350	9,460	9,280
7. ราคาที่เกษตรกรขายได้ (บาท/ตัน)			
เงาะโรงเรียน	25,820	23,480	19,460
8. ผลตอบแทนสุทธิ (บาท/ตัน)	16,470	14,020	10,180
9. มาตรฐาน			
มาตรฐานสินค้าเกษตรเงาะ มกษ. 12-2549			

การค้า			
รายการ	2562	2563	2564
1. ใช้ในประเทศ (ตัน)	253,287	265,687	291,501
2. ส่งออกรวม (ตันสด) ^{1/}	22,465	16,766	17,932
2.1 เงาะสด			
ปริมาณ (ตัน)	15,912	11,796	11,828
มูลค่า (ล้านบาท)	293.97	172.35	239.74
2.2 เงาะบรรจุภาชนะอัดลม			
ปริมาณ (ตัน)	2,527	2,247	3,056
มูลค่า (ล้านบาท)	154.62	142.58	211.17
2.3 เงาะสอได้สับประรดในน้ำเชื่อม			
ปริมาณ (ตัน)	4,308	2,665	2,732
มูลค่า (ล้านบาท)	155.12	119.93	122.62
3. ราคาส่งออก (บาท/ตัน) ^{1/}			
3.1 เงาะสด	18,468	14,611	20,269
3.2 เงาะบรรจุภาชนะอัดลม	61,177	63,453	69,093
3.3 เงาะสอได้สับประรดในน้ำเชื่อม	36,007	45,004	44,874
4. คู่ค้าที่สำคัญ			
4.1 เงาะสด	มาเลเซีย เวียดนาม สปป.ลาว		
4.2 เงาะบรรจุภาชนะอัดลม	จีน เมียนมา ฟิลิปปินส์		
4.3 เงาะสอได้สับประรดในน้ำเชื่อม	สหรัฐอเมริกา มาเลเซีย สิงคโปร์ เวียดนาม		
5. คู่แข่งที่สำคัญ			

ที่มา : ^{1/} สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร โดยความร่วมมือจากกรมศุลกากร

หมายเหตุ: อัตราแลกเปลี่ยน: 1. เงาะสด 1.34 กก. = เงาะบรรจุภาชนะอัดลม 1 กก.

2. เงาะสด 0.734 กก. = เงาะสอได้สับประรดในน้ำเชื่อม 1 กก.

การผลิต

เงาะปี 2564 เนื้อที่ยืนต้นและเนื้อที่ให้ผลลดลงจากปี 2563 เนื่องจากเกษตรกรไถนต้นเงาะที่โทรมและอายุมากแล้วปรับเปลี่ยนไปปลูกทุเรียนแทนที่ให้ผลตอบแทนที่สูงกว่าและเป็นที่ต้องการของตลาดในประเทศและต่างประเทศ

สำหรับผลผลิตและผลผลิตต่อไร่เพิ่มขึ้น เนื่องจากปีนี้สภาพอากาศดีกว่าปีที่แล้ว เพราะมีฝนตกยาวนานทำให้มีปริมาณน้ำเพียงพอ เกษตรกรดูแลต้นเงาะเป็นอย่างดี

การตลาด

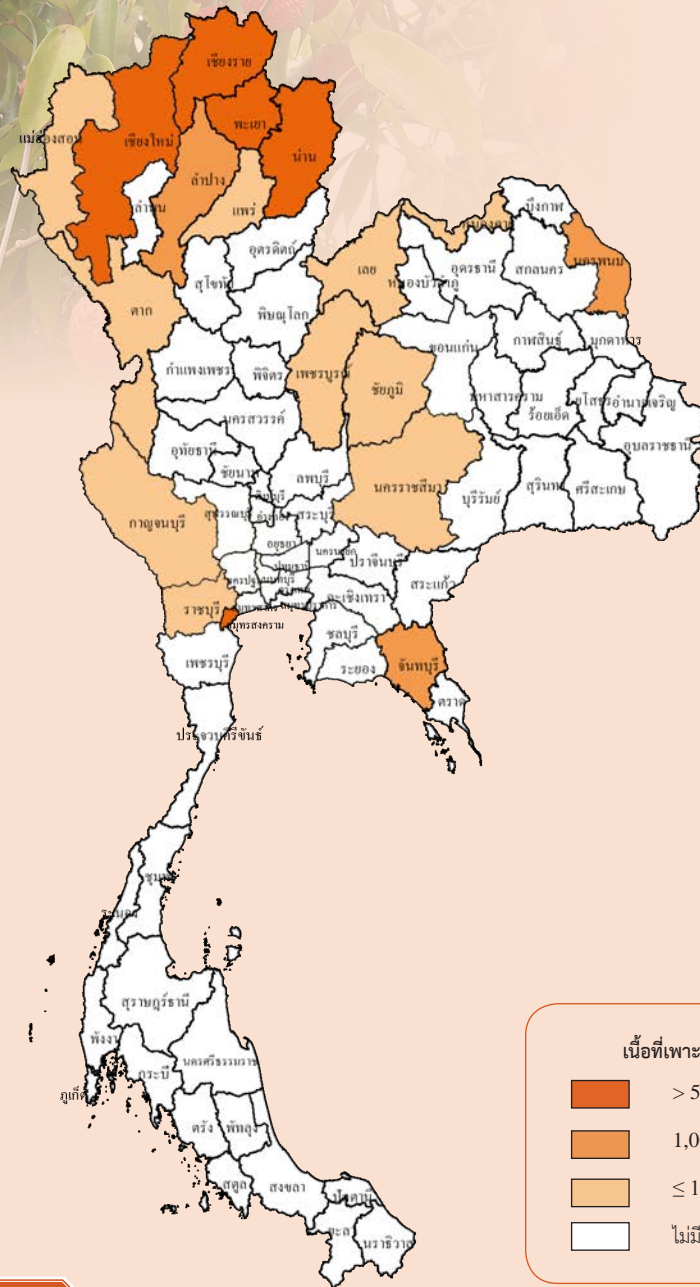
1. ผลผลิตร้อยละ 90 ใช้บริโภคภายในประเทศ
2. การส่งออกส่วนใหญ่เป็นเงาะสด โดยตลาดสำคัญได้แก่ มาเลเซีย เวียดนาม สปป.ลาว ทั้งนี้ การส่งออกมีปริมาณน้อย เนื่องจากขาดเทคโนโลยีหลังการเก็บเกี่ยวทำให้อายุการเก็บรักษาสั้น

มาตรการ

แนวทางการบริหารจัดการผลไม้ สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาผลไม้ไทย พ.ศ. 2558 - 2564 โดยให้จังหวัดบริหารจัดการแบบเบ็ดเสร็จด้วยตัวเอง ซึ่งมีแนวทาง ดังนี้

- 1) การบริหารจัดการเชิงคุณภาพ มีแผนงาน/โครงการ การจัดการและพัฒนาคุณภาพผลผลิต เช่น ส่งเสริมการผลิตตามมาตรฐาน GAP และ GI การเชื่อมโยงการตลาดและเพิ่มมูลค่าผลผลิต
- 2) การบริหารจัดการเชิงปริมาณ มุ่งเน้นการบริหารจัดการผลผลิตในฤดูกาล โดยจัดสมดุลอุปสงค์และอุปทาน มีการประมาณการผลผลิตล่วงหน้า และเชื่อมโยงตลาดเพื่อรองรับผลผลิต เช่น ผู้รวบรวม ผู้ส่งออก สหกรณ์ ตลาดกลาง และห้างสรรพสินค้า เป็นต้น

ภาพแสดงแหล่งเพาะปลูกลิ้นจี่ของประเทศไทย

ผลผลิตเก็บเกี่ยวรายเดือน

หน่วย: ร้อยละ

ปี 2564											แหล่งเพาะปลูก 5 อันดับแรก		
ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.		ธ.ค.	
		1.63	9.05	69.63	19.55	0.14							เชียงใหม่ น่าน เชียงราย พะเยา สมุทรสงคราม

- ช่วงเดือนที่เก็บเกี่ยวผลผลิต
- ช่วงเดือนที่เก็บเกี่ยวผลผลิตมาก

ปลูก: ตลอดปีโดยเฉพาะช่วงต้นฤดูฝน
เก็บเกี่ยว: มี.ค.-ก.ค. (พ.ค.-มิ.ย. เป็นช่วงผลผลิตออกมา)

การผลิต			
รายการ	2562	2563	2564
1. จำนวนครัวเรือน (ครัวเรือน)	19,065	18,911	18,139
2. เนื้อที่ขึ้นต้น (ไร่)	108,762	106,349	101,646
3. เนื้อที่ให้ผล (ไร่)	102,555	99,985	98,506
4. ผลผลิต (ตัน)	23,029	33,998	36,233
5. ผลผลิตต่อไร่ (กก. ต่อไร่)	225	340	368
6. ต้นทุนการผลิต (บาท/ตัน)	20,820	16,770	19,070
7. ราคาที่เกษตรกรขายได้ (บาท/ตัน)			
ลิ้นจี่พันธุ์ฮวงฮวยเกรด A	40,010	22,780	23,550
8. ผลตอบแทนสุทธิ (บาท/ตัน)	19,190	6,010	4,480
9. มาตรฐาน			
มาตรฐานสินค้าเกษตรลิ้นจี่ มกษ. 7-2549			

ที่มา: ^{1/} สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร โดยความร่วมมือจากกรมศุลกากร

การค้า			
รายการ	2562	2563	2564
1. ใช้ในประเทศ (ตัน)	15,200	29,195	31,070
2. ส่งออก (ตันสด) ^{1/}	7,829	4,803	5,163
2.1 ลิ้นจี่สด			
ปริมาณ (ตัน)	1,304	1,178	850
มูลค่า (ล้านบาท)	30.59	21.77	27.73
2.2 ลิ้นจี่บรรจุภาชนะอัดลม			
ปริมาณ (ตัน)	3,562	3,574	4,029
มูลค่า (ล้านบาท)	251.85	242.30	268.47
2.3 ลิ้นจี่อบแห้ง			
ปริมาณ (ตัน)	1.00	4.47	25.75
มูลค่า (ล้านบาท)	0.41	1.33	7.64
2.4 ลิ้นจี่แช่แข็ง			
ปริมาณ (ตัน)	34.00	6.00	26.56
มูลค่า (ล้านบาท)	3.49	0.60	2.27
3. ราคาส่งออก (บาท/ตัน) ^{1/}			
3.1 ลิ้นจี่สด	23,462	18,486	32,617
3.2 ลิ้นจี่บรรจุภาชนะอัดลม	70,714	67,793	66,639
3.3 ลิ้นจี่อบแห้ง	466,614	297,461	296,690
3.4 ลิ้นจี่แช่แข็ง	102,667	98,042	85,565
4. คู่ค้าที่สำคัญ			
4.1 ลิ้นจี่สด	มาเลเซีย จีน สิงคโปร์		
4.2 ลิ้นจี่บรรจุภาชนะอัดลม	สหรัฐอเมริกา มาเลเซีย เวียดนาม		
4.3 ลิ้นจี่อบแห้ง	สหรัฐอเมริกา รัสเซีย ชาติอาหรับ		
4.4 ลิ้นจี่แช่แข็ง	โปแลนด์ รัสเซีย ฮังการี		
5. คู่แข่งที่สำคัญ	จีน เวียดนาม		

การผลิต

ลิ้นจี่ ปี 2564 เนื้อที่ขึ้นต้นและเนื้อที่ให้ผลลดลงจากปี 2563 เนื่องจากเกษตรกรได้มีการโค่นต้นลิ้นจี่และปรับเปลี่ยนไปปลูกพืชอื่นแทน เช่น มะม่วง ลำไย เงาะ ส้มเขียวหวาน ทุเรียน อโวคาโด ข้าวไร่ ส้มโอ และมะพร้าวน้ำหอม เป็นต้น

สำหรับผลผลิตและผลผลิตต่อไร่เพิ่มขึ้นเนื่องจากสภาพภูมิอากาศเอื้ออำนวยต่อการออกดอก โดยมีอากาศหนาวเย็นนานตั้งแต่ปลายปี 2563 จนถึงต้นปี 2564 ทำให้ต้นลิ้นจี่ออกดอกมาก และมีอัตราการติดผลดี นอกจากนี้เกษตรกรมีแหล่งน้ำเพียงพอสำหรับดูแลสวน จึงไม่ได้รับผลกระทบจากภัยแล้งในช่วงออกดอกและติดผล

การตลาด

1. ผลผลิตมากกว่าร้อยละ 85 ใช้บริโภคในประเทศ โดยซื้อขายผ่านพ่อค้ารวบรวมและจำหน่ายที่ตลาดไท และปัจจุบันมีการซื้อขายผ่านทางตลาดออนไลน์มากขึ้น ผลผลิตที่เหลือส่งออกไปตลาดต่างประเทศ

2. ปี 2564 การส่งออกลดลงจากปีที่ผ่านมา ส่วนใหญ่อยู่ในรูปลิ้นจี่สด และลิ้นจี่กระป๋อง ตลาดส่งออกสำคัญสำหรับลิ้นจี่สด ได้แก่ มาเลเซีย จีน สิงคโปร์ และลิ้นจี่กระป๋อง ได้แก่ สหรัฐอเมริกา มาเลเซีย และเวียดนาม

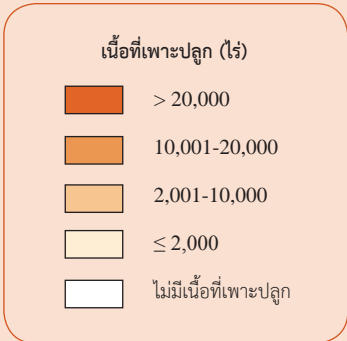
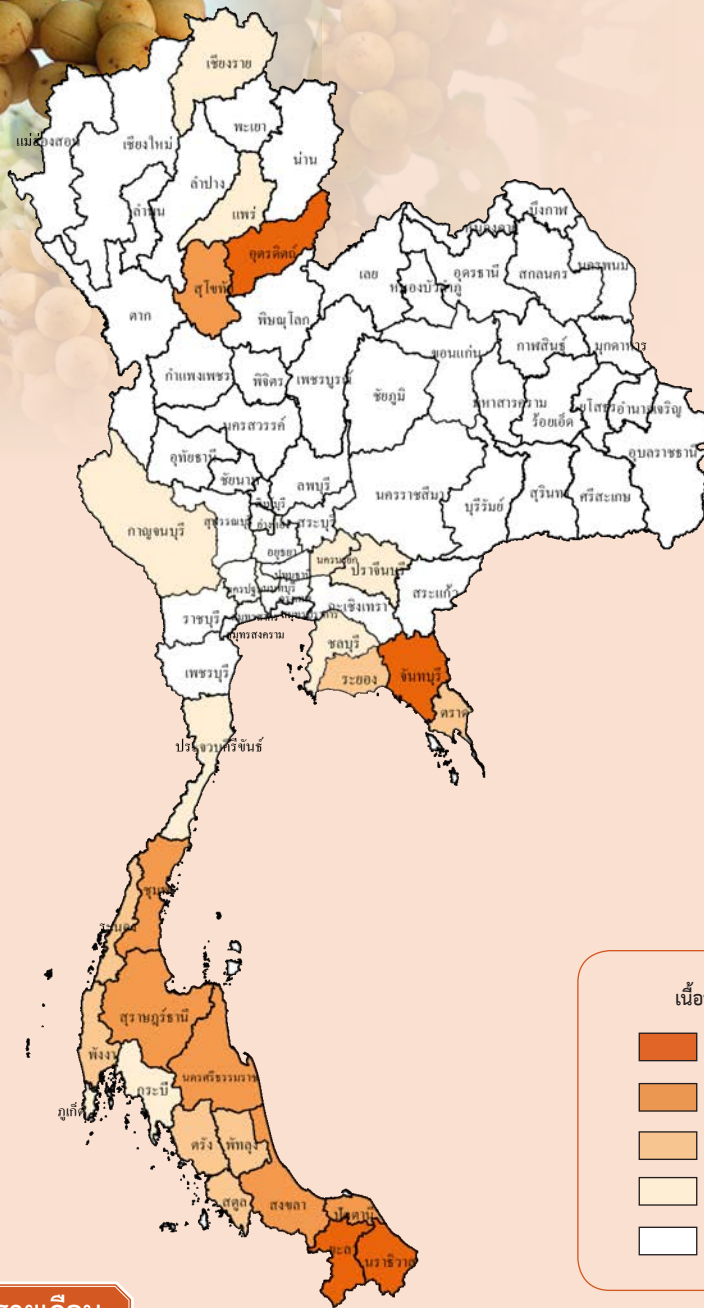
มาตรการ

แนวทางการบริหารจัดการผลไม้ สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาผลไม้ไทย พ.ศ. 2558 - 2564 โดยให้จังหวัดบริหารจัดการแบบเบ็ดเสร็จด้วยตัวเอง ซึ่งมีแนวทาง ดังนี้

- 1) การบริหารจัดการเชิงคุณภาพ มีแผนงาน/โครงการ การจัดการและพัฒนาคุณภาพผลผลิต เช่น ส่งเสริมการผลิตตามมาตรฐาน GAP และ GI การเชื่อมโยงการตลาด และเพิ่มมูลค่าผลผลิต
- 2) การบริหารจัดการเชิงปริมาณ มุ่งเน้นการบริหารจัดการผลผลิตในฤดูกาล โดยจัดสมดุลอุปสงค์และอุปทาน มีการประมาณการผลผลิตล่วงหน้า และเชื่อมโยงตลาดเพื่อรองรับผลผลิต เช่น ผู้รวบรวม ผู้ส่งออก สหกรณ์ ตลาดกลาง และห้างสรรพสินค้า เป็นต้น

ภาพแสดงแหล่งเพาะปลูกลองกองของประเทศไทย

ผลผลิตเก็บเกี่ยวรายเดือน

หน่วย: ไร่ละ

ปี 2564											แหล่งเพาะปลูก 5 อันดับแรก	
ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.		ธ.ค.
			0.04	2.28	7.51	11.70	26.11	32.99	18.42	0.95		นราธิวาส อุดรดิตถ์ จันทบุรี ยะลา นครศรีธรรมราช

- ช่วงเดือนที่เก็บเกี่ยวผลผลิต
- ช่วงเดือนที่เก็บเกี่ยวผลผลิตมาก

ปลูก: ตลอดปีโดยเฉพาะช่วงต้นฤดูฝน

เก็บเกี่ยว: เม.ย.-พ.ย. (ส.ค.-ต.ค. เป็นช่วงผลผลิตออกมา)

ลองกอง

การผลิต			
รายการ	2562	2563	2564
1. จำนวนครัวเรือน (ครัวเรือน)	79,500	74,461	70,392
2. เนื้อที่ยืนต้น (ไร่)	245,767	229,128	212,727
3. เนื้อที่ให้ผล (ไร่)	236,090	222,950	207,205
4. ผลผลิต (ตัน)	118,602	74,358	76,313
5. ผลผลิตต่อไร่ (กก. ต่อไร่)	502	334	368
6. ต้นทุนการผลิต (บาท/ตัน)	20,806	29,245	26,964
7. ราคาที่เกษตรกรขายได้ (บาท/ตัน)			
ลองกอง เบอร์ 1	35,340	38,690	32,090
8. ผลตอบแทนสุทธิ (บาท/ตัน)	14,534	9,445	5,126
9. มาตรฐาน	มาตรฐานสินค้าเกษตรลองกอง มกษ. 11-2549		

การค้า			
รายการ	2562	2563	2564
1. ใช้ในประเทศ (ตัน)	117,194	72,646	74,860
2. ส่งออก ^{1/}			
ลองกองสด			
ปริมาณ (ตัน)	1,408	1,712	1,452
มูลค่า (ล้านบาท)	31.60	46.62	36.45
3. ราคาส่งออก (บาท/ตัน) ^{1/}	22,445	27,231	25,097
4. คู่ค้าที่สำคัญ	มาเลเซีย เวียดนาม สปป.ลาว		
5. คู่แข่งสำคัญ	มาเลเซีย		

ที่มา : ^{1/} สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร โดยความร่วมมือจากกรมศุลกากร

การผลิต

ลองกอง ปี 2564 เนื้อที่ยืนต้นและเนื้อที่ให้ผลลดลงจากปี 2563 เนื่องจากเกษตรกรโค่นต้นลองกองอายุมาก ต้นไม้สมบูรณ์และให้ผลผลิตน้อยออก หรือบางส่วนที่ปลูกเป็นสวนผสมกับทุเรียน จะโค่นต้นลองกองเพื่อให้มีพื้นที่สำหรับทุเรียนเพิ่มมากขึ้น

สำหรับผลผลิตต่อไร่เพิ่มขึ้น เนื่องจากสภาพอากาศเอื้ออำนวย มีปริมาณน้ำฝนเพียงพอ อุณหภูมิเหมาะสม ไม่ร้อนจัดในช่วงออกดอกและติดช่อ ทำให้ต้นลองกองสมบูรณ์ และมีช่วงแล้งเหมาะสม ซึ่งดีกว่าปี 2563 ที่สภาพอากาศร้อนจัด ฝนทิ้งช่วงนาน ต้นลองกองออกดอกและติดช่อไม่เต็มที่ ปีนี้ลองกองได้พักต้นสะสมอาหาร เกษตรกรจึงดูแลเพิ่มขึ้น ส่งผลให้ผลผลิตในภาพรวมเพิ่มขึ้น

การตลาด

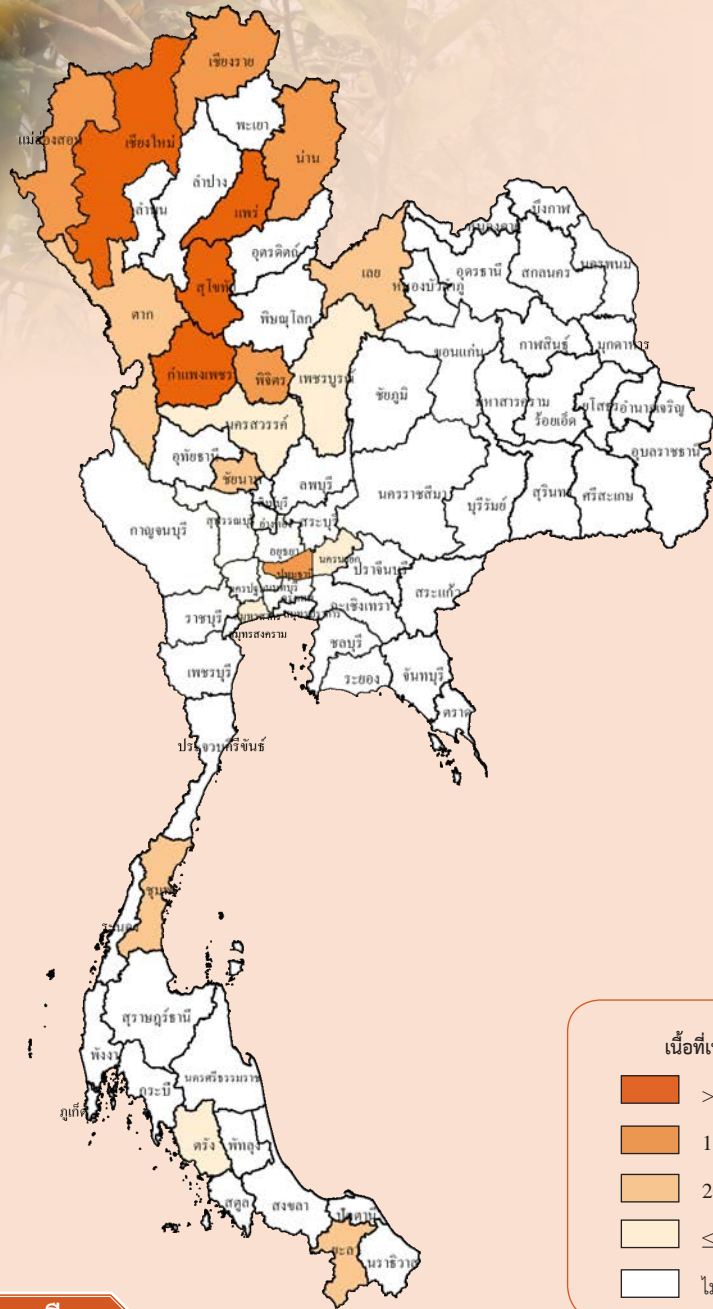
1. ผลผลิตเกือบทั้งหมดใช้บริโภคภายในประเทศ
2. ตลาดส่งออกสำคัญ ได้แก่ ประเทศในอาเซียน เช่น มาเลเซีย เวียดนาม และสปป.ลาว เป็นต้น
3. การส่งออกขยายตัวไม่มาก เนื่องจากปัญหาเรื่องแมลงที่ติดไปกับช่อผล และอายุการเก็บรักษาสั้น

มาตรการ

แนวทางการบริหารจัดการผลไม้ สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนามผลไม้ไทย พ.ศ. 2558 - 2564 โดยให้จังหวัดบริหารจัดการแบบเบ็ดเสร็จด้วยตัวเอง ซึ่งมีแนวทาง ดังนี้

- 1) การบริหารจัดการเชิงคุณภาพ มีแผนงาน/โครงการ การจัดการและพัฒนาคุณภาพผลผลิต เช่น ส่งเสริมการผลิตตามมาตรฐาน GAP และ GI การเชื่อมโยงการตลาดและเพิ่มมูลค่าผลผลิต
- 2) การบริหารจัดการเชิงปริมาณ มุ่งเน้นการบริหารจัดการผลผลิตในฤดูกาล โดยจัดสมดุลอุปสงค์และอุปทาน มีการประมาณการผลผลิตล่วงหน้า และเชื่อมโยงตลาดเพื่อรองรับผลผลิต เช่น ผู้รวบรวม ผู้ส่งออก สหกรณ์ ตลาดกลาง และห้างสรรพสินค้า เป็นต้น

ภาพแสดงแหล่งเพาะปลูกส้มเขียวหวานของประเทศไทย

ผลผลิตเก็บเกี่ยวรายเดือน

หน่วย: ไร่ละ

ปี 2564												แหล่งเพาะปลูก 5 อันดับแรก
ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	
19.35	15.62	7.67	3.24	1.56	0.98	1.28	2.62	3.20	7.25	15.53	21.70	เชียงใหม่ สุโขทัย แพร่ กำแพงเพชร เชียงราย

■ ช่วงเดือนที่เก็บเกี่ยวผลผลิต
■ ช่วงเดือนที่เก็บเกี่ยวผลผลิตมาก

ปลูก: ตลอดปีโดยเฉพาะช่วงต้นฤดูฝน

เก็บเกี่ยว: ม.ค.-ธ.ค. (ม.ค. และ ธ.ค. เป็นช่วงผลผลิตออกมาก)

ส้มเขียวหวาน

การผลิต				การค้า			
รายการ	2562	2563	2564	รายการ	2562	2563	2564
1. จำนวนครัวเรือน (ครัวเรือน)	6,182	7,214	7,662	1. ใช้ในประเทศ (ตัน)	213,607	204,215	203,217
2. เนื้อที่ยืนต้น (ไร่)	114,028	120,405	128,046	2. ส่งออก (ตันสด) ^{1/}	806	1,476	6,838
3. เนื้อที่ให้ผล (ไร่)	103,643	106,016	111,679	2.1 ส้มเขียวหวานสด			
4. ผลผลิต (ตัน)	227,559	220,949	259,354	ปริมาณ (ตัน)	136	522	75
5. ผลผลิตต่อไร่ (กก. ต่อไร่)	2,196	2,084	2,322	มูลค่า (ล้านบาท)	2.53	9.72	1.96
6. ต้นทุนการผลิต (บาท/ตัน)	10,747	11,556	11,525	2.2 ส้มแมนดารินสด			
7. ราคาที่เกษตรกรขายได้				ปริมาณ (ตัน)	659	464	1,681
(บาท/ตัน)				มูลค่า (ล้านบาท)	10.35	19.17	40.82
ส้มเขียวหวานคละ	28,440	25,300	23,370	2.3 ส้มเปลือกบางอื่น ๆ สด			
8. ผลตอบแทนสุทธิ (บาท/ตัน)	17,693	13,744	11,845	ปริมาณ (ตัน)	11	490	5,082
9. มาตรฐาน				มูลค่า (ล้านบาท)	0.17	12.27	108.76
มาตรฐานสินค้าเกษตรส้มเปลือกอ่อน มกษ. 14-2550				3. ราคาส่งออก (บาท/ตัน) ^{1/}			
				3.1 ส้มเขียวหวานสด	18,685	18,616	26,045
				3.2 ส้มแมนดารินสด	15,701	41,317	24,282
				3.3 ส้มเปลือกบางอื่น ๆ สด	15,189	25,023	21,402
				4. คู่ค้าที่สำคัญ			
				4.1 ส้มเขียวหวานสด	เมียนมา กัมพูชา สปป.ลาว		
				4.2 ส้มแมนดารินสด	เมียนมา สปป.ลาว กัมพูชา		
				4.3 ส้มเปลือกบางอื่น ๆ สด	มาเลเซีย เมียนมา สปป.ลาว		
				5. คู่แข่งที่สำคัญ	จีน เวียดนาม ฟิลิปปินส์		

ที่มา: ^{1/} สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร โดยความร่วมมือจากกรมศุลกากร

การผลิต

ส้มเขียวหวาน ปี 2564 เนื้อที่ยืนต้นเพิ่มขึ้นจากปี 2563 เนื่องจากมีการปลูกใหม่มากกว่าการโค่นต้นส้มเขียวหวาน อีกทั้งราคาส้มเขียวหวานที่เกษตรกรขายได้อยู่ในเกณฑ์ดี เป็นที่นิยมของผู้บริโภคทั้งภายในประเทศและส่งออกไปยังต่างประเทศ อีกทั้งมีบริษัทค้าปลีกเข้ามาสั่งซื้อส้มเขียวหวานเพื่อกระจายสินค้าไปยังตลาดในเครือ จึงจูงใจให้เกษตรกรปลูกส้มเขียวหวานเพิ่มขึ้นในแหล่งผลิตใหญ่ทางภาคเหนือ ส่วนเนื้อที่ให้ผลเพิ่มขึ้นจากเนื้อที่ปลูกใหม่ในปี 2561 เริ่มให้ผลผลิตในปีนี้ สำหรับผลผลิตไร่เพิ่มขึ้น เนื่องจากสภาพอากาศเอื้ออำนวย ปริมาณน้ำฝนเพียงพอต่อการเจริญเติบโต สภาพอากาศไม่แห้งแล้ง ประกอบกับปีนี้เกษตรกรดูแลและบำรุงรักษาอย่างดี มีการจัดหาแหล่งกักเก็บน้ำสำรองไว้ใช้ ส่งผลให้ผลผลิตเพิ่มขึ้น

การตลาด

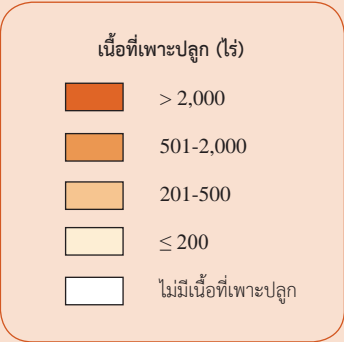
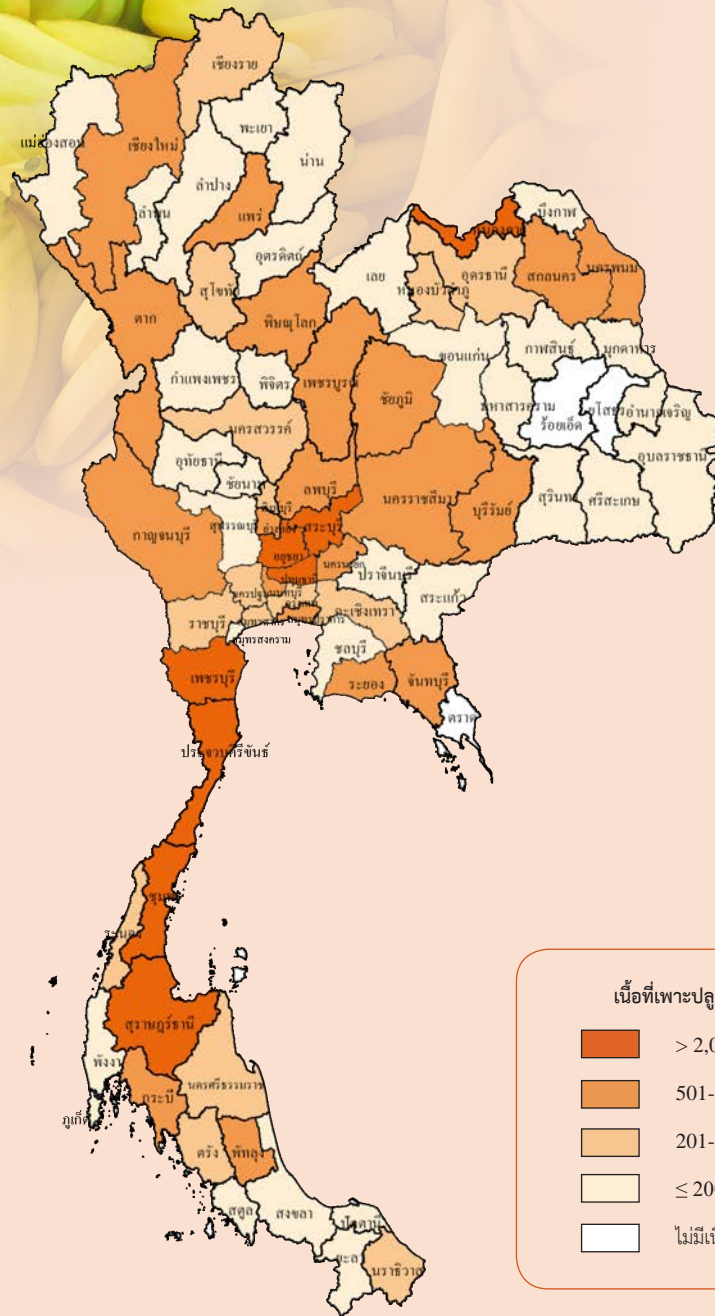
1. ผลผลิตร้อยละ 99 ใช้บริโภคภายในประเทศผลผลิตบางส่วนมีการแปรรูปเป็นน้ำส้มและแยม เพื่อการส่งออก
2. สัดส่วนการนำเข้าส้มเปลือกบางอื่น ๆ สดจากสหรัฐอเมริกา และจีน มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น

มาตรการ

1. นโยบายด้านการผลิต ส่งเสริมการปลูกในเขตพื้นที่ตามแผนที่เกษตรกร (Agri - Map) และระบบการเกษตรแบบแปลงใหญ่ รวมทั้งระบบเกษตรแบบอินทรีย์ในแหล่งผลิตสำคัญ
2. สนับสนุนเพิ่มช่องทางการตลาดแบบ Online และ Offline รวมทั้งเชื่อมโยงผู้ผลิตกับตลาดปลายทางผ่านเครือข่ายสหกรณ์ ผู้ประกอบการและห้างค้าปลีกขนาดใหญ่ (Modern Trade)
3. ส่งเสริมการเพิ่มมูลค่าและสร้างรายได้ให้กับชุมชนท้องถิ่น โดยสนับสนุนการจัดทำสินค้าสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (Geographical Indications: GI) เช่น ส้มบางตาวง (กรุงเทพมหานคร ปทุมธานี) ส้มสีทอง (แพร่ น่าน สุโขทัย)

ภาพแสดงแหล่งเพาะปลูกกล้วยหอมของประเทศไทย

ผลผลิตเก็บเกี่ยวรายเดือน

หน่วย: ร้อยละ

ปี 2564												แหล่งเพาะปลูก 5 อันดับแรก
ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	
1.74	4.15	4.90	5.92	7.05	7.90	8.91	9.79	10.89	12.03	13.35	13.36	ปทุมธานี เพชรบุรี ชุมพร สระบุรี สุราษฎร์ธานี

- ช่วงเดือนที่เก็บเกี่ยวผลผลิต
- ช่วงเดือนที่เก็บเกี่ยวผลผลิตมาก

หมายเหตุ : ร้อยละผลผลิตเก็บเกี่ยวรายเดือนจากกรมส่งเสริมการเกษตร

ปลูก: ตลอดปีโดยเฉพาะช่วงต้นฤดูฝน

เก็บเกี่ยว: ม.ค.-ธ.ค. (ต.ค.-ธ.ค. เป็นช่วงผลผลิตออกมา)

กล้วยหอม

การผลิต			
รายการ	2562	2563	2564
1. เนื้อที่ให้ผล (ไร่)	38,019	39,156	42,007
2. ผลผลิต (ตัน)	129,759	136,067	146,478
3. ผลผลิตต่อไร่ (กก. ต่อไร่)	3,413	3,475	3,487
4. ต้นทุนการผลิต (บาท/ตัน)	4,959	4,891	4,914
5. ราคาที่เกษตรกรขายได้ (บาท/ตัน)			
กล้วยหอมทองขนาดใหญ่	11,340	13,610	12,500
6. ผลตอบแทนสุทธิ (บาท/ตัน)	6,381	8,719	7,586
7. มาตรฐาน			
มาตรฐานสินค้าเกษตรกล้วย มกอช. 0006-2548			

การค้า			
รายการ	2562	2563	2564
1. ใช้ในประเทศ (ตัน)	125,284	132,603	140,032
2. ส่งออก ^{1/}			
กล้วยหอมสด			
ปริมาณ (ตัน)	4,475	3,464	6,446
มูลค่า (ล้านบาท)	92.28	103.70	186.09
3. ราคาส่งออก (บาท/ตัน) ^{1/}	20,620	29,934	28,869
4. คู่ค้าที่สำคัญ	ญี่ปุ่น จีน สเปน ลาว		
5. คู่แข่งที่สำคัญ	เอกวาดอร์ ฟิลิปปินส์ คอสตาริกา โคลัมเบีย		

ที่มา: ^{1/} สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร โดยความร่วมมือจากกรมศุลกากร

หมายเหตุ: การผลิต ข้อ 1-3 ปี 2564 ข้อมูลพยากรณ์ ณ เดือนกุมภาพันธ์ 2565

การผลิต

กล้วยหอม ปี 2564 เนื้อที่ให้ผลเพิ่มขึ้นจากปี 2563 เนื่องจากกล้วยหอมเป็นที่ต้องการของตลาดในประเทศและต่างประเทศ โดยเฉพาะประเทศญี่ปุ่น จีน และเกาหลีใต้ เกษตรกรจึงได้ขยายพื้นที่ปลูกในพื้นที่ว่าง อีกทั้งยังได้รับการสนับสนุนและส่งเสริมจากภาครัฐ และเอกชน โดยให้เกษตรกรเน้นการปลูกกล้วยหอมให้มีคุณภาพดีปลอดภัย เพื่อให้ได้มาตรฐาน GAP สำหรับผลผลิตต่อไร่เพิ่มขึ้น เนื่องจากสภาพอากาศเอื้ออำนวย ปริมาณน้ำเพียงพอต่อการเพาะปลูก เกษตรดูแลรักษาดี จึงส่งผลให้ผลผลิตรวมทั้งประเทศเพิ่มขึ้น

การตลาด

1. ผลผลิตร้อยละ 97 ใช้บริโภคภายในประเทศ ผ่านตลาดกลางและห้างสรรพสินค้า โดยผลผลิตบางส่วนที่มีคุณภาพเกรดรองเข้าสู่กระบวนการแปรรูป
2. ร้อยละ 80 ของการส่งออกทั้งหมดเป็นแบบทำสัญญาข้อตกลงล่วงหน้า โดยตลาดสำคัญ ได้แก่ ญี่ปุ่น และจีนคิดเป็นร้อยละ 45 และ 34
3. ผลกระทบจากโรคโควิด-19 ทำให้ต้องส่งเสริมการแปรรูปในประเทศเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มมากขึ้น

มาตรการ

1. กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มีนโยบายส่งเสริมการปลูกในเขตพื้นที่ตามแผนที่เกษตรกร (Agri - Map) และระบบการเกษตรแบบแปลงใหญ่ ให้ได้ตามมาตรฐาน GAP และมาตรฐานโรงคัดบรรจุ GMP
2. ดำเนินนโยบายการตลาดนำการผลิต โดยสนับสนุนเพิ่มช่องทางการตลาดแบบ Online และ Offline รวมทั้งเชื่อมโยงผู้ผลิตกับตลาดปลายทาง ผ่านเครือข่ายสหกรณ์ ผู้ประกอบการและห้างค้าปลีกขนาดใหญ่ (Modern Trade)
3. ส่งเสริมการเพิ่มมูลค่าและสร้างรายได้ให้กับชุมชนท้องถิ่น โดยสนับสนุนการจัดทำสินค้าสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (Geographical Indications: GI) เช่น กล้วยหอมปทุม

พืชผัก

สรุปสถานการณ์การผลิตพืชผัก ปีเพาะปลูก 2563/64

กระเทียม เนื้อที่เพาะปลูกลดลงจากปีเพาะปลูก 2562/63 เนื่องจากราคากะเทียมสดคละในปีเพาะปลูก 2562/63 อยู่ในเกณฑ์ต่ำ เฉลี่ยกิโลกรัมละ 10 - 12 บาท ไม่จูงใจให้เกษตรกรเพาะปลูก ประกอบกับภาวะภัยแล้ง ปริมาณน้ำไม่เพียงพอต่อการเพาะปลูก เกษตรกรจึงปรับเปลี่ยนพื้นที่ไปปลูกผักชนิดอื่นที่ใช้น้ำน้อยกว่าและใช้ระยะเวลาในการเพาะปลูกสั้นกว่าแทน เช่น ผักกาดขาว พริก ข้าวโพดหวาน และบางส่วนปล่อยพื้นที่ว่างไว้ สำหรับผลผลิตต่อเนื่องที่เพาะปลูกลดลง เนื่องจากในแหล่งผลิตที่สำคัญได้รับผลกระทบจากสภาพอากาศแห้งแล้งในช่วงกระเทียมลงหัวช่วงเดือนกุมภาพันธ์ถึงมีนาคม ทำให้กระเทียมขาดน้ำ หัวกระเทียมลีบ มีขนาดเล็กและน้ำหนักเบา ผลผลิตโดยรวมลดลงตามการลดลงของเนื้อที่เพาะปลูกและผลผลิตต่อเนื่องที่เพาะปลูก

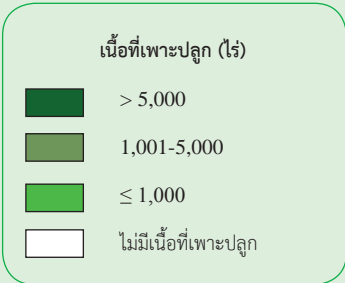
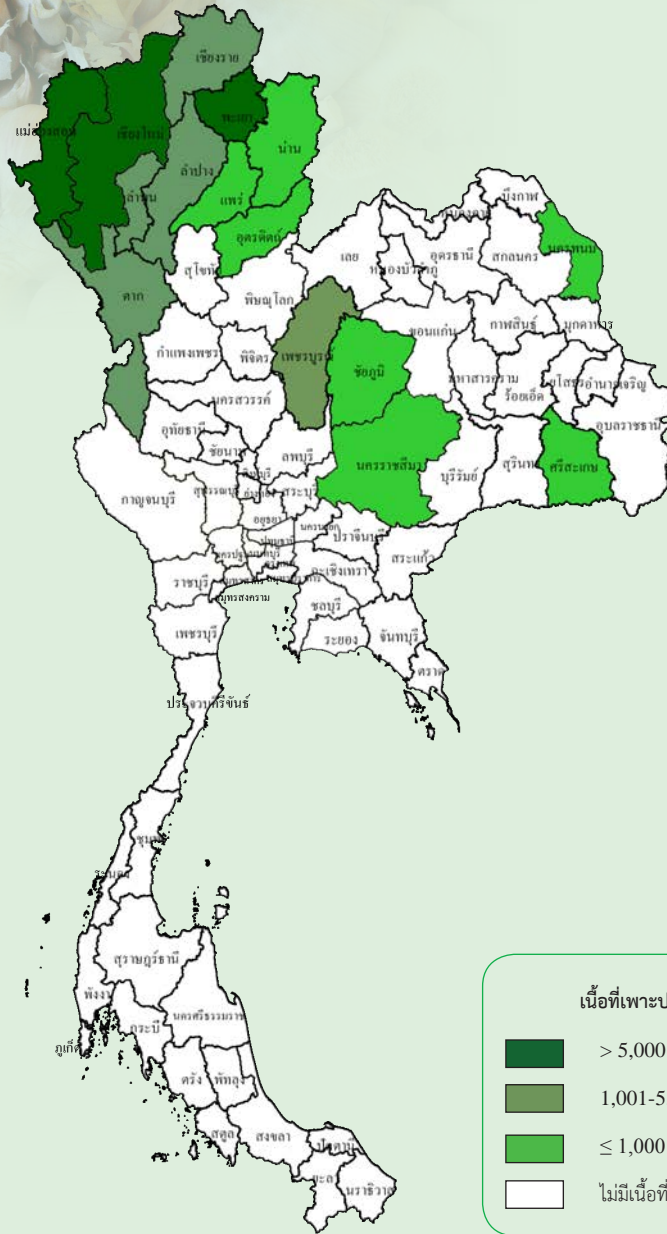
หอมแดง เนื้อที่เพาะปลูกเพิ่มขึ้นจากปีเพาะปลูก 2562/63 เนื่องจากราคาหอมแดงหัวกลางมัดจุกแห้งในปีเพาะปลูก 2562/63 อยู่ในเกณฑ์ที่ดีเพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา จึงจูงใจให้เกษตรกรผู้ปลูกหอมแดงขยายเนื้อที่เพาะปลูกเพิ่มขึ้นในพื้นที่นาต่อจากการทำนา และพื้นที่เดิมที่ปล่อยว่าง สำหรับผลผลิตต่อเนื่องที่เพาะปลูกเพิ่มขึ้นเพราะปีนี้สภาพอากาศหนาวเย็นเหมาะสมในช่วงเดือนธันวาคม ถึงมกราคม ประกอบกับปริมาณน้ำเพียงพอต่อการเพาะปลูก และไม่มีโรคและแมลงรบกวนจึงส่งผลให้ผลผลิตต่อไร่เพิ่มขึ้น สำหรับผลผลิตรวมทั้งประเทศเพิ่มขึ้นตามเนื้อที่เพาะปลูกและผลผลิตต่อเนื่องที่เพาะปลูกที่เพิ่มขึ้น

หอมหัวใหญ่ เนื้อที่เพาะปลูกลดลงจากปีเพาะปลูก 2562/63 เนื่องจากราคาที่เกษตรกรขายได้ในปีเพาะปลูก 2562/63 ไม่จูงใจเกษตรกรจึงปรับเปลี่ยนพื้นที่ไปปลูกพืชผักอื่นและข้าวโพดหวานแทน ประกอบกับในช่วงที่เกษตรกรเพาะกล้า มีฝนตกชุก ทำให้ต้นกล้าเสียหาย เกษตรกรที่เตรียมเพาะปลูกมีต้นกล้าพันธุ์ที่จะลงปลูกลดลง ผลผลิตต่อเนื่องที่เพาะปลูกโดยรวมลดลง เนื่องจากผลผลิตในแหล่งผลิตที่สำคัญได้รับความเสียหายจากพายุฝน กล่าวคือ มีฝนตกหนักในช่วงหอมหัวใหญ่ลงหัวเต็มที่และช่วงใกล้เก็บเกี่ยวผลผลิตทำให้ผลผลิตเน่าเสียหายบางส่วน ภาพรวมผลผลิตลดลงตามการลดของเนื้อที่เพาะปลูกและผลผลิตต่อเนื่องที่เพาะปลูกที่ลดลง

มันฝรั่ง เนื้อที่เพาะปลูกลดลงทั้งมันฝรั่งโรงงาน และมันฝรั่งบริโภคจากปีเพาะปลูก 2562/63 เนื่องจากบริษัทได้คัดเลือกและส่งเสริมเฉพาะเกษตรกรปลูกมันฝรั่งที่สามารถบริหารจัดการและดูแลได้เป็นอย่างดี เพื่อมุ่งเน้นการผลิตมันฝรั่งพันธุ์โรงงานที่มีคุณภาพ ทำให้เกษตรกรรายย่อยอื่น ๆ ที่ไม่ผ่านเกณฑ์ ไม่ได้รับการจัดสรรโควตาหรือส่งเสริมให้เพาะปลูกต่อ จึงส่งผลให้เนื้อที่ปลูกมันฝรั่งโรงงานลดลง ส่วนเกษตรกรผู้ปลูกมันฝรั่งบริโภคลดลงเนื่องจากในแหล่งผลิตที่สำคัญในภาคเหนือลดเนื้อที่เพาะปลูกลง เพื่อเลี่ยงความเสี่ยงจากปริมาณน้ำที่คาดว่าจะไม่เพียงพอต่อการเพาะปลูก และราคาไม่จูงใจให้ปลูก เกษตรกรปรับเปลี่ยนไปปลูกพืชชนิดอื่นแทน จึงส่งผลให้เนื้อที่ปลูกมันฝรั่งพันธุ์บริโภคลดลง สำหรับผลผลิตต่อเนื่องที่เพาะปลูกภาพรวมทั้งประเทศเพิ่มขึ้น เนื่องจากสภาพอากาศมีความเหมาะสมต่อการเจริญเติบโต โดยมีสภาพอากาศที่หนาวและเย็นต่อเนื่องเป็นเวลานานในช่วงที่มันฝรั่งลงหัว ประกอบกับบริษัทคัดเลือกเกษตรกรที่มีความพร้อม จึงบริหารจัดการและดูแลได้เป็นอย่างดี แต่ในภาพรวมผลผลิตลดลงตามการลดของเนื้อที่เพาะปลูก

ภาพแสดงแหล่งเพาะปลูกกระเทียมของประเทศไทย

เนื้อที่เพาะปลูกและผลผลิตเก็บเกี่ยวรายเดือน

หน่วย: ไร่ละ

ปีเพาะปลูก 2563/64													
ปี 2563				ปี 2564									แหล่งเพาะปลูก 5 อันดับแรก
ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	
	2.16	19.50	68.35	9.99									เชียงใหม่ แม่ฮ่องสอน พะเยา ลำปาง ตาก
				2.83	22.92	63.24	11.01						

- ช่วงเดือนที่เพาะปลูก
- ช่วงเดือนที่เก็บเกี่ยวผลผลิต
- ช่วงเดือนที่เพาะปลูกมาก
- ช่วงเดือนที่เก็บเกี่ยวผลผลิตมาก

ปลูก: ต.ค.-ม.ค.

เก็บเกี่ยว: ม.ค.-เม.ย. (ก.พ.-มี.ค. เป็นช่วงผลผลิตออกมา)

กระเทียม

การผลิต				การค้า			
รายการ	2561/62	2562/63	2563/64	รายการ	2562	2563	2564
1. จำนวนครัวเรือน (ครัวเรือน)	25,560	19,684	19,627	1. ใช้ในประเทศ (ตัน)	193,385	173,405	136,224
2. เนื้อที่เพาะปลูก (ไร่)	81,941	70,161	69,140	2. นำเข้า ^{1/}			
3. ผลผลิต (ตัน)	84,039	76,839	75,444	ปริมาณ (ตัน)	110,014	99,008	63,405
4. ผลผลิตต่อไร่ (กก. ต่อไร่)	1,026	1,095	1,091	มูลค่า (ล้านบาท)	1,700.37	1,563.23	969.15
5. ต้นทุนการผลิต (บาท/ตัน)	30,510	29,010	28,980	3. ส่งออก ^{1/}			
6. ราคาที่เกษตรกรขายได้ (บาท/ตัน)				3.1 กระเทียมสด หรือแช่เย็น			
กระเทียมแห้งใหญ่กละ	36,440	34,470	41,940	ปริมาณ (ตัน)	33	1,069	1,569
7. ผลตอบแทนสุทธิ (บาท/ตัน)	5,930	5,460	12,960	มูลค่า (ล้านบาท)	5.32	66.95	55.90
8. มาตรฐาน				3.2 กระเทียมสดแห้งไม่เป็นผง			
ประกาศคณะกรรมการมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ				ปริมาณ (ตัน)	127	129	245
มกษ. 1508-2551				มูลค่า (ล้านบาท)	15.89	17.58	33.39
				3.3 กระเทียมแห้งเป็นผง			
				ปริมาณ (ตัน)	95	123	124
				มูลค่า (ล้านบาท)	14.99	21.15	19.31
				4. ราคาส่งออก (บาท/กก.) ^{1/}			
				4.1 กระเทียมสด หรือแช่เย็น	163.02	62.61	35.63
				4.2 กระเทียมสดแห้งไม่เป็นผง	125.49	136.27	136.29
				4.3 กระเทียมแห้งเป็นผง	157.00	171.95	155.73
				5. คู่ค้าที่สำคัญ	ฟิลิปปินส์	ไต้หวัน	แคนาดา
				6. คู่แข่งที่สำคัญ	จีน	สเปน	

ที่มา: ^{1/} สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร โดยความร่วมมือจากกรมศุลกากร

หมายเหตุ: 1. ปีเพาะปลูก 2561/62 2562/63 2563/64 หมายถึง ปี 2562 2563 2564

2. อัตราแปลง: กระเทียมสด 1 กก. = กระเทียมแห้ง 90 วัน 0.346 กก.

การผลิต

กระเทียม ปีเพาะปลูก 2563/64 เนื้อที่เพาะปลูกลดลงจากปีเพาะปลูก 2562/63 เนื่องจากแหล่งผลิตใหญ่ ที่สำคัญ คือ จังหวัดเชียงใหม่ ได้ลดพื้นที่เพาะปลูก เพราะราคากระเทียมสดที่เกษตรกรขายได้ในปีที่ผ่านมาอยู่ในเกณฑ์ต่ำไม่จูงใจให้เกษตรกรเพาะปลูก เกษตรกรไม่มั่นใจในการลงทุนเพาะปลูก ประกอบกับภาวะภัยแล้งปริมาณน้ำไม่เพียงพอ ต่อการเพาะปลูก เกษตรกรจึงปรับเปลี่ยนพื้นที่ไปปลูกผักชนิดอื่นที่ใช้น้ำน้อยกว่า และมีระยะเวลาสั้นกว่าแทน เช่น ผักกาดขาว พริก เป็นต้น

สำหรับผลผลิตต่อไร่ลดลงเนื่องจากสภาพอากาศ ไม่เอื้ออำนวยต่อการเจริญเติบโตของกระเทียมส่งผลให้กระเทียมขาดน้ำ หัวกระเทียมลีบมีขนาดเล็ก น้ำหนักเบา ส่งผลให้ผลผลิตต่อไร่และผลผลิตโดยรวมลดลง

การตลาด

ปี 2564 มีการนำเข้ากระเทียมและผลิตภัณฑ์จำนวน 63,405 ตัน มูลค่า 969.15 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 35.96 และร้อยละ 38.00 ตามลำดับ เมื่อเทียบกับปี 2563 เนื่องจากสภาพเศรษฐกิจที่ซบเซา จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19

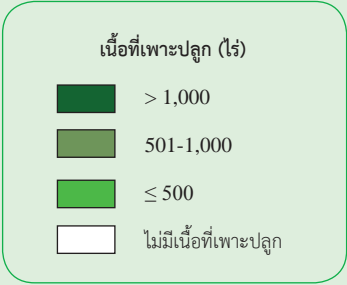
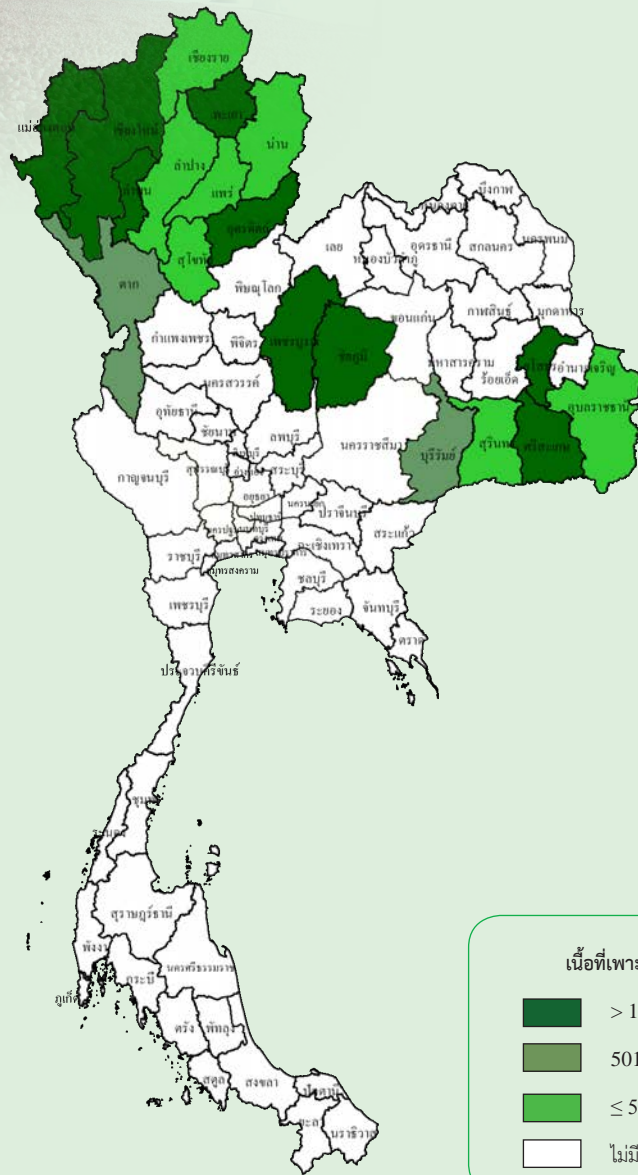
สำหรับราคากระเทียมแห้งกละที่เกษตรกรขายได้ในช่วงปี 2564 เฉลี่ยกิโลกรัมละ 41.94 บาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 21.67 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปี 2563 เนื่องจากพ่อค้าเข้าไปรับซื้อผลผลิตจากเกษตรกรเพิ่มขึ้น และปัญหาด้านการขนส่งทำให้ผลผลิตกระเทียมจากต่างประเทศเข้ามาได้ไม่มาก

มาตรการ

- ในช่วงที่ผลผลิตออกสู่ตลาดมาก
  - เร่งกระจายผลผลิตออกนอกแหล่งผลิต
  - ชะลอการจำหน่ายผลผลิต ในกรณีที่เกิดผลกระทบและสถาบันเกษตรกรมีโรงเรือนสำหรับแขวนผลผลิตเพื่อรอจำหน่าย
  - บริหารการนำเข้าไม่ให้เกิดผลกระทบต่อผลผลิตภายในประเทศ
  - ป้องกันและปราบปรามการลักลอบนำเข้า
- ในช่วงที่ผลผลิตภายในประเทศมีน้อยหรือไม่มีภาครัฐมีมาตรการควบคุมไม่ให้มีการกักตุนเพื่อเก็งกำไร และป้องกันการลักลอบนำเข้า

ภาพแสดงแหล่งเพาะปลูกหอมแดงของประเทศไทย

เนื้อที่เพาะปลูกและผลผลิตเก็บเกี่ยวรายเดือน

หน่วย: ไร่ละ

ปีเพาะปลูก 2563/64

ปี 2563							ปี 2564							แหล่งเพาะปลูก 5 อันดับแรก
พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	
3.18	6.18	6.62	0.89	1.44	2.68	40.97	22.09	12.71	3.24					ศรีสะเกษ เชียงใหม่ พะเยา อุดรดิต์ เพชรบูรณ์
		5.11	5.71	0.95	0.98	1.32	1.94	19.87	45.69	15.93	2.43	0.07		

- ช่วงเดือนที่เพาะปลูก
- ช่วงเดือนที่เก็บเกี่ยวผลผลิต
- ช่วงเดือนที่เพาะปลูกมาก
- ช่วงเดือนที่เก็บเกี่ยวผลผลิตมาก

ปลูก: พ.ค.-ก.พ.

เก็บเกี่ยว: ก.ค.-พ.ค. (ม.ค.-มี.ค. เป็นช่วงผลผลิตออกมาก)

หอมแดง

การผลิต				การค้า			
รายการ	2561/62	2562/63	2563/64	รายการ	2562	2563	2564
1. จำนวนคร้วเรือน (คร้วเรือน)	22,989	19,062	22,499	1. ใช้ในประเทศ (ตัน)	117,717	131,929	160,161
2. เนื้อที่เพาะปลูก (ไร่)	61,203	51,924	59,754	2. นำเข้า ^{1/}			
3. ผลผลิต (ตัน)	118,056	134,655	159,869	2.1 หอมแดงสดหรือแช่เย็น			
4. ผลผลิตต่อไร่ (กก. ต่อไร่)	1,929	2,593	2,675	ปริมาณ (ตัน)	8,824	13,941	16,654
5. ต้นทุนการผลิต (บาท/ตัน)	14,380	10,860	8,150	มูลค่า (ล้านบาท)	301.49	413.98	276.53
6. ราคาที่เกษตรกรขายได้ (บาท/ตัน)				2.2 หอมแดงแห้ง			
หอมแดงแห้งหัวกลางมัดจุก	16,450	28,520	26,920	ปริมาณ (ตัน)	0.00	1.00	2.00
7-15 วัน				มูลค่า (ล้านบาท)	0.00	0.21	0.46
7. ผลตอบแทนสุทธิ (บาท/ตัน)	2,070	17,660	18,770	3. ส่งออก ^{1/}			
8. มาตรฐาน				3.1 หอมแดงสดหรือแช่เย็น			
ประกาศคณะกรรมการมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ				ปริมาณ (ตัน)	8,860	16,171	16,349
มกษ. 1509-2551				มูลค่า (ล้านบาท)	251.25	419.75	372.33
				3.2 หอมแดงแห้ง			
				ปริมาณ (ตัน)	303	497	13
				มูลค่า (ล้านบาท)	6.16	8.90	0.48
				4. ราคาส่งออก (บาท/กก.) ^{1/}			
				4.1 หอมแดงสดหรือแช่เย็น	28.36	25.96	22.77
				4.2 หอมแดงแห้ง	20.30	17.91	36.92
				5. คู่ค้าที่สำคัญ	มาเลเซีย อินโดนีเซีย สิงคโปร์		
				6. คู่แข่งที่สำคัญ	ฟิลิปปินส์ เวียดนาม อินเดีย		

ที่มา : ^{1/} สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร โดยความร่วมมือจากกรมศุลกากร

หมายเหตุ: ปีเพาะปลูก 2561/62 2562/63 2563/64 หมายถึง ปี 2562 2563 2564

การผลิต

หอมแดง ปีเพาะปลูก 2563/64 เนื้อที่เพาะปลูกเพิ่มขึ้นจากปีเพาะปลูก 2562/63 เนื่องจากราคาหอมแดงที่เกษตรกรขายได้ในปี 2563 อยู่ในเกณฑ์ดี จึงใจให้ขยายเนื้อที่เพาะปลูกเพิ่มขึ้นในพื้นที่นา และพื้นที่เดิมที่ปล่อยว่าง

สำหรับผลผลิตต่อไร่เพิ่มขึ้น เนื่องจากสภาพอากาศหนาวเย็นเหมาะสม ประกอบกับปริมาณน้ำเพียงพอต่อการเพาะปลูก และไม่มีโรคและแมลงรบกวน ส่งผลให้ผลผลิตรวมทั้งประเทศเพิ่มขึ้นด้วย

การตลาด

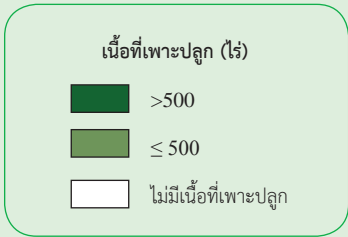
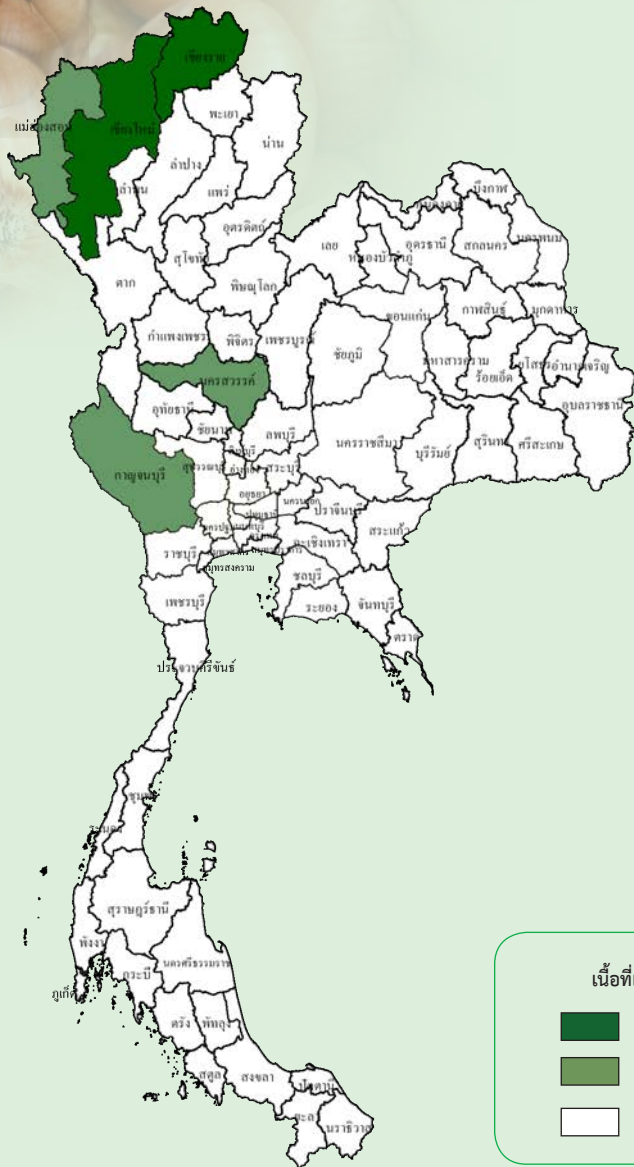
ปี 2564 มีการส่งออกหอมแดงสดหรือแช่เย็นและหอมแดงแห้ง จำนวน 16,362 ตัน มูลค่า 372.81 ล้านบาท ปริมาณและมูลค่าการส่งออกลดลงร้อยละ 1.83 และ 13.03 เมื่อเทียบกับปี 2563 เนื่องจากสภาวะเศรษฐกิจโลกที่ยังคงซบเซา และตลาดคู่ค้าที่สำคัญมีการนำเข้าหอมแดงจากประเทศคู่แข่งอื่นมาทดแทนการนำเข้าหอมจากประเทศไทย

มาตรการ

- ในช่วงที่ผลผลิตออกสู่ตลาดมาก
  - เร่งกระจายผลผลิตออกนอกแหล่งผลิต
  - ชะลอการจำหน่ายผลผลิตในกรณีที่เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรมีโรงเรือนสำหรับแขวนผลผลิตเพื่อรอจำหน่าย
  - บริหารการนำเข้าไม่ให้ส่งผลกระทบต่อผลผลิตภายในประเทศ
  - ป้องกันและปราบปรามการลักลอบนำเข้า
- ในช่วงที่ผลผลิตภายในประเทศมีน้อยหรือไม่มีการรัฐมีมาตรการควบคุมไม่ให้มีการกักตุน เพื่อเก็งกำไร และป้องกันการลักลอบนำเข้า

ภาพแสดงแหล่งเพาะปลูกหอมหัวใหญ่ของประเทศไทย

พื้นที่เพาะปลูกและผลผลิตเก็บเกี่ยวรายเดือน

หน่วย: ไร่ละ

ปีเพาะปลูก 2563/64												แหล่งเพาะปลูก 5 อันดับแรก	
ปี 2563						ปี 2564							
มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.		
		1.54	4.16	10.84	29.07	50.90	3.49						เชียงใหม่ เชียงราย นครสวรรค์ กาญจนบุรี แม่ฮ่องสอน
					1.46	3.90	10.12	28.15	52.36	4.01			

- ช่วงเดือนที่เพาะปลูก
- ช่วงเดือนที่เก็บเกี่ยวผลผลิต
- ช่วงเดือนที่เพาะปลูกมาก
- ช่วงเดือนที่เก็บเกี่ยวผลผลิตมาก

ปลูก: ส.ค.-ม.ค.

เก็บเกี่ยว: พ.ย.-เม.ย.(ก.พ.-มี.ค. เป็นช่วงผลผลิตออกมา)

หอมหัวใหญ่

การผลิต			
รายการ	2561/62	2562/63	2563/64
1. จำนวนคริวเรือน (คริวเรือน)	4,311	4,479	3,901
2. เนื้อที่เพาะปลูก (ไร่)	10,275	10,549	8,800
3. ผลผลิต (ตัน)	34,244	42,626	34,797
4. ผลผลิตต่อไร่ (กก. ต่อไร่)	3,333	4,041	3,954
5. ต้นทุนการผลิต (บาท/ตัน)	8,210	6,980	7,150
6. ราคาที่เกษตรกรขายได้ (บาท/ตัน)			
หอมหัวใหญ่ เบอร์ 1	10,240	9,060	8,660
7. ผลตอบแทนสุทธิ ((บาท/ตัน)	2,030	2,080	1,510
8. มาตรฐาน			
ประกาศคณะกรรมการมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ มกษ. 1510-2551			

การค้า			
รายการ	2562	2563	2564
1. ใช้ในประเทศ (ตัน)	176,311	133,816	73,469
2. นำเข้า ^{1/}			
ปริมาณ (ตัน)	144,880	93,975	42,541
มูลค่า (ล้านบาท)	962.76	738.57	617.61
3. ส่งออก ^{1/}			
ปริมาณ (ตัน)	2,813	2,785	3,869
มูลค่า (ล้านบาท)	59.25	61.30	53.71
4. ราคาส่งออก (บาท/กก.) ^{1/}			
หอมหัวใหญ่สดหรือแช่เย็น	21.06	21.62	13.25
5. คู่ค้าที่สำคัญ	ญี่ปุ่น มาเลเซีย สเปนลาว		
6. คู่แข่งที่สำคัญ	จีน เนเธอร์แลนด์		

ที่มา: ^{1/}สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร โดยความร่วมมือจากกรมศุลกากร

หมายเหตุ: ปีเพาะปลูก 2561/62 2562/63 2563/64 หมายถึง ปี 2562 2563 2564

การผลิต

หอมหัวใหญ่ ปีเพาะปลูก 2563/64 เนื้อที่เพาะปลูกลดลงจากปีเพาะปลูก 2562/63 เนื่องจากราคาที่เกษตรกรขายได้ ไม่จูงใจ ทำให้เกษตรกรปรับเปลี่ยนพื้นที่ไปปลูกพืชอื่น นอกจากนี้ ในช่วงเดือนตุลาคม 2563 เป็นช่วงที่เกษตรกรเพาะกล้า มีฝนตกชุก ทำให้ต้นกล้าเสียหาย เกษตรกรที่เตรียมเพาะปลูกไม่มีต้นกล้าพันธุ์ที่จะลงปลูกในแปลงส่งผลให้เนื้อที่เพาะปลูกลดลง

สำหรับผลผลิตและผลผลิตต่อไร่ลดลง เนื่องจากผลผลิตในแหล่งผลิตที่สำคัญ ได้รับความเสียหายจากพายุฝน ในช่วงหอมหัวใหญ่ลงหัวเต็มที่แล้วช่วงใกล้เก็บเกี่ยวผลผลิตทำให้ผลผลิตเน่าเสียหาย

การตลาด

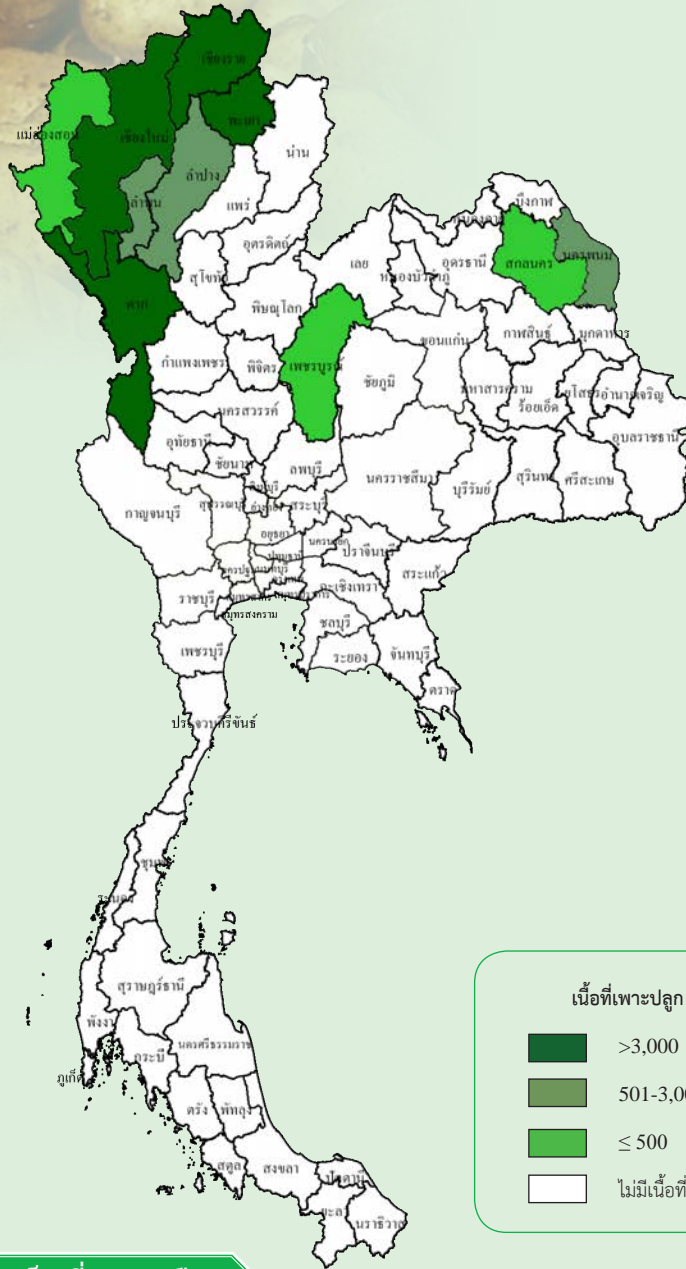
ปี 2564 มีการนำเข้าหอมหัวใหญ่และผลิตภัณฑ์จำนวน 42,541 ตัน มูลค่า 617.61 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 54.73 และร้อยละ 16.38 ตามลำดับ เมื่อเทียบกับปี 2563 เนื่องจากสภาพเศรษฐกิจที่ซบเซา จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19

สำหรับราคาหอมหัวใหญ่เบอร์ 1 ที่เกษตรกรขายได้ในช่วงปี 2564 เฉลี่ยกิโลกรัมละ 8.66 บาท ลดลงร้อยละ 4.42 เมื่อเทียบกับปี 2563 เนื่องจากปัญหาการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ทำให้หลาย พื้นที่ดำเนินมาตรการล็อกดาวน์ การคมนาคมขนส่ง ทำให้ได้ลำบาก ประกอบกับสภาพตลาดที่ซบเซา พ่อค้ารับซื้อไม่มั่นใจในสภาพตลาด ทำให้รับซื้อผลผลิตหอมหัวใหญ่จากเกษตรกรน้อยลง

มาตรการ

- ในช่วงที่ผลผลิตออกสู่ตลาดมาก
  - เร่งกระจายผลผลิตออกนอกแหล่งผลิต
  - ชะลอการจำหน่ายผลผลิตในกรณีเกษตรกรและสถาบันเกษตรกรมีโรงเรือนสำหรับแขวนผลผลิตเพื่อรอจำหน่าย
  - บริหารการนำเข้าไม่ให้ส่งผลกระทบต่อผลผลิตภายในประเทศ สำหรับการนำเข้าภายใต้กรอบเขตการค้าเสรีอาเซียน (AFTA) ให้นำเข้าได้เฉพาะที่มีด่านตรวจพืชและอาหาร
  - ป้องกันและปราบปรามการลักลอบนำเข้า
- ในช่วงที่ผลผลิตภายในประเทศมีน้อยหรือไม่มีภาครัฐมีมาตรการควบคุมไม่ให้เกิดการกักตุน เพื่อเก็งกำไร และป้องกันการลักลอบนำเข้า

ภาพแสดงแหล่งเพาะปลูกมันฝรั่งของประเทศไทย

เนื้อที่เพาะปลูกและผลผลิตเก็บเกี่ยวรายเดือน

หน่วย: ไร่/ละ

ปีเพาะปลูก 2563/64														
ปี 2563							ปี 2564						แหล่งเพาะปลูก 5 อันดับแรก	
เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.		พ.ค.
	1.22	1.77	3.97	0.18	0.12	1.60	14.46	34.06	41.82	0.80				
			0.81	1.80	3.27	0.26	0.07	1.71	1.09	12.88	36.63	40.41	1.07	

- ช่วงเดือนที่เพาะปลูก
- ช่วงเดือนที่เก็บเกี่ยวผลผลิต
- ช่วงเดือนที่เพาะปลูกมาก
- ช่วงเดือนที่เก็บเกี่ยวผลผลิตมาก

การผลิต			
รายการ	2561/62	2562/63	2563/64
1. จำนวนครั้วเรือน (ครั้วเรือน)	9,351	8,064	6,830
2. เนื้อที่เพาะปลูก (ไร่)	45,689	43,206	39,965
พันธุ์บริโภค	2,761	1,683	1,041
พันธุ์โรงงาน	42,928	41,523	38,924
3. ผลผลิต (ตัน)	127,935	126,864	119,897
พันธุ์บริโภค	8,416	5,230	3,292
พันธุ์โรงงาน	119,519	121,634	116,605
4. ผลผลิตต่อไร่ (กก. ต่อไร่)	2,800	2,936	3,000
พันธุ์บริโภค	3,048	3,108	3,162
พันธุ์โรงงาน	2,784	2,929	2,996
5. ต้นทุนการผลิต (บาท/ตัน)			
พันธุ์บริโภค	8,190	7,907	7,837
พันธุ์โรงงาน	6,179	8,632	8,338
6. ราคาที่เกษตรกรขายได้ (บาท/ตัน)			
พันธุ์บริโภค เกรด A	14,960	17,026	20,462
พันธุ์โรงงาน	13,535	12,866	11,423
7. ผลตอบแทนสุทธิ (บาท/ตัน)			
พันธุ์บริโภค	6,770	9,119	12,625
พันธุ์โรงงาน	7,355	4,234	3,085

การค้า			
รายการ	2562	2563	2564
1. ใช้ในประเทศ (ตัน)	301,183	287,915	245,333
2. นำเข้า ^{1/}			
ปริมาณ (ตัน)	178,334	166,365	132,334
มูลค่า (ล้านบาท)	4,526	4,246	3,537
3. ส่งออก ^{1/}			
ปริมาณ (ตัน)	5,086	5,314	6,898
มูลค่า (ล้านบาท)	540.65	592.68	700.39
4. ราคาส่งออก (บาท/กก.) ^{1/}	106.30	111.53	101.54
5. คู่ค้าที่สำคัญ	กัมพูชา สิงคโปร์ สเปน ลาว		
(ผลิตภัณฑ์แปรรูปจากมันฝรั่ง)	เนเธอร์แลนด์ ฝรั่งเศส เยอรมนี จีน		

ที่มา: ^{1/}สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร โดยความร่วมมือจากกรมศุลกากร

หมายเหตุ: ปีเพาะปลูก 2561/62 2562/63 2563/64 หมายถึง ปี 2562 2563 2564

การผลิต

มันฝรั่ง ปีเพาะปลูก 2563/64 เนื้อที่เพาะปลูกลดลงจากปีเพาะปลูก 2562/63 เนื่องจากบริษัทได้คัดเลือกและส่งเสริมเฉพาะเกษตรกรปลูกมันฝรั่งพันธุ์โรงงานที่สามารถบริหารจัดการและดูแลได้เป็นอย่างดี เพื่อมุ่งเน้นการผลิตมันฝรั่งพันธุ์โรงงานที่มีคุณภาพ ทำให้เกษตรกรรายย่อยอื่นที่ไม่ผ่านเกณฑ์ ไม่ได้รับการจัดสรรโควตาหรือส่งเสริมให้เพาะปลูกต่อ ส่วนมันฝรั่งพันธุ์บริโภคลดลง เนื่องจากปริมาณน้ำไม่เพียงพอต่อการเพาะปลูก เกษตรกรจึงปรับเปลี่ยนไปปลูกพืชชนิดอื่นแทน

สำหรับผลผลิตต่อไร่เพิ่มขึ้น เนื่องจากสภาพอากาศมีความเหมาะสมต่อการเจริญเติบโต โดยมีสภาพอากาศที่หนาวและเย็นต่อเนื่องเป็นเวลานานในช่วงที่มันฝรั่งงอกหัว ประกอบกับบริษัทคัดเลือกเกษตรกรที่มีความพร้อมบริหารจัดการและดูแลได้เป็นอย่างดี แต่ในภาพรวมผลผลิตลดลงตามการลดลงของเนื้อที่เพาะปลูก

การตลาด

ผลผลิตมันฝรั่งพันธุ์โรงงานที่ผลิตได้ในประเทศ มีปริมาณไม่เพียงพอความต้องการใช้ของโรงงาน จึงจำเป็นต้องนำเข้าจากต่างประเทศทุกปี เพื่อใช้เป็นวัตถุดิบแปรรูปในอุตสาหกรรมขนมขบเคี้ยว โดยปี 2564 มีการนำเข้ามันฝรั่งสดและผลิตภัณฑ์จำนวน 132,334 ตัน มูลค่า 3,537 ล้านบาท ลดลงเมื่อเทียบกับปี 2563 คิดเป็นร้อยละ 20.46 และร้อยละ 16.70 เนื่องจากสภาพเศรษฐกิจที่ซบเซา จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ตลาดนำเข้าที่สำคัญ ได้แก่ เยอรมนี สหราชอาณาจักร แคนาดา และจีน โดยมันฝรั่งสดหรือแช่เย็นนั้น มีการกำหนดให้นำเข้าในช่วงเดือนกรกฎาคมถึงธันวาคมของทุกปี เพื่อลดผลกระทบในช่วงที่ผลผลิตในประเทศออกสู่ตลาด สำหรับราคามันฝรั่งพันธุ์โรงงานที่เกษตรกรขายได้ในช่วงปี 2564 เฉลี่ยโลกรัมละ 11.42 บาท ลดลงร้อยละ 11.27 เมื่อเทียบกับปี 2563

มาตรการ

- ส่งเสริมการปลูกมันฝรั่งในประเทศ ผ่านการทำ Contract Farming ปี 2564-2566
- เปิดตลาดภายใต้กรอบองค์การการค้าโลก (WTO) โดยปี 2564-2566 เปิดตลาดหัวมันฝรั่งสดเพื่อแปรรูป ปี 2564 ปีละ 63,000 ตัน ปี 2565 ปีละ 71,000 ตัน และ ปี 2566 ปีละ 80,000 ตัน อัตราภาษีในโควตา ร้อยละ 27 อัตราภาษีนอกโควตา ร้อยละ 125

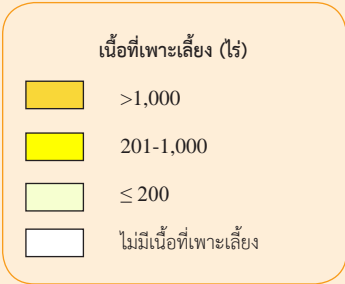
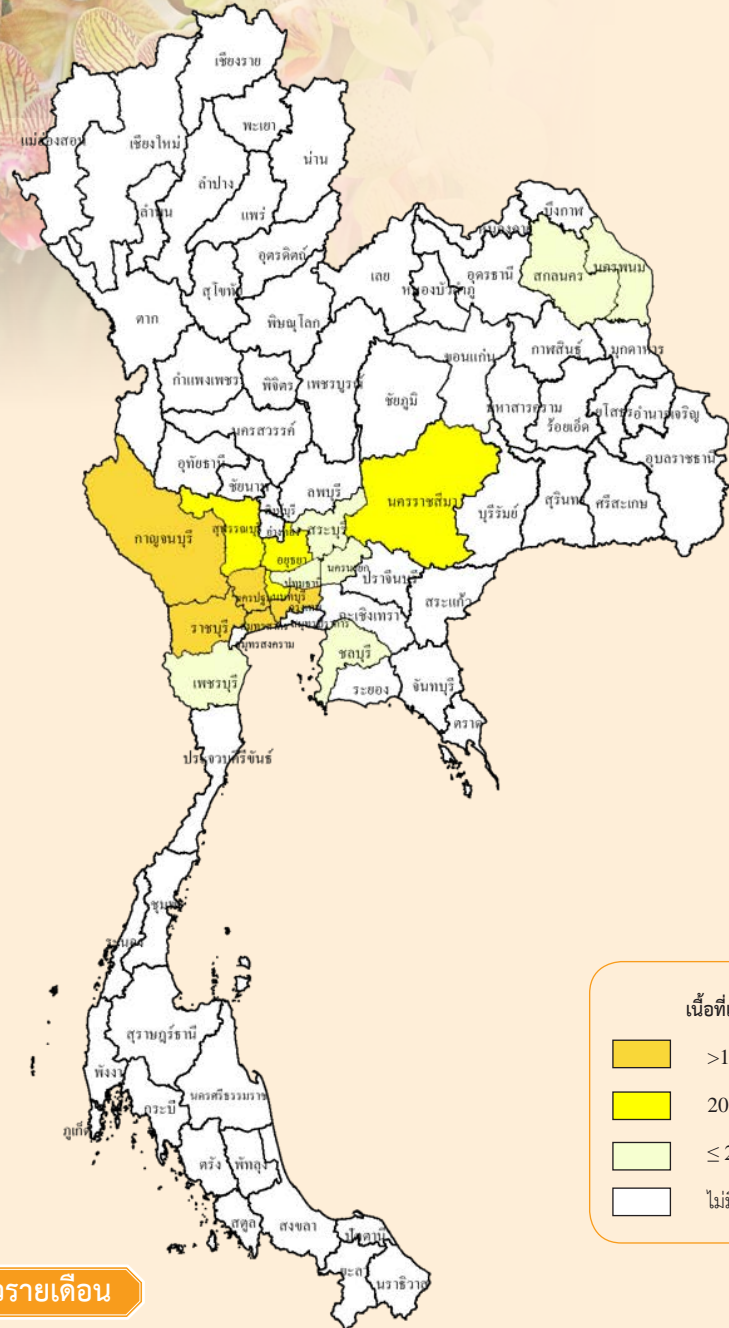
ไม้ดอก

สรุปสถานการณ์การผลิตกล้วยไม้ ปี 2564

กล้วยไม้ มีผลผลิตลดลงจากปี 2563 เนื่องจากสถานการณ์การระบาดของโรคโควิด-19 ตั้งแต่ช่วงต้นปี 2563 เป็นต้นมา ทำให้ความต้องการซื้อของตลาดในประเทศและต่างประเทศลดลง ประกอบกับต้นทุนการผลิตสูงขึ้น เกษตรกรจึงลดการดูแลรักษาเพื่อลดต้นทุนการผลิต ส่งผลให้ต้นกล้วยไม้ไม่สมบูรณ์ มีปริมาณดอกลดลง ประกอบกับปลายปี 2564 จังหวัดนครปฐมและสมุทรสาครซึ่งเป็นแหล่งปลูกที่สำคัญประสบปัญหาน้ำท่วม อีกทั้งกล้วยไม้บางส่วนยังเป็นกล้วยไม้อายุ 4 ปีขึ้นไป ซึ่งอยู่ในช่วงที่ให้ผลผลิตน้อยลง

ภาพแสดงแหล่งเพาะเลี้ยงกล้วยไม้ของประเทศไทย

ผลผลิตเก็บเกี่ยวรายเดือน

หน่วย: ร้อยละ

ปี 2564												แหล่งเพาะปลูก 5 อันดับแรก
ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	
8.18	7.52	6.74	5.81	6.86	7.59	9.02	9.05	9.15	11.72	9.77	8.59	นครปฐม สมุทรสาคร กรุงเทพฯ ราชบุรี กาญจนบุรี

- ช่วงเดือนที่เก็บเกี่ยวผลผลิต
- ช่วงเดือนที่เก็บเกี่ยวผลผลิตมาก

ปลูก: ตลอดปี

เก็บเกี่ยว: ม.ค.-ธ.ค. (ต.ค.-พ.ย. เป็นช่วงผลผลิตออกมา)

กล้วยไม้ตัดดอก

การผลิต			
รายการ	2562	2563	2564
1. เนื้อที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	21,521	20,674	18,996
2. ผลผลิต (ตัน)	48,795	38,805	33,729
3. ผลผลิตต่อไร่ (กก. ต่อไร่)	2,267	1,877	1,776
4. ต้นทุนการผลิต (บาท/กก.)	53.21	61.62	61.93
5. ต้นทุนการผลิต (บาท/ช่อ)	1.61	1.87	1.88
6. ราคาที่เกษตรกรขายได้ (บาท/ช่อ)			
6.1 ก้านช่อดอกยาว 35 - 44 ซม.	1.34	0.76	0.61
6.2 ก้านช่อดอกยาว 45 - 54 ซม.	2.00	1.20	1.13
6.3 ก้านช่อดอกยาว 55 - 64 ซม.	2.95	1.71	1.87
7. มาตรฐาน			
ประกาศคณะกรรมการมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ มกษ. 5001-2552			

การค้า			
รายการ	2562	2563	2564
1. ใช้ในประเทศ (ตัน)	25,708	16,934	16,176
2. นำเข้า ^{1/}			
2.1 ดอกกล้วยไม้			
ปริมาณ (ตัน)	8.10	4.82	55.39
มูลค่า (ล้านบาท)	7.56	4.05	9.75
2.2 กิ่งและต้นกล้วยไม้			
ปริมาณ (พันต้น)	792	2,724	3,365
มูลค่า (ล้านบาท)	11.88	10.94	21.06
3. ส่งออก ^{1/}			
3.1 ดอกกล้วยไม้			
ปริมาณ (ตัน)	23,087	21,871	17,553
มูลค่า (ล้านบาท)	2,160.43	1,367.52	1,670.42
3.2 กิ่งและต้นกล้วยไม้			
ปริมาณ (พันต้น)	31,881	19,527	27,314
มูลค่า (ล้านบาท)	488.66	370.99	540.15
4. ราคาส่งออก ^{1/}			
4.1 ดอกกล้วยไม้ (บาท/กก.)	93.58	62.53	92.64
4.2 กิ่งและต้นกล้วยไม้ (บาท/ต้น)	15.33	19.00	19.48
5. คู่ค้าที่สำคัญ			
ดอกกล้วยไม้	ญี่ปุ่น เวียดนาม สหรัฐอเมริกา จีน อิตาลี		
กิ่งและต้นกล้วยไม้	เนเธอร์แลนด์ บราซิล ญี่ปุ่น อินเดีย สหรัฐอเมริกา		
6. คู่แข่งที่สำคัญ			
ดอกกล้วยไม้	เนเธอร์แลนด์ ไต้หวัน		
กิ่งและต้นกล้วยไม้	เวียดนาม ไต้หวัน		

ที่มา: ^{1/} สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร โดยความร่วมมือจากกรมศุลกากร
หมายเหตุ: อัตราแลกเปลี่ยน: 33 ช่อ = 1 กิโลกรัม

การผลิต

กล้วยไม้ ปี 2564 เนื้อที่เก็บเกี่ยวลดลงจากปี 2563 เนื่องจากราคาดอกกล้วยไม้ในประเทศลดลง ในขณะที่ต้นทุนการผลิตสูงขึ้น จึงทำให้เกษตรกรบางส่วนลดพื้นที่ปลูกลงโดยปล่อยเป็นพื้นที่ว่างเพื่อรอฤดูกาลและเกษตรกรบางส่วนปรับเปลี่ยนไปปลูกมะพร้าวน้ำหอม พืชผัก และไม้ดอกไม้ประดับอื่น ๆ นอกจากนี้ในแหล่งผลิตที่สำคัญ เช่น จังหวัดนครปฐม สมุทรสาคร เกษตรกรทำการรื้อต้นกล้วยไม้ที่อายุมากทิ้งและทำการปลูกใหม่ในปี 2564 ซึ่งจะให้ผลผลิตในปี 2565 เป็นต้นไป

สำหรับผลผลิตต่อไร่ลดลง เนื่องจากเกษตรกรลดการดูแลรักษา โดยมีสาเหตุหลักมาจากสถานการณ์การระบาดของโรคโควิด-19 ตั้งแต่ช่วงต้นปี 2563 เป็นต้นมา ทำให้ความต้องการซื้อของตลาดในประเทศและต่างประเทศลดลง เกษตรกรจึงทำการปรับตัวโดยการดูแลรักษาเพื่อลดต้นทุนการผลิตส่งผลให้ต้นทุนกล้วยไม้ไม่สมบูรณ์มีปริมาณดอกลดลง ประกอบกับปลายปี 2564 จังหวัดนครปฐมและสมุทรสาครซึ่งเป็นแหล่งปลูกที่สำคัญประสบปัญหาน้ำท่วม อีกทั้งกล้วยไม้บางส่วนยังเป็นกล้วยไม้อายุ 4 ปีขึ้นไปซึ่งอยู่ในช่วงที่ให้ผลผลิตน้อยลง

การตลาด

1. การส่งออกส่วนใหญ่เป็นกล้วยไม้เขตร้อน ได้แก่ สกลหวาย สกลมอคคารา และสกลออนซิเดียม
2. ประเทศคู่ค้าที่สำคัญของไทย ได้แก่ ญี่ปุ่น เวียดนาม สหรัฐอเมริกา จีน อิตาลี และสหภาพยุโรป
3. ในปี 2564 ปริมาณการส่งออกดอกกล้วยไม้ ลดลงจากปี 2563 ร้อยละ 27.67 ในขณะที่มูลค่าการส่งออกเพิ่มขึ้นร้อยละ 7.15 โดยสาเหตุที่ปริมาณส่งออกลดลงส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากการที่ประเทศสหรัฐอเมริกายกเลิกสิทธิพิเศษทางภาษีศุลกากร (GSP) ทำให้ปริมาณการส่งออกดอกกล้วยไม้ของไทยไปประเทศสหรัฐอเมริกา ลดลง

มาตรการ

1. ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยี
2. ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้การผลิตระหว่างกลุ่มเกษตรกรและนักวิชาการจากภาครัฐและสถาบันการศึกษา
3. ภาครัฐร่วมกับเกษตรกรและผู้ประกอบการ วางแผนการผลิตให้สอดคล้องกับความต้องการ ทั้งด้านปริมาณและคุณภาพ
4. ส่งเสริมและพัฒนาการผลิตกล้วยไม้ให้ได้มาตรฐาน GAP รวมถึงโรงรวบรวมและการคัดบรรจุที่มีมาตรฐาน GMP
5. มาตรการเกี่ยวกับโรคโควิด-19
  - 5.1 การจัดกล้วยไม้สัญจร เพื่อเชื่อมโยงตลาดและจับคู่ทางธุรกิจ (Business Matching)
  - 5.2 เจริญการค้าขนส่งและเชื่อมโยงตลาดออนไลน์ภายในประเทศ
  - 5.3 พัฒนาบรรจุภัณฑ์และผลิตภัณฑ์ให้ทันสมัยและคงทนเหมาะสมแก่การขนส่ง
  - 5.4 ขยายตลาดต่างประเทศ เอเชียและตลาดอื่นที่มีศักยภาพ

ปศุสัตว์

สรุปสถานการณ์การผลิตปศุสัตว์ ปี 2564

ปศุสัตว์ในปี 2564 สินค้าที่มีผลผลิตเพิ่มขึ้น ได้แก่ ไก่ไข่ โคเนื้อ และโคนม ในขณะที่ สุกรและไก่เนื้อมีผลผลิตลดลง

สุกร ผลผลิตลดลงจากปี 2563 เนื่องจากเกษตรกรลดปริมาณการเลี้ยงโดยการ ปลดแม่พันธุ์ ชะลอการนำสุกรรอบใหม่เข้าเลี้ยง ลดรอบการเลี้ยงลง หรือหยุดพักชั่วคราว เพื่อลดความเสี่ยงจากการเกิดโรคอหิวาต์แอฟริกาในสุกร (African Swine Fever : ASF) ระบาด และสถานการณ์น้ำท่วมในหลายพื้นที่ ทำให้ผลผลิตสุกรเสียหายและเกษตรกร เร่งขายผลผลิต จึงส่งผลให้ปริมาณการผลิตสุกรในภาพรวมลดลง และราคาสุกรที่เกษตรกร ขายได้ในช่วงปลายปีปรับตัวสูงขึ้นอย่างมาก

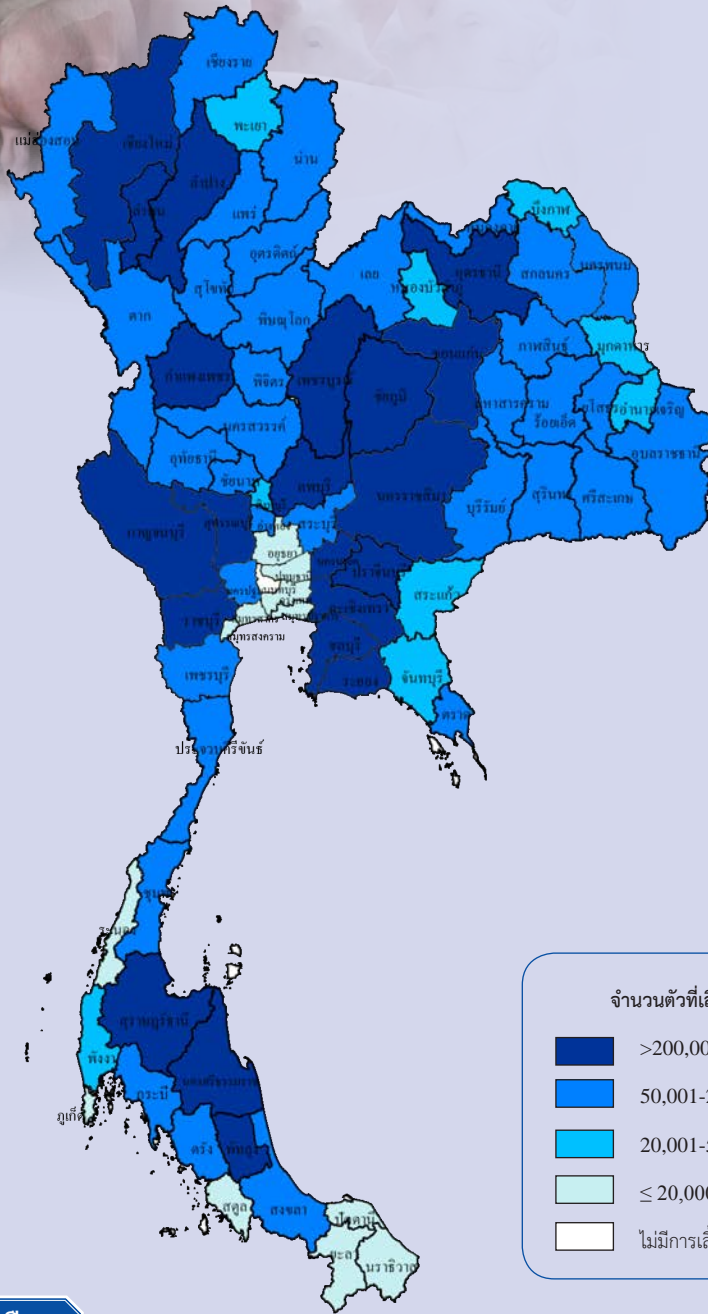
ไข่ไก่ ผลผลิตเพิ่มขึ้นจากปี 2563 เนื่องจากจำนวนไก่ไข่ยืนกรงในระบบใกล้เคียง กับปีที่ผ่านมาเป็นผลมาจากคณะกรรมการนโยบายพัฒนาไก่ไข่และผลิตภัณฑ์ที่กำหนด ให้มีการนำเข้าปุ๋ย-ยาพันธุ์ (GP) จำนวน 3,800 ตัน และพ่อ-แม่พันธุ์ (PS) จำนวน 460,000 ตัว เท่ากับปีที่ผ่านมา เพื่อรักษาเสถียรภาพราคาไข่ไก่ เกษตรกรจึงไม่ได้เพิ่มปริมาณการเลี้ยง ส่งผลให้ปริมาณไข่ไก่ในปีใกล้เคียงกับปีที่ผ่านมา

ไก่เนื้อ ผลผลิตลดลงจากปี 2563 เนื่องจากสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคโควิด-19 มีการปิดโรงงานแปรรูปไก่ชั่วคราว ส่งผลให้ไก่เนื้อไม่ได้เข้าโรงเชือด ทำให้ปริมาณการผลิต ไก่เนื้อลดลง

โคเนื้อ ผลผลิตเพิ่มขึ้นจากปี 2563 เนื่องจากปัจจัยบวกด้านตลาดที่มีความต้องการ นำเข้าโคมีชีวิตจากประเทศจีน และนโยบายส่งเสริมการเลี้ยงโคเนื้อที่เน้นการพัฒนาประสิทธิภาพ การผลิตรองรับการเปิดเขตเสรีการค้า

โคนม ผลผลิตเพิ่มขึ้นจากปี 2563 เนื่องจากจำนวนแม่โครีดนม และอัตราการให้น้ำนมดิบ ต่อตัวของแม่โครีดเฉลี่ยในรอบปีเพิ่มขึ้น อีกทั้งการเลี้ยงโคนมในปัจจุบันมีการบริหารจัดการ ฟาร์มที่เป็นระบบตามมาตรฐานฟาร์มที่ดีและมีประสิทธิภาพในการเลี้ยงประกอบกับ นโยบายของรัฐบาลที่เน้นการพัฒนาคุณภาพน้ำนมดิบให้ได้มาตรฐานและปลอดภัยสำหรับผู้บริโภคจึงส่งผลให้น้ำนมดิบมีปริมาณเพิ่มขึ้น

ภาพแสดงแหล่งผลิตสุกรของประเทศไทย

ปริมาณการผลิตรายเดือน

หน่วย: ร้อยละ

ปี 2564													แหล่งผลิต 5 อันดับแรก
ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.		
9.06	9.02	8.91	9.92	9.86	9.88	7.63	7.50	7.50	6.92	6.97	6.83		ราชบุรี ชลบุรี ลพบุรี สุพรรณบุรี พัทลุง

ช่วงเดือนที่มีปริมาณการผลิต

ระยะเวลาขุน 4-5 เดือน

การผลิต				การค้า			
รายการ	2562	2563	2564	รายการ	2562	2563	2564
1. จำนวนเกษตรกร (ราย)	187,272	168,529	189,152	1. การค้าของโลก (ล้านตัน) ^{1/}	10.37	12.55	12.50
2. จำนวนสุกร ณ ต้นปี (ตัว)	11,289,185	12,228,255	13,103,887	2. ส่วนแบ่งการตลาดโลก (%)	0.15	0.28	0.16
3. ปริมาณการผลิต (ตัว)	22,533,125	22,050,733	19,276,338	3. ใช้ในประเทศ (ล้านตัน)	1.47	1.28	1.28
4. ต้นทุนการผลิตสุกรขุน (บาท/กก.)	66.66	68.86	80.18	4. ส่งออก ^{2/}			
5. ราคาที่เกษตรกรขายได้ (บาท/กก.)				4.1 เนื้อสุกร			
สุกร นน. 100 กก.ขึ้นไป	66.52	71.87	73.14	ปริมาณ (ตัน)	7,186	26,338	14,180
6. ผลตอบแทนสุทธิ (บาท/กก.)	-0.14	3.01	-7.04	มูลค่า (ล้านบาท)	779.07	3,274.52	1,721.70
7. มาตรฐาน				4.2 ผลิตภัณฑ์เนื้อสุกร			
7.1 ฟาร์มสุกร: มาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับฟาร์มสุกร				ปริมาณ (ตัน)	7,969	8,299	5,532
มกษ.6403-2552				มูลค่า (ล้านบาท)	2,057.16	1,687.57	1,171.99
7.2 เนื้อสุกร: มาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม สุกรสดแช่เย็นและเยือกแข็ง				5. ราคาส่งออก (บาท/กก.) ^{2/}			
มกษ.6000-2547				5.1 เนื้อสุกร	108.41	124.33	121.42
7.3 โรงฆ่าสุกร: มาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับโรงฆ่าสุกร				5.2 ผลิตภัณฑ์เนื้อสุกร	258.15	203.78	211.86
มกษ.9009-2549				6. คู่ค้าที่สำคัญ			
				เนื้อสุกร			ฮ่องกง สเปน ลาว เมียนมา กัมพูชา
				ผลิตภัณฑ์เนื้อสุกร			ญี่ปุ่น ฮ่องกง สิงคโปร์ เมียนมา
				7. คู่แข่งที่สำคัญ			สหภาพยุโรป สหรัฐอเมริกา แคนาดา

ที่มา: ^{1/} กระทรวงเกษตรสหรัฐอเมริกา ^{2/} สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร โดยความร่วมมือจากกรมศุลกากร

หมายเหตุ: 1. การผลิต ข้อ 1-3 ปี 2562-2564 จากกรมปศุสัตว์

2. อัตราแปลง สุกรมีชีวิต 1 ตัว คัดน้ำหนัก 100 กก. เป็นซากสุกรชำแหละบริโภคได้เท่ากับ 90 กก.

การผลิต

สุกร ปี 2564 ปริมาณการผลิตลดลงจากปี 2563 เนื่องจากเกษตรกรลดปริมาณการเลี้ยงโดยการปลดแม่พันธุ์ ชะลอการนำสุกรรอบใหม่เข้าเลี้ยง ลดรอบการเลี้ยงลงหรือหยุดพักชั่วคราว เพื่อลดความเสี่ยงจากการเกิดโรคอหิวาต์แอฟริกาในสุกร (African Swine Fever : ASF) ระบาด และสถานการณ์น้ำท่วมในหลายพื้นที่ ทำให้ผลผลิตสุกรเสียหายและเกษตรกรเร่งขายผลผลิต จึงส่งผลให้ปริมาณการผลิตสุกรในภาพรวมลดลง และราคาสุกรที่เกษตรกรขายได้ในช่วงปลายปีปรับตัวสูงขึ้นอย่างมาก

การตลาด

1. ความต้องการบริโภคเนื้อสุกรภายในประเทศ คิดเป็นร้อยละ 88.68 ของปริมาณการผลิตทั้งหมด โดยในปี 2564 มีปริมาณการบริโภคสุกร 1.28 ล้านตัน ใกล้เคียงกับปี 2563 เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ส่งผลให้เศรษฐกิจชะลอตัว
2. ปริมาณการส่งออก ปี 2564 ลดลงเป็นผลมาจากภาวะเศรษฐกิจที่ชะลอตัวจากโรคโควิด-19 โดยเฉพาะมาตรการปิดด่านชายแดนเพื่อควบคุมการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ซึ่งส่งผลกระทบต่อความต้องการส่งออกสุกรพันธุ์และสุกรมีชีวิต
3. ราคาสุกรที่เกษตรกรขายได้ ในปี 2564 เพิ่มขึ้นจากปี 2563 ร้อยละ 1.77 เนื่องจากผลผลิตสุกรที่เสียหายจากปัญหาโรคระบาดในสุกร ประกอบกับต้นทุนการผลิตที่สูงขึ้นจากภาวะวัตถุดิบอาหารสัตว์ที่ปรับตัวสูงขึ้น ในขณะที่ความต้องการของผู้บริโภคยังคงทรงตัว

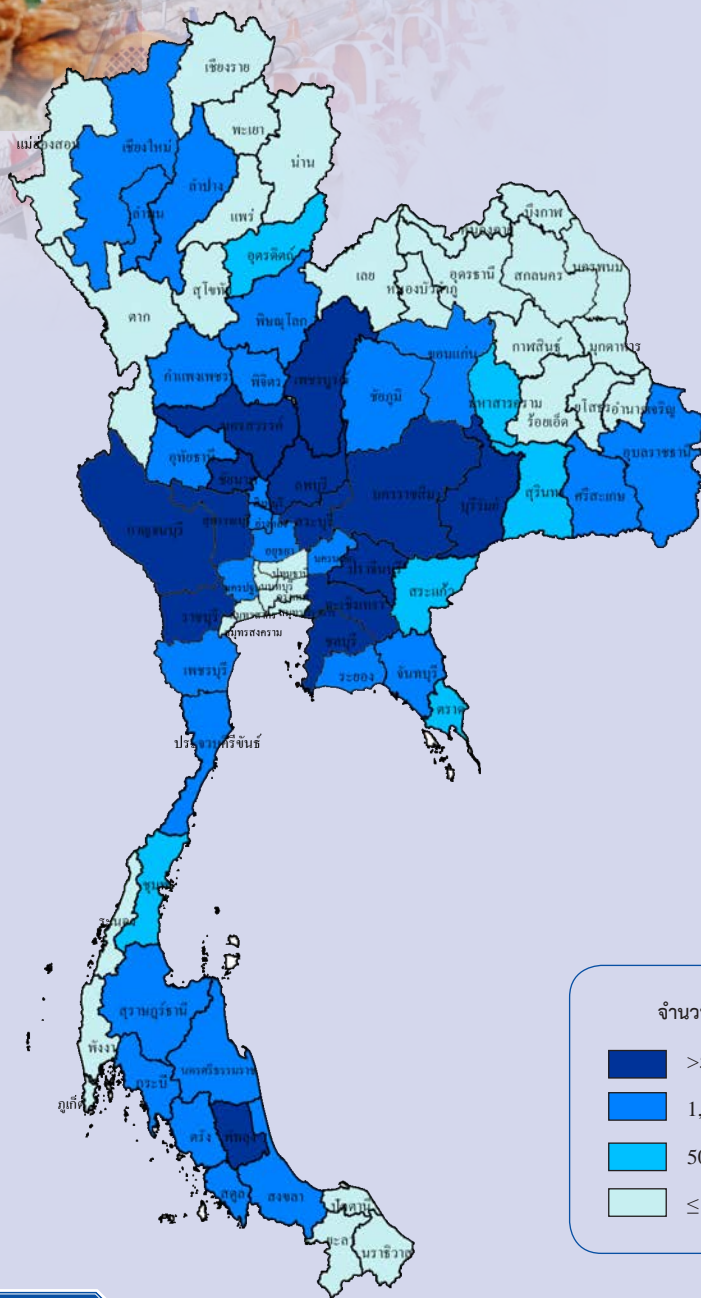
มาตรการ

1. ยุทธศาสตร์การผลิตสุกร ยกระดับการผลิตสุกรของประเทศทั้งระบบให้ได้มาตรฐาน ตั้งแต่พัฒนาฟาร์ม จัดการมลภาวะควบคุมป้องกันโรคระบาดสัตว์ พัฒนาโรงฆ่า-ชำแหละ การขนส่ง สถานที่จำหน่าย ตรวจสอบรับรองคุณภาพอาหารสัตว์ โรงงานแปรรูปและสถานที่จำหน่าย ให้ถูกสุขลักษณะเพื่อผลิตเนื้อสุกรและผลิตภัณฑ์สะอาดปลอดภัยสำหรับผู้บริโภค
2. มาตรการควบคุมโรคระบาดในสุกรอย่างเข้มงวด

ภาพแสดงแหล่งผลิตไก่เนื้อของประเทศไทย

ปริมาณการผลิตรายเดือน

หน่วย: ร้อยละ

ปี 2564												แหล่งผลิต 5 อันดับแรก
ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	
7.78	8.52	7.83	8.52	7.78	8.73	8.20	8.65	8.02	7.61	9.16	9.20	ลพบุรี กาญจนบุรี ชลบุรี นครราชสีมา ปราจีนบุรี

ช่วงเดือนที่มีปริมาณการผลิต

ระยะเวลาการเลี้ยง 40-50 วัน

การผลิต				การค้า			
รายการ	2562	2563	2564	รายการ	2562	2563	2564
1. จำนวนเกษตรกร (ราย)	36,387	34,866	38,970	1. การค้าของโลก (ล้านตัน) ^{1/}	13.03	13.06	13.00
2. จำนวนไก่เนื้อ ณ ต้นปี (ล้านตัว)	301.40	298.59	313.10	2. ส่วนแบ่งการตลาดโลก (%)	6.93	6.85	7.02
3. ปริมาณการผลิต (ล้านตัว)	1,713.38	1,757.87	1,754.04	3. ใช้ในประเทศ (ล้านตัน)	1.59	1.43	1.68
4. ปริมาณเนื้อไก่ (ล้านตัน)	2.57	2.67	2.67	4. ส่งออก ^{2/}			
5. น้ำหนักเฉลี่ย (กก./ตัว)	2.57	2.58	2.69	ปริมาณ (ตัน)	902,482	895,394	912,876
6. ต้นทุนการผลิตระบบโรงเรือนเปิด (บาท/กก.)	31.84	32.13	31.69	มูลค่า (ล้านบาท)	100,398	103,892	102,527
7. ต้นทุนการผลิตระบบโรงเรือนปิด (บาท/กก.)	33.10	33.87	34.00	4.1 ไก่สดแช่เย็นแช่แข็ง			
8. ราคาที่เกษตรกรขายได้ (บาท/กก.)	36.85	35.44	34.87	ปริมาณ (ตัน)	279,050	349,169	362,745
9. ผลตอบแทนสุทธิระบบโรงเรือนเปิด (บาท/กก.)	5.01	3.31	3.18	มูลค่า (ล้านบาท)	22,382	28,333	28,820
10. ผลตอบแทนสุทธิระบบโรงเรือนปิด (บาท/กก.)	3.75	1.57	0.87	4.2 ไก่แปรรูป			
11. มาตรฐาน				ปริมาณ (ตัน)	560,432	546,225	550,130
11.1 ฟาร์มไก่เนื้อ: มาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับฟาร์มไก่เนื้อ มกษ.6901-2552				มูลค่า (ล้านบาท)	78,016	75,559	73,707
มาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับฟาร์มไก่พันธุ์ มกษ.6903-2552				5. ราคาส่งออก (บาท/กก.) ^{2/}			
11.2 เนื้อไก่: มาตรฐานเนื้อไก่ มกษ.6700-2548				5.1 ไก่สดแช่เย็นแช่แข็ง	80.21	81.14	79.45
11.3 โรงฆ่าสัตว์ปีก: มาตรฐานการปฏิบัติที่ดีสำหรับโรงฆ่าสัตว์ปีก มกษ.9008-2549				5.2 ไก่แปรรูป	139.21	138.33	133.98
				6. คู่ค้าที่สำคัญ	ญี่ปุ่น สหราชอาณาจักร จีน อาเซียน สหภาพยุโรป		
				7. คู่แข่งที่สำคัญ	บราซิล สหรัฐอเมริกา		

ที่มา : ^{1/} กระทรวงเกษตรสหรัฐอเมริกา ^{2/} สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร โดยความร่วมมือจากกรมศุลกากร
 หมายเหตุ : 1. การผลิต ข้อ 1-5 ปี 2562-2564 จากกรมปศุสัตว์
 2. อัตราแปลง ไก่เนื้อมีชีวิตร 1 ตัว น้ำหนัก 2 กก. เป็นซากไก่เนื้อชำแหละบริโภคได้เท่ากับ 1.26 กก.

การผลิต

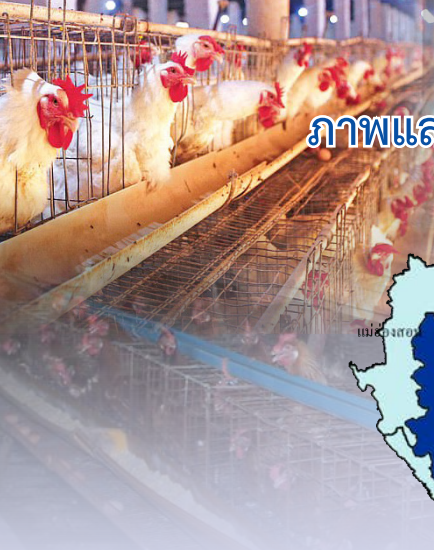
ไก่เนื้อ ปี 2564 ปริมาณการผลิตลดลงจากปี 2563 เนื่องจากสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคโควิด-19 มีการปิดโรงงานแปรรูปไก่ชั่วคราว ส่งผลให้ไก่เนื้อไม่ได้เข้าโรงเชือด ทำให้ปริมาณการผลิตไก่เนื้อลดลง

การตลาด

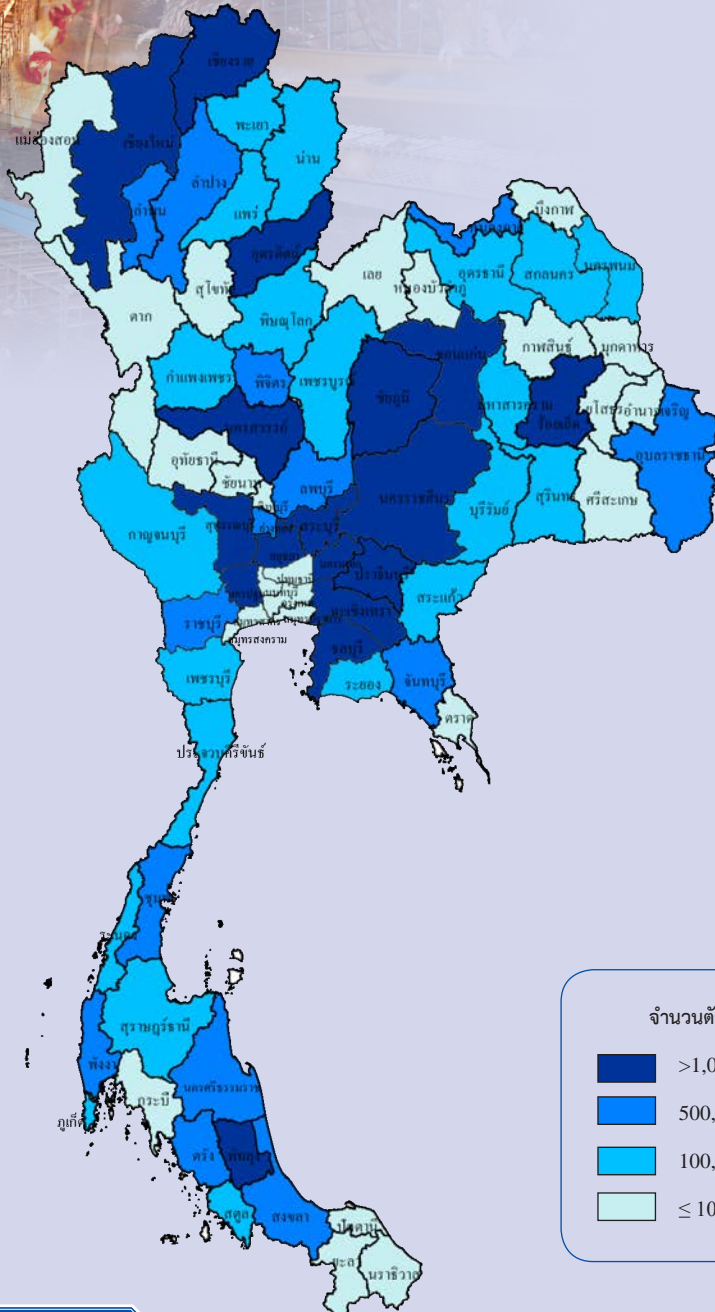
1. ความต้องการบริโภคไก่เนื้อ ปี 2564 เพิ่มขึ้นจากปี 2563 ตามจำนวนประชากรที่ขยายตัวเพิ่มขึ้น และเนื้อไก่ยังเป็นอาหารที่นิยมบริโภค รวมทั้งมีราคาถูกกว่าเนื้อสัตว์ชนิดอื่น
2. การส่งออกเนื้อไก่ของไทย ปี 2564 เพิ่มขึ้นจากปี 2563 ตามความต้องการบริโภคของประเทศคู่ค้าที่ขยายตัวเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะตลาดญี่ปุ่น สหภาพยุโรป และอาเซียน
3. ราคาไก่เนื้อที่เกษตรกรขายได้เฉลี่ย ปี 2564 ลดลงจากปี 2563 เนื่องจากสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ส่งผลให้มีการปิดโรงงานแปรรูปไก่ชั่วคราว ทำให้การส่งออกชะลอตัวและมีผลผลิตออกสู่ตลาดปริมาณมาก

มาตรการ

- กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้จัดทำยุทธศาสตร์ไก่เนื้อ เพื่อใช้เป็นกรอบในการพัฒนาและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันกับต่างประเทศ ประกอบด้วย
1. การเพิ่มประสิทธิภาพและลดต้นทุนการผลิต
  2. การพัฒนาคุณภาพการผลิตและมาตรฐานการผลิต
  3. การเพิ่มศักยภาพการตลาด
  4. การสร้างความเชื่อมั่นให้ผู้บริโภค
  5. การสร้างนวัตกรรมใหม่ อาทิ การวิจัยและพัฒนาพันธุ์ วัตถุดิบอาหารสัตว์ การใช้หุ่นยนต์ทดแทนแรงงานคน เป็นต้น

ภาพแสดงแหล่งผลิตไข่ของประเทศไทย

จำนวนตัวที่เลี้ยง (ตัว)

- >1,000,000
- 500,001-1,000,000
- 100,001-500,000
- ≤ 100,000

ปริมาณการผลิตไข่ไก่รายเดือน

หน่วย: ร้อยละ

ปี 2564												แหล่งผลิต 5 อันดับแรก
ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	
8.40	8.65	8.48	8.19	8.53	8.29	8.51	8.44	8.20	8.15	7.84	8.32	ฉะเชิงเทรา นครนายก พระนครศรีอยุธยา ชลบุรี เชียงใหม่

ช่วงเดือนที่มีปริมาณการผลิต

ช่วงอายุการให้ไข่ 18-78 สัปดาห์

การผลิต			
รายการ	2562	2563	2564
1. จำนวนครีวเรือนเป็นการค้า (ครีวเรือน)	4,300	4,384	4,956
2. จำนวนไข่ ณ ต้นปี (ล้านตัว)	55.96	55.60	59.33
3. ปริมาณการผลิตไข่ไก่ (ล้านฟอง)	15,018.74	14,841.64	15,421.51
4. ต้นทุนการผลิตระบบโรงเรือนปิด (บาท/ฟอง)	2.63	2.58	2.65
5. ราคาไข่ไก่ที่เกษตรกรขายได้ (บาท/ฟอง)	2.78	2.82	2.83
6. ผลตอบแทนสุทธิ (บาท/ฟอง)	0.15	0.24	0.18
7. มาตรฐาน			
7.1 ฟาร์มไก่ไข่: มาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับฟาร์มไก่ไข่ มกษ.6909-2553			
7.2 ไข่ไก่: มาตรฐานไข่ไก่: มกษ. 6702-2553			

การค้า			
รายการ	2562	2563	2564
1. ใช้ในประเทศ (ล้านฟอง)	14,747.94	14,620.21	15,160.90
2. ส่งออก ^{1/}			
ปริมาณ (ล้านฟอง)	270.80	221.43	260.61
มูลค่า (ล้านบาท)	750.73	655.84	800.54
3. ราคาส่งออก (บาท/ฟอง) ^{1/}	2.77	2.96	3.07
4. คู่ค้าที่สำคัญ	ฮ่องกง สิงคโปร์		
5. คู่แข่งที่สำคัญ	จีน สหรัฐอเมริกา		

ที่มา: ^{1/} สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร โดยความร่วมมือจากกรมศุลกากร

หมายเหตุ: การผลิต ข้อ 1-3 ปี 2564 จากกรมปศุสัตว์

การผลิต

ไก่ไข่ ปี 2564 ปริมาณการผลิตเพิ่มขึ้นจากปี 2563 เนื่องจากจำนวนไก่ไข่ยืนกรงในระบบเพิ่มขึ้นเป็นผลมาจากคณะกรรมการนโยบายพัฒนาไก่ไข่และผลิตภัณฑ์ที่กำหนดให้มีการนำเข้าปุ๋ย-ยาพันธุ์ (GP) จำนวน 3,800 ตัว และ พ่อ-แม่พันธุ์ (PS) จำนวน 460,000 ตัว เท่ากับปีที่ผ่านมาเพื่อรักษาเสถียรภาพราคาไข่ไก่ เกษตรกรจึงไม่ได้เพิ่มปริมาณการเลี้ยง ส่งผลให้ปริมาณไข่ไก่ในปีใกล้เคียงกับปีที่ผ่านมา

การตลาด

1. ราคาไข่ไก่ที่เกษตรกรขายได้ ปี 2564 เพิ่มขึ้นจาก ปี 2563 เป็นผลจากมาตรการรักษาเสถียรภาพราคาไข่ไก่ภายในประเทศ
2. การส่งออก ปี 2564 เพิ่มขึ้นจากปี 2563 เนื่องจากมีมาตรการผลักดันการส่งออกไข่ไก่เพื่อระบายผลผลิตในประเทศ

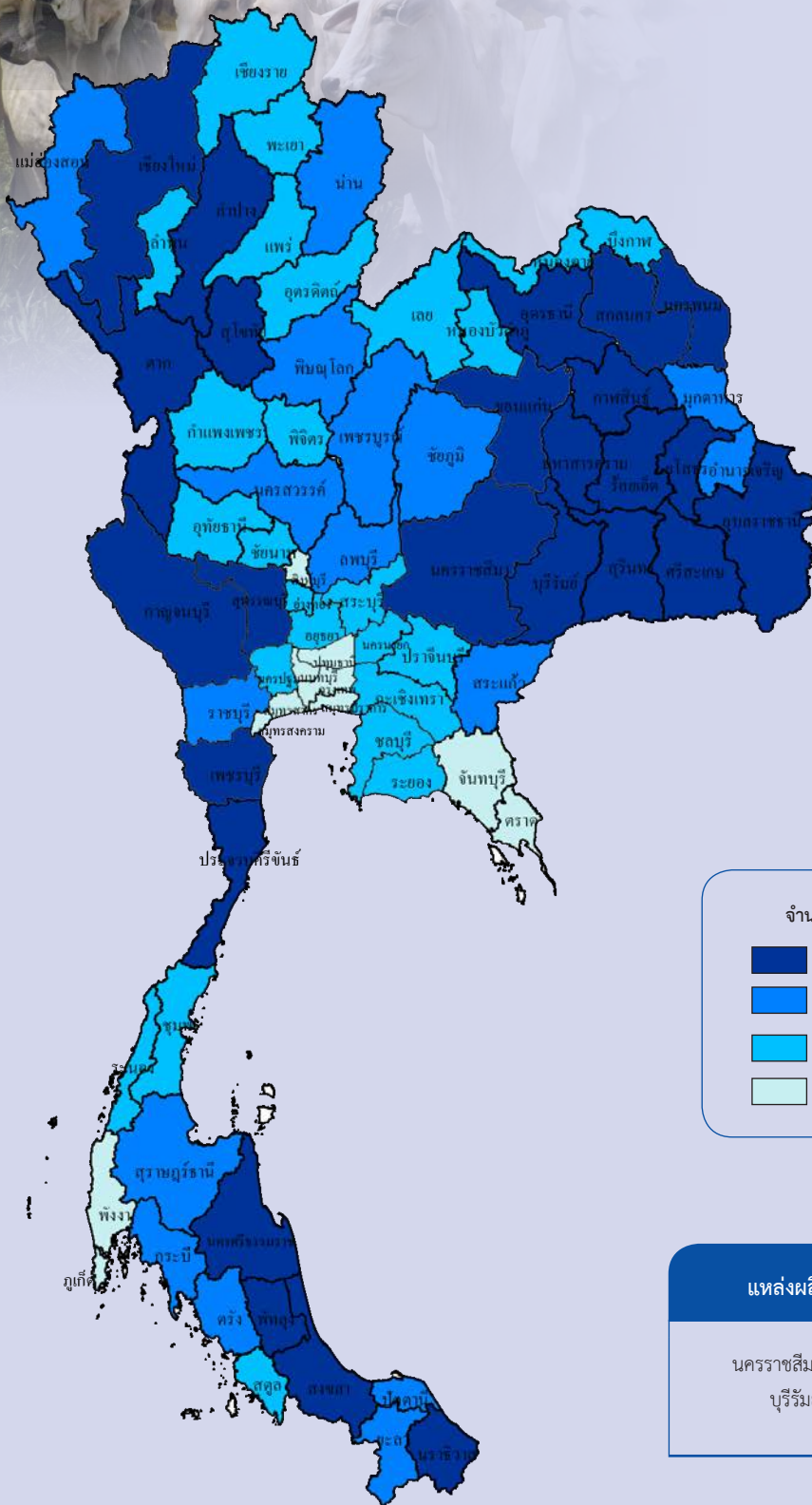
มาตรการ

มาตรการปรับสมดุล Demand และ Supply ดังนี้

1. มาตรการจัดทำแผนการนำเข้าปุ๋ยพันธุ์ (GP) และพ่อแม่พันธุ์ (PS) เพื่อใช้กับดูแลการนำเข้าและการเลี้ยงไก่ไข่พันธุ์ และรักษาระดับปริมาณแม่ไก่ยืนกรงในระบบให้มีปริมาณที่เหมาะสม ในปี 2564 Egg Board มีมติเห็นชอบแผนการนำเข้า GP จำนวน 3,800 ตัว และ PS จำนวน 440,000 ตัว
2. มาตรการรักษาเสถียรภาพราคาไข่ไก่ ได้แก่ การขอความร่วมมือปรับลดแม่ไก่ไข่ยืนกรงเป้าหมาย 3 ล้านตัว การผลักดันการส่งออกไข่ไก่ และการขอความร่วมมือผู้ประกอบการลดปริมาณไข่ไก่ในตลาดภายในประเทศ ระหว่างเดือนตุลาคม – พฤศจิกายน 2564 เป้าหมาย 48.76 ล้านฟอง
3. การรณรงค์เพื่อกระตุ้นการบริโภคไข่ไก่ภายในประเทศอย่างต่อเนื่อง เพื่อส่งเสริมให้คนไทยเพิ่มการบริโภคไข่ไก่เป็น 300 ฟอง/คน/ปี

ภาพแสดงแหล่งผลิตโคเนื้อของประเทศไทย

แหล่งผลิต 5 อันดับแรก

นครราชสีมา สุรินทร์ ศรีสะเกษ
บุรีรัมย์ อุบลราชธานี

ระยะเวลาเลี้ยง: 3 ปีขึ้นไป

การผลิต			
รายการ	2562	2563	2564
1. จำนวนเกษตรกร (ราย)	871,508	909,324	1,142,614
2. จำนวนโคเนื้อ ณ ต้นปี (ตัว)	5,871,807	6,230,140	7,582,406
3. ปริมาณผลผลิต (ตัว)	1,199,883	1,231,016	1,261,470
4. ต้นทุนการผลิตโคขุน ลูกผสมพันธุ์บราห์มัน เฉลี่ยขนาดน้ำหนัก 350-450 กก. (บาท/กก.)	88.15	91.51	95.89
5. ราคาที่เกษตรกรขายได้ (บาท/กก.)			
5.1 โคขุนลูกผสมพันธุ์บราห์มัน	95.56	96.52	101.98
5.2 โคเนื้อขนาดกลางเฉลี่ยขนาด 350 กก.	89.02	93.37	96.54
6. ผลตอบแทนสุทธิ (บาท/กก.) โคขุนลูกผสมพันธุ์บราห์มัน	7.41	5.01	6.09
7. มาตรฐาน			
7.1 ฟาร์มโคเนื้อ: มาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี สำหรับฟาร์มโคเนื้อ มกษ.6400-2555			
7.2 เนื้อโค: มาตรฐานเนื้อโค มกษ.6001-2547			
7.3 โรงฆ่าสัตว์: มาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับโรงฆ่าสัตว์ มกษ.9004-2547			

การค้า			
รายการ	2562	2563	2564
1. การค้าของโลก (ล้านตัน) ^{1/}	11.02	10.44	11.72
2. ใช้ในประเทศ (ล้านตัว)	1.26	1.26	1.26
3. นำเข้า ^{2/}			
3.1 โคมีชีวิต			
ปริมาณ (ตัว)	87,714	62,605	4,080
มูลค่า (ล้านบาท)	1,351.29	1,144.33	370.00
3.2 เนื้อและผลิตภัณฑ์			
ปริมาณ (ตัน)	13,588	19,506	22,850
มูลค่า (ล้านบาท)	2,726.58	3,373.55	4,696.74
4. ส่งออก ^{2/}			
4.1 โคมีชีวิต			
ปริมาณ (ตัว)	318,904	304,367	197,722
มูลค่า (ล้านบาท)	5,840.72	5,409.01	3,520.86
4.2 เนื้อและผลิตภัณฑ์			
ปริมาณ (ตัน)	84.26	321.63	91.12
มูลค่า (ล้านบาท)	29.72	32.87	19.39
5. ราคานำเข้า ^{2/}			
5.1 โคมีชีวิต (บาท/ตัว)	15,405.64	18,278.57	90,686.27
5.2 เนื้อและผลิตภัณฑ์ (บาท/กก.)	200.66	172.95	205.55
6. ราคาส่งออก ^{2/}			
6.1 โคมีชีวิต (บาท/ตัว)	18,314.98	17,771.34	17,807.12
6.2 เนื้อและผลิตภัณฑ์ (บาท/กก.)	352.72	102.20	212.80
7. คู่ค้าที่สำคัญ			
7.1 โคมีชีวิต	มาเลเซีย	สปป.ลาว	
7.2 เนื้อและผลิตภัณฑ์	ลาว	ฮ่องกง	ญี่ปุ่น
8. คู่แข่งที่สำคัญ			
8.1 โคมีชีวิต	เมียนมา	สปป.ลาว	กัมพูชา
8.2 เนื้อและผลิตภัณฑ์	ออสเตรเลีย	นิวซีแลนด์	สหรัฐอเมริกา

ที่มา: ^{1/} กระทรวงเกษตรสหรัฐอเมริกา (ล้านตันน้ำหนักซาก)

^{2/} สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร โดยความร่วมมือจากกรมศุลกากร

หมายเหตุ: 1. การผลิต ข้อ 1-3 ปี 2564 จากกรมปศุสัตว์
2. อัตราแปลง โคเนื้อ 1 ตัว น้ำหนัก 350 กก.
เป็นเนื้อโคชำและเท่ากับ 168 กก. หรือประมาณร้อยละ 48
3. ปริมาณการผลิต ปี 2562 - 2563 จากการสำรวจของ สศก.
โดยมีนิยามปริมาณการผลิตโคเนื้อ คือ จำนวนลูกโคเนื้อที่เกิดทั้งหมดและมีชีวิต
อยู่รอดเกิน 24 ชั่วโมงในรอบปีการผลิต (1 มกราคม - 31 ธันวาคม) สำหรับปริมาณ
การผลิต ปี 2564 จากกรมปศุสัตว์ โดยมีนิยามปริมาณการผลิต คือ ปริมาณโคเนื้อที่ผลิต
ในประเทศ และพร้อมแปรรูปเพื่อการบริโภคเป็นเนื้อโค และเพื่อส่งออกโคมีชีวิต

การผลิต

โคเนื้อ ปี 2564 ปริมาณผลผลิตเพิ่มขึ้นจากปี 2563 เนื่องจากปัจจัยบวกด้านตลาดที่มีความต้องการนำเข้าโคมีชีวิตจากประเทศจีน และนโยบายส่งเสริมการเลี้ยงโคเนื้อที่เน้นการพัฒนาประสิทธิภาพการผลิตรองรับการเปิดเขตเสรีการค้า

การตลาด

ปี 2564 มีปริมาณการบริโภคโคเนื้อ 1.26 ล้านตัว หรือคิดเป็นเนื้อโค 212.02 พันตัน ใกล้เคียงกับปี 2563 ซึ่งเป็นผลมาจากมาตรการควบคุมการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 สำหรับราคาโคมีชีวิตที่เกษตรกรขายได้ ปี 2564 เฉลี่ยกิโลกรัมละ 96.54 บาท เพิ่มขึ้นจากปี 2563 ซึ่งมีราคากิโลกรัมละ 93.37 บาท ร้อยละ 3.39 เนื่องจากยังคงมีความต้องการบริโภคอย่างต่อเนื่อง ทั้งจากตลาดในประเทศและต่างประเทศ

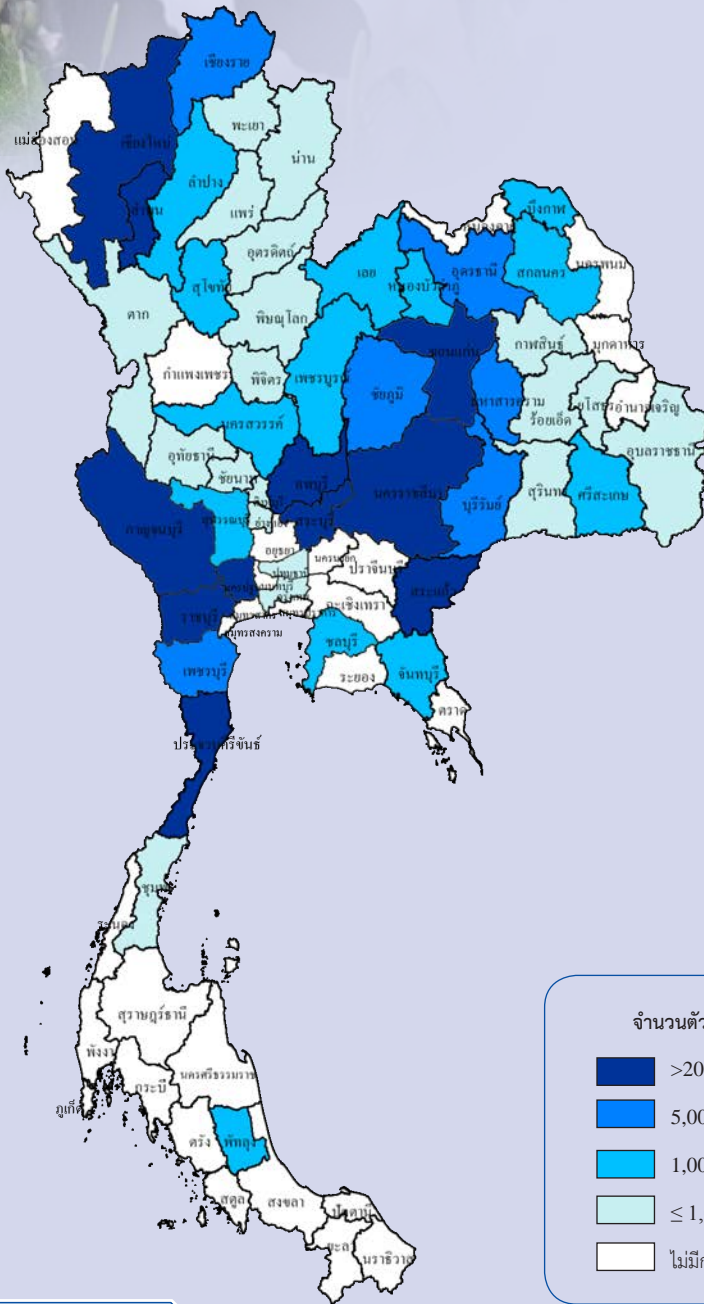
มาตรการ

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้ดำเนินการจัดทำ ยุทธศาสตร์การพัฒนาโคเนื้อ ปี 2561-2565 โดยมี 3 ด้านดังนี้

1. การรักษาดตลาดเนื้อโคไทย
แนวทาง: การสกัดกั้นการนำเข้าเนื้อโคผิดกฎหมาย สกัดกั้นการใช้สารเร่งเนื้อแดง การสร้างคุณภาพชีวิต
2. กระตุ้นการเพิ่มประชากรโคเนื้อ
แนวทาง: การเพิ่มปริมาณโคเนื้อทั้งระบบ เพิ่มประสิทธิภาพและลดต้นทุนการผลิตโคขุน สร้างความมั่นคงในอาชีพ สร้างมูลค่าเพิ่มตลอดห่วงโซ่การผลิต
3. การบริหารจัดการฟิซอาหารและอาหารสัตว์สำหรับโคเนื้อ
แนวทาง: ปฏิรูประบบการผลิต การเก็บเกี่ยว การแปรรูปและถนอมรักษาฟิซอาหารสัตว์และเศษเหลือจากอุตสาหกรรมเกษตรเชิงพาณิชย์ ใช้ประโยชน์นวัตกรรม อาหารสัตว์และระบบการจัดการให้อาหารโคเนื้อ

ภาพแสดงแหล่งผลิตโคนมของประเทศไทย

ปริมาณการผลิตน้ำนมดิบรายเดือน

หน่วย: ร้อยละ

ปี 2564												แหล่งผลิต 5 อันดับแรก
ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	
9.08	8.52	8.12	7.83	7.92	7.92	7.83	7.70	7.96	8.63	9.12	9.37	สระบุรี นครราชสีมา ลพบุรี เชียงใหม่ ราชบุรี

ช่วงเดือนที่มีปริมาณการผลิต

ระยะเวลาเลี้ยงและเริ่มให้น้ำนมอายุ 2.5 ปี

การผลิต			
รายการ	2562	2563	2564
1. จำนวนควัเรือน (ควัเรือน)	20,598	20,682	20,998
2. จำนวนโคนม ณ ต้นปี (ตัว)	696,854	725,369	756,747
3. จำนวนแม่โครีตนมเฉลี่ยในรอบปี (ตัว)	303,453	307,308	308,286
4. ปริมาณน้ำนมดิบ (ตัน)	1,291,707	1,317,969	1,327,787
อัตราการผลิตให้น้ำนม (กก./ตัว/วัน)	11.66	11.75	11.80
5. ต้นทุนการผลิต (บาท/กก.)	14.56	14.69	14.85
6. ราคาน้ำนมดิบที่เกษตรกรขายได้ (บาท/กก.)	18.05	18.38	18.45
7. ผลตอบแทนสุทธิ (บาท/กก.)	3.49	3.69	3.60
8. มาตรฐาน			
8.1 ฟาร์มโคนม: มาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับฟาร์มโคนม มกษ.6402-2552			
8.2 น้ำนมโคดิบ: มาตรฐานน้ำนมโคดิบ มกษ.6003-2553			
8.3 นมสด: มาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมนมสด มกษ.738-2547			

การค้า			
รายการ	2562	2563	2564
1. ใช้ในประเทศ (ตัน)	1,291,707	1,317,968	1,327,787
2. นำเข้านมและผลิตภัณฑ์ ^{1/}			
ปริมาณ (ตัน)	259,231	252,330	261,063
มูลค่า (ล้านบาท)	20,529	21,101	25,131
3. ส่งออกนมและผลิตภัณฑ์ ^{1/}			
ปริมาณ (ตัน)	317,515	1,544,975	305,704
มูลค่า (ล้านบาท)	11,985	13,009	13,255
4. ราคาส่งออก (บาท/ตัน) ^{1/}			
4.1 บัตเตอร์มิลค์ นมเปรี้ยวโยเกิร์ต รวมทั้งนมและครีมที่หมักให้เปรี้ยว	32,770	29,959	34,793
4.2 นมยูเอชทีปรุงกลิ่น รส	35,259	3,971	56,854
4.3 นมและครีมที่ไม่เติมน้ำตาลหรือสารทำให้หวานอื่น	45,403	43,212	44,275
4.4 ผลิตภัณฑ์นมอื่น ๆ	54,630	66,477	72,949
5. คู่ค้าที่สำคัญ นำเข้าส่งออก	นิวซีแลนด์ สหรัฐอเมริกา ออสเตรเลีย กัมพูชา ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์		

ที่มา : ^{1/} สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร โดยความร่วมมือจากกรมศุลกากร
 หมายเหตุ: การผลิต ข้อ 1-4 ปี 2563-2564 ข้อมูลเบื้องต้น

การผลิต

ปริมาณการผลิตน้ำนมดิบ ปี 2564 เพิ่มขึ้นจากปี 2563 เนื่องจากจำนวนแม่โครีตนม และอัตราการผลิตให้น้ำนมดิบต่อตัวของแม่โครีตเฉลี่ยในรอบปีเพิ่มขึ้น อีกทั้งการเลี้ยงโคนมในปัจจุบันมีการบริหารจัดการฟาร์มที่เป็นระบบตามมาตรฐานฟาร์มที่ดีและมีประสิทธิภาพในการเลี้ยงประกอบกับนโยบายของรัฐบาลที่เน้นการพัฒนาคุณภาพน้ำนมดิบให้ได้มาตรฐาน และปลอดภัยสำหรับผู้บริโภคส่งผลให้น้ำนมดิบมีปริมาณเพิ่มขึ้น

การตลาด

ความต้องการใช้ในประเทศมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นโดยในปี 2564 ปริมาณ 1,327,787 ตัน เพิ่มขึ้นจากปี 2563 ปริมาณ 1,317,968 ตัน ร้อยละ 0.74 และไทยส่งออกผลิตภัณฑ์นมหลายชนิด แต่ส่วนใหญ่มาจากการนำเข้าผลิตภัณฑ์นมเพื่อใช้ผลิตเป็นผลิตภัณฑ์นมประเภทอื่น ๆ แล้วส่งออก สินค้าส่งออกที่สำคัญ ได้แก่ นมพร้อมดื่ม นมเปรี้ยวโยเกิร์ต เนยที่ได้จากนม และนมข้นหวาน เป็นต้น และเป็นการส่งออกไปยังประเทศใกล้เคียง เช่น กัมพูชา เมียนมา สปป.ลาว มาเลเซีย สิงคโปร์ และฟิลิปปินส์ ด้านการนำเข้านมผงขาดมันเนยเป็นผลิตภัณฑ์นมนำเข้าที่สำคัญ เพราะสามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้หลายอย่าง เช่น ผลิตนมพร้อมดื่มนมข้น นมปั่น ไอศกรีม โยเกิร์ต นมข้นหวาน ลูกกวาด และช็อกโกแลต เป็นต้น

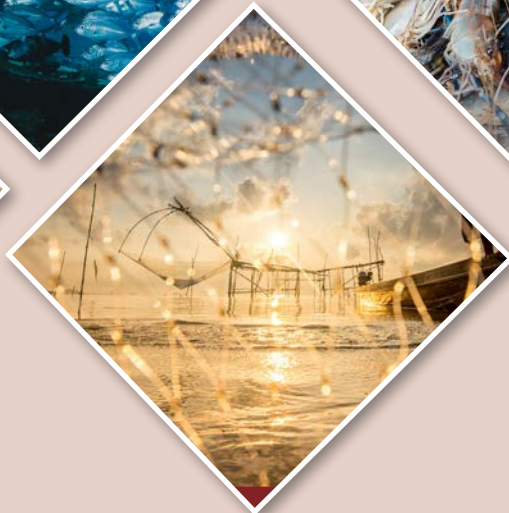
มาตรการ

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้ดำเนินการจัดทำ (ร่าง) แผนปฏิบัติการด้านโคนมและผลิตภัณฑ์นม ระยะที่ 1 พ.ศ. 2564 - 2570 ประกอบด้วย

1. การสร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรผู้เลี้ยงโคนมและองค์กรโคนม
2. การพัฒนาการผลิตน้ำนมโคและอุตสาหกรรมโคนม ให้ได้มาตรฐานสากล
3. การส่งเสริมการบริโภคนม และพัฒนาผลิตภัณฑ์นม เพื่อการแข่งขันระดับนานาชาติ
4. การพัฒนาระบบฐานข้อมูลและการใช้ประโยชน์
5. การวิจัยและพัฒนาองค์ความรู้การเลี้ยงโคนมให้กับเกษตรกร

ประมง

สรุปสถานการณ์การผลิตประมง ปี 2564

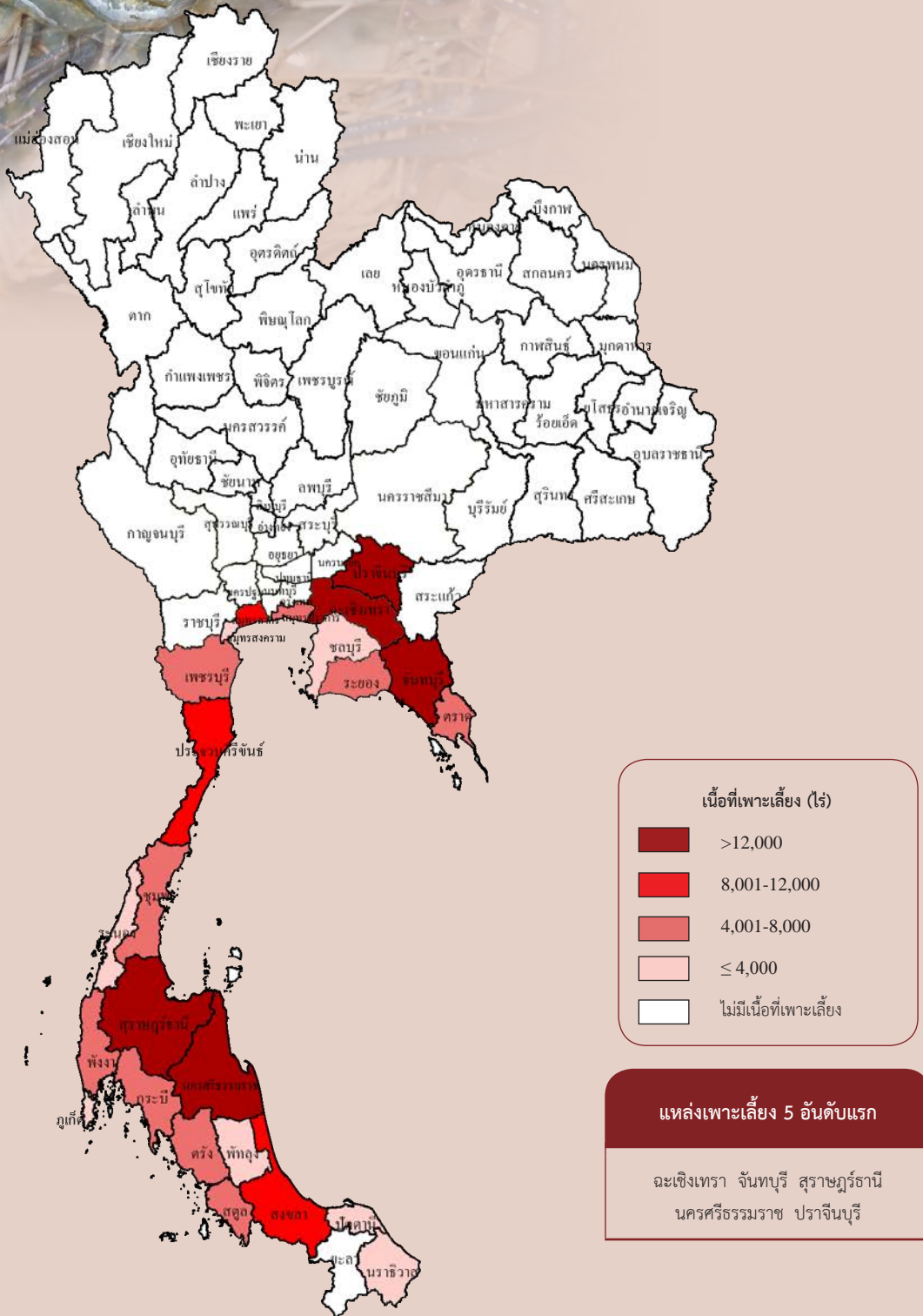
กุ้งขาวแวนนาไม ผลผลิตลดลงจากปี 2563 เนื่องจากเกษตรกรประสบปัญหาการระบาดของโรครัง ประกอบกับสถานการณ์การระบาดของโรคโควิด-19 ทำให้ความต้องการของตลาดทั้งในประเทศและต่างประเทศลดลง ซึ่งส่งผลให้เกษตรกรบางรายลดจำนวนบ่อเลี้ยงหรือชะลอการปล่อยลูกกุ้ง หรือปล่อยลูกกุ้งในอัตราที่ลดลง

กุ้งกุลาดำ ผลผลิตเพิ่มขึ้นจากปี 2563 เนื่องจากเกษตรกรผู้เลี้ยงกุ้งขาวแวนนาไมในบางพื้นที่ปรับเปลี่ยนมาเลี้ยงกุ้งกุลาดำ เพราะความต้องการของตลาดมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ทั้งตลาดภายในประเทศและตลาดต่างประเทศ

ผลผลิตปลาทูน่า (ปลาโอดำ และปลาโอลาย) จากการทำประมงทะเลที่จับได้ในประเทศ ปี 2564 มีปริมาณ 54,376 ตัน ลดลงจากปี 2563 ร้อยละ 1.34 ซึ่งวัตถุดิบที่ผลิตได้ในประเทศ มีเพียงร้อยละ 9.19 ของอุตสาหกรรมแปรรูปปลาทูน่าเพื่อส่งออก จึงต้องนำเข้าวัตถุดิบจากต่างประเทศ ร้อยละ 90.81

ผลผลิตปลาป่น มีปริมาณใกล้เคียงกับปี 2563 ปริมาณการจับปลาเปิดของไทยลดลงจากปัญหาการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 การขาดแคลนแรงงานในภาคประมง การขาดแคลนเรือ และค่าขนส่งที่สูงขึ้นอีกทั้งไทยได้รับอิทธิพลของพายุไซนร้อนสภาพอากาศแปรปรวน เรือประมงอวนลากและอวนล้อมไม่สามารถทำการประมงได้ตามปกติ อย่างไรก็ตาม ปลาป่นที่ผลิตจากผลพลอยได้จากโรงงานแปรรูปสัตว์น้ำ มีปริมาณเพิ่มขึ้นช่วยทดแทนปริมาณปลาเปิดที่ได้จากการจับที่ลดลง

ภาพแสดงแหล่งเลี้ยงกุ้งทะเลเพาะเลี้ยงของประเทศไทย

ระยะเวลาการเพาะเลี้ยง 3-4 เดือน

กุ้งทะเลเพาะเลี้ยง

การผลิต			
รายการ	2562	2563	2564
1. จำนวนครีวเรือน (ฟาร์ม)**	24,608	26,700	23,967
2. เนื้อที่เลี้ยง (ไร่)	259,545	276,825	279,273
กุ้งขาวแวนนาไม	248,378	267,916	269,990
กุ้งกุลาดำ	11,167	8,909	9,283
3. ผลผลิต (ตัน)	392,842	385,677	383,384
กุ้งขาวแวนนาไม	377,595	372,655	369,631
กุ้งกุลาดำ	15,247	13,022	13,753
4. ต้นทุนการผลิต กุ้งขาวแวนนาไม (บาท/กก.)	118.20	115.51	117.53
5. ราคาที่เกษตรกรขายได้ (บาท/กก.)			
กุ้งขาวแวนนาไม ขนาด 70 ตัว/กก.	144.25	140.08	140.08
6. ผลตอบแทนสุทธิกุ้งขาวแวนนาไม ขนาด 70 ตัว/กก. (บาท/กก.)	26.05	24.57	22.55
7. มาตรฐาน			
7.1 ระเบียบกรมประมงว่าด้วยการออกใบรับรองฟาร์มเพาะเลี้ยงกุ้งตามมาตรฐาน Code of Conduct ปี 2545			
7.2 ระเบียบกรมประมงว่าด้วยการออกใบรับรองการผลิตกุ้งทะเลตามมาตรฐาน GAP พ.ศ. 2546			
7.3 มาตรฐานสินค้าเกษตร มทข. 7422-2561 มทข. 7401-2562 มทข. 7432-2558 มทข. 9000-2552 เล่ม 1 สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ (มทอช.) ว่าด้วยเรื่องการปฏิบัติทางการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำที่ดีสำหรับฟาร์มเลี้ยงกุ้งทะเล			
7.4 มาตรฐานสากล Best Aquaculture Practice (BAP)			

การค้า			
รายการ	2562	2563	2564
1. การค้าของโลก (ล้านตัน) ^{1/}	3.43	3.21	3.28*
2. ส่วนแบ่งการตลาดโลก (%)	5.13	4.64	4.73*
3. ใช้ในประเทศ (ตัน) ***	55,000	60,000	60,000
4. ส่งออก ^{2/}			
4.1 กุ้งแช่เย็นแช่แข็ง			
ปริมาณ (ตัน)	108,670	85,565	87,562
มูลค่า (ล้านบาท)	29,313	22,630	26,214
4.2 กุ้งแปรรูป			
ปริมาณ (ตัน)	67,811	63,926	65,610
มูลค่า (ล้านบาท)	22,409	21,836	23,051
5. ราคาส่งออก (บาท/กก.) ^{2/}			
5.1 กุ้งแช่เย็นแช่แข็ง	270	264	299
5.2 กุ้งแปรรูป	330	342	351
6. คู่ค้าที่สำคัญ			
6.1 กุ้งแช่เย็นแช่แข็ง	จีน สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น ไต้หวัน เกาหลีใต้		
6.2 กุ้งแปรรูป	สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ ออสเตรเลีย แคนาดา		
7. คู่แข่งที่สำคัญ	จีน อินโดนีเซีย เวียดนาม เอกวาดอร์ อินเดีย		

ที่มา: ^{1/} องค์การอาหารและการเกษตรแห่งสหประชาชาติ ^{2/} สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรโดยความร่วมมือจากกรมศุลกากร

หมายเหตุ: 1. การผลิต ข้อมูล 1-3 ปี 2564 ข้อมูลพยากรณ์ ณ เดือนกุมภาพันธ์ 2565

2. * ตัวเลขประมาณการ โดยสำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

3. ** ข้อมูล ทบ.1 กรมประมง ใช้จำนวนฟาร์มเนื่องจาก 1 ครีวเรือนสามารถเพาะเลี้ยงได้มากกว่า 1 ฟาร์ม

4. *** กุ้งสดทั้งเปลือก

การผลิต

กุ้งขาวแวนนาไม เนื้อที่เลี้ยงปี 2564 ใกล้เคียงกับปี 2563 เนื่องจากเกษตรกรยังคงเนื้อที่เลี้ยงอยู่ เพราะสามารถขายกุ้งส่งเข้าห้องเย็นซึ่งเป็นแหล่งรับซื้อหลัก เพื่อส่งออกตลาดที่เป็นคู่ค้าเดิมได้ เช่น สหรัฐอเมริกา จีน และญี่ปุ่น แต่ยังไม่ขยายเนื้อที่เลี้ยงกุ้งเพิ่มมากนักเนื่องจากไม่มั่นใจราคาผลผลิตสำหรับผลผลิตปี 2564 ลดลงเล็กน้อยเนื่องจากเกษตรกรยังคงประสบปัญหาการระบาดของโรคกุ้ง ประกอบกับสถานการณ์การระบาดของโรคโควิด-19 กุ้งกุลาดำ เนื้อที่เลี้ยงปี 2564 มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเล็กน้อยจากปี 2563 เนื่องจากเกษตรกรผู้เลี้ยงกุ้งกุลาดำ ส่วนใหญ่จะเป็นเกษตรกรรายเดิมที่เลี้ยงตามคำสั่งซื้อของลูกค้าประจำ รวมถึงเกษตรกรผู้เลี้ยงกุ้งขาวแวนนาไม บางรายที่ประสบปัญหาโรคกุ้งขาวต่อเนื่อง ปรับเปลี่ยนมาเลี้ยงกุ้งกุลาดำที่มีปัญหาโรคน้อยกว่า และปัจจุบันมีสายพันธุ์กุ้งกุลาดำที่ให้ผลผลิตต่อพื้นที่เพิ่มมากขึ้น อย่างไรก็ตามสถานการณ์การระบาดของโรคโควิด-19 ยังคงส่งผลกระทบต่อราคาคาผลผลิตกุ้งกุลาดำของเกษตรกร อาจส่งผลให้ความต้องการของตลาดทั้งในประเทศและต่างประเทศลดลง

การตลาด

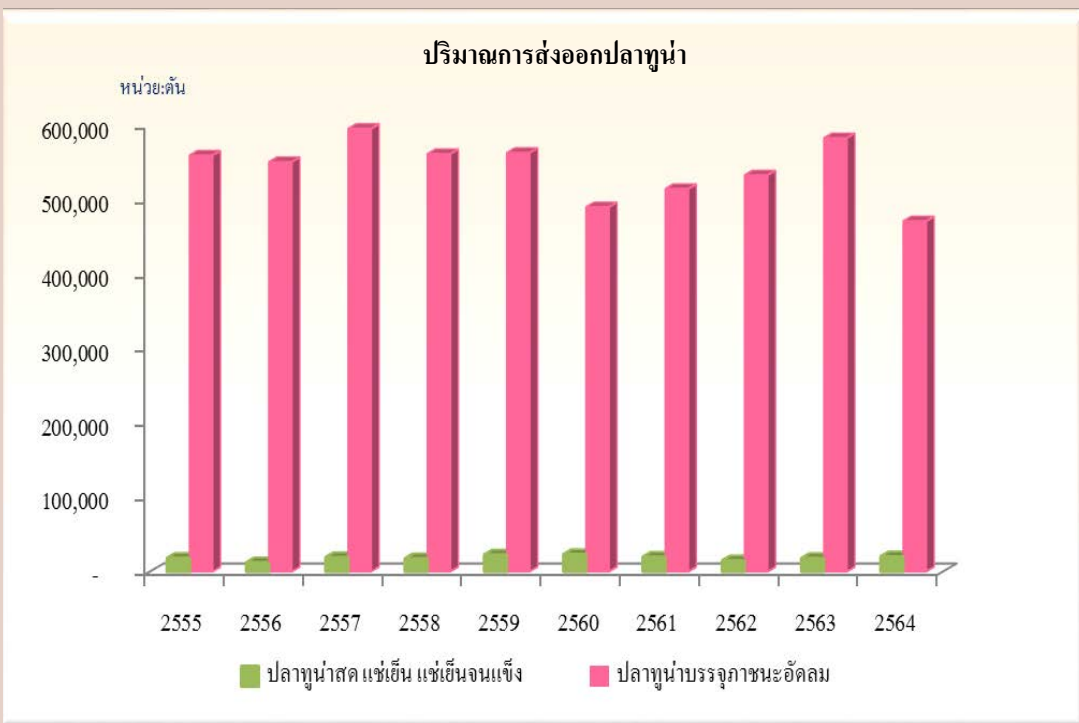
1. ความต้องการบริโภคกุ้งภายในประเทศปี 2564 ใกล้เคียงกับปี 2563 เนื่องจากการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ทำให้รัฐบาลต้องมีการประกาศล็อกดาวน์ ประกอบกับจำนวนนักท่องเที่ยวที่ลดลง ทำให้ความต้องการบริโภคกุ้งภายในประเทศลดลง ซึ่งผลผลิตกุ้งที่ใช้ในประเทศคิดเป็นร้อยละ 15.67 ของผลผลิตกุ้งทั้งหมด สำหรับผลผลิตส่วนใหญ่หรือร้อยละ 84.33 ใช้เป็นวัตถุดิบในการแปรรูปเพื่อส่งออก
2. ปริมาณการส่งออกกุ้งปี 2564 เพิ่มขึ้นจากปี 2563 ร้อยละ 1.81 เนื่องจากสถานการณ์การระบาดของโรคโควิด-19 ในประเทศคู่ค้าเริ่มคลี่คลาย และมีการปลดล็อกมาตรการคุมเข้มต่างๆ ส่งผลให้มีความต้องการบริโภคเพิ่มขึ้น
3. ราคากุ้งขาวแวนนาไมที่เกษตรกรขายได้ (ขนาด 70 ตัว/กก.) ปี 2564 เฉลี่ยกิโลกรัมละ 140.08 บาท ทรงตัวเท่ากับปี 2563 เนื่องจากราคาในตลาดโลกยังคงมีความผันผวน จึงส่งผลให้ราคาในประเทศทรงตัวในระดับใกล้เคียงกับปีที่ผ่านมา

มาตรการ

1. กรมประมงได้ตรวจเฝ้าระวังโรคและสารตกค้างในการเพาะเลี้ยงกุ้งทะเลและตรวจรับรองสถานปลอดโรคในลูกกุ้งทะเลระยะโพสตลาดาแบบ lot by lot ให้กับโรงเพาะฟักและโรงอนุบาล เพื่อให้เกษตรกรเป็นข้อมูลในการตัดสินใจเลือกซื้อลูกพันธุ์กุ้งปลอดเชื้อ
2. โครงการเพิ่มขีดความสามารถด้านการผลิตและการตลาด กุ้งทะเลเพื่อการบริโภคภายในประเทศ ปี 2561 ระยะเวลาดำเนินการ 4 ปี (ปี 2561 - 2564) โดยให้กรมประมงดำเนินการกิจกรรมโครงการดังนี้
  - 1) กิจกรรมการจัดการหาลูกพันธุ์กุ้งคุณภาพเพื่อเพิ่มศักยภาพการผลิตกุ้งทะเล
  - 2) กิจกรรมเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตกุ้งทะเล โดยขอรับการสนับสนุนสินเชื่อจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ส.)
  - 3) กิจกรรมเพิ่มศักยภาพการบริหารจัดการการตลาดบริโภคกุ้งทะเลในประเทศ
  - 4) ส่งเสริมการบริโภคในประเทศและต่างประเทศอย่างต่อเนื่อง
3. มาตรการลดต้นทุนการผลิตของกรมการค้าภายใน
4. จัดตั้งคณะทำงานเฉพาะกิจพิจารณาแนวทางฟื้นฟูอุตสาหกรรมกุ้งไทยหลังวิกฤตโรคโควิด-19 โดยมีคณะทำงานร่วมจากทุกภาคส่วนเพื่อแก้ไขปัญหาทั้งระบบ โดยได้เร่งดำเนินโครงการสนับสนุนการติดตั้ง Solar cell ในบ่อกุ้งเพื่อลดต้นทุนค่าไฟฟ้า

ภาพแสดงการนำเข้า-ส่งออกปลาทูน่าของประเทศไทย

การค้า

รายการ	2562	2563	2564
1. การค้าของโลก (ล้านตัน) ^{1/}	4.02	3.85	3.90
2. ส่วนแบ่งตลาดโลก (%)	13.68	14.50	12.70
3. ใช้ในประเทศ			
3.1 ปลาทูน่าสด แช่เย็น แช่เย็นจนแข็ง (ตัน)	1,000	1,000	1,000
3.2 ปลาทูน่าบรรจุภาชนะอัดลม (ตัน)	30,800	36,320	38,065
4. ผลผลิตในประเทศ ^{2/}			
4.1 ปริมาณปลา (โอตา, โอลาย) จากประมงทะเล (ตัน)	46,397	55,114	54,376
4.2 มูลค่า (ล้านบาท)	1,876	2,263	2,053
5. นำเข้า ^{3/}			
ปริมาณ (ตัน)	821,530	845,703	688,851
มูลค่า (ล้านบาท)	42,618	41,458	34,252
5.1 ปลาทูน่าสด แช่เย็น แช่เย็นจนแข็ง			
ปริมาณ (ตัน)	808,193	840,807	684,825
มูลค่า (ล้านบาท)	40,806	40,900	33,832
5.2 ปลาทูน่าบรรจุภาชนะอัดลม			
ปริมาณ (ตัน)	13,337	4,896	4,026
มูลค่า (ล้านบาท)	1,812	558	420
6. ส่งออก ^{3/}			
ปริมาณ (ตัน)	632,386	579,156	591,384
มูลค่า (ล้านบาท)	78,621	71,497	72,506
6.1 ปลาทูน่าสด แช่เย็น แช่เย็นจนแข็ง			
ปริมาณ (ตัน)	17,288	18,169	23,950
มูลค่า (ล้านบาท)	1,895	1,513	1,975
6.2 ปลาทูน่าบรรจุภาชนะอัดลม			
ปริมาณ (ตัน)	615,098	652,017	567,434
มูลค่า (ล้านบาท)	76,726	80,530	70,531
7. ราคาส่งออก (บาท/ตัน) ^{3/}			
7.1 ปลาทูน่าสด แช่เย็น แช่เย็นจนแข็ง	109,614	83,274	82,463
7.2 ปลาทูน่าบรรจุภาชนะอัดลม	124,738	123,509	124,298
8. แหล่งนำเข้าวัตถุดิบที่สำคัญ	ไต้หวัน ไมโครนีเซีย เกาหลีใต้ อาเซียน ฟิลิปปินส์		
9. คู่ค้าที่สำคัญ (ปลาทูน่าบรรจุภาชนะอัดลม)	สหรัฐอเมริกา ตะวันออกกลาง อียิปต์ ญี่ปุ่น ออสเตรเลีย		
10. คู่แข่งที่สำคัญ (ปลาทูน่าบรรจุภาชนะอัดลม)	ไต้หวัน เอกวาดอร์ จีน สเปน ฟิลิปปินส์		

ไต้หวัน ไมโครนีเซีย เกาหลีใต้ อาเซียน ฟิลิปปินส์
สหรัฐอเมริกา ตะวันออกกลาง อียิปต์ ญี่ปุ่น ออสเตรเลีย
ไต้หวัน เอกวาดอร์ จีน สเปน ฟิลิปปินส์

ที่มา: ^{1/}International Trade Centre ^{2/}สถิติการประมงแห่งประเทศไทย ^{3/}สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร โดยความร่วมมือจากกรมศุลกากร

หมายเหตุ: * ประมาณการโดยสำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร

การผลิต

ผลผลิตปลาทูน่า (ปลาโอตา และปลาโอลาย) จากการประมงทะเลที่จับได้ในประเทศ ปี 2564 มีปริมาณ 54,376 ตัน ลดลงจากปี 2563 ร้อยละ 1.34 ซึ่งวัตถุดิบที่ผลิตได้ในประเทศ มีเพียงร้อยละ 9.19 ของอุตสาหกรรมแปรรูปปลาทูน่าเพื่อส่งออก จึงต้องนำเข้าวัตถุดิบจากต่างประเทศ ร้อยละ 90.81

การตลาด

1. ปี 2564 ในตลาดโลกมีการค้าปลาทูน่า และผลิตภัณฑ์ประมาณ 3.90 ล้านตัน ซึ่งไทยส่งออกปลาทูน่า และผลิตภัณฑ์เป็นอันดับ 1 ของโลก ในสัดส่วนร้อยละ 12.70 ของการส่งออกทั้งหมดของโลก โดยไทยส่งออกปลาทูน่า ปริมาณ 591,384 ตัน มูลค่า 72,506 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2563 ร้อยละ 2.11 และ ร้อยละ 1.41 ตามลำดับ เนื่องจากความต้องการในตลาดเพิ่มขึ้นจากการระบอบโรคโควิด-19 และหลายประเทศยังคงมาตรการในการล็อคดาวน์ทำให้เกิดการกักตุนอาหารสำหรับบริโภคโดยเฉพาะปลาทูน่า กระบองเพิ่มมากขึ้น

2. การนำเข้า ปี 2564 มีปริมาณ 688,851 ตัน มูลค่า 34,252 ล้านบาท ลดลงจากปี 2563 ร้อยละ 18.55 และร้อยละ 17.38 ตามลำดับ ปริมาณนำเข้าลดลงเนื่องจากผลผลิตปลาทูน่า ในประเทศที่จับได้มีปริมาณเพิ่มขึ้น ประกอบกับปัญหาด้านการขาดแคลนตู้คอนเทนเนอร์ในการขนส่งทำให้การนำเข้าลดลง

มาตรการ

1. กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยกรมประมง ได้ร่วมมือกับหน่วยงานอื่น ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน ดำเนินการเพื่อลดการกีดกันทางการค้าที่ไม่ใช่ภาษีของประเทศคู่ค้า ดังนี้

- 1) ผลผลิตต้องมีเอกสารรับรองการจับสัตว์น้ำ เพื่อยืนยันว่าไม่ได้มาจากการทำประมงที่ผิดกฎหมาย ขาดการรายงานและไร้การควบคุม (Illegal Unreported and Unregulated Fishing: IUU Fishing) และต้องเป็นเรือที่ถูกตั้งตามกฎหมายเท่านั้น
- 2) มีการขึ้นทะเบียนแรงงานต่างด้าวแบบ One Stop Service
- 3) จัดทำมาตรฐานการผลิตต่าง ๆ เช่น GAP/HACCP เป็นต้น
- 4) พัฒนาระบบการตรวจสอบย้อนกลับ (Traceability) ของแหล่งที่มาของวัตถุดิบปลาทูน่า

2. ภาครัฐและเอกชนได้ร่วมกันกำหนดมาตรการดำเนินการเพื่อป้องกันการระบาดของโรคโควิด-19 โดยมีการตรวจคัดกรองแรงงาน โดยเฉพาะแรงงานต่างด้าว การพ่นฆ่าเชื้อสถานประกอบการ และประชาชนสัมพันธ์ เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้บริโภคทั้งในและต่างประเทศในเรื่องความปลอดภัยของอาหารจากโรคโควิด-19

ปลาปนและสัตว์น้ำไม่มีกระดูกสันหลังปน

การผลิต			
รายการ	2562	2563	2564
1. จำนวนโรงงาน (โรง) ^{1/}	70	68	68
2. ผลผลิตปลาปนโลก (ล้านตัน) ^{2/}	4.76	4.62	4.78
3. ผลผลิตปลาปนไทย (ล้านตัน) ^{1/}	0.35	0.34	0.34
4. อัตราแปลง ปลาเปิดหรือปลาสด (กก.) : ปลาปน (กก.) = 4 : 1			
5. ราคาเกษตรกรขายได้ (ปลาเปิดคละ)/สด ^{3/} (บาท/กก.)	8.19	8.15	7.25
5.1 ราคาขายส่งปลาปน โปรตีนต่ำกว่า 60 % (บาท/กก.) ^{3/} กิลินเบอร์ 2 ตลาด กทม.	25.91	26.11	28.85
5.2 ราคาขายส่งปลาปน โปรตีนสูงกว่า 60 % (บาท/กก.) ^{3/} กิลินเบอร์ 1 ตลาด กทม.	32.37	32.01	33.85

ที่มา: ^{1/} สมาคมผู้ผลิตปลาปนไทย

^{2/} กระทรวงเกษตรสหรัฐอเมริกา

^{3/} ราคาปลาเปิดคละจากสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ราคาปลาเปิดดี และราคาขายส่งปลาปน (แนะนำ) จากกรมการค้าภายใน

^{4/} กรมศุลกากร ปี 2560 -2564 (HS. 2017) พิกัด 2301.2010.000 พิกัด 2301.2020.000 พิกัด 2301.2090.001 พิกัด 2301.2090.090 และพิกัด 2309.9013.000

หมายเหตุ: * เป็นการนำเข้าปลาปนที่ไทยส่งออกไปและไม่ได้มาตรฐานแล้วส่งกลับมาไทย

การค้า			
รายการ	2562	2563	2564
1. การค้าของโลก (ล้านตัน) ^{2/}			
นำเข้า	3.09	3.11	3.44
ส่งออก	2.63	2.63	2.71
2. ใช้ในประเทศ (ล้านตัน)	0.28	0.28	0.29
3. นำเข้า ^{4/}			
3.1 ปลาปนโปรตีนสูงกว่า 60 % ปริมาณ (ตัน)	40,447	41,653	58,852
มูลค่า (ล้านบาท)	1,455.13	1,463.43	2,253.41
3.2 ปลาปนโปรตีนต่ำกว่า 60 % * ปริมาณ (ตัน)	92.85	114.50	2,607.48
มูลค่า (ล้านบาท)	2.07	1.93	69.64
3.3 สัตว์น้ำจำพวกครัสตาเซีย หรือสัตว์น้ำที่ไม่มีกระดูกสันหลังอื่นๆ ปน และอาหารสัตว์ที่เหมาะสมสำหรับเลี้ยงกุ้ง			
ปริมาณ (ตัน)	10,461	11,952	13,251
มูลค่า (ล้านบาท)	428.97	442.27	536.24
4. ส่งออก ^{4/}			
4.1 ปลาปนโปรตีนสูงกว่า 60 % ปริมาณ (ตัน)	46,792	79,145	72,993
มูลค่า (ล้านบาท)	1,723.11	3,041.15	2,846.01
4.2 ปลาปนโปรตีนต่ำกว่า 60 % ปริมาณ (ตัน)	56,908	69,337	48,326
มูลค่า (ล้านบาท)	1,743.72	2,063.72	1,603.18
4.3 สัตว์น้ำจำพวกครัสตาเซีย หรือสัตว์น้ำที่ไม่มีกระดูกสันหลังอื่นๆ ปน และอาหารสัตว์ที่เหมาะสมสำหรับเลี้ยงกุ้ง			
ปริมาณ (ตัน)	19,069	18,361	19,927
มูลค่า (ล้านบาท)	1,189.47	1,158.70	1,428.14
5. คู่ค้าที่สำคัญ	จีน ญี่ปุ่น บังคลาเทศ เมียนมา		
6. คู่แข่งที่สำคัญ	เวียดนาม ซิลิฟิลิปปินส์		

การผลิต

ผลผลิตปลาปนปี 2564 มีปริมาณใกล้เคียงกับปี 2563 ปริมาณการจับปลาเปิดของไทยลดลงจากปัญหาการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 การขาดแคลนแรงงานในภาคประมง การขาดแคลนเรือ และค่าขนส่งที่สูงขึ้นอีกทั้งไทยได้รับอิทธิพลของพายุโซนร้อน สภาพอากาศแปรปรวนเรือประมงอวนลากและอวนล้อมไม่สามารถทำการประมงได้ตามปกติ อย่างไรก็ตามปลาปนที่ผลิตจากผลพลอยได้จากโรงงานแปรรูปสัตว์น้ำมีปริมาณเพิ่มขึ้นช่วยทดแทนปริมาณปลาเปิดที่ลดลงจากการจับที่ลดลง

การตลาด

สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 การขาดแคลนแรงงานประมง ขาดแคลนเรือขนส่ง และค่าขนส่งที่สูงขึ้น ส่งผลให้การส่งออกลดลงจากปี 2563 ร้อยละ 15.34 ในขณะที่ความต้องการใช้ปลาปนในปี 2564 เพิ่มขึ้นจากปี 2563 ร้อยละ 3.57 สำหรับการนำเข้าปลาปนเพิ่มขึ้น ร้อยละ 39.1 จากปี 2563 เป็นการเพิ่มขึ้นตามปริมาณการส่งออกสัตว์น้ำของไทยที่เพิ่มขึ้น เนื่องจากการส่งออกไปยังประเทศคู่ค้าส่วนใหญ่ต้องได้รับมาตรฐานสามารถตรวจสอบย้อนกลับถึงแหล่งผลิตอาหารสัตว์ได้ ความต้องการนำเข้าปลาปนซึ่งเป็นอาหารสัตว์น้ำจึงสูงขึ้นด้วย

มาตรการ

การดำเนินการตามแนวทางการแก้ไขปัญหาการทำประมงผิดกฎหมายขาดการรายงานและไร้การควบคุม (IUU fishing) มีการลดจำนวนเรือประมง จำกัดจำนวนวันการทำประมงต่อปี การเพิ่มงวดการต่อใบอนุญาตทำประมง การกำหนดขนาดตาอวนให้ใหญ่ขึ้น เพื่อให้ทรัพยากรประมงทางทะเลมีความยั่งยืน อีกทั้งมีศูนย์ควบคุมการแจ้งเรือเข้าออก (PIPO) เพื่อตรวจสอบเรือประมงครอบคลุมทั้ง 3 ด้าน คือ เรือประมง แรงงานประมง และการทำการประมง เพื่อให้การปฏิบัติงานในการควบคุม ดูแล บริหารจัดการการทำประมงปลอด IUU และการค้ามนุษย์ นอกจากนี้ โรงงานอาหารสัตว์ของไทยส่วนใหญ่อังค์ยังรับซื้อปลาปนจากโรงงานที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน IFFO Responsible Sourcing (IFFO RS) โดยเป็นมาตรฐานที่สอดคล้องกับรบบการประมงในการทำประมงอย่างรับผิดชอบ ขององค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ (FAO)

ที่ตั้งหน่วยงานภายในสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

หน่วยงาน	ที่ตั้ง	เบอร์โทรศัพท์	อีเมล
สำนักงานเลขานุการกรม	กรุงเทพมหานคร	0 2940 7224	correspond@oae.go.th
กองนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตร	กรุงเทพมหานคร	0 2940 6985	bapp@oae.go.th
กองเศรษฐกิจการเกษตรระหว่างประเทศ	กรุงเทพมหานคร	0 2940 7033	biae@oae.go.th
ศูนย์ประเมินผล	กรุงเทพมหานคร	0 2579 4166	deppe@oae.go.th
ศูนย์สารสนเทศการเกษตร	กรุงเทพมหานคร	0 2579 3608	cai@oae.go.th
สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร	กรุงเทพมหานคร	0 2940 5598	beaer@oae.go.th
ศูนย์ข้อมูลเกษตรแห่งชาติ*	กรุงเทพมหานคร	0 2579 8161	aeoc@oae.go.th
สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 1-12			
สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 1	จังหวัดเชียงใหม่	053 121318-9	zone1@oae.go.th
สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 2	จังหวัดพิษณุโลก	055 322650 ต่อ 11	zone2@oae.go.th
สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 3	จังหวัดอุดรธานี	042 292557-8	zone3@oae.go.th
สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 4	จังหวัดขอนแก่น	043 261513 ต่อ 17	zone4@oae.go.th
สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 5	จังหวัดนครราชสีมา	044 465079	zone5@oae.go.th
สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 6	จังหวัดชลบุรี	038 351398	zone6@oae.go.th
สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 7	จังหวัดชัยนาท	056 405005-8	zone7@oae.go.th
สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 8	จังหวัดสุราษฎร์ธานี	077 311641	zone8@oae.go.th
สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 9	จังหวัดสงขลา	074 312996	zone9@oae.go.th
สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 10*	จังหวัดราชบุรี	032 337951	zone10@oae.go.th
สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 11*	จังหวัดอุบลราชธานี	045 344654-5	zone11@oae.go.th
สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 12*	จังหวัดนครสวรรค์	056 803525	zone12@oae.go.th

หมายเหตุ: *เป็นการแบ่งส่วนราชการภายในสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

บรรณาธิการ

ที่ปรึกษา

นายฉันทานนท์ วรรณเขจร
นางสาวทัศนีย์ เมืองแก้ว
นายวินิต อธิสุข
นางกาญจนา แดงรุ่งโรจน์

เลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร
รองเลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร
รองเลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร
รองเลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

หัวหน้ากองบรรณาธิการ

นางพัชรรัตน์ ลีศิริกุล

ผู้อำนวยการศูนย์สารสนเทศการเกษตร

กองบรรณาธิการ

นางสาวบุษยา ปิ่นสุวรรณ
นายนพปฎล สุทนต์
นายศุภกรณ์ พุทธินันท์
นางสาวกฤติกา นาคนาคม
นางสาวกาญจนา มาลัยกฤษณะขลิ
นางสาวพนิดา ไพบูลย์จิตต์อารี
นางสาวปฐมา ฤทธิเรืองเดช
นางสาวภวิดา จันทันแก้ว
นายธานินทร์ ทองกาล
นางสาวพรพรรณ อัมวงษ์
นางสาวเบญจา น้อยผล
นางสาวอลิสสา ชัยบัง

นางสาวชิตชนก เล็กขาว
นายสุชาติ ฝูแปง
นางสาวจตุพร นนทศิริ
นางสาวอัญญา เพ็ญพร
นายออกนิษฐ์ กิ่งศักดิ์
นางสาวชุลีภรณ์ ฉิมเจริญ
นางสาวสุรีพร ยองรัมย์
นางสาวกฤติยา เอี่ยมสุทธา
นางศิริรัตน์ แก้วก่า
นางสาวศุภักษร วงศ์ใหญ่
นางสาวอัมพิกา สุดซาง

ผู้ช่วยหัวหน้ากองบรรณาธิการ

นายกิจจารธ อันเงินทยากร
นางสาวจันทร์ทิวา ตันกันยา

นางสาวนาฏยา นนทประดิษฐ์

รวบรวมและจัดทำโดย

ศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร
กองนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตร กองเศรษฐกิจการเกษตรระหว่างประเทศ

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ถนนงามวงศ์วาน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900

โทรศัพท์ 0 2561 2870 โทรสาร 0 2561 2870 อีเมล prcai@oae.go.th